Dinah Jefferies

DAMEN TANGO

O alegere imposibilă:
iubitul sau familia?

Fiica negustorului de mătase

NEMIRA

„Sperase că va putea
să țină separate cele două jumătăți
ale vieții ei, fără să se rupă și ea
în două, dar sentimentele sale
erau mult prea complicate.
Trebuia să accepte că depășise deja
limita. Inspirând parfumul
de iasomie care plutea în camera
tăcută, înțelese că s-ar putea să fie
nevoită să facă o alegere.
O alegere pe care nu o dorea, una
care ar putea-o duce la marginea
propriei lumi. Dacă avea să
se întâmple asta, nu doar
că va pierde o parte din ea însăși,
dar va fi nevoită, cu siguranță,
să îl trădeze pe unul dintre cei doi
bărbați care contau cel mai mult
în viața ei. Printre accese de plâns
și momente în care simțea
că se topește de dor, simțind
că inima îi bate să-i spargă pieptul,
adevărul devastator al realității
o lovi din plin.“

De același autor la Editura Nemira:

Soția plantatorului de ceai

DINAH JEFFERIES s-a născut în Malaysia, dar s-a mutat în Anglia când avea nouă ani. De-a lungul timpului, a călătorit mult și a rămas foarte atașată de Asia de Sud. Pe vremuri, a trăit într-o comunitate mică, alături de o trupă rock și a lucrat ca artist. În 2014 i-a apărut la Penguin primul roman, *The Separation. Soția plantatorului de ceai* este al doilea volum pe care l-a publicat (Nemira, 2017). În prezent locuiește în Gloucestershire împreună cu soțul.

Dinah Jefferies

Fiica negustorului de mătase

Traducere din limba engleză
Adriana Buciu Cimponeriu
Radu Cimponeriu

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JEFFERIES, DINAH
Fiica negustorului de mătase / Dinah Jefferies; trad. din lb. engleză: Adriana Buciu Cimponeriu, Radu Cimponeriu - București : Nemira Publishing House, 2018
ISBN 978-606-43-0192-5

I. Buciu Cimponeriu, Adriana (trad.)
II. Cimponeriu, Radu (trad.)

821.111

Dinah Jefferies
THE SILK MERCHANT'S DAUGHTER

Original English language edition first published by Peguin Books Ltd., London, in 2016
Text copyright © Dinah Jefferies, 2016
The author has asserted her moral rights. All rights reserved.

© Nemira, 2018

Redactor: Monica ANDRONESCU
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Ecaterina DERZSI

Tiparul executat de ART PRINT S.A.
Tel: 0723.13.05.02, e-mail: office@artprint.ro

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-0192-5

ISTORIA VIETNAMULUI. SCURTĂ CRONOLOGIE

1787

Începe implicarea franceză în Vietnam. Tratatul de la Versailles pune bazele unei alianțe între regele Franței Ludovic al XVI-lea și prințul vietnamez Nguyên Ánh.

1840–1890

Colonizarea franceză a Indochinei (Vietnam, Cambodgia și Laos). Franța împarte Vietnamul în trei zone: Tonkin, Annam, Cochin-China.

1927–1930

În partea de nord se formează două grupări comuniste de rezistență împotriva francezilor, supuse unor represiuni dure.

1940

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Japonia invadează și ocupă Vietnamul, permițând guvernului colonial francez să își continue, o vreme, activitatea.

1941–1944

Ho Și Min, care se afirmă ca lider al rezistenței antijaponeze, organizează Viet Minh – Frontul pentru independența Vietnamului.

1945

Japonezii preiau guvernarea de la francezi pentru scurtă vreme. După capitularea Japoniei, Viet Minh, condus de Ho Și Min, preia controlul, tot pentru o scurtă perioadă de timp. Forțele armate britanice și americane sprijină Franța să restabilească guvernarea colonială.

1946

Viet Minh rezistă. Marina franceză bombardează portul Haiphong. Începe Primul Război din Indochina (sau Războiul francez).

1946–1954

În timpul războiului din Indochina, China și URSS îl sprijină pe Ho Și Min; Statele Unite sprijină Franța pentru a stopa răspândirea comunismului.

1954

Beneficiind de sprijin popular, forțele Viet Minh încercuiesc un avanpost militar francez izolat, situat în orașul Dien Bien Phu. Sunt capturați 12 000 de militari francezi. Franța capitulează. Se semnează Acordurile de la Geneva, care divizează Vietnamul în două părți – Nord și Sud – și stipulează organizarea de alegeri generale în termen de doi ani.

1955–1956

Cu sprijinul Statelor Unite, Ngo Dinh Diem se auto-proclamă președinte al Vietnamului de Sud, refuzând să organizeze alegeri generale.

1957–1959

Arme și trupe din Vietnamul de Nord încep să se infiltreze în sud. Începutul insurgenței comuniste în Vietnamul de Sud.

1960

Se formează Vietcong sau Frontul Național de Eliberare, pentru a combate prezența americană din Vietnamul de Sud.

1964

O navă de patrulare nord-vietnameză atacă un distrugător american.

1965

Trupele combatante americane sosesc în Vietnam; începe războiul americano-vietnamez. Statele Unite lansează asupra Vietnamului mai multe bombe decât au fost folosite pe toată durata celui de-Al Doilea Război Mondial.

1973

Statele Unite își retrag trupele ca urmare a Înțelegerii de pace de la Paris, negociată de Nixon și Kissinger, dar ostilitățile continuă în sud.

1975

Comuniștii cuceresc Saigonul. Ultimii cetățeni americani sunt evacuați. Vietnamul este unificat sub conducere comunistă, iar Saigon își schimbă numele în Orașul Ho Și Min.

Prolog

Se mișcă sub apă în rostogoliri lente, cu păru-i lung înconjurându-i capul. Vrăjită de lumina aurie care pătrundea prin apă, împinge din picioare și își avântă trupul în sus, urmând bulele de aer ale propriei respirații în drumul lor spre suprafață. Soarele se sfărâma în aschii mici, împrăștiind stropi strălucitori pe apă, până departe. Își dă capul pe spate, tânjind după aer și zărește chipul surorii ei. Secundele treceau. Uluită, pe măsură ce întreaga lume trecea ca printr-un filtru, ridică mâna să îi facă un semn, deschide gura să strige. Dar apa o înghite din nou. Râul vuiește, în timp ce ea încearcă să calce apa, ecoul lui răspândindu-se în bufnituri și bubuieli. *Buf. Buf.* Deși are nevoie să strige după ajutor, nu poate scoate niciun sunet. E disperată să respire, dar știe că nu poate. Încearcă să înoate, dar ceva o stoarce de puteri. Deasupra sa, irizarea se stinge încet. Începe să se scufunde. În adâncuri, râul întunecat e rece și, cu fiecare puls de lumină care devine din ce în ce mai slab, totul se întâmplă prea repede. Încearcă să se răsucească, încearcă să se cațăre pe o scară subacvatică dinspre mal, dar râul este prea puternic și piciorul îi alunecă printre goluri. Imagini ale casei încep să-i inunde mintea, picioarele îi devin din ce în ce mai grele și, pe măsură ce râul o secătuiește de vlagă, ea se simte ca și cum ar pluti în adâncuri. Dar nu plutește, se îneacă.

I

FIRE DE MĂTASE

Mai – început de iulie 1952

1

Hanoi, Vietnam

Nicole adulmeca aerul impregnat cu parfumul amețitor al gardeniilor sălbatice. Frunzele de un verde strălucitor și albele flori înmiresmate ale arbuștilor acopereau zona parțial umbrită a grădinii. Privi în jos de la fereastra dormitorului și îl văzu pe tatăl său verificând ca totul să fie perfect afară. Un bărbat încă arătos, al cărui păr negru, presărat cu doar câteva fire argintii, tuns îngrijit, îi dădea un aer deosebit de distins și, chiar dacă era enervant că se folosea de petrecerea ei de optsprezece ani ca să se laude cu grădina, Nicole trebui să admită că o aranjase foarte frumos. Bețișoare parfumate fumegau lângă ușile din sticlă ale vilei lor de culoarea mierii, iar iazurile din grădină reflectau culorile strălucitoare ale șirurilor de lampioane din hârtie care atârnau de ramurile a doi enormi copaci frangipani.

Nicole aruncă o ultimă privire în oglindă și se gândi. Ar trebui să-și prindă o singură floare de cerceluș în părul ei lung și negru, ca să se asorteze cu rochia cu guler chinezesc pe care și-o comandase pentru astăzi?

Corsetul se lipea de corpul ei subțire ca o a doua piele și, când se mișca, fusta se rotea și apoi cădea până aproape de podea. O asculta

pe Edith Piaf cântând la radio *Hymne à l'amour*, apoi privi din nou pe fereastră și, în timp ce se hotăra să nu mai poarte floarea, văzu că sora ei, Sylvie, mergea lângă tatăl său, cu capul aproape lipit de al lui, așa cum se întâmpla atât de des. Pentru o clipă, Nicole se simți lăsată pe dinafară și își reprimă o scurtă izbucnire de invidie. Ar fi trebuit să fie deja obișnuită cu asta, pentru că sora ei arăta minunat chiar și înainte să se pieptene sau să se spele pe dinți; buclele castanii, pomeții cizelați și nasul acvilin perfect echilibrat aveau grijă de asta. Înalta și mlădioasa Sylvie moștenise înfățișarea franțuzească a tatălui ei, în vreme ce Nicole semăna cu mama lor vietnameză – moartă cu mult timp în urmă – și se simțea rușinată de culoarea brună a tenului său. Își îndreptă umerii, ignoră momentul și ieși din dormitor; nu avea să lase nimic să-i strice ziua.

Trecu prin camera mare și înaltă care dădea spre grădină, unde două ventilatoare cu palete strălucitoare de alamă împrospătau aerul. Camera, ca tot restul casei lor, era elegantă și plină de antichități rafinate. Din locul în care se afla, în ușa deschisă, își zări două foste colege de școală, Helena și Francine, care stăteau într-un colț al grădinii și își treceau, afectate, mâinile prin păr. Se îndreptă spre ele și se lăsă pupată și îmbrățișată. În vreme ce sporovăiau despre băieți și despre examenele pe care tocmai le promovaseră, grădina se umplea; în cele din urmă, Nicole s-a scuzat că trebuie să le lase puțin, dar văzuse că oaspeții francezi deja sosiseră, iar acum fumau și beau, în timp ce câțiva dintre vietnamezii bogați începuseră să se plimbe în hainele lor de mătase. A remarcat că un bărbat înalt, lat în umeri, îmbrăcat într-un costum din pânză albă, o abordase pe sora ei, iar ceva nedefinit a făcut-o pe Nicole să rămână cu privirea ațintită asupra lui câteva clipe. Apoi și-a netezit părul, și-a îndreptat umerii și s-a îndreptat spre ei.

Sylvie îi atingea brațul bărbatului și îi zâmbea.

– Dă-mi voie să te prezint surorii mele, Nicole.

El îi întinse mâna:

– Sunt Mark Jenson. Am auzit multe despre tine.

Ea îi luă mâna și se uită în sus, la fața lui, dar albastrul intens al ochilor lui a speriat-o și a făcut-o să-și mute privirea în altă parte.

– Mark este din New York. Ne-am întâlnit când am fost eu acolo, spuse Sylvie. Călătorește prin toată lumea.

– E ziua ta, nu-i așa? întrebă el, zâmbindu-i lui Nicole.

Nicole înghiți în sec și se chinui să-și recapete vocea, dar, din fericire, interveni Sylvie.

– Este aici cineva cu care trebuie neapărat să vorbesc.

Îi făcu semn cu mâna unei femei bondoace, aflate în cealaltă parte a grădinii, apoi se întoarse spre Mark și chicoti în timp ce îi atingea mâna.

– Nu lipsesc mult. Te las în grija lui Nicole.

Mark zâmbi politicos. Pentru o clipă, aerul păru prea rarefiat, iar Nicole abia dacă putea să respire. Își schimbă greutatea de pe un picior pe celălalt, apoi îl privi cum se cuvine, încercând să nu clipească prea des. Ochii lui aveau culoarea safirelor, iar contrastul cu nuanța închisă a pielii îi făcea să pară chiar mai strălucitori.

– Așadar..., spuse ea în cele din urmă.

El nu scotea o vorbă, dar o fixa insistent cu privirea. Rușinată dintr-odată, ea își atinse obrazul. Oare avea ceva pe față?

– Nu mă așteptam să fii atât de drăguță, spuse el.

– Of, răspunse ea, simțindu-se confuză. Sunt sigură că nu e așa.

Dar la ce s-ar fi așteptat el și de ce să se fi așteptat la ceva?

– Sylvie mi-a vorbit despre tine când a fost în State.

Gândurile i se limpezeau, încet-încet. Bineînțeles că Sylvie îi vorbise despre ea. Era foarte normal să discuți despre familie, mai ales atunci când erai departe de casă. Zâmbi.

– Deci știi că eu sunt oaia neagră.

El își aranjă o șuviță de păr care stătea să-i cadă peste ochiul drept.

– Incendiul și marchiza îmi vin acum în minte.

La tachinarea lui delicată, Nicole își astupă gura cu mâna.

– O, Doamne, nu! Nu cumva ți-a povestit despre asta?

El începu să râdă.

– Aveam doar treisprezece ani și a fost un accident. Dar nu e corect, tu ai auzit deja povești despre mine, în vreme ce eu nu știu nimic despre tine.

Un impuls îi străbătu trupul. Ca și cum l-ar fi simțit și el, Mark întinse o mână, iar ea își dădu seama că era doar pentru a-i arăta drumul.

– Hai să luăm niște șampanie și pe urmă îmi arăți împrejurimile! Îți spun tot ce vrei să afli.

În timp ce se îndreptau într-acolo, o mică parte din tensiunea interioară pe care o simțise de când fuseseră făcute prezentările își mai slăbi strânsoarea; totuși, cu cei o sută cinci zeci și șapte de centimetri ai ei, se simțea minusculă alături de el și își dorea să fi purtat tocuri mai înalte.

Un chelner în costum alb se apropia cu o tavă. Mark luă două pahare și i le dădu pe amândouă lui Nicole.

– Te superi dacă fumez?

Ea clătină din cap că nu.

– Nu ai accent de New York.

El scoase un pachet de Chesterfield, își aprinse o țigară, apoi întinse mâna să ia unul dintre pahare. Degetele li se atinseră, iar Nicole simți cum un șoc îi străbate brațele dezgolite.

– Nici nu sunt. Tatăl meu are o mică fermă de lapte în Maine. Acolo am crescut.

– Și de ce-ai plecat?

El rămase nemișcat.

– Setea de aventură, probabil. După moartea mamei mele, tata și-a dat toată silința, dar nimic nu mai era ca înainte.

Tonul vocii lui se schimbase și Nicole sesiză în ea o tristețe înăbușită.

– Și mama mea a murit, îi spuse.

– Sylvie mi-a vorbit despre asta.

Au urmat câteva clipe de tăcere. El oftă din nou și zâmbi ca și cum și-ar fi amintit de ceva.

– Am făcut tot ce se face de obicei la țară – pescuit, vânătoare –, dar pasiunea mea au fost motocicletele. Cursele de motocros. Cu cât era mai periculos traseul, cu atât îmi plăcea mai mult.

– Nu te-ai rănit?

El râse:

– Ba da, de multe ori. Dar nimic grav. Am avut o fractură cu dislocare la gleznă și câteva coaste fisurate.

Stătea destul de aproape de el ca să-i simtă mirosul cald și aromat al pielii. Ceva din el o făcea să se simtă fericită, dar se răsuci ușor într-o parte și privi cerul împroșcat cu stele, ascultând sunetul greierilor și al păsărilor de noapte cuibărite prin copaci. Mark făcu un pas înapoi și ea observă că înălțimea lui îi conferea acel mers ușor pe care îl au americanii în filme; un mers nonșalant, care transmite ușurință și încredere.

– Lumea zice că luna mai e ultima lună de primăvară la Hanoi, dar în seara asta e așa de cald, încât ai spune că e deja vară. Vrei să mergem înăuntru? îl întrebă ea.

– Într-o noapte ca asta?

Ea se simțea euforică și începu să râdă. Părul lui tuns scurt, de un castaniu deschis, avea o buclă care acum bătea într-o nuanță aurie. Cineva aprinsese torțele, iar lumina flăcărilor licărea pe fața și pe părul lui.

– Unde locuiești?

– La Métropole, pe bulevardul Henri Rivière.

În acel moment reapăru Sylvie și îl luă cu ea. După plecarea lui, Nicole îi simți absența și, în ciuda mulțimii de oameni care mișunau pe acolo, grădina i se părea pustie. Își aminti unul dintre proverbele preferate ale bucătăresei lor, Lisa: *Có công măi sat có ngày nên kim* – „Dacă lustruiești o bucată de fier destulă vreme, poți să faci un ac din ea." Deși Lisa era franțuzoaică, vorbea destulă vietnameză cât să se ducă la cumpărături și era mândră să citeze proverbe vietnameze. Poate că era timpul să se lustruiască puțin pe sine, se gândi Nicole, în vreme ce orchestra începu să cânte. Era timpul și pentru dans, cât avea să fie noaptea de lungă.

2

În dimineața următoare, Nicole își făcu drum spre labirintul de încăperi de la demisol. La capătul scării înguste o luă pe un coridor lung și deschise larg ușa bucătăriei. Își roti privirea pe pereții placați cu faianță care imita cărămida albă și pe un șir de oale strălucitoare din cupru, care atârnau de o bară de fier în centrul încăperii. Noile jaluzele-rulou de culoare verde dădeau bucătăriei un aer interesant, iar cele patru arcade, mirosind a vopsea proaspătă, împărțeau camera în secțiuni.

Lisa se așezase deja, confortabil, în fotoliul ei, chiar lângă ușa serei, de unde putea să-și privească prețioasele straturi cu legume. De la nașterea lui Nicole, Lisa era neschimbată. Arăta exact cum te-ai fi așteptat să arate o bucătăreasă: grăsuță. Aflată pe la patruzeci de ani, cu părul rebel și încărunțit strâns într-un coc și cu mâinile înroșite de la spălatul vaselor, își sprijinea ambele picioare pe un taburet. Scotoci prin buzunarul șorțului după prima ei țigară din acea zi. O femeie ale cărei singure griji erau iepurii, șopârlele sau păsările și să se asigure că fructele de longan sunt cumpărate în luna iulie, numai bune pentru a fi puse la conservat...

– Poți să-ți iei singură cafeaua?

Nicole aprobă din cap, își turnă cafea într-o cană mare, apoi se trânti pe un scaun din fața bucătăresei.

– Am nevoie musai.

– Mahmureală?

– Așa cred.

– Te-am văzut aseară cu un bărbat interesant.

– Care dintre ei?

Nicole încerca să-și mascheze zâmbetul, dar știa că nu poate ascunde nimic față de Lisa.

– Să înțeleg că-l placi?

Nicole începu să râdă.

– M-am simțit extraordinar. Probabil că sunt prostuță, dar m-am simțit ca și cum tocmai aș fi întâlnit persoana care ar putea să-mi schimbe întreaga viață.

Lisa zâmbi.

– E foarte arătos. Mă bucur pentru tine, *chérie.* Ai dansat?

– Nu cu el. N-a stat prea mult timp.

Dar Nicole nu putea să transmită cum se cuvine senzația că era schimbată, ca și cum tot golul pe care-l simțise până atunci ar fi dispărut. Scurta întâlnire cu Mark i se strecurase în suflet și nu se putea abține să nu se gândească la faptul că asta însemna începutul a ceva foarte special.

– Cu ce se ocupă?

– Nu l-am întrebat. Îi zâmbi Lisei și se ridică în picioare: E american.

– Prieten cu Sylvie?

Se auzi un zgomot de pe coridor, venind din încăperea cameristei și Nicole se strâmbă.

– Deci Bettine e aici?

Lisa aprobă din cap. Deși lucrau împreună de ani întregi, Bettine și Lisa erau foarte diferite. În timp ce Lisa era plinuță și rotundă, Bettine era țeapănă și subțire ca o greblă. Dormitorul intim al Lisei și micul ei loc de odihnă din bucătărie erau o sursă permanentă de vrajbă între cele două femei; camerista locuia în dependințe. Spălătoria de vase și cea de rufe erau domeniul lui Pauline, menajera, și mai era o

cameră pentru prepararea mâncării, unde lucra o slujnică pe care Lisa o chema doar când avea nevoie de ajutor suplimentar.

Nicole deschise ușa serei și, adulmecând aerul de mai îmbibat cu mirosul de pământ reavăn, auzi venind din spatele casei scârțâitul tot mai puternic al unei ricșe. Își înfășură halatul de mătase în jurul trupului, aruncă o privire spre cei câțiva curmali japonezi care își etalau culoarea galbenă pe iarbă – și care marcau locurile în care Sylvie îngropase animalele preferate care muriseră – și o zări pe Yvette, fata brutarului, coborând de pe șa, cu panglicile codițelor ei negre fluturând în bătaia brizei.

Aroma brioșelor proaspăt scoase din cuptor se răspândi prin aer.

Nicole o chemă pe copilă și, odată ajunse în bucătărie, se cățărară pe două scaune de la masa curată din lemn de pin. Lisa așezase deja farfuriile pentru cele două cornuri cu ciocolată ale lui Nicole și pentru bucata moale de pâine albă, unsă cu unt și cu miere, care era pentru Yvette.

Deși avea doar zece ani, Yvette era cea care de obicei le livra, în fiecare sâmbătă, bunătățile de patiserie: tarte cu cremă de vanilie, pâinici care să fie mâncate cu gem și dulcețuri, brioșe pentru micul dejun, croasante și cornuri cu ciocolată. Mama ei vietnameză murise răpusă de japonezi în timpul războiului, dar Yves fusese un părinte grijuliu, care încercase să fie și mamă, și tată pentru fetița lui, de care Nicole era foarte atașată.

Nicole își trase picioarele sub ea și se uită la cățelul lui Yvette. Trophy adulmeca deja prin preajmă și, brusc, sări pe un scaun.

– Câine rău! Yvette își agită pumnul, dar prea târziu, potaia deja furase un croasant și se retrăsese sub masă să-l înfulece.

Nicole izbucni în râs.

– Dar e adorabil!

– Aș fi vrut să fiu destul de mare ca să pot să vin la petrecerea ta. Ai dansat?

– Mai spre sfârșit, pentru că a fost o noapte așa frumoasă, că nimeni n-a prea avut chef să intre.

Lisa se uită la ceas. Yvette n-ar prea fi trebuit să ia micul dejun la ei acasă, dar devenise deja un obicei de care se bucurau toate trei.

– E timpul să pleci, spuse Lisa, ridicându-și privirile spre tavan.

Nicole se pregătea să o contrazică, dar Yvette sări de pe scaun, cu Trophy lătrând la picioarele ei.

– Taci, că trezești toată casa! spuse Yvette și luă cățelul în brațe, care începu să o lingă pe față. Se strecură afară pe ușa din spate, trecând prin sera unde mirosul aromat de ghimbir de la tufele plantate de Sylvie inundase aerul.

Imediat ce Yvette plecă, Nicole o sărută pe Lisa pe obraz.

– Nu pot să cred că ai deja optsprezece ani, draga mea, spuse bucătăreasa, trăgându-și nasul. Parcă a fost ieri...

Nicole zâmbi.

– Nu începe acum cu sentimentalismele! Am lucruri importante de făcut.

– Cum ar fi?

– Cum ar fi să-mi planific restul vieții.

– Are ceva de-a face cu flăcăul ăla american pe care ai pus ochii?

– Nu știu când o să-l văd din nou. Nicole făcu o pauză când își dădu seama, dintr-odată, că habar nu are cât va mai sta Mark în Hanoi. Dar spera ca Parisul Orientului, așa cum le plăcea francezilor să numească orașul dintre ape, îl va prinde în mrejele sale seducătoare.

Erau doar ei trei la cină. Cea mai mică dintre cele două sufragerii ale vilei Duval dădea spre un foișor acoperit cu stuf, unde fotolii enorme din răchită și o măsuță din sticlă erau așezate pe marginea unui iaz cu nuferi. Într-un colț era fixat un minunat paravan din lemn, sculptat și lăcuit, care crea un spațiu cu o sofa și o măsuță, unde îi plăcea lui Sylvie să scrie. Cum Nicole irosise puținul timp pe care îl avea ca să se aranjeze înainte de cină citind o carte, își pieptănă părul cu degetele și privi spre tavan. Nu îi plăcuse niciodată, așa, pictat în albastru, cu nori albi și îngerași zburând în jurul ventilatorului amplasat central.

Din grădina vecină, Nicole auzi țipătul păunilor.

– Blestemate păsări, zise tatăl ei. Fac un zgomot îngrozitor cu țipetele lor.

– Dar sunt frumoși, nu? spuse Nicole.

– De ce trebuie să-i țină în grădină? Mă scot din minți!

– Tata are dreptate, zise și Sylvie. Sunt teribil de enervanți.

Apoi mâncară în tăcere. În ciuda mișcării lente a ventilatorului, era prea cald. Draperiile grele din mătase, legate cu șnururi care aveau la capete ciucuri aurii, nu fuseseră închise, iar perdelele ușoare din muselină abia fluturau în bătaia unui iluzoriu curent de aer. Alte câteva țipete de păuni nu făcură decât să întunece starea de spirit a tatălui lor.

Tocmai terminau desertul, când le privi pe Sylvie și Nicole, înainte de a vorbi.

– Mă bucur că sunteți amândouă aici.

Surorile schimbară priviri. În ultima vreme, era o atmosferă apăsătoare în casă: mesaje aduse de bărbați zvelți, tensionați, îmbrăcați în haine militare albe, telefonul care suna întruna și tatăl care arăta din ce în ce mai încordat. Nicole observase creșterea rapidă a numărului de americani care le vizitau casa și ajunsese la concluzia că trebuia să fie de la CIA. Totuși, când o întrebase pe Sylvie, sora ei fusese evazivă. Părea că niciuna dintre fete nu cunoștea adevărat motivul al acestei stări de lucruri.

Tatăl lor se foi puțin pe scaun.

– Acum, că ai împlinit optsprezece ani, Nicole, vreau să vă explic planurile mele. Aș fi așteptat să discutăm despre asta când aveai să treci de douăzeci și unu de ani, dar, cum urmează să preiau o funcție guvernamentală, lucrurile s-au schimbat.

– În ce sens? întrebă Sylvie.

– În sensul că asta înseamnă că nu mă voi mai putea ocupa de afacere.

– Despre ce funcție e vorba, Papa? se interesă Nicole.

– Natura exactă a sarcinilor este strict secretă, dar, având în vedere contactele mele în rândul vietnamezilor, se pare că ei cred că sunt omul

potrivit pentru treaba asta. Este o mare onoare să fiu selectat ca să lucrez pentru binele Franței.

– Adică să lucrezi aici, în Hanoi?

– În cea mai mare parte a timpului, făcu el o scurtă pauză, apoi reluă. Poate fi surprinzător, dar eu cred că este în interesul companiei ca doar una din voi să o conducă. Cum Sylvie este mai mare, am decis să îi predau conducerea afacerii din acest moment.

Nicole își privi sora, dar Sylvie își plecă ochii și începu să se joace cu șervetul.

– Până la sfârșitul anului, totul va fi trecut pe numele lui Sylvie, dar am păstrat micul magazin de mătăsuri pentru tine, Nicole.

– Nu înțeleg. De ce nu putem împărți? Întotdeauna am crezut că Sylvie și cu mine vom conduce afacerea împreună.

El clătină din cap.

– Sylvie e mai mare și mai înțeleaptă. Are mai multă experiență, mai ales pe piețele americane, și e pur și simplu corect ca ea să preia controlul. Dacă ți-ai fi învățat toate lecțiile la liceu, așa cum, cu sârguință, a făcut sora ta, ai fi avut mult mai multe oportunități. Cu siguranță că îți dai seama de asta.

Nicole se încruntă.

– Adică Sylvie va conduce tot ce e pe Paul Bert?

Tatăl său dădu afirmativ din cap.

Nicole înghiți în sec, imaginându-și impozanta Casă Duval, cu superbul ei tavan boltit, cu ale sale scări din lemn de tec lustruit și cu elegantele sale balcoane de la etaj. Era situată pe strada Paul Bert, poreclită Champs-Élysées, iar Nicole o iubea, pur și simplu.

– Și ce mai e? întrebă ea.

În timp ce număra pe degete, tatăl ei privea fix într-un punct, pe deasupra capului ei.

– Afacerile care țin de import și export, precum și magazinul din cartierul francez.

Nicole știa că o mare parte din mătasea pe care o furnizau ei venea din Hué, acolo unde opera partea de export a afacerii și de care Nicole își legase toate speranțele.

– Dar am sperat ca într-o bună zi să ajung șefa achizițiilor. Am crezut că de asta m-ai luat cu tine prin satele unde se produce mătasea, când Sylvie era plecată în America.

El cotrobăi prin buzunar după un trabuc, apoi îl bătu ușor de masă.

– Uite, îmi pare rău dacă ești dezamăgită, *chérie*, dar asta e. Încă mai ai opțiunea să pleci la studii sau poți accepta oferta mea legată de vechiul magazin de mătăsuri. Altfel, va trebui să-ți găsesc un soț vietnamez drăguț.

Era o glumă, dar Nicole nu-și putea stăpâni lacrimile de amărăciune care îi umezeau ochii.

– Credeam că vechiul magazin a fost abandonat.

Alt țipăt ajunse la ei de afară. Obrajii tatălui ei se umflară și încheieturile degetelor i se albiră de cât de tare strângea tăblia mesei. Nicole îi simțea mirosul – ceară pentru piele, coniac și trabuc – în timp ce îi privea nările fremătând.

– Blestematele astea de păsări! spuse el.

Nicole se simțea devastată. Exact cum se întâmplase în povestea cu Europa. Sylvie fusese acolo, și ea nu. Chiar dacă, bineînțeles, asta se întâmpla imediat după ce ea dăduse foc, din greșeală, marchizei din grădină, la cea de a optsprezecea aniversare a lui Sylvie.

Tatăl lor se ridică în picioare.

– Voi mai rămâneți să vă terminați cina! Lisa vă aduce cafeaua imediat. Eu o s-o beau în birou.

Nicole reuși să-și rețină lacrimile fierbinți care îi ardeau pleoapele pe dinăuntru.

– În ceea ce privește afacerea, amintește-ți că Sylvie este mai mare decât tine cu cinci ani și e o persoană pe care te poți baza.

Când ajunse la ușă, tatăl ei se uită înapoi.

– Dacă ai abandonat școala chiar înainte de examene și ai dispărut zile întregi, ce te așteptai să fac? Toată poliția a fost mobilizată să te caute. Și în tot timpul ăsta, tu și cu idiotul tău de prieten v-ați hotărât să luați un autobuz spre Saigon... Trebuia să știi că eram îngrijorați. Putea să se întâmple orice.

Nicole își plecă fruntea. Oare o să o lase vreodată să uite asta?

– Știu. Îmi pare rău. Nu m-am gândit atunci.

– Ei bine, trebuie să te gândești acum și nu pot decât să sper că ai învățat ceva din greșeli.

– Am învățat, Papa, chiar am învățat.

– Atunci, transformă magazinul într-un succes, ca dovadă. După aceea, vom mai vedea ce mai ești în stare să faci.

3

A doua zi temperatura trebuie să fi atins treizeci și două sau treizeci și trei de grade. În timp ce urmărea cu privirea o șopârlă cu ochi bulbucați care se cățăra pe perete, ca să se ascundă în spatele unei ferigi, Nicole se gândea cât de groaznică trebuie să fi fost umiditatea afară, dacă în holul casei, cu pardoseala lui rece, din gresie, cu cele câteva ferigi gigantice de interior și cu lumina strălucitoare coborând prin cupola înaltă din sticlă, se simțea ca într-o grădină umbrită. Privi în jos, ca să ia cheile din tăvița de sidef, își aranjă rochia mulată pe corp și încălță pantofii cu toc asortați. Avea nevoie să iasă din casă, ca să se gândească la anunțul pe care îl făcuse tatăl său, așa că hotărî să meargă până în centru. Pe când se îndepărta de casă, își întoarse privirea și o văzu pe Lisa deschizând larg jaluzelele verzi de la fereastră. Casa lor cu trei niveluri era strălucitoare, cu tencuiala ei proaspăt zugrăvită în ocru și cu streșinile prelungi ale acoperișului umbrind veranda curată care înconjura clădirea. Exteriorul pur franțuzesc ascundea faptul că stilul indochinez al interioarelor își făcea simțită prezența prin panourile lăcuite în roșu și împodobite cu frunze aurii, aflate de fiecare parte a ușilor parterului.

Nicole porni spre centrul orașului, dar, după câteva cotituri ale drumului, i se păru că aude un strigăt. Ezită, dar auzind încă un strigăt, urmat de un țipăt ascuțit care venea dinspre o alee ce forma un unghi

ascuțit cu drumul principal, făcu un pas înapoi. Privind într-acolo, nu văzu nimic. Or fi niște copii care se joacă, gândi ea și dădu să-și continue drumul. Țipetele se auzeau din ce în ce mai tare și mai îngrijorătoare. Fără să vrea, o luă pe aleea pe care se aflau câteva case ale căror ferestre oblonite dădeau spre asfaltul distrus. După Al Doilea Război Mondial și după luptele cu Viet Minh care au urmat, câteva străzi încă așteptau să fie reparate. Își scoase pantofii și, atât cât îi permitea rochia strâmtă, sări peste moloz, ajungând la cotitura unde copacii ascundeau privirii rămășițele îngustei alei.

Acum putea să vadă vreo șase băieți francezi surescitați. Când se apropie mai mult, se îngrozi când își dădu seama că împingeau cu forța o fetiță spre peretele din spatele unui copac. Copila, prinsă fără scăpare în cercul lor, părea să fie mai mică decât cei care o chinuiau, care aveau cam treisprezece ani. Nicole cuprinse totul cu privirea și alergă mai aproape.

– *Métisse*[1], *métisse!* striga unul dintre băieți.

Ceilalți i se alăturară, strâmbându-se la fetiță, schimonosindu-și disprețuitor fețele.

– Corcitură murdară!

– Întoarce-te de unde ai venit!

Nicole se încordă, recunoscând chipul înecat în lacrimi al fetiței care se întorsese brusc, cu fusta albastru deschis ridicată – Yvette! Fără să stea pe gânduri, năvăli pe alee. Băieții au văzut-o venind și cei mai mulți s-au dat înapoi, doar cei doi mai mari rămânând pe poziție. Una dintre bentițele albastre pentru păr ale lui Yvette se desprinsese, iar unul dintre băieți o înșfăcase strâns de codițe.

– Dă-i drumul! comandă Nicole, cu cea mai autoritară voce de care era în stare, încercând să pară stăpână pe sine. Auzea vag sunetele

[1] Métisse (fr. metis, métisse): metisă – persoană rezultată în urma uniunii a două persoane de etnii diferite. Termen utilizat de cele mai multe ori în sens peiorativ în Indochina, la adresa persoanelor rezultate din căsătorii sau relații mixte, cel mai adesea între coloniștii francezi și femeile localnice (n. tr.).

orașului: claxoanele mașinilor, scârțâitul ricșelor, vocile oamenilor, dar mult mai puternic își auzea inima bătând.

– Și asta e o corcitură! N-o băgați în seamă! spuse băiatul cel mai înalt.

Nicole simți miros de alcool și privi în jur, unde câteva sticle de vin și chiștoace de țigări erau împrăștiate printre frunze și bucăți de ciment.

– Dar taică-său..., îndrăzni să spună unul dintre băieții mai mici.

Nicole se năpusti spre băiatul cel mai înalt, îl apucă de guler și îl lovi cu pantofii.

– Tatăl meu o să te reclame!

Plin de el, băiatul ripostă, dar unul dintre tocurile pantofilor ei îl atinse la tâmplă. Rămase pe loc și, ca orice fanfaron, începu să se smiorcăie când își atinse cu mâna capul și văzu sânge pe degete.

Nicole își miji ochii.

– Dacă te mai atingi vreodată de ea...

Băiatul îi adresă un semn obscen, dar începu să bată în retragere.

– Așa, fugi, ca un laș ce ești. Să te iei de o biată fetiță, mare curajos, n-am ce zice!

Unul dintre ceilalți băieți se opri și se întoarse; era unul dintre cei liniștiți, care stătea mai în spate și pe care nici nu-l observase. Era zvelt și bine îmbrăcat, iar acum, că îl vedea mai bine, i se părea cunoscut. Când zări licăritul unei lame de cuțit în mâna lui, se uită la Yvette.

– Fugi, Yvette! strigă ea, arătându-i drumul din spate. Du-te înapoi pe acolo! Fugi acasă, cât de repede poți!

Yvette ezita.

– Fugi! Acum!

În vreme ce fetița se răsucea pe călcâie, Nicole își încordă umerii și se propti bine pe picioare.

Băiatul chicoti înainte de a se repezi spre ea, agitând cuțitul prin aer. Ea se feri și reuși să îl prindă de braț, pe care i-l răsuci brusc la spate.

– A, mă doare! strigă el.

– Dă drumul la cuțit!

El se zbătu și reuși să se elibereze din strânsoare, dar nu înainte ca vârful cuțitului să o atingă pe obraz. O împinse la pământ, ea își atinse fața cu mâna și, încă în stare de șoc, percepu vag cum un bărbat alerga înspre ea. Când privi în sus, văzu că bărbatul îl apucase pe băiat de beregată. Șocul fu și mai mare când îl recunoscu pe Mark Jenson.

– Lasă cuțitul, nenorocitule! strigă el, în vreme ce băiatul scotea un horcăit groaznic, sufocându-se, și avea ochii bulbucați de frică.

Nicole se uită la ei, îngrozită. Pentru o clipă, păru că americanul o să-l sugrume pe băiat. Ea deschise gura să strige, înainte ca lucrurile să o ia razna, dar chiar atunci Mark îi dădu drumul tânărului, împingându-l în spate dintr-o mișcare. Băiatul se clătină puțin, fără să cadă.

Pe când cei doi se fixau cu privirile, ea simți atingerea unui curent de aer pe piele. Părea să se fi răcorit brusc, așa cum se întâmplă când soarele se ascunde după un nor, doar că acum cerul era uimitor de senin. Băiatul continua să agite cuțitul, iar Nicole, care își simțea sudoarea curgându-i pe ceafă, fu sigură că dintr-o clipă în alta se va năpusti asupra bărbatului. Dar momentul se prelungi prea mult și, în mod clar, chibzuind ceva mai bine, băiatul renunță, aruncând cuțitul.

Mark făcu un pas în față și ridică pumnul.

– Acum, pleacă dracului de aici!

Băiatul o luă la fugă.

Pentru câteva clipe se așternuse o liniște profundă, dar acum Nicole auzea clar zgomotele orașului care ajungeau până la ea.

Mark se întoarse spre ea.

– Vino încoace! spuse el, petrecându-și un braț în jurul ei. Când o ridică, ea îi simți căldura mâinii prin bumbacul subțire al rochiei.

– Mă descurcam și singură, spuse ea, dar amândoi puteau să vadă că tremura toată.

Îndrăzni cu greu să se gândească la ce simțise când îi ziseseră *métisse* – dezgustătorul nume care li se dădea copiilor din căsătorii mixte – și își înăbuși sentimentul de rușine. Nu era la fel înainte ca Viet Minh să preia puterea, chiar și pentru scurtă vreme. Dar acum, cel puțin în ceea ce îi

privea pe francezi, să provii dintr-o căsătorie mixtă și să arăți ca o vietnameză genera priviri suspicioase și tot felul de șoapte. Lui Sylvie, care arăta aproape în întregime ca o franțuzoaică, nu i se întâmplase niciodată, dar nu era prima dată când Nicole era batjocorită, iar asta îi sporea adâncul sentiment de nesiguranță.

Vântul se înteți în timp ce Mark îi ștergea sângele de pe obraz cu degetele, curățându-i apoi rana cu o batistă.

– Mulțumesc, spuse ea.

Atâta efort, doar ca să-mi refac imaginea, gândi ea, în timp ce încerca să-și prindă din nou în agrafe cocul care nu stătuse niciodată bine. Își netezi rochia și se opri brusc, amintindu-și cine era băiatul: Daniel Giraud. Tatăl lui era șeful poliției, prieten cu tatăl ei. Asta n-avea să-i pice bine.

– Să mergem! spuse Mark. Cred că amândoi avem nevoie să bem ceva.

O ajută să sară peste gropile de pe drum, înainte de a se îndrepta spre Bulevardul Henri Rivière, unde o luară pe la umbra arborilor de tamarin. Apropiindu-se de hotel, el încetini pasul.

– Te simți bine?

– Un pic zdruncinată.

Ea se opri ca să-l privească mai bine. Purta o cămașă în carouri deschise, pantaloni din pânză și era proaspăt bărbierit, așa cum te-ai aștepta să fie un american. Arăta la fel de bine în acea ținută lejeră precum arăta și în costum; poate chiar mai bine, gândi ea. Își îndreptă privirea de cealaltă parte a străzii, spre reședința înaltului comisar francez și se rugă în gând ca tatăl ei să nu fie acolo, apoi trecură amândoi prin ușile mari din sticlă ale hotelului Métropole.

Mark își trecu mâna prin păr, dându-l spre spate, și îi arătă mesele pentru ceai.

– Ceai sau ceva mai tare?

Ea zâmbi și arătă spre ușile înalte care dădeau spre partea din spate a hotelului.

Mark aruncă o privire afară, la porticul lat care înconjura grădina hotelului.

– Ceai, acolo, afară, la umbră, zise ea.

De pe verandă puteau să asculte orchestra care repeta muzică de dans de modă veche, amestecată cu melodii ale lui Nat King Cole.

Odată ajunși afară, în timp ce el îi ținea scaunul, Nicole sesiză un miros dulce-amărui, ca anasonul cu lămâie, și îi simți respirația caldă în ceafă.

La masa de alături stăteau trei ofițeri ai armatei franceze. Unul dintre ei râse, ridică trabucul în aer și îl flutură în direcția lui Nicole. Ea adulmecă fumul care curgea spre ea și îi zâmbi.

– Ce părere ai despre Hanoi? Îți place aici? îl întrebă ea pe Mark.

– E un loc fantastic pentru mătase.

– Cu asta te ocupi?

– Chiar așa. Mă aflu într-o misiune de descoperire a mătăsii.

– Avem aici o mătase minunată, chiar dacă mi-ar plăcea să merg și în China, și în India. Ai fost acolo?

În timp ce își beau ceaiul, Nicole îl studia pe sub bretonul ei lung. Fața lui nu era riguros echilibrată. Privită din față arăta bine, dar din profil puteai spune că bărbia era ușor cam prea colțuroasă. Avea nasul drept și Nicole observase deja liniile fine de la coada ochilor, care se adânceau atunci când zâmbea. După cum supraveghea veranda, părea că încearcă să se acomodeze. Ea știa totul despre asta. Disperată să pară la fel de franțuzoaică precum sora ei, fusese nevoită să învețe cum să se folosească de mici trucuri: o clătinare disprețuitoare din cap, o anumită nepăsare, chiar dacă nu reușise niciodată, cu adevărat, să se poarte așa; dar, mai presus de toate, ca să fii un francez sadea, trebuia să emani sentimentul absolut că totul ți se cuvine.

Când ochii lui se opriră asupra feței sale, ea observă cearcănele negre care îi conturau și care îl făceau să pară mai în vârstă. Era un bărbat, nu un băiat și asta o atrăgea, în primul rând, pe Nicole.

– Deci ce-mi spui despre tine? întrebă el.

– Ei bine, locuiam pe marginea râului, în Hué și veneam la Hanoi doar de Crăciun, dar acum stăm aici de cinci ani deja. Ești norocos. Dintotdeauna mi-am dorit să cutreier lumea și să cumpăr

mătase, a dat ea din cap, râzând amar. Pur și simplu, nu vreau să-mi petrec toată viața în Hanoi.

În acel moment se apropie de ei un bărbat cu o țigară neaprinsă în colțul gurii. Vorbi într-o limbă străină pe care Mark o înțelese. El întinse bricheta, o aprinse și-i oferi foc celuilalt bărbat înainte de a-i răspunde. Un val de vorbe care sunau a rusă urmară imediat ce Mark puse stăpânire pe discuție. Mark își păstra stăpânirea de sine, dar celălalt bărbat părea că se ceartă – sau, cel puțin, ridicase vocea –, însă, în cele din urmă, ridică din umeri, se întoarse și plecă. Despre orice ar fi fost vorba, Mark părea să fi câștigat disputa.

– Ei bine, spuse Nicole când celălalt bărbat se îndepărtase destul ca să nu o mai audă, deci vorbești rusa? Despre ce a fost vorba?

– Nimic important. Mark făcu o pauză: Mama mea a fost rusoaică. Rusoaică albă. Tatăl ei a fost profesor universitar și, când el și soția lui au fost uciși în timpul revoluției, mama s-a refugiat din calea bolșevicilor, plecând în America.

– Dar tatăl tău e american?

– Da. S-au căsătorit la scurtă vreme după ce a ajuns în America și m-au avut pe mine imediat.

Ceva din tonul lui a împiedicat-o să întrebe mai mult.

– Cât timp o să rămâi pe aici? se interesă ea, înfășurându-și o șuviță de păr pe deget.

– Atât cât va fi nevoie.

Ospătarul apăru ducând o tavă de argint, pe care era un ceainic alb, cu ceai aromat de iasomie, care se asorta cu cănile și farfurioarele. Ea își miji ochii și se uită la mâinile lui Mark, în timp ce acesta îi mulțumea ospătarului. Nu erau mâini elegante, de om care lucrează într-un birou, ci mâini mari, obișnuite cu munca fizică.

Se lăsă tăcerea între ei și, odată ce terminară ceaiul, el oftă, se uită la ceas, apoi o privi lung, cu pielea din jurul ochilor încrețindu-i-se.

– M-am bucurat mult să te revăd, Nicole Duval. Ești ca o gură de aer proaspăt.

Nicole se lăsă pe spătarul scaunului, dându-și seama că nu-i poate susține privirea. Ochii lui păreau să privească direct în adâncul ei, iar ea nu voia să se dea de gol. Oare un bărbat ca el ar putea fi vreodată interesat de ea? Când își ridică privirea, îl văzu cum își aranjează cravata și își trece o mână prin păr.

– Pleci deja?

– Îmi pare rău. Am o întâlnire de afaceri și am întârziat deja. A fost grozav să te întâlnesc din nou. Dacă ești sigură că ți-ai revenit, îți chem un taxi.

Ea râse.

– Știi, uitasem cu desăvârșire de puștii ăia...

– Dacă îți face plăcere, ne putem vedea din nou, la o cafea?

– Mi-ar plăcea.

– Cafeaua de dimineață, peste trei zile? Să zicem, pe la nouă și jumătate? Hai să ne întâlnim la fântâna din fața hotelului!

4

Nicole stătea și se uita la culorile mișcătoare ale unei piețe din cartierul vietnamez. Era ușor să te rătăcești în mijlocul străzilor vechi, legate între ele de alei mirosind a ghimbir și lemn ars. Privea precupețele care își prezentau mărfurile cu voci stridente, cu ciorapii, șalurile și rolele de bumbac etalate pe cărucioare acoperite cu paie și prelate, în timp ce bărbații stăteau cu picioarele încrucișate pe scaune joase, jucând zaruri pe pavaj. Canarii cântau în coliviile lor de bambus care atârnau de copertinele prăvăliilor înguste, iar soarele lumina particulele de praf, făcând aerul și mai strălucitor.

Dar Nicole își simțea inima cam grea. După plecarea japonezilor de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial și proclamarea independenței Vietnamului de către Ho Și Min, un guvern vietnamez fusese scurtă vreme la putere. Dar francezii au ripostat și, susținuți de Marea Britanie și America, și-au recucerit imperiul indochinez. Magazinul de mătăsuri rămăsese închis în tot acest timp și la fel era și acum, dar Nicole hotărâse să arunce, totuși, o privire pe-acolo. Știa că cele mai multe fete de vârsta ei ar fi fericite să aibă un magazin al lor, dar ea sperase și fusese lăsată să creadă că va fi cu mult mai mult decât atât. Nu putea să nu se simtă dezamăgită și rănită de favoritism.

Istoria prezenței francezilor în Indochina, de la momentul stabilirii coloniilor, în secolul al nouăsprezecelea, îi fusese trâmbițată lui Nicole toată viața; ei ridicaseră țara cu ale lor misiuni civilizatoare, construiseră drumuri, școli, spitale. Dar, întrucât Nicole moștenise aspectul vietnamez al mamei sale, arăta prea vietnameză ca să aparțină francezilor și prea franceză ca să aparțină vietnamezilor. Înainte de război, asta nu avea importanță, dar acum, cu atâta suspiciune în jur, începuse să conteze. Căută privirea tinerelor fete vietnameze ale căror pălării conice se mișcau în sus și în jos, în timp ce vindeau ceapă prăjită și supă, și se văzu pe sine însăși în chipurile lor șterse, dar drăguțe. Un guițat strident se auzi venind din spate. Se întoarse și văzu un godac fugind din țarcul său improvizat. Animalul trecu strada, alergă pe lângă un rând de cuști pline cu găini și printre picioarele negustorilor și ale cumpărătorilor deopotrivă. Păsările începură să cotcodăcească și să bată din aripi, iar o femeie țipa, luând-o la fugă după porcul ei. Nicole urmărea mica dramă în desfășurare și zâmbea. S-ar putea să nu fie chiar așa de rău să-și pună bazele aici. Mereu se întâmpla ceva și nu puteai să te plictisești niciodată.

În inima vechiului cartier, acoperișurile ondulate ale caselor înguste se înghesuiau unele într-altele ca niște piese de domino bete. Îi plăceau cele treizeci și șase de străzi vechi, fiecare dintre ele destinată vânzării unui singur fel de lucruri: pălării pe Hang Non, farfurii și tăvi de alamă pe Hang Dong, stofe de mătase pe Hang Gai, unde locuiau și vopsitorii de mătăsuri, loc pe care francezii îl știau drept Strada Mătăsii.

Cumpără o chiflă lipicioasă, cu aromă de nucă de cocos, de la o tarabă de pe Hang Dong, și o mestecă încet, până când ajunse la cel mai vechi magazin pe care familia ei îl avea în Hanoi. Se așeză pe trepte. Era miezul zilei în luna mai și, lăsând la o parte umiditatea, exuberanța unei asemenea zile însorite contaminase totul în jur. Erau râsete, se auzea un radio din care se revărsa o muzică discordantă și se simțea mișcarea constantă a oamenilor, a bicicletelor și animalelor amestecându-se împreună, în vreme ce mireasma florilor de nufăr plutea prin aer. Își simți moralul mai ridicat.

O tânără, nu cu mult mai mare decât o fetiță, care vindea ață de mătase împreună cu mama ei, ieși din prăvălia de alături.

Era slăbuță, frumoasă într-un fel delicat, cu părul lung, împletit într-o coadă groasă, care îi atârna pe spate.

– Bună, spuse fata. E magazinul tău?

Nicole făcu o mică plecăciune.

– Da, acum e al meu.

– Și-o să-l deschizi din nou curând? Nu e bine să-l lași gol prea mult timp.

Nicole s-a uitat la baloții de pânză, încă expuși la fereastra de sus, care fără să clipească, priveau parcă la lumea din jur.

– Poate, îi răspunse ea.

– Pe mine mă cheamă O-Lan, continuă tânăra. Vrei o cafea?

Nicole ezita, însă fata o privea insistent și aștepta un răspuns.

– Mulțumesc. Mi-ar face plăcere. Doar să arunc o privire înăuntru și revin imediat.

Nicole privi păsările din mătase care se învârteau în vitrină și își imagină locul plin de rafturi cu țesături noi și strălucitoare și cu draperii proaspete la etaj, unduindu-se în bătaia brizei. Fata de alături era prietenoasă și, chiar dacă magazinul părea cam ponosit, nu arăta atât de rău pe cât se așteptase ea. Spre marea ei surpriză, chiar îi plăcea.

Odată intrată în magazin, aprinse luminile și deschise storurile din față. Se ridicară cu un trosnet, lăsând în urmă un nor de praf. Nicole se ținu de nas, grăbindu-se prin spațiul de la parter care avea formă de tub, spre ușile din spate, pe care le deschise larg. În curtea interioară, dădu peste florile galbene ale lianelor care acopereau cea mai mare parte a pereților curții și obturau o parte a ferestrelor de la etaj. Curtea, de unde se vedea cerul, era populată de o armată de pisici care dormeau întinse pe pavajul ce absorbea căldura soarelui. Pisicile țineau rozătoarele la distanță. Cuptorul din lut aproape dărâmat, niște oale sparte și fântâna din mijloc arătau că respectiva curte fusese folosită ca bucătărie în aer liber. Aruncă o privire scurtă în baia de serviciu din stânga și

apoi, traversând curtea, trecu rapid în revistă bucătăria și camerele servitorilor din spatele acesteia, cufundate în întuneric. Când zări o ușă la capătul cămării din bucătărie, o deschise și văzu că dădea spre o alee îngustă. Își întoarse privirea spre clădirea principală, unde o scară exterioară în spirală ducea spre etajul superior și observă că O-Lan avea *hoa cuc*, crizanteme portocalii și roșii pe care le creștea în ghivece, pe balcon. Își notă în minte să cumpere niște plante.

5

După o noapte agitată, Nicole se trezi mult prea devreme, din cauza aceluiași vis care se repeta. Doar că de data asta nu fusese coșmarul care se lăsa cu sudori reci. De data asta, se întâmpla într-o zi fără vânt, când ceața dimineții plutea suspendată deasupra râului, ca un ocean fără sfârșit. Se simțea ca și cum s-ar fi scufundat sub suprafața unei piscine cu apa de culoarea lavandei; deasupra ei, lumina licărea prin apă, devenind din ce în ce mai puternică, pe măsură ce globul galben al soarelui umplea întregul orizont. Secretul era să nu se împotrivească. Cele mai rele lucruri din vis erau groaznicul miros de pește și faptul că, pentru o clipă, apărea și Sylvie acolo. Nicole se simți tulburată și rămase așa chiar și după ce visul se sfârși. Se spune că nu mori niciodată în vis, dar dacă totuși o faci înseamnă că n-o să te mai trezești – așa că moartea, chiar și în vis, rămâne un mister.

Ziua în care părăsiseră Hué ca să se mute definitiv la Hanoi fusese una dintre acele minunate zile, cu cer albastru-deschis, cu un vânt răcoros care bătea dinspre China și fără niciun dram de zăpușeală. Nicole privise îndelung apa rece ca gheața din acea dimineață a râului Perfume, care împărțea în două orașul Hué și, în ciuda a tot și a toate, înțelesese cât de dor îi va fi de casa lor de pe malul sudic al râului străjuit de arbori.

Aici, în Hanoi, nu era niciun râu pe care să-l privești, dar ficușii bengalezi și arborii frangipani se legănau în bătaia brizei, ploaia trecuse,

iar păunii de alături dormeau sub soarele care se așternuse deja peste grădină. Nicole coborî scările și dădu peste Lisa, care se trezea mereu la ora cinci, ca să aprindă focul la boiler. Astăzi era apatică, n-avea poftă de vorbă, iar camera era plină de fum. Lisa își dădu deoparte, cu degetele, părul care îi cădea pe ochi, lăsându-și pe față urme de praf de cărbune, apoi se așeză în genunchi lângă aparat.

– Fir-ar al naibii de ticălos bătrân!

Nicole râse.

– Te referi la tata?

Lisa se îndreptă și își masă spatele.

– Bineînțeles că nu. E vorba de monstrul ăsta afurisit!

– Of, vorbele astea..., zâmbi Nicole și deschise ușa din spate ca să iasă fumul.

– De ce te-ai trezit așa devreme, floricica mea?

– N-am mai putut să dorm.

Lisa continuă să atâțe focul și, în cele din urmă, căldura începu să crească. Își propti mâinile în șolduri, încă păstrând o atitudine care trăda exasperare.

– Pe asta am rezolvat-o. Pun acum de cafea. Deci ce vești îmi dai?

Nicole ridică din umeri. De fiecare dată când se gândea la nedreptatea deciziei pe care o luase tatăl său, aproape îi dădeau lacrimile.

– Mi s-a dat vechiul magazin de mătăsuri, atâta tot.

Lisa bombăni și mormăi ceva, apoi, cu mișcări largi, curăță masa, în timp ce spunea:

– Ei bine, presupun că fiecare dintre noi trebuie să înceapă de undeva. Acum stai jos!

Nicole își trase un scaun.

– Toți, cu excepția lui Sylvie. Ei i s-a dat totul pe tavă și nici măcar nu știe despre mătase cât știu eu. De ce e tata așa de nedrept?

Lisa pufăi și își împinse câteva șuvițe de păr rebele după urechi.

– Unele lucruri sunt... nu știu ce să zic, dar după ce a murit mama ta...

Nicole o întrerupse.

– Mă învinuiește pe mine, nu-i așa?

– Acum, nu.

– Dar m-a învinuit?

Lisa avu o ezitare, ca și cum ar fi fost vorba despre ceva ce nu era pregătită să divulge.

– Fată dragă, toate astea s-au întâmplat atât de demult. De ce nu privești spre viitor? Dovedește-i că poți să te descurci bine!

– Am fost să văd vechiul magazin.

Lisa trase brusc aer în piept.

– Cum?

– Păi se spunea că o bombă ar fi lovit cartierul vechi. Sper doar ca totul să fie un loc sigur.

– Viet Minh s-a apropiat de Hanoi?

– Probabil că nu, dar știi cum sunt zvonurile.

Urmă un scurt moment de liniște.

– Vrei să-ți masez umerii?

Nicole încuviință și Lisa se duse în spatele ei, începând să-i maseze încheieturile.

– De tine depinde să readuci la viață magazinul ăla.

– Așa cred și eu. De fapt, chiar mi-a plăcut acolo.

Lisa se opri din masaj și Nicole se întoarse să se uite la ea. Ceva ca o licărire trecu pe chipul bucătăresei și fata văzu că avea ochii umezi.

– Te-am iubit dintotdeauna, micuța mea. Știu că o să fie greu.

Nicole simți că i se pune un nod în gât.

Lisa oftă.

– Mă gândesc că tatăl tău își are de purtat propria vinovăție și poate că uneori simte nevoia să ți-o pună ție în cârcă.

– De ce s-ar simți *el* vinovat?

Lisa clătină din cap.

– Nicole, nu fi prea aspră cu sora ta. Și ea a suferit. Nu te lăsa păcălită de atitudinea ei rece... Iar eu am făcut tot posibilul să mă revanșez pentru ce s-a întâmplat.

– Ce s-a întâmplat în Hué n-a fost vina ta.

– Trebuie să faci tot ce poți mai bine, dragostea mea. Hai, vino încoace!

Își deschise larg brațele și Nicole se ridică și se duse către ea. Cu brațele Lisei în jurul ei, Nicole nu-și mai putu opri potopul de lacrimi. Lisa o bătu ușor pe spate și, când Nicole se trase deoparte ca să-și șteargă lacrimile, bucătăreasa zâmbi.

– Așa, acum e mai bine. Un plâns bun n-a făcut niciodată rău nimănui. Nu e dracul chiar așa de negru.

– Crezi?

– Să știi că totul va fi bine.

Dormitorul lui Sylvie era zugrăvit într-o nuanță de galben-pal, cu covoare albe și cu perdele din brocart de culoare deschisă la fereastră. În acea seară, Nicole bătu la ușă, intră și se așeză pe așternutul de satin de pe patul surorii ei.

Nicole trase pe nări mirosul de iarbă proaspăt cosită și fum adus din grădină de o pală de vânt. Camera era încă însorită și doar zgomotul unei ramuri care se freca de perete întrerupea liniștea. Sylvie se îmbrăcase deja într-o pijama din mătase albă și își pieptănase cascada de bucle castanii pe care le lăsase să crească de ani întregi, iar acum era mândră că îi ajungeau până la brâu, fără niciun fir despicat la vârf. Pentru că Sylvie începuse să scrie ceva în jurnalul său, la măsuța de lângă fereastră, Nicole se uită la rândul de cărți așezate în ordine pe etajeră, la ornamentele din sticlă de pe raftul de deasupra patului surorii sale și la trandafirii albi și galbeni de pe masa de toaletă, apoi desfăcu o caramea și începu să o savureze. Camera surorii ei era sacrosanctă și fiecare obiect își avea locul lui precis; dacă țineai la viața ta, nu te atingeai de ele.

– Am luat ceaiul cu Mark Jenson ieri, spuse Nicole. La hotel. Erau acolo câțiva ofițeri și cânta muzica.

– Încerc să mă concentrez.

– Chiar îmi place Mark. Nu-i așa că are cei mai minunați ochi albaștri?

Sylvie își înclină capul și făcu o pauză înainte de a vorbi.

– Nu e puțin cam bătrân?

Nicole privi tavanul. Oare era prea bătrân? Se întoarse să o privească din nou pe Sylvie.

– Ce scrii acolo?

– Te plictisești, Nicole? Sylvie închise jurnalul îmbrăcat în piele și începu să-și pilească unghiile.

Nicole era invidioasă pe unghiile perfecte ale surorii ei, care aveau, toate, exact aceeași curbură. Ale ei se rupeau prea ușor, dar, cum se apropia balul verii – primul la care avea să meargă –, trebuia să se ocupe și de treaba asta.

– Cu ce o să te îmbraci la bal? întrebă ea.

– E secret.

Nicole se hotărî să aștepte până când sora ei avea să iasă, ca să scotocească prin cameră.

– Știu la ce te gândești, dar nu e aici!

Nicole râse.

– De când ai început tu să-mi ghicești gândurile?

Sylvie dădu din cap și își ațintи privirea asupra surorii sale, cu ochii ei căprui de nepătruns.

– Îți pui inima pe tavă. Ești prea ușor de citit.

Sylvie era exact opusul. Cele două surori n-ar fi putut fi mai diferite. Nu știai niciodată ce gândea sau ce simțea Sylvie.

– Ai simțit vreodată impulsul să alergi pe străzi și să dansezi goală sub stele? o întrebă Nicole.

Sylvie râse.

– Tu ai simțit?

Nicole o fixă cu privirea pe sora ei. Oare de ce arăta mereu așa de calmă? În timp ce Sylvie părea de-abia conștientă de nedreptatea situației lor actuale, pe Nicole asta o consuma teribil.

– Spune-mi, de ce Papa ți-a dat ție toată afacerea?

Sylvie scutură o sticluță cu ojă roz, apoi începu să-și dea cu lac pe unghii.

– Știi de ce. Se concentrează acum pe slujba lui guvernamentală.

– Tu ai habar ce e cu slujba asta?

Sylvie privi din nou în sus, iar Nicole văzu cum o picătură de ojă se prelinge pe podea. Sylvie luă un șervet din pânză și șterse mica pată de pe pardoseală. Apoi zări hârtia de la carameaua lui Nicole, se aplecă să o ia de pe jos și o aruncă în coșul de gunoi.

– Deci? întrebă Nicole din nou.

– *Chérie,* nu știu despre asta nimic în plus față de ce știi și tu, a zis Sylvie continuând să-și vopsească unghiile. Ceea ce vreau să știu este dacă ai de gând să accepți oferta cu magazinul de mătăsuri sau nu. Pentru că, dacă o accepți, trebuie să luăm niște măsuri de protecție acolo.

– Protecție?

– Doar ca precauție.

Nicole privea trăsăturile impasibile ale surorii sale și nu putu să nu remarce din nou simetria perfectă a feței. Toți o invidiau pentru tenul perfect și pentru pomeții cizelați; era fata care avea totul. Sylvie părea că și ea o studia pe Nicole, dar imediat își coborî privirea și își termină ultima unghie.

Nori negri și sufocanți se adunaseră deasupra orașului în ziua următoare, iar timpul trecea greu. Nicole de-abia aștepta să vină dimineața următoare – când avea să-l întâlnească pe Mark – și bântuia prin casă și prin grădină într-o stare de așteptare febrilă. Voia să vorbească cu tatăl ei despre magazin, dar el părea mai distant decât de obicei; când Nicole simți că nu mai poate aștepta, se duse în biroul lui, sperând să-l găsească singur. Din păcate, întrerupse o vizită a unui funcționar vietnamez de rang înalt, tocmai când acesta vorbea despre o rețea subterană din Haiphong.

– Ei bine, ce mai vrei acum? o repezi tatăl său. Asta este o discuție privată.

– N-am auzit nimic, spuse ea, simțindu-se stânjenită. Voiam doar să-ți spun că o să accept oferta cu magazinul.

– Foarte bine. Vorbește cu Sylvie despre asta!

Cuvintele „marionetă franceză" îi răsunară în minte când părăsea camera. Fuseseră pictate cu roșu pe zidul de la grădina vecinei lor, Madame Hoi, și nu doar o dată. Ar fi posibil ca tatăl ei să fie maestrul

păpușar? O surprinse când văzu că el și-a schimbat intenția și a urmat-o pe hol, închizând ușa în spatele lui.

– Am primit un telefon, cu o plângere împotriva ta, spuse el cu voce joasă, și trebuie să-ți spun că asta nu mă miră deloc.

– Ce plângere?

Se gândi repede la toate lucrurile pe care le făcuse și despre care tatăl ei ar putea avea ceva de obiectat.

– Este vorba despre Daniel Giraud. Se pare că l-ai lovit cu un cuțit alaltăieri. Ce mama naibii făceai tu cu un cuțit la tine?

Ea simți că i se urcă sângele la cap. Nemernicul ăla mic nu pierduse vremea și o pârâse. Își aranjă părul după urechi.

– Nu așa s-a întâmplat. El avea cuțitul. Uite, încă mai am semnul pe obraz. N-am fost eu de vină!

– E doar un băiețel, care mai e și timid.

– Poate că așa pare...

Vocea tatălui i-o tăie scurt.

– Nu vreau ca fata mea să se poarte ca un golan. Trebuie să scrii o scrisoare prin care să-ți ceri scuze.

– O agresau pe Yvette. Băiatul e un rasist, ca și tatăl lui.

– Nu contează, asta vei face, spuse tatăl. O fi rasist taică-său, dar e noul șef al poliției, iar lucrurile nu s-ar fi oprit aici, dacă el n-ar fi o cunoștință de-a mea.

El arătă cu degetul spre afară.

– Cel mai bun lucru pe care l-ai putea face cu un cuțit ar fi să tai gâtul nenorocitelor astea de păsări.

Se întoarse pe călcâie și intră din nou în birou.

După plecarea lui, Nicole ascultă sunetele lumii pătrunzând prin fereastra deschisă și, puțin mai târziu, îl auzi conducându-și oaspetele, înainte de a umbla de colo colo prin grădina din spate. Pașii lui se auzeau tare, apoi se lăsă tăcerea, așa că fata se duse după el și îl găsi stând pe o bancă de la marginea iazului, acum plin de plante înflorite. Parfumul lor dulce plutea prin aer, dar el își ținea capul sprijinit în mâini, nepăsător

la toate astea. Își ridică privirea, rupse o floare de trandafir din tufa aflată lângă el, o mirosi, apoi o aruncă pe cărare și o strivi cu tocul pantofului.

În ciuda disputelor dintre ei și a izbucnirilor lui tot mai dese, ea știa că e îngrijorat de agitația din țară. Nu îndrăznea încă să-i spună „război", deși toată lumea știa că nu departe, dincolo de Hanoi, se pierduseră câteva bătălii.

Insectele își făcuseră acum apariția în forță, iar grădina era într-o mișcare continuă, cu freamătul frunzelor bătute de vânt. Ea privi ramurile largi ale smochinului indian aplecate într-o parte și păsările zburând pe deasupra iazurilor. O ceață ușoară plutea deasupra apei, iar Nicole culese câteva margarete sălbatice și schimbă câteva cuvinte în vietnameză cu grădinarul care uda gardul viu de hortensii.

Când tatăl său îi observă prezența, își îndreptă spatele și se trase într-o parte, făcându-i loc lângă el pe bancă.

– Îmi pare rău că te-am repezit. Mă bucur că te-ai hotărât să preiei magazinul.

– Și mie îmi pare rău că am fost nerecunoscătoare. Făcu o pauză: Papa, pot să te întreb ceva?

– Sigur că poți.

– E adevărat că Viet Minh este foarte aproape de Hanoi?

El o privi fix.

– De ce crezi asta?

– Din cauza zvonurilor. Lisa a auzit vorbindu-se despre o bombă care a căzut în cartierul vechi. Iar tu ești atât de preocupat, încât m-am gândit că despre asta ar fi vorba.

– E un prostie. Și chiar dacă Viet Minh ar câștiga sprijinul câtorva sate, nu vor învinge niciodată armata franceză. Scoase un ziar din buzunarul hainei.

– Vezi? Nu e nicio bombă.

Nicole citi repede titlurile. E drept că treaba cu bomba era negată, dar ea citi despre asasinarea unui oficial francez de către un membru al Viet Minh ascuns într-un crâng de bambuși.

Îi arătă cu degetul știrea.

– Dar cu asasinatul ăsta ce e?

– E regretabil, dar luptele se duc departe, în câmpurile de orez și în munți. Cei care au de suferit sunt țăranii.

– Îi urăști pe vietnamezi?

Tatăl său păru luat prin surprindere.

– Bineînțeles că nu. Mama ta a fost vietnameză. Dar noi, francezii, am făcut țara asta ceea ce este azi. Noi singuri. Și doar noi putem să o conducem cum se cuvine. Acum trebuie să plec. Am o întâlnire târzie cu Mark Jenson.

– E drăguț, nu-i așa?

Tatăl său se încruntă.

– E mai bine să nu te apropii prea mult de el, Nicole.

– De ce nu? E doar un negustor de mătase.

Tatăl nu răspunse.

– O să încep mâine treaba la magazin, dacă crezi că e în regulă. Să fac puțină curățenie.

El o bătu ușor pe mână și plecă.

Era aproape noapte, iar întunericul se lăsa aproape instantaneu. Nicole se mai zgâi o vreme la copaci. De-abia putea auzi trilul păsărilor de noapte din cauza zdrăngănitului pe care îl făcea Lisa în bucătărie. Își înfășură șalul ușor din lână în jurul trupului și avu sentimentul că se află la granița dintre două lumi, una pe de-a-ntregul a oamenilor, în care îi fusese întotdeauna greu să se adapteze, și una care ținea de tot ceea ce înseamnă natură. Iar aici regulile erau diferite. În timp ce privea cerul portocaliu care colora apa iazurilor în galben, își dădu seama că înăuntrul ei se petrece ceva neobișnuit. Era o emoție plăcută, care avea de-a face întru totul cu Mark. Nu înțelegea de ce tatăl său o avertizase să se ferească de el, dar hotărî să îl ignore. Un foșnet de frunze se făcu auzit, pe măsură ce vântul se întețea din nou, urmat de un trosnet al ramurilor smochinului indian și de scârțâitul trunchiului. Când întunericul profund o învălui, Nicole și-l imagină pe Mark stând alături de ea.

6

În ziua următoare – prima ei zi la magazinul de mătăsuri – Sylvie o ajută să se înfășoare într-o bucată de pânză neagră, un *khan dong,* și să-și răsucească părul ei lung, în formă de tub. Fuseseră de acord că era mai bine ca Nicole să se îmbrace în haine vietnameze când mergea acolo și de aceea purta acum și un *âo dài* albastru precum coada de păun peste pantalonii negri din mătase.

Nicole își puse o fundă și izbucni în râs când se privi în oglindă. Era emoționată nu doar pentru că urma să înceapă lucrul la magazin, dar și pentru că avea, în sfârșit, să îl întâlnească din nou pe Mark.

– Acum nu mai arăt deloc ca o franțuzoaică, spuse ea și se întrebă ce o să creadă Mark când o va vedea îmbrăcată așa.

– Doar la magazin. Poți fi franțuzoaică acasă, dacă vrei, chiar dacă, evident, nu vei fi niciodată.

– Niciuna dintre noi nu va fi, Sylvie.

– Așa e, ai dreptate.

Ceva mai târziu, Nicole stătea lângă fântâna din fața hotelului Métropole. Era o dimineață obișnuită, cu briza ușoară aducând mirosurile umede ale arborilor înfrunziți care înconjurau lacurile. În curând va fi foarte cald, iar sub lumina crudă a soarelui, străzile își vor pierde

din culoare. Venise mai devreme, așa că privea păsările ciugulind prin pietriș și scânteierile apei care curgea în fântână.

Deși reflexiile mișcătoare ale apelor verzi de pe lacul Hoàn Kiêm îi plăceau mai mult ca orice în Hanoi, ăsta era locul ei preferat în primele ore ale zilei, înainte să înceapă traficul. În timp ce aștepta, se gândea la tatăl ei. Niciodată nu puteai ști exact cu ce se ocupă Papa și nici de ce, dar comentariul despre Mark o făcuse curioasă să afle motivul pentru care se întâlneau cei doi bărbați. Dacă Mark era doar un negustor de mătase, nu ar fi fost normal să facă acum afaceri cu Sylvie? Tatăl său își crease relații cu americanii de o vreme încoace și ea era sigură că asta începuse când el petrecuse câteva săptămâni la New York împreună cu Sylvie. Și ea știa că tatăl său îi asistase pe americani în efortul lor de a-i ajuta pe vietnamezi în lupta lor contra japonezilor, pentru că surprinsese convorbiri telefonice despre asta când era mai mică.

Cum stătea pe gânduri, îl zări pe Mark. Stătea cu spatele la ea în fața hotelului, cu mâinile în buzunare, vorbind cu cineva. Ea aștepta, cu brațele atârnându-i lejer pe lângă trup, iar inima îi tresări când el se întoarse și traversă strada.

– Aproape că nu te-am recunoscut îmbrăcată așa, spuse el.

Ea zâmbi, încântată de plăcerea evidentă pe care o manifestase Mark când o văzuse. După cum putea să observe pe fața și pe brațele lui, bronzul pielii devenise mai închis, iar când el îi zâmbi, îi văzu dinții foarte albi, părul lui, mai închis la rădăcină, fusese decolorat de soare.

– Cafea? întrebă el.

În timp ce porniră, soarele strălucea argintiu pe caldarâm. Auzea sunetul pașilor lui și ținu ritmul cu el, conștientă de apropierea lui și de energia neobosită pe care părea să o degaje.

– Preiau vechiul magazin de mătăsuri al familiei. E prima mea zi de lucru. Dintr-odată rușinată, murmură: sper să mă descurc, în cele din urmă.

El se opri din mers și îi zâmbi larg, apoi o strânse pentru o clipă de braț, ca și cum ar fi vrut să-i transmită și ei încrederea pe care o avea el în sine.

– Tu ești fata care voia să călătorească prin lume, nu-i așa?

Ea încuviință.

– Tu îți alegi viața, Nicole. Cel puțin într-o anumită măsură.

Ceva din insistența privirii lui o tulbura. Cum ar fi putut să reziste unui bărbat cu ochi atât de albaștri ca ai lui și cu un zâmbet atât de irezistibil, care îi lumina întreaga față? Toate astea o impresionau atât de mult, încât aproape că le simțea fizic. Stătea, cu picioarele tremurându-i, și se întreba ce o fi gândind el despre ochii ei închiși la culoare și fără profunzime și despre statura ei măruntă.

El îi dădu drumul și își petrecu brațul peste umerii ei.

– Să mergem!

În cafenea, așteptară împreună la coadă până când el dădu comanda. Locul părea mai luminos, mai vesel ca de obicei, așa cum totul părea mai frumos când era împreună cu el. Pe când se îndreptau spre o masă de la fereastră, ea râse în sinea ei de cât de exaltată putea să fie. Când observă că Mark o studia, îi ocoli privirea.

– Spune-mi că greșesc, dar nu mă pot abține să cred că ceva nu e în regulă.

Nicole oftă.

– Nu credeam că e atât de evident.

– Deci?

Ea avu o ezitare și îi aruncă o privire scurtă, dar apropierea de el îi readuse la suprafață sentimente adânc îngropate.

– Nu e nimic important. Numai că încă mă macină faptul că eu am primit doar vechiul magazin de mătăsuri, iar lui Sylvie i s-a dat toată afacerea.

Ea se opri și ascultă clinchetul cănilor de cafea și zgomotul conversațiilor din jur, apoi privi spre stradă. Chiar dacă îl plăcea, câtă încredere putea avea într-un străin?

Pentru scurt timp, tăcură amândoi.

– Deci, până la urmă, se pare că n-o să mă ocup de achiziția de mătase.

El zâmbi.

– Ai răbdare. Până una-alta, unde e magazinul ăsta al tău?

– În cartierul vechi. Am hotărât să profit de ocazie. Arăt destul de mult a vietnameză. Ador mătasea. Îmi place mirosul ei, atingerea ei. Sunt bună la mătase. Sau, poate, mătasea e bună cu mine, spuse ea zâmbind.

– Ai ceva planuri speciale pentru magazin?

Ea râse.

– Mai întâi, merg să cumpăr dezinfectant și un mop. Locul arată ca și cum ar avea nevoie de o curățenie generală. După asta, vreau să-l fac atât de atrăgător, încât clienții să nu poată rezista să nu intre și să nu cumpere.

Mark îi atinse mâna.

– Mai e și altceva ce ți-ar plăcea să faci?

Ea zâmbi.

– Ei bine, la școală îmi plăcea să cânt și să joc în spectacole de teatru.

– Mă refeream... ce ți-ar plăcea să faci împreună cu mine. Ce zici de o partidă de înot? Sau de o plimbare pe lac?

Ea își întoarse fața.

– Nu prea mă pricep la bărci.

– Să vâslesc eu. Tot ce ai tu de făcut e să stai tolănită și să arăți bine.

Nicole izbucni în râs.

– O sarcină dificilă.

– N-ai nici cea mai vagă idee, nu-i așa?

– Despre ce?

Mark se aplecă peste masă și îi atinse obrazul.

– Că ești atât de frumoasă și nici măcar nu-ți dai seama de asta.

A fost destul ca să simtă cum i se ridică părul de pe ceafă și să o facă să își plece ochii, fâstâcită. Râdea de ea? Ura gândul că ar putea fi doar o simplă distracție pentru el. O jucărie. Cineva cu care glumești, dar pe care nu-l iei niciodată în serios.

Ploaia părea că se întoarce, deși încă mai erau petice de lumină de la soarele filtrat printre crengile arborilor; era una dintre acele zile stranii, în care lumina soarelui se lupta cu întunecimea norilor.

– Crezi că sunt în stare să pun magazinul pe picioare? Am făcut câteva lucruri stupide. L-am pus în situații delicate pe tata. El consideră acum că nu sunt de încredere. Sylvie n-a incendiat niciodată o marchiză și nici n-a luat autobuzul spre Saigon fără să spună nimănui. Iar eu am fost mereu pedepsită la școală pentru că vorbeam prea mult și vărsam cerneala.

– Toți facem lucruri stupide când suntem tineri.

– Spui asta ca și cum ai fi bătrân. Câți ani ai?

– Treizeci și doi.

Se auzi un tunet și ea privi spre cer.

– Crede-mă, spuse el. Totul va fi bine. Doar dovedește-i tatălui tău că poți să ai succes cu magazinul.

El fumă o țigară Chesterfield și mai sporovăiră puțin. Mult prea curând își împinse scaunul în spate.

Nicole se temea că întâlnirea e pe cale să se încheie, așa că vorbele îi ieșiră repede, fără să se gândească.

– Ce treburi ai tu cu Papa? Trebuie să fie ceva ce nu are legătură cu mătăsurile. Lucrezi pentru francezi?

Privirea lui nu se schimbă, dar pauza de o fracțiune de secundă pe care a făcut-o înainte de a-i răspunde a deranjat-o.

– De ce spui asta?

– Pentru că Sylvie este la comandă acum și cu ea ar trebui să lucrezi, nu cu tata.

– Aș putea lucra pentru francezi, cu ajutorul tatălui tău. Doar niciunul dintre noi nu vrea să vadă comunismul răspândindu-se prin toată Asia de sud-vest, nu-i așa? El ridică mâna spre ea, dar Nicole se trase puțin înapoi. Ea simți că intensitatea privirii lui o intimida atât de mult, încât chiar și sunetul propriei voci i se părea nefiresc.

– Deci trec să te iau mâine la șase și mergem să privim asfințitul pe lac. O să-ți placă.

Ea voia să-i mai pună întrebări, dar Mark se ridică și părăsi cafeneaua cu pași mari. Porni brusc în urma lui, dar văzu că el se oprise afară. Când se ciocni direct de el, Mark o sărută ușor pe buze, trimițându-i un fior

prin tot corpul. Ea își dădu deoparte părul care îi cădea pe față și, încă amețită de senzație, voia mai mult; el trebuie să fi simțit asta, dar s-a tras înapoi, ca și cum s-ar fi gândit că e mai bine așa.

Când Nicole își termină de făcut cumpărăturile, aerul se îmbibase de mirosul apei care se scurgea din burlane, care nu era, totuși, chiar atât de neplăcut din moment ce aroma de patiserie proaspăt coaptă era mai puternică. Așa era locul ăsta. Cu bune și cu rele. Din fericire, norii se împrăștiaseră, iar copiii alergau care încotro, trimiși cu diverse treburi de mamele lor sau jucându-se prin șanțuri, unde doar Dumnezeu știe ce boli ar fi putut lua din apa de o dezgustătoare culoare maronie sau de la norii de țânțari care îngroșau aerul.

Nicole se opri la intrarea magazinului, cu cheia în mână. De lângă ea, de pe caldarâm, un bărbat infirm îi întinse o bucată de carton pe care erau verdețuri prăjite și soia marinată în ghimbir. Ea se întoarse spre el, îi dădu niște bănuți și schimbară câteva vorbe.

Auzi un radio la care se transmitea muzică vietnameză și își îndreptă privirea spre fereastra de la etaj a îngustei prăvălii de mătăsuri de pe cealaltă parte a străzii. Nu la fel de plină de culoare și mai mică decât magazinul ei, prăvălia vindea pânză la metraj pentru draperii, de calitate inferioară. Cum văduva bărbatului care se ocupase mai înainte de magazinul familiei Duval o privea încruntată din spatele unei draperii aproape trase, Nicole îi zări dinții. Femeia încă îi mai avea acoperiți cu email negru; era, în mod clar, o membră a vechii școli, care credea că dinții albi sunt potriviți doar pentru colții câinilor. Când Nicole ridică mâna în semn de salut, draperia se închise și femeia dispăru.

Auzi pe cineva în spatele ei și se întoarse repede, dar era doar un negustor care vindea pachețele de primăvară prăjite. Mirosul de mangal ars care ieșea din plita lui se ridică în aer. Privind peste drum, văzu un tânăr care se holba la ea. Avea fața largă, tipic vietnameză, sprâncene groase și orbitele ochilor slab pronunțate. Ea îl salută cu o mișcare a capului și băgă cheia în încuietoare, dar până să intre, bărbatul era deja aproape.

– Tu te ocupi acum de magazin? întrebă el, arătându-și cariile dintre dinții din față.

– Da, eu.

Avea un păr negru și țepos, era desculț și îmbrăcat cu o *ao ba ba* de culoare închisă, salopeta tipică a muncitorilor din zonele rurale.

– Arăți mai bine așa, spuse el, atingându-i mâneca.

Ea pufni și își privi hainele.

– M-ai urmărit?

El își înclină capul și începu să-și răsucească o țigară.

– Poate.

În momentul în care se întoarse ca să intre în magazin, Nicole simți că și el s-a mișcat. Tânărul avea o notă de aroganță în comportament și îi trecu prin minte că el ar putea fi „protecția" de care vorbise Sylvie. Privi peste umăr și-l văzu topindu-se în mulțimea de vânzători ambulanți care vindeau, din coșurile lor, budincă de orez lipicioasă.

Odată intrată, Nicole exploră sărăcăcioasele camere de la parter, observând grinzile murdare din lemn, sculpturile vechi și podelele acoperite cu gresie de culoare închisă; mai multe încăperi, despărțite doar de niște împletituri decorative din nuiele, care nu asigurau deloc intimitate. Nu abordase încă subiectul, dar ideea ei era, de fapt, să și locuiască acolo, din moment ce se ocupa de magazin. Ar fi o plecare surprinzătoare, care o neliniștea, dar i-ar fi oferit independența după care tânjea. Un loc doar al ei, fără Sylvie care să-i sufle în ceafă și fără tatăl care să-i spună ce să facă și cum să gândească.

La etaj mirosea a mucegai, dar Nicole se simți ușurată când, la o privire mai atentă, văzu că mătăsurile stocate în lăzi de lemn căptușite cu zinc erau în bună stare. Cuferele fuseseră încuiate și doar ea avea cheile.

Deschise sertarele unui dulap vechi. Ultimii care stătuseră acolo își lăsaseră gunoiul când plecaseră, așa că îngrămădi toată mizeria într-un sac. În sertarul de jos zări o poșetă veche, acoperită de praf. Era gata să o arunce și pe asta în sac, dar mai întâi o scutură. Praful se răspândi peste tot și ea începu să tușească, dar uitându-se din nou, văzu că poșeta

era făcută din mătase brodată manual. O antichitate vietnameză, decolorată și puțin cam uzată, dar frumos decorată, cu imaginea unei creaturi mitice. Își trecu vârfurile degetelor peste broderia poșetei, fiind conștientă că ține în mână o bucată de istorie. O răsturnă și, imediat, aproape că auzi vocea primului ei proprietar. O apropie de inimă și se simți parte a ceva special; istoria mătăsii și istoria poporului vietnamez era și istoria ei, țesută în acea mică poșetă.

Cu un tată francez, o bucătăreasă franțuzoaică și o soră care, chiar dacă era de rasă mixtă, arăta ca o franțuzoaică, Nicole știa că partea vietnameză a vieții ei rareori își găsea locul. Părinții mamei sale o dezmoșteniseră când se măritase cu un francez, iar Nicole nu numai că nu-i întâlnise niciodată, dar habar nu avea unde anume trăiesc. Francezii dominaseră atât de multă vreme Vietnamul, încât Nicole presupusese dintotdeauna că ea își părăsise familia căutându-și drumul în viață. Nicole era singura din familie care vorbea vietnameza perfect și adesea își dorea să o fi avut pe mama sa alături ca să poată vorbi cu ea. Restul lumii, dacă nu ar fi fost înfățișarea lui Nicole, ar fi crezut că familia Duval este în întregime franceză.

Curăță sertarul de sus, înfășură poșeta într-o bucată de mătase tăiată dintr-un balot și o puse cu grijă acolo.

După câteva ore de măturat, înghițit praf și spălat pe jos cu mopul, Nicole își perie și ea hainele. Reușise să scoată mirosul de pisici, dar nu și duhoarea de vegetație putredă. Data viitoare o să aducă un snop de frunze de *shi*, ca să parfumeze locul. Era înfierbântată și transpirată, dar meritase efortul. Când umblase prin camerele de la etaj, descoperise câteva piese de mobilier din lemn închis la culoare cu incrustații din sidef, precum și un șezlong din catifea.

Într-o cameră rece din spate, care dădea spre curte, găsi un mic altar pe care erau bețișoare parfumate și niște fructe de mango verde putrezite. Curăță și acolo, deschise fereastra, apoi o lăsă întredeschisă ca să circule bine aerul și se opri o clipă. Deși Nicole nu era sigură de credința ei în Dumnezeu, putea simți pacea a ceea ce fusese, zeci de ani, un loc de rugăciune.

După-amiaza era pe sfârșite. Odată ce căldura se accentua, tânjeai după răcoarea orelor de seară ce aveau să vină. Visa la o baie cu bule care să o ajute să scape de mirosul de pisici, când o luă prin surprindere un cântat de cocoș. Își ridică brusc privirea și îl zări pe tânărul pe care îl văzuse mai devreme, care acum o privea insistent prin geam. Când omul își slăbi puțin strânsoarea eșarfei pe care o purta în jurul gâtului, ea observă vârful a ceva ce părea un semn din naștere, de culoare mov.

Nicole ieși în cadrul ușii, să îl înfrunte.

– Ce cauți aici?

– Planta aia cățărătoare din spate ar putea fi utilă. E mai bine să nu ții lucrurile la vedere.

Își atinse nasul cu degetul.

– Habar n-am despre ce vorbești.

El scoase o cutie cu chibrituri și, inhalând adânc, își aprinse țigara.

– Cum te cheamă?

– Poți să-mi spui Trần.

– Ei bine, Trần, dacă ăsta o fi numele tău, vreau să pleci de aici, dacă nu, chem poliția.

– În curând o să ai nevoie de mine. Rânji, arătându-și din nou gaura dintre dinți: Viet Minh e deja în Hanoi.

– Nu știi nimic despre asta. Ești doar un văcar care se dă mare.

El își dădu deoparte lațele care îi cădeau pe ochi și făcu o plecăciune înainte de a traversa pe cealaltă parte a străzii.

Deși tânjea să se întoarcă acasă și să facă baie, se strecură înapoi în magazin și continuă să-l supravegheze o vreme, privind printre storuri. Trecu un convoi militar, o imagine rară în cartierul vechi, așa încât părea că tot mai mulți militari francezi soseau acum în oraș. Peste drum, o bunică trăgea de un copil care protesta de zor, ca să îl scoată din cădița pe care o instalase chiar pe trotuarul îngust. Trânti copilul în apă și începu să-l spele pe spatele costeliv. Nicole zâmbi. Aici, în cartierul vechi, viața era trăită afară. Îi plăcea asta. I se părea că așa e corect și cinstit. Un băiat care vindea ceai se apropie, cu bățul de

bambus balansându-i-se pe umeri; pe el, înșirate, mici căni de tinichea, bucăți de țevi și ceainice creau un fel de melodie în timp ce se legănau. Tânărul vietnamez, Trần, îl opri ca să-i spună ceva. Era șansa ei. Se strecură afară din magazin, încuie repede ușa și se furișă prin mulțime.

După colț, trecu pe lângă o vietnameză bătrână care își făcea auzite părerile oricui voia să le asculte.

– Francezilor nu le pasă, tocmai spunea femeia.

Nicole încetini pasul.

– Vecinul meu spune că a fost o bombă, zise o femeie mai tânără. Nu departe de tine. Mi-a spus vânzătorul de gogoși. Tu ai auzit-o?

– Nu, dar nepotul meu zice că toată lumea cu care s-a întâlnit nu vorbește decât despre asta.

Cealaltă persoană începu să vorbească mai încet. Nicole nu reuși să prindă tot, dar înțelese că amândouă credeau că trupele Viet Minh erau mai aproape de Hanoi decât bănuia toată lumea, exact cum spusese și tânărul Trần.

Și vorbeau despre o bombă. Din nou. Tatăl ei îi spusese că nu era vorba despre nicio bombă, ba chiar îi arătase ziarul în care se nega asta. Dintr-odată, o cuprinse neliniștea. Chiar dacă mulți încă le erau loiali francezilor, ura să nu știe în cine să aibă încredere. Auzind fără să vrea acea conversație, se îngrijoră că situația ar putea fi mult mai gravă decât era dispus să admită oricine din familia sa.

7

Când Mark și Nicole treceau pe lângă iazurile care mărgineau malurile lacului, ea îi arătă marea parfumată de flori de nuferi roz și albi care pluteau pe suprafața lor. Coborând din ricșă, grijile ei legate de cartierul vechi dispărură ca prin farmec și se simți dintr-odată atât de fericită, încât frica de a se urca într-o bărcuță se domoli puțin. Un cerșetor orb, ghemuit pe mal, nu-i băgă în seamă, și, după câteva minute de căutări, îl găsiră pe bărbatul care se ocupa de bărci, care fuma și bea cafea la mal, lângă un ponton din lemn. Acesta se uită cu subînțeles la ceas când Mark îi spuse ce vrea și acceptă doar după ce primi câțiva dolari în plus.

Soarele era încă fierbinte și ea uitase să își ia pălăria, așa că Mark îi oferi pălăria lui de paie. El purta o cămașă albă apretată, care părea că îi face pielea să strălucească, iar Nicole era îmbrăcată cu o rochie lungă, de culoarea pescărușului albastru.

– Probabil că n-a fost o idee prea bună să-mi pun pantofi cu toc înalt, spuse ea și râse nervos, în timp ce barcagiul îi întinse o pernă. Se așeză confortabil, apoi continuă: Ar fi trebuit să-mi iau pantofi fără tocuri.

Mark râse.

– Ești foarte bine așa.

Odată urcat în barcă, el își suflecă mânecile cămășii și apucă vâslele. Barca se desprinse de ponton. În vreme ce Mark vâslea, Nicole privea

soarele reflectat de firele de păr de pe antebrațele lui. Viața și educația lui în aer liber îl transformaseră într-un bărbat musculos și, amintindu-și cât de rapid reacționase la pericol când îl luase de gât pe Daniel Giraud, își dădea seama că Mark nu fusese niciodată sortit unei munci obișnuite de birou. Și nici nu era tipul de bărbat cu care ai fi vrut să ai de-a face. Se întrebă dacă asta o deranjează. Ar fi trebuit să știi asta, gândi ea, înainte de a ajunge să-l dorești atât de mult. Zâmbi în sinea ei. Ca și cum ar fi avut de ales...

Când ajunseră în mijlocul lacului, el se opri din vâslit și îi zâmbi.

– Ești fericită?

Ea încuviință din cap și privi luciul apei transformat într-un amestec de roz și auriu.

– De obicei, nu te lasă pe lac atât de târziu.

– Am vrut să fim împreună aici, chiar și pentru câteva minute. Când eram copil, înotam în mijlocul lacului nostru.

– Ce romantic!

Mark zâmbi.

– Nu sunt sigur că gândeam așa când aveam doisprezece ani.

– Atunci, de ce o făceai?

– Știu că nu mă exprim mereu așa cum aș vrea, dar era ca și cum aș fi fost într-o altă lume. După ce a murit mama, m-am închis în mine și doar când mergeam la lac mă simțeam aproape de ea.

Lacul și aerul licăreau pe măsură ce lumina continua să își schimbe culoarea, de la galben-pal, spre un seducător roz-închis. Într-adevăr, el avea dreptate, lumea de zi cu zi din Hanoi părea să fi dispărut, cu zgomotul său înăbușit și depărtat; tot ceea ce auzea ea acum era clipocitul leneș al apei și sunetul păsărilor de seară care plonjau și se scufundau în apă. Copacii din jurul lacului erau întunecați și umbroși, dar totul ar fi părut pustiu dacă n-ar fi fost cu el. Se îmbăta cu fiecare detaliu, iar nervozitatea i se dizolva în pacea simplă a acestei lumi mirifice. Atunci, vibrând în deplină armonie cu lacul, cu arborii, cu păsările, dar mai ales cu Mark, se simți ea însăși eliberată.

În ciuda a ceea ce-i spusese despre mama lui, el părea că deține controlul bărcii, al lacului și chiar al înserării – mai mult, părea că e stăpânul lor. Așa cum îi zâmbea, fața lui, scăldată în lumina firavă a apusului, amplifica romantismul locului. Apoi, fără un motiv clar, Nicole simți un ușor fior de teamă.

– Nu vreau să plec, spuse ea. Dar, poate, ar trebui să ne întoarcem, înainte să se întunece.

– Nu-ți face griji. Avem timp. Vrei să ții vâslele puțin? Am luat aparatul foto și vreau să-ți fac o poză.

El îi dădu vâslele, apoi scoase aparatul dintr-un săculeț. Chiar dacă părea perfect echilibrat așa, cum stătea în picioare, un val de neliniște o cuprinse brusc. Frica de apă nu o părăsise niciodată de la groaznicul moment în care ea și Sylvie ieșiseră singure cu barca pe râul Perfume.

– Nu e nevoie să vâslești. Vreau doar să te prind ca și cum ai face-o. Poți să te apleci puțin în față?

– Crezi că nu știu să vâslesc? spuse ea râzând. Ba știu.

Nicole făcu o mișcare bruscă, ca și cum ar vâsli. Asta zgudui barca, o clătină, Mark își pierdu echilibrul, aproape căzu înapoi în barcă și, în confuzia subită, ea se întinse spre el, scăpând una dintre vâsle în apă. Nicole se simțea proastă și umilită.

– Asta e de povestit, spuse el râzând.

– Scuze!

Având o singură vâslă, puteau doar să meargă în cerc. Mark îl strigă pe barcagiu, dar fără rezultat. Se ridică din nou, cu intenția să se sprijine cu genunchiul de marginea bărcii, apoi să se întindă, încercând astfel să recupereze vâsla pierdută, blocată acum într-o floare de nufăr. Dar, având aparatul foto într-o mână, se mișcă prea repede, barca se clătină, el își pierdu echilibrul și, într-o clipită, trecu dincolo de marginea bărcii și căzu în apă. Pentru o clipă, ea simți că îi îngheață sângele în vine și scoase un țipăt, dar înțelese repede că el era în siguranță. Pe când se cățăra înapoi în barcă, ea izbucni în râs. Se uita la el cum dă din cap ca să-și scuture apa din păr.

– Hei! Vezi că mă stropești, spuse ea, când el repetă figura.

Cămașa lui, udă leoarcă, era aproape transparentă și ea putea vedea fiecare linie a brațelor și a pieptului. I se puse un nod în gât și înghiți în sec; nu mai simțise până atunci o dorință atât de intensă, care îi făcea inima să bată năvalnic și îi tăia respirația în asemenea hal. Pentru câteva momente se priviră unul pe altul, părând că niciunul nu e în stare să scoată o vorbă. Apoi ea își mută privirea, brusc jenată de această intimitate.

Văzuse că el lăsase aparatul foto să cadă în barcă, nu în lac, așa că îl luă și îi făcu o poză lui Mark, cu apa șiroind de pe el, dar zâmbind la ceea ce făcea ea. Apoi se puseră pe așteptat, dar deși soarele se cufundase dincolo de orizont, barcagiul tot nu apărea. Ea se simțea în siguranță cu Mark, dar alt fior o pătrunse când își aminti de întunecimea rece a râului, atunci când căzuse în apă.

– Deci? spuse ea. Ce facem acum?

El ridică din umeri.

– Apa asta e rece ca gheața!

– Ți-a trebuit să te dai mare!

Ea zări un punct luminos pe lac, apoi auzi zgomotul unor vâsle trase prin apă. Se întoarseră amândoi. Cerșetorul pe care îl crezuseră orb venea spre ei cu o vâslă de rezervă.

Cele două surori împărțeau baia de la ultimul etaj. Zugrăvită în alb și placată cu faianță albastră strălucitoare, avea o parte unde domnea ordinea perfectă și o alta împânzită de agrafe, cleme, panglici pentru păr și borcănele cu creme pentru față. O oglindă mare în stil art-deco acoperea unul dintre pereți, podeaua era din gresie albă și neagră și dacă te uitai pe fereastră, dădeai de frunzele palmierilor tropicali.

Sylvie insistase ca fiecare să aibă propriul său dulap din bambus în care să-și țină lucrurile, ca să nu se amestece, iar Nicole rareori se deranja să se uite în cel al surorii ei. De data asta, însă, în timp ce se umplea cada, își trecu degetele peste obiectele aflate pe rafturile lui Sylvie: cremă universală super-hrănitoare, ulei demachiant și loțiune pentru piele – toate

trei de la Estée Lauder – așezate pe raftul de jos, cu diferite șampoane și săpunuri pe raftul următor. Printre flacoanele cu parfum de pe raftul de sus se găsea și favoritul lui Sylvie, Coeur Joie, un parfum de la Nina Ricci. Nicole, care era mai scundă decât Sylvie, trebuia să se ridice pe vârfurile picioarelor. Reuși să tragă sticluța mai în față și, după ce îi scoase capacul, își dădu puțin în spatele urechilor. Dar, când puse flaconul la loc, simți că mai era ceva acolo. Trase afară o cutiuță și o deschise. Înăuntru erau două flacoane cu medicamente, unul cu Benzedrină iar celălalt cu Dexedrină, ambele cu numele lui Sylvie pe etichete. Oare de ce lua Sylvie medicamente? După câte știa Nicole, amândouă erau amfetamine. Dintr-odată, o cuprinse neliniștea. Sora ei era bolnavă?

Puse pastilele la loc, apoi se întinse în apa fierbinte, ca să se înmoaie și să se gândească la Mark. Sentimente necunoscute îi inundau gândurile. Era fericită și, în același timp, emoționată. Dar mai mult decât orice, o încânta faptul că, scoțând-o la plimbarea de pe lac, Mark împărtășise cu ea ceva foarte personal și special. Iar acum, în timp ce își săpunea pielea, se simți ca o femeie care se îndrăgostise, dar căreia nu-i venea să creadă că asta chiar i se întâmplă.

Tocmai își terminase de șters părul cu prosopul și – încă gândindu-se la Mark – zgâria, absentă, vopseaua desprinsă de pe tocul ușii, când se auzi o bătaie ușoară în ușă și Sylvie intră în încăpere.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Nicole.

Sylvie se îndreptă spre dreptunghiul întunecat al ferestrei.

– Pot să închid obloanele? Nu-mi plac ferestrele negre. Mă fac să mă gândesc la moarte.

Nicole ridică din umeri, dar înțelese. Era ca atunci când vezi luna reflectată în apă și toată viața ta pare a fi cu susul în jos. Uneori nici ea nu se uita la întunericul de afară, de teamă că fantomele din capătul grădinii s-ar ascunde pe după copaci, iar foșnetul nu ar fi de la frunze și vânt, ci de la vocile celor morți.

– Ai început să te temi de fantome? întrebă ea.

– Nu există fantome.

– Tu ești cea care mi-a vorbit despre cadavre, cele îngropate de japonezi, după cum ziceai.

– Cadavrele nu-s totuna cu fantomele.

Nicole râse și începu să-și pieptene părul umed.

– Nu ai pic de imaginație.

– Ei bine, știm că japonezii au împușcat mulți francezi la sfârșitul războiului. E de presupus ca unii dintre ei să fi fost îngropați aici.

După ce închise obloanele, Sylvie se întoarse cu spatele la fereastră și părea că se gândește la ceva, în timp ce se uita în jur. Îi întinse lui Nicole un halat de baie alb și îi aruncă un zâmbet.

– Să mergem în camera ta!

Nicole își pusese în ordine teancurile de cărți de pe podea, dar mărgelele ei din sticlă atârnau în șiraguri întâmplătoare de un mâner al măsuței de toaletă și un ruj de buze roșu și fără capac, fusese lăsat să se usuce într-un sertar întredeschis. Un borcănel cu pudră zăcea acolo unde căzuse, în lavoar, iar câteva piese de îmbrăcăminte stăteau claie peste grămadă pe podea, lângă pat.

Sylvie ridică borcănelul și un nor de pudră îi învălui fața, făcând-o să strănute.

Nicole izbucni în râs.

Sylvie își șterse pudra de pe față cu degetele.

– Foarte nostim, ce să zic? Voiam să vorbim despre magazin. Trebuie să ne gândim la viitorul tău.

Nicole se strâmbă.

– Cum ar fi, de pildă, să mă mărit cu un vietnamez drăguț?

– Papa nu se referea la asta.

Nicole studia fața surorii sale și voia să-i vorbească despre ieșirea pe lac împreună cu Mark, dar ceva o făcu să-și schimbe gândul. Și în loc de asta, întrebă:

– Întotdeauna ai știut să te descurci cu Papa, nu-i așa?

Sylvie roși ușor și avu bunăvoința să zâmbească.

– În legătură cu magazinul. Îți dai seama că, dacă reușești să-l pui pe picioare, o să ai un venit frumușel? Sper că iei asta în serios, nu?

– Bineînțeles. Deja am început să fac curat.

– Și o să încerci și să îți termini studiile?

Nicole neagă, printr-o mișcare a capului.

– Nu văd cum aș putea face asta, dacă am de condus magazinul.

– E adevărat. Mai bine concentrează-te pe magazin! Papa o să înțeleagă.

– Sper. Dar spune-mi, Sylvie, de ce iei medicamente? Am dat peste ele în baie.

Sylvie se încruntă.

– Ți-ai băgat nasul în dulapul meu?

– Pentru ce sunt alea? Ești bolnavă?

Sylvie părea că ezită.

– Doar niște dureri de cap și oboseală.

Nicole dădu din cap aprobator. De când îl revăzuse pe Mark, nedreptatea felului în care se împărțise afacerea părea să nu mai conteze așa de mult și era îngrijorată de starea surorii sale.

– Nu e de mirare. Ai multe lucruri de care trebuie să te ocupi.

Ea văzu cum briza care bătea prin fereastra deschisă ridica perdelele de muselină, împrospătând aerul din cameră.

– Ce se întâmplă cu casa din Hué? întrebă ea. O vindem?

– Papa a desemnat un director adjunct să se ocupe de achizițiile de acolo. Va locui în casa noastră.

– Să știi că sunt hotărâtă să am succes cu magazinul.

– Mă bucur să aud asta.

– Ai auzit de asasinatul din crângul de bambuși?

Sylvie dădu din cap că da.

– Și e posibil să mai urmeze și altele. Presupun că Viet Minh ar putea împușca pe oricine de aici, dacă și-ar pune asta în minte.

În acea noapte, Nicole iar nu putu să doarmă, așa că deschise obloanele și înfruntă fantomele. Era lună plină, dar grădina era surprinzător

de liniștită, cu fiecare frunză și fiecare fir de iarbă strălucind ca aurul. Afară, mirosea a lemn, iar aerul era greu și înmiresmat. Se gândea la ceea ce îi spusese tânărul de la magazin: *În curând vei avea nevoie de mine.* Oare chiar mințea? Nimeni nu credea că ar putea fi învinși de Viet Minh – armata franceză depășea cu mult numărul rebelilor. Toată lumea spunea asta. Dar o voce interioară îi repeta în minte: dar dacă toată lumea se înșală? Îl auzise pe tatăl său vorbind despre o rețea subterană în portul Haiphong. Față de cei 570 kilometri pe care îi făcuseră de la Hué la Hanoi, Haiphong era la mai puțin de 100 de kilometri distanță. Dacă luptătorii Viet Minh erau deja în Hanoi într-un număr mai mare decât își putea oricine imagina? *Ân d-ę`n oán tra'* – „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte". Dacă lumea în care trăiau avea să se schimbe pentru totdeauna? Clătină din cap. În ciuda tuturor supărărilor pe care i le produceau tatăl ei și Sylvie, nu voia să-i piardă. Și dacă tot ce e mai rău urma să se întâmple, cine să aibă grijă de magazinul de mătăsuri, dacă nu o fată de rasă mixtă, care speră în succes și poate chiar în dragoste?

8

O cratiță zdrăngănea pe plită și, în timp ce aburul se ridica, Lisa cânta de mama focului un vechi cântec franțuzesc, care se auzea la radio. Nicole privi pe fereastra bucătăriei. Trecuseră câteva zile de la plimbarea lor pe lac și nu mai avea nicio veste de la Mark. Anotimpul cald și ploios își intrase în drepturi și nu mai era așa de luminos afară; ziua se arăta a fi groaznic de umedă. Dar o franzelă cu crustă aurie se lăfăia pe masă, iar o asemenea priveliște face mereu ca lucrurile să pară mai bune. Își ronțăia pielea din jurul unghiilor și o privea pe bucătăreasă cum se oprise din cântat și acum se legăna în timp ce toca niște ardei roșii. Aroma lor plăcută și proaspătă umplu încăperea.

– Ai ochii închiși? întrebă Nicole.

– Crezi că aș toca ceva fără să mă uit?

– Ei bine, câteodată am văzut chestii ciudate plutind prin supă.

Lisa încercă să o atingă cu o cârpă de vase.

– Nerușinato ce ești!

Nicole se feri, apoi se întoarse, continuând să-și ronțăie pielea.

– Ce avem azi?

– Iepure. Chiar eu l-am prins. Ia spune, de ce nu ai deschis încă magazinul?

Nicole ridică din umeri.

– Trebuie să zugrăvesc curtea și să curăț lună bucătăria. Mirosul e prea puternic pentru clienți.

Se auzi o bătaie ritmică în ușa din spate. Când Lisa merse să deschidă, Nicole zări un ștrengar, care îi înmână ceva. Bucătăreasa închise ușa la loc.

– E pentru tine. Cine îți trimite ție bilețele, fluturașul meu?

Lisa îi întinse un plic și se așeză să-și ruleze o țigară.

Nicole privi la numele ei, scris pe fața plicului. Brusc, se ridică să plece.

– Întâlnire secretă, nu-i așa? spuse Lisa cu un hohot de râs.

– Așa e! răspunse Nicole, râzând.

Când ajunse pe hol, deschise plicul sfâșiindu-l și primul lucru pe care îl căută cu privirea fu semnătura de pe bilet. Mark. Simțea o ușurare în tot corpul, pe măsură ce citea că el voia să o întâlnească la Les Variétés, după-amiază la patru. A meritat așteptarea, își spuse ea. Prima sa reacție a fost să chiuie de bucurie, apoi zbură pe scări în sus, întrebându-se cu ce să se îmbrace.

La patru fără zece Nicole bătea ritmul cu piciorul în caldarâmul din fața Les Variétés, cel mai vechi teatru din Hanoi, acum considerat mai degrabă lipsit de prestigiu. Ca să nu întârzie și să nu o plouă, luase tramvaiul în loc să meargă pe jos, dar la ora la care ajunse ploaia se oprise și pete albastre decorau cerul. Teatrul era situat la o intersecție și, dacă stătea în fața impozantei uși de la intrare, putea privi înspre oricare dintre direcțiile din care ar fi putut veni Mark.

Nu fusese niciodată înăuntru, cu toate că Papa o introdusese pe ea și pe Sylvie în societatea francezilor iubitori de muzică, așa numita Societate Filarmonică. Dar, spre dezamăgirea tatălui său, nu era genul ei de muzică. După aceea, o dusese să vadă o trupă franceză de teatru aflată în turneu, care juca Molière la Teatrul Municipal, cunoscut de vietnamezi ca Teatrul Occidental. Era o clădire frumoasă, cu arcade și cupole, dar, cum asta nu făcuse altceva decât să îi sporească dorința pentru emoții, vizita nu s-a mai repetat. Locul care îi plăcea cel mai mult și unde mergea singură, era frumosul cinematograf Palace, cu

minunata sa intrare arcuită, pe care vietnamezii o numeau Calea Trang Tien. Filmele ei preferate, pe care le văzuse acolo recent erau *Pantofii roșii* și *Cei trei muschetari*.

Tatălui ei îi plăcea să asculte fanfara militară franceză cântând într-o piață din apropierea lacului. Din fericire, azi nu aveau spectacol, așa că Nicole, așteptându-l pe Mark, privea florăresele de la țară. În fiecare zi aduceau flori încărcate în coșuri, puse pe spinările unor măgărușii costelivi. Le vedeai mereu acolo, ghemuite împreună cu păsările, la marginea drumului care înconjura lacul. Mirosul florilor era extrem de puternic și, când Nicole se îndepărtă câțiva pași, se ciocni de un băiat care mergea pe o bicicletă încărcată cu o mulțime de coșuri pentru fiert găluște la aburi. El încercă să o convingă să cumpere, dar când ea izbucni în râs și îi spuse că e franțuzoaică, el o numi *métisse* și scuipă în țărână. Nicole se amărî, dar nu avea de gând să-l lase să-i strice după-amiaza.

Puțin după aceea, îl auzi pe Mark strigând-o pe nume. Se întoarse pe călcâie. Cât de încrezător arăta – gândi ea – cu brațele-i legănându-se și cu mersul lui săltăreț.

– După cum văd, ești punctuală, spuse el, adresându-i un zâmbet larg.

– Am ajuns mai devreme.

– Arăți minunat.

Îi atinse părul, ridicându-i-l ușor de pe față.

– Îmi place părul tău, așa, desfăcut.

Ea zâmbi de plăcere. După multe încercări, se hotărâse să poarte o rochie roșie mulată, care îi ajungea până sub genunchi și o pălărie de pai, crem, plată și cu boruri mari, pe care acum o ținea în mână. Se simțea elegantă și știa că hainele o fac să pară mai mare.

Când el îi întinse mâna, simți din nou acel fior care o străbătea de câte ori erau împreună.

– Mergem?

Odată intrați în teatru, îi trebuiră câteva clipe până ce ochii i se obișnuiră cu întunericul. Apoi începu să privească sala de music-hall de modă veche, cu fotolii tapițate cu catifea roșie, cu lămpi cu petrol

fixate pe pereți, care, la o privire mai atentă, se dovediră a fi fost transformate pentru iluminare electrică. Mirosul de machiaj, transpirație și parfum rânced o umplu cu o senzație nouă și incitantă.

Ea simțea cum pulsul i-a crescut când coborau pe culoarul central, unde un bărbat care stătea în primul rând se întoarse și strigă la ei.

– Hai mai repede! Ți-ai adus partitura?

Din laterale se auzeau bătăi de ciocan, iar cum îngrijitoarele măturau și lustruiau podeaua, era zgomot și în marea sală de concert. Nicole ezită.

– Cu mine vorbiți?

– Nu, cu târfa preotului! Cu tine vorbesc, bineînțeles. Sper ca vocea ta să fie mai bună decât pare a-ți fi creierul.

Mark o urmărise amuzat, iar acum făcu un pas în față.

– Jerry, ea e Nicole, fata despre care ți-am vorbit. Mă tem că am adus-o aici sub un fals pretext, dar mi-a spus că știe să cânte. A venit prea târziu pentru audiție?

– Audiție? gâfâi ea, privindu-l cu neîncredere.

– O prietenă de-a ta e oricând bine-venită, Mark. Vino încoace, drăguță, și spune-mi ce cântece știi!

– Hai, du-te, spuse Mark, urmărind-o cu privirea lui de un albastru deschis. Cel mai rău lucru care ți se poate întâmpla e să îngheți.

– Sau să mor! spuse ea, trăgându-și mâna dintr-a lui. Ce-o să fie dacă o dă în bară? Dar dacă va trebui să înfrunte râsetele lor jenate?

– Nicole, asta e șansa ta, îi șopti el. Nu o lăsa să-ți scape. Compania teatrală încurajează revenirea în Hanoi a spectacolelor muzicale populare.

Auzea zgomotele din preajmă crescând și scăzând, iar palmele începură să-i transpire. Întrebându-se dacă mai știe să cânte, își adună curajul, îi dădu lui Mark pălăria și urcă cele trei trepte spre scenă. Din momentul în care începu să cânte, fără acompaniament, *Voi fi cu tine când vor fi merii înfloriți*, zgomotul de fundal al teatrului și zarva îndepărtată a orașului dispărură. Interiorul sălii, luminile strălucitoare, rândurile de scaune și oamenii care munceau se amestecară într-o singură imagine. Pe măsură ce vocea i se înălța, se simțea ușoară ca aerul;

nu mai era ignorata soră mai mică, era ca și cum ar fi descoperit o altă fațetă a ei însăși. Se simțea stimulată, stăpână pe calitățile sale și niciodată în viața ei de până atunci nu se simțise mai acasă. Când termină de cântat, acest simțământ crescu în ea cu asemenea forță, încât aproape o făcu să izbucnească în lacrimi.

Jerry începu să aplaude, Mark i se alătură și la fel făcură și dulgherii care bocăniseră în lateralele sălii. Nicole făcu o reverență.

– Încă nu e nevoie de asta, spuse Jerry, cu falca tresărindu-i de amuzament.

– Deci primește un rol? întrebă Mark.

– Sunt sigur că pot găsi ceva pentru ea.

Mark îi dădu lui Jerry un bilețel.

– Ăsta e numărul de telefon al lui Nicole, spuse el.

Apoi urcă pe scenă și, cu lumini scânteind în ochi, își desfăcu brațele. Plină de recunoștință, ea îi sări la piept, iar el o cuprinse cu brațele, ridicând-o. Când o lăsă din nou jos, mâinile lui rămaseră pe spatele ei mai mult decât era nevoie. Ea se aplecă ușor înspre el și îi simți fierbințeala palmelor cum alunecă nițel mai sus. El îi dădu drumul și făcu un pas înapoi, dar ceva se petrecuse între ei. Nicole simți că era un punct de unde nu mai era cale de întoarcere. El nu o sărutase încă, nu de adevăratelea, dar ea era sigură că nu mai e mult până acolo.

– Mulțumesc. Mulțumesc foarte mult, spuse ea.

El zâmbi.

– Ascultă-mă, eu o să fiu plecat pentru câteva săptămâni, dar, dacă nu ai vești de la Jerry într-o zi sau două, treci din nou pe aici și adu-i aminte.

Ea încuviință și zâmbi, nevrând să-și arate dezamăgirea. Acum trebuia să trăiască fără el, chiar dacă nu fuseseră prea mult împreună.

– Deci tot ce ai de făcut e să te gândești cum să-i spui tatălui tău.

– O, nu, răspunse ea, n-am să-i spun.

O săptămână mai târziu, și cu noaptea balului de vară de la hotelul Métropole stabilită pentru luna iulie, Nicole se furișă în camera lui Sylvie ca să vadă dacă găsește vreun indiciu despre rochia surorii sale.

Se uită în șifonierul mare din lemn de stejar, unde Sylvie își ținea rochiile și bluzele ordonate după culoare. În timp ce își plimba degetele peste mătăsurile gri și de culoarea șampaniei, își dădu seama că Sylvie îi spusese adevărul: rochia nu era acolo. Hainele lui Sylvie erau stilate și elegante în egală măsură și dacă tot avea ocazia, Nicole probă câteva dintre bluzele ei brodate. Se fâțâi încolo și încoace prin fața oglinzii, dar era mult mai scundă decât Sylvie și hainele atârnau pe ea. Le dădu jos, trase cu ochiul în sertarul cu lenjerie intimă al lui Sylvie și văzu acolo jurnalul. Îl frunzări și din el căzu o fotografie cu o rochie. Asta era. Nu cu linia clasică pe care o prefera sora ei, rochia era împopoțonată și puțin cam extravagantă, dar Sylvie era întotdeauna cu un pas înaintea gloatei când venea vorba despre modă; Nicole se hotărî să facă unele modificări la îmbrăcămintea sa.

Mai târziu, când se întorcea de la croitor, observă o mulțime de pliante care fluturau în bătaia vântului. Fuseseră strecurate pe sub ușile celor mai multe magazine. Scrise de mână, cu desene grosolane din peniță și toate doar în vietnameză, pe care Nicole o cunoștea destul cât să își dea seama că era vorba despre propagandă din partea Viet Minh. Ele arătau țărani zâmbitori care duceau arme și mâncare pe câmpurile de luptă și cărau răniții în spate sau cu tărgi improvizate. Puse una în buzunar, cu intenția să i-o dea tatălui ei mai târziu.

Cartierul vechi fusese construit sub formă de triunghi și, de obicei, ea se întorcea acasă pe un traseu cunoscut, dar de astă dată avea nevoie să meargă pe alt drum. Soarele care asfințea lumina vârfurile acoperișurilor din țiglă, ce străluceau portocaliu; era frumos pe străzi. În fața ei, felinarele de pe stradă erau aprinse, prelatele erau fixate de stâlpii de sprijin, pregătite în caz că începea ploaia, iar grătarele ardeau deja. Nicole se opri o clipă, simțind că moare după mirosul tentant de pui. Vânzătorul, cu cămașa largă și pantalonii lăbărțați, îi dădu două bucăți, într-o farfurie căptușită cu frunze. Direct din tigaie, unde fusese prăjit în mirodenii, era extrem de delicios.

După ce termină, își șterse grăsimea de pe față și merse mai departe, legănându-și brațele, anticipând proba la rochie, care în curând avea să fie remodelată după cea a lui Sylvie.

Împodobită cu trandafiri din mătase cusuți la poale și la decolteu, rochia lui Sylvie era din satin acoperit cu șifon gri-perlat. În fotografie mai era și un șal decorat cu trandafiri. În încercarea de a o imita pe sora ei, croitorul avea să adauge o fâșie de șifon înflorat prinsă de umăr și cusută peste rochia lungă, cu un decolteu adânc din satin verde-deschis. Avea să coasă și câțiva trandafiri de-a lungul fâșiei. Rochia avea să fie mulată exact pe unde trebuia și Nicole spera să-l impresioneze pe Mark.

Se simțea veselă, așa cum cobora pe strada mai puțin cunoscută, până când zări ceva care o făcu să se oprească din drum. Nu era vorba despre fața neagră a femeii sau despre felul în care era îmbrăcată, chiar dacă rochia ei, despicată într-o parte și strâns mulată pe fesele-i rotunde, frumos arcuite, era un pic prea provocatoare chiar și pentru gustul lui Nicole. Era vorba despre persoana care mergea lângă femeie cu un braț petrecut în jurul taliei ei. În timp ce Nicole privea cu groază, tatăl ei se aplecă să sărute sânul pe jumătate dezgolit al femeii. Apoi o trase înspre el pe femeie și o sărută de-a dreptul pe buze. Nicole simți că se sufocă și se întoarse cu spatele. Groaznică, oribilă imagine. Se îndepărtă, în țăcănitul tocurilor care loveau pavajul. Bineînțeles că tatăl ei trebuia să aibă o relație cu altă femeie după ce murise mama ei, dar chiar cu o femeie care arăta ca o prostituată?

9

Nicole și O-Lan stăteau admirând rafturile proaspăt aprovizionate și, în vreme ce soarele picta podeaua cu fâșii de lumină, O-Lan se oferi să facă o cafea mătăsoasă cu ou, adică o cafea cu lapte condensat și cu un ou în ea. Deși cafea cu ouă sună oribil, probabil că era cel mai delicios lucru pe care Nicole îl gustase vreodată. Densă și cremoasă, fără urmă de gust de ou, cafeaua avea aromă de cremă de caramel cu un surplus de cafeină și era ceva de care Nicole devenise dependentă.

Așteptând cafeaua, se gândea la tatăl ei. O bătălie purtată la nord de Hanoi se sfârșise cu mulți răniți în tabăra franceză. Tatăl ei fusese chemat să viziteze locul și, chiar dacă imaginea lui sărutând-o pe acea femeie îi tot revenea în minte, nu îl mai văzuse de la momentul în care fusese martoră la scena respectivă. Bine măcar că, după ce terminase de zugrăvit, deschisese magazinul și trebuia acum să se concentreze asupra clienților în loc să își facă griji pentru ce făcea el.

O-Lan pregătea cafeaua în bucătăria minusculă din spatele magazinului și când Nicole trecu din întunericul camerelor în lumina strălucitoare a soarelui care scălda curtea, mirosul de lapte cald dispăru.

Câteva minute mai târziu, O-Lan ieși în curte, ducând două căni.

– Uite și cafeaua!

Nicole îi întinse punga de hârtie în care erau prăjiturelele pe care le luase de la Yves, tatăl lui Yvette, iar O-Lan luă două.

Stăteau pe zidul jos care înconjura fântâna, într-o tăcere plăcută, bucurându-se de căldura soarelui. Aerul era îmbibat cu o aromă de mentă și o ceață prăfoasă, de culoare galbenă, plutea deasupra acoperișurilor dimprejur. Începutul de zi, când mulți dintre locuitorii cartierului vechi erau încă pierduți în visele lor, era de-a dreptul special.

Așa cum stăteau, O-Lan începu să cânte o stranie melodie vietnameză, ceva ce nu semăna cu nimic din ceea ce auzise Nicole până atunci. O-Lan avea cea mai neobișnuită voce pe care o auzise vreodată, iar Nicole era impresionată.

– Ce-a fost asta? întrebă ea, când fata termină.

– Muzică populară vietnameză. E de mai multe feluri. Îți place?

– E diferită de cântecele franțuzești. Ai putea să mă înveți și pe mine?

– Bineînțeles.

– Dacă ai timp, putem încerca acum? Încă nu trebuie să deschid.

Urcară în camera de deasupra magazinului și se așezară cât mai departe de fereastră. Lui Nicole îi luă ceva timp până să se obișnuiască cu suavele note înalte și se temea că oamenii ar putea să râdă de ea. Dar fără știrea ei, câțiva localnici se adunaseră afară și ascultau, sprijiniți de perete. Ea își dădu seama de prezența lor doar când, la finalul lecției, un ropot de aplauze se auzi din stradă.

A doua zi, Jerry îi telefonă la magazin să îi spună că primise un rol în spectacolul lui de la Les Variétés. La început, o cuprinse un sentiment de euforie, dar apoi își dădu seama că ar trebui să îi spună tatălui ei și lui Sylvie despre asta. Nu ar fi reușit niciodată să meargă la repetiții fără ca ei să-i observe absențele de acasă. Privi la norii de deasupra, care păreau a fi din frișcă ce se topea în pete de albastru, pe când alții, mai grei, aflați la mică distanță, anunțau că vine ploaia. Cu gândul la niște porumb caramelizat care arăta delicios pe o tarabă de pe cealaltă parte a străzii, închise magazinul mai devreme și merse să vadă dacă O-Lan n-ar vrea să i se alăture. Peste drum, bărbatul care cocea porumb încerca să-și

aprindă o țigară, acoperind flacăra cu mâinile. Vântul i-o stinse și omul încercă din nou. O bătrână aplecată de șale, cu pielea pergamentoasă brăzdată de riduri adânci, trecu pe lângă el. Îi zâmbi bărbatului și Nicole văzu doar gingii, fără niciun dinte. Un grup de tinere ieșiră dintr-o prăvălie, chicotind și îmbrățișându-se, fiecare dintre ele subțire și rafinată. Era imposibil să-ți imaginezi că bătrâna doamnă arătase cândva ca ele.

Nicole nu o găsi pe O-Lan la tejgheaua din prăvălia ei, așa încât trecu printr-o pereche de uși batante, din lemn sculptat, și se îndreptă spre camera următoare, strigând-o pe fată. În mijlocul camerei era o masă împodobită cu o floare de nufăr, pusă într-o vază micuță. Pe mesele de pe lateralele camerei erau așezate ornamente din piatră și din ceramică, iar un ventilator enorm din alamă, cu patru brațe, fixat de tavan, își învârtea lent palele. Perdelele din mătase pură de la ferestre mișcau aerul ușurel.

Auzind un zgomot neobișnuit, Nicole ieși în curte, unde încrengăturile cu flori portocalii ale lianelor atârnau peste fațada casei lui O-Lan, acoperind lambriurile din lemn. În clipa în care făcu primul pas în curte, începu să plouă. Tare și repede. Nicole privi norii negri care acopereau soarele, se dădu un pas înapoi și se uită la perdeaua masivă de apă care curgea de pe streașină.

Prin zgomotul ploii auzi un alt sunet, ca un mieunat de pisică, dar era sigură că este unul uman. Într-o cameră din spate, de lângă o bucătărie, o găsi pe Kim-Ly, mama lui O-Lan; o vietnameză slăbuță, care purta un *ao dai* tradițional și avea părul prins la spate într-un coc. Femeia, prăbușită pe un scaun și albă ca o stafie, părea moartă. Nicole îi luă pulsul, apoi dădu drumul mâinii de culoarea hârtiei, prin care se zăreau venele: încă trăia, slavă Domnului, dar avea un puls slab și neregulat. Ce era de făcut? Știa că Kim-Ly are probleme cu nivelul zahărului din sânge. Prea mult îi făcea rău, iar prea puțin o putea face să leșine. Încercă să o trezească pe femeie, dar fără succes, așa că se duse în bucătărie, unde găsi un borcan cu miere pe o tejghea, lângă o statuetă din bronz reprezentându-l pe Buddha. Nu se gândise că O-Lan era budistă, dar bineînțeles că era, la fel ca mulți alți vietnamezi. Era destul doar să observi templele ridicate peste tot.

Nicole o văzuse pe O-Lan încercând să îi dea mamei ei ceva dulce cu linguriţa, aşa că încercă să îi picure miere printre buze, puţin câte puţin. La început nu se întâmpla nimic, iar mierea i se scurgea pe bărbie, dar mai apoi Kim-Ly începu să înghită şi după câteva înghiţituri, încet-încet, redeveni conştientă.

– O-Lan? spuse ea.

– O-Lan vine imediat. Trebuie să te ridici. Sprijină-te de mine!

Nicole reuşi să o ridice de pe scaun, dar femeia se poticnea şi striga după fata ei. Nefiind sigură dacă era bine că o ajuta să umble ori dacă ar fi trebuit ca femeia să stea întinsă pe pat, Nicole încercă mai întâi să o facă să meargă, dar sfârşi aproape prin a o căra în spate până la un şezlong din camera de lângă prăvălie. De acum, îi revenise puţin culoarea în obraji, iar Nicole se gândi că ar putea fi în regulă dacă o lasă să se odihnească. În timp ce o aştepta pe O-Lan, Nicole continuă să vorbească – încercând astfel să o ţină trează pe Lim-Ly –, apoi îi mai dădu puţină miere. Dar câtă miere trebuia? N-avea nici cea mai mică idee.

Kim-Ly părea obosită şi mult mai plăpândă ca de obicei, iar după vreo jumătate de oră, adormi. Nicole avea de ales între a-l aduce pe vraciul de pe strada vecină şi a-l chema pe doctorul familiei Duval. La O-Lan nu era telefon, prin urmare, orice ar fi făcut, trebuia să plece. Mobilizată de nelinişte, se ridică şi merse la uşă, să vadă dacă O-Lan era prin apropiere.

Între prăvălii şi porţile cu vopsea scorojită ale templelor, bărbaţi purtând pălării conice din bambus stăteau în grupuri, feriţi de ploaie şi mâncau alune fierte, în timp ce femeile continuau să vândă ceai şi supă de varză cu tăiţei la tarabele aflate pe trotuar. O zări pe O-Lan puţin mai în josul străzii, adăpostindu-se de ploaie în tocul unei uşi. Stătea de vorbă cu tânărul vietnamez, Trần – parcă aşa îl chema?

Când o observă şi el, îi atinse braţul lui O-Lan şi i-o arătă cu degetul pe Nicole, care făcea semne disperate. Amândoi alergară spre ea, strecurându-se printre vânzători şi ferindu-se de ploaie, apoi intrară în prăvălie, iar Nicole le spuse ce se întâmplase şi ce făcuse ea.

O-lan alergă spre mama sa, îi luă pulsul şi îi puse mâna pe frunte.

– Se simte bine.

Nicole simți o ușurare imensă.

– Slavă Domnului! Nu știam ce să mai fac în continuare.

– Nu știu cum să îți mulțumesc îndeajuns.

– N-ar trebui să o vadă un doctor?

– O s-o duc la spital mâine. Acum are nevoie de odihnă.

Nicole fu uimită când tânărul își trase un scaun lângă femeie și începu să o mângâie pe păr.

– Trần este vărul meu, îi explică O-Lan.

– Mă bucur că mama ta e mai bine. Să-mi spui dacă te mai pot ajuta cu ceva.

– Rămâi să mâncăm împreună! Te conduc la etaj.

Nicole zâmbi.

– N-aș vrea să vă deranjez, spuse ea, dar știa că este o onoare să fii invitat în cel mai intim loc dintr-o casă vietnameză.

În vreme ce Trần rămase cu Kim-Ly, O-Lan o însoți la etaj, unde îi arătă altarul ancestral al familiei, apoi o purtă prin mai multe camere care dădeau dintr-una în alta, despărțite de paravane din lemn sculptat. Se opriră în capătul de sus al scării exterioare, asemănătoare cu cea de la magazinul ei. Acum ploaia se mai domolise, milioane de arome florale umpleau aerul. Nicole trase adânc aer în piept, dorind să păstreze magia momentului.

– Sper că îți place *banh xeo*, spuse O-Lan.

– Nici măcar n-am auzit despre asta.

– E un fel de clătită crocantă. O mâncăm cu *rau song*.

– Și asta ce mai e?

– Se face cu flori de banan și frunze de guave.

– Pare delicios.

Nicole se hotărâse să îi dea tatălui ei pliantul pe care îl găsise și să îi spună despre spectacol când avea să vină acasă în acea seară. Dar, când văzu că încă nu se întorsese, o parte din ea se simți ușurată. Cum ar fi putut să se poarte normal, după ce îl văzuse cu acea femeie? Chiar

și să îl privească în ochi i se părea prea mult. Când Lisa ieși să se relaxeze, cu un pahar de vin și o țigară, Nicole i se alătură în grădină.

– Azi am mâncat *banh xeo*, îi spuse.

– Chiar așa?

Nicole dădu din cap.

– Ți-a plăcut?

– Da.

Lisa se strâmbă.

– Nu pot să suport mâncarea vietnameză.

În grădină, florile sălbatice punctau marginea gazonului și creaturi zburătoare se îngrămădeau în jurul tufelor cu parfum dulceag. Arborii își legănau ramurile, iar soarele galben strălucea auriu pe frunze, aruncând adâncimile într-o umbră și mai profundă.

– Nu-i așa că e minunat aici, afară? Îți amintești, Lisa, cum cădeam mereu din leagănul agățat de smochinul indian din Hué?

Lisa zâmbi și ochii i se luminară când văzu o pasăre cu aripi negre luându-și zborul și aterizând apoi pe una dintre crengile cele mai de sus ale smochinului.

– Și când mi-am rupt rochia de petrecere? adăugă Nicole.

– Da, și când a trebuit să chemăm doctorul după ce ți-ai rupt glezna.

– Ai stat toată noaptea cu mine.

Lisa oftă.

– Cât de băiețoasă erai. Mereu plină de zgârieturi și vânătăi.

– Lisa, ce o să se întâmple dacă Viet Minh va câștiga și noi va trebui să plecăm de aici?

– N-ai auzit ce a spus tatăl tău? Viet Minh nu va învinge niciodată armata franceză.

– Probabil că ai dreptate. Făcu o pauză, invadată de un sentiment de pierdere, apărut de nicăieri.

– Știu atât de puține despre mama.

– Ar trebui să îl întrebi pe tatăl tău despre ea. A fost o femeie bună și eu am iubit-o.

– Nu o să vorbească despre ea.

– Semeni cu ea, știi asta?

Nicole zâmbi.

– Chiar semăn?

– În multe feluri. Era plină de viață, ca și tine. Sylvie nu-i seamănă deloc.

– Vietnamezii spun că, dacă nu-ți cunoști înaintașii, ești doar cu puțin mai bun decât un hoț.

Lisa izbucni în râs.

– Ce idei ridicole au oamenii ăștia!

10

Cea de a treia agrafă de păr îi scăpă printre degete și căzu pe pardoseală. Nicole se repezi s-o ridice, rupându-și o unghie în lemnul podelei. La naiba! O unghie ruptă. Era început de iulie și deja se instalase o vară tipică, fierbinte și umedă, cu ploi zilnice și umiditate amețitoare, dar măcar străzile erau îmbrăcate în inflorescențe de un roșu-deschis ori viu colorate. În cele din urmă, îi spusese tatălui ei despre spectacol și, după oarece muncă de convingere, acesta îi dăduse, cam în silă, permisiunea; dar când i-a arătat pliantul pe care îl găsise pe stradă, s-a enervat cumplit.

Nu îl mai văzuse pe Mark de aproape patru săptămâni și era atât de emoționată, încât nu-i ieșea nimic bine. Exact ce nu avea nevoie. O să-și pilească unghia mai târziu; întâi de toate, trebuia să-și aranjeze părul.

Stătea cocoțată pe marginea unui taburet, simțind că pielea îi ia foc, pe măsură ce îi creștea frustrarea. Grozav! Acum avea să fie și roșie la față, după ce că-și rupsese unghia și părul nu-i stătea la locul lui. Măcar de n-ar fi fost așa de des și drept. Măcar un onduleu sau bucle ca ale lui Sylvie să fi avut. De fiecare dată când îi aluneca o șuviță, se apuca să o așeze la loc din nou, până când, învinsă, azvârli agrafele pe jos. După care, își perie dinții meticulos, ca să-i facă strălucitori, își dădu cu puțin fard roșu pe obraji și își uni buzele ca să uniformizeze rujul de culoare roz-pal.

Se duse pe palier ca să se studieze în oglinda mare de acolo. Niciodată n-am fost sigură ce mi se potrivește, își spuse ea, încruntându-se. Oare trandafirii roșii, pe care pusese să-i fie cusuți pe rochia de culoarea lămâii verzi, nu erau cam țipători? Și rujul asta roz! Îl șterse imediat.

O bătaie în ușă.

– Ești gata? A venit mașina, spuse Sylvie intrând.

Nicole împietri, forțându-se să nu rămână cu gura căscată de surprindere.

Sylvie stătea acolo, în rochia ei simplă din șifon de mătase gri-perlat, frizând perfecțiunea, parcă acum ieșise din paginile revistei franceze *Vogue*. Nici vorbă de trandafiri pe rochia ei, ori de eșarfe înflorate. Își frecă mâinile.

– Ei bine, ești pregătită?

– Dar...

– Ce anume? întrebă Sylvie, mimând inocența.

– Rochia ta... credeam că...

Sylvie începu să râdă.

Nicole simțea cum presiunea îi crește în spatele ochilor. Nu trebuia să plângă. Dar comparându-se cu eleganța simplă a surorii sale, se simți proastă și împopoțonată.

– De ce încerci mereu să-mi distrugi viața?

Sylvie își aranjă o șuviță de păr care îi cădea pe ochi.

– Nu fi melodramatică! A fost doar o glumă. Arăți bine.

Nicole zăcea prăbușită în fotoliu, înfigându-și unghia ruptă în palmă. Sora ei își alesese cu grijă vorbele, pentru dauna maximă. Cine voia să „arate bine"?

– Deci vii?

– Nu.

– Ei, haide. O să se facă fotografii și vreau să fii și tu în ele.

– Vrei să arăt hidos lângă tine?

Sylvie își dădu capul pe spate și râse din nou.

– Devii ridicolă. Ți-am spus că a fost o glumă.

Nicole se uită în sus la sora ei. Sylvie încă zâmbea. Putea să stea așa ore întregi, gândi Nicole, așteptând să mă fac eu de râs.

– Întotdeauna m-ai învinovățit, nu-i așa?

– Pentru ce? întrebă Sylvie.

– Știi tu pentru ce.

– Eram doar un copil, Nicole. O fetiță de cinci ani care își pierduse mămica.

– Pleacă, te rog! spuse Nicole fără să ridice vocea.

– Nu arăți chiar așa rău. Pot să-ți aranjez eu părul?

Nicole nu răspunse.

Sylvie se întoarse pe tocuri și închise cu grija ușa după ea.

Moralul lui Nicole se prăbuși. Nu era vorba doar despre gelozie; mai mult decât atât, acest triumf al lui Sylvie adusese la suprafață vechiul sentiment de nesiguranță, pe care îl credea îngropat de multă vreme. Privi afară prin fereastra dormitorului, la cerul de catifea ce părea împroșcat cu argint. Și când te gândești ce noapte minunată ar fi trebuit să fie asta!

Se gândi la ziua în care ea și Mark ieșiseră cu barca. Amintirea o făcu să zâmbească și îi dădu impulsul de care avea nevoie, ca să facă ceva ce ar putea să-i salveze seara. Era greșeala ei că încercase să o copieze pe Sylvie, dar nu putea să lase gândul ăsta s-o doboare. Luă o pereche de foarfece de unghii și începu să-și modifice rochia. Chiar dacă își dădu silința, era greu de lucrat cu mătasea și, într-o clipă de neatenție, tăie materialul, lăsând în urmă o gaură. Smulse trandafirul și îl aruncă de perete. Era supărată pe Sylvie și furioasă pe ea însăși pentru că lăsase să se întâmple una ca asta. Durea mult mai mult decât se cădea să o doară rochia distrusă; o durea adevărul despre cine erau, de fapt, ele două.

Auzi o bătaie în ușă.

– Pleacă! strigă ea și se trânti din nou în fotoliu, crezând că e iar Sylvie.

– Nu pleci, *chérie*?

Nicole se întoarse și o văzu pe Lisa în cadrul ușii. Când bucătăreasa se apropie să o îmbrățișeze, Nicole izbucni în lacrimi.

– Șterge-ți ochii și vino cu mine!

– Nu pot să mă îmbrac cu asta, spuse Nicole cu voce tremurândă.

– Nu, nu poți. O să-ți găsim ceva mult mai bun. E vremea să înțelegi că nu e musai să arăți franțuzește ca să fii frumoasă.

Nicole zâmbi, deși nu era deloc convinsă că e așa.

O oră mai târziu, Nicole se opri la intrarea sălii de bal, uitându-se la candelabrele strălucitoare și la marea de oglinzi. Zeci de parfumuri scumpe se amestecau cu cel al trandafirilor albi, întrețesuți cu firele de iederă care îmbrăcau toate coloanele. Chelneri pricepuți, ținând în echilibru tăvi cu pahare de șampanie se zăreau ici și colo prin mulțime, iar orchestra aflată în celălalt capăt al sălii tocmai începuse un tango. La început, simțindu-se predestinată să imite una dintre statuile de marmură din grădină, Nicole nu reuși să se miște. Dar imediat ce începu să curgă muzica, simți un flux de entuziasm. Își îndreptă spatele și, cu mișcări lente, pătrunse înăuntru.

Ajunsese târziu, iar balul era în toi. Împodobit de femeile care străluceau în hainele lor lucitoare decorate cu paiete, perle și strasuri, balul dădea impresia că vraja luxului șterse cu buretele grijile trecutului. Era tot numai culori și lumini și în acest moment minunat, cu parfumul trandafirilor care invadase aerul, crema societății franceze din lumea lor colonială strălucea ca să fie văzută de toată lumea. Nicole simți că, până la urmă, asta ar putea fi noaptea vieții ei.

Ceva mai devreme, după ce o târâse pe Nicole afară din dormitor, Lisa scosese din propriul ei dulap cu haine cea mai frumoasă rochie pe care Nicole o văzuse vreodată.

– A fost a mamei tale, spuse Lisa, apoi făcu o pauză. Chanel.

Nicole fluieră admirativ.

– Ești sigură?

Lisa dădu din cap.

– Cred că ți se potrivește.

– De ce ai păstrat-o?

– Tatăl tău a cumpărat-o de la Paris, înainte să te naști tu. Mama ta a îmbrăcat-o o singură dată. După moartea ei, el n-a vrut să păstreze

lucruri ca amintire, dar mi-a spus să aleg unul dintre lucrurile mamei tale, care să-mi amintească de ea. Am ales rochia asta. Vânduse deja toate minunatele ei bijuterii din aur, că altfel aș fi ales un lănțișor. Am dat la modificat rochia, de curând, ca să fie în moda zilei. Mă gândeam să ți-o ofer de Crăciun.

Rochia îi venea ca turnată și Nicole fu uluită să se vadă arătând atât de fermecător. Croită din grogram stacojiu de mătase și valuri din șifon roșu, avea un corsaj mulat și fără mâneci, închis cu copci în partea din față, un guler înalt și o fustă din șifon roșu de mătase, care cădea în pliuri de la talie. În timp ce se fâțâia încolo și încoace, lui Nicole nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea. Nu era nimic de modă veche în acea rochie, doar o simplitate fără vârstă.

– Uite cum se asortează cu tenul tău, spuse Lisa. Vezi cât ești de frumoasă? Acum ai nevoie de ruj de buze roșu și de contur negru la ochi. Am să-ți prind părul în stil chinezesc, cu un singur trandafir roșu de pe rochia aia groaznică pe care o purtai.

O pereche de pantofi cu tocuri înalte, și Nicole era gata, îmbrăcată într-o rochie clasică franțuzească, dar arătând uimitor de oriental.

Pe când stătea aproape de intrarea în sala de bal, orchestra se opri din cântat. Putu atunci să audă clinchetul paharelor de șampanie și murmurul constant al vocilor, punctate de hohote de râs ori de strigăte triumfătoare neobișnuite.

Privea ferestrele înalte din tavan până în podea, care mărgineau toată latura dinspre grădină a sălii. Draperiile erau deschise și zeci de torțe luminau grădina, sclipirea lor reflectându-se în iazul din mijloc și sporind așteptările lui Nicole în ceea ce privește vraja acelei nopți. Îl zări pe Mark, îmbrăcat într-un costum negru de gală, vorbind cu un bărbat. Umerii lui păreau mai lați ca niciodată și, deși părea să-și fi tuns părul de curând, o șuviță tot îi mai cădea peste ochiul drept. Îi venea să dea fuga până la el și să i-o îndrepte. El dădu capul pe spate și râse tare la ceva ce-i spusese cel din fața lui, iar Nicole se simți intimidată și șovăielnică. Chiar credea că el o place? Dar în acel moment, Mark o

zări și se opri din râs. Se priviră fix câteva clipe, apoi el păru că se adună, îl bătu cu palma pe spate pe celălalt bărbat și se îndreptă înspre ea.

Fericită că, măcar o dată, era rândul ei să strălucească, Nicole aș-teptă, cu inima-i cuprinsă de emoție.

– Lasă-mă să te privesc, spuse Mark, apropiindu-se de ea cu mâinile întinse. Ești absolut înnebunitoare!

– Chiar sunt?

Îi luă mâinile și simți că-și ia zborul când îl văzu cum ochii lui strălucitori o privesc cu afecțiune și admirație. Nu și-ar fi imaginat asta.

– Am fost îngrijorat că nu o să vii.

Îi venea greu să vorbească.

– Am avut probleme cu rochia.

Bărbatul o sărută pe amândoi obrajii și ea închise ochii, dorind să savureze fiecare clipă.

– Dansăm? întrebă el. Orchestra se pregătește să înceapă.

Când el îi cuprinse brațul, Nicole o zări pe Sylvie în celălalt capăt al sălii de bal, râzând cu un ofițer blond, îmbrăcat în alb și auriu. Observă surpriza lui Sylvie și nu încercă să-și ascundă triumful.

– Ia te uită, rățușca cea urâtă s-a transformat în lebădă, spuse Sylvie zâmbind larg, atunci când trecu prin fața ei. Nu-i așa, Mark?

– Întotdeauna a fost o lebădă, îl auzi Nicole spunând, deși nu cre-dea că Sylvie prinsese replica.

În acel moment, apăru un fotograf de la ziarul local și îi imortaliză pe toți trei. Sylvie îi poză bărbatului, oferindu-i un zâmbet perfect, apoi o trase pe Nicole deoparte și îi vorbi în șoaptă.

– Arăți minunat. Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat mai devreme. N-am vrut să te supăr. Iartă-mă!

– Nu contează, spuse Nicole, chiar fiind convinsă de asta. Eu n-ar fi trebuit să mă comport ca o idioată.

Își strecură mâna în palma mare și caldă a lui Mark. Cu cealaltă mână pe talia ei, el o conduse spre mijlocul sălii. Când începură să se miște, Nicole simți că o ia amețeala și se lipi de el. Soliditatea trupului

său, aflat atât de aproape pentru mai mult decât o scurtă îmbrățișare, îi producea o tensiune interioară la care nu știa dacă va putea să reziste. El o învârtea într-un vals vienez, iar ea, abia conștientă de prezența celorlalți dansatori, părea că plutește pe deasupra podelei. Figurile oamenilor deveniră tot mai neclare – dispăru până și Sylvie – până când sala se goli de toți ceilalți în afară de el. Când picioarele începură să facă pașii fără ca ea să se gândească la asta, își dădu seama că acele plictisitoare cursuri de dans meritaseră efortul, până la urmă. Era fericită să se simtă atât de liberă și nu-i venea să creadă cât de minunat era. Când muzica se opri, după trei dansuri la rând, privirea lui zăbovi pe fața ei, în vreme ce îi aranja o șuviță care îi alunecase.

– Ți s-a deranjat o buclă.

Când el își coborî degetele pe ceafa ei, Nicole se înfioră și îl văzu că zâmbește. Folosise pretextul cu aranjatul părului ca să o atingă și, dându-și seama de asta, zâmbi și ea, atât de conștientă de căldura atingerii lui, încât simțea că se topește. Mark o răsuci și o îndepărtă puțin de el.

– Ți-e sete?

Da, îi era. Era și puțin amețită și se simțea ușoară ca fulgul datorită dansului, ori, poate, mai degrabă datorită apropierii de el, mai mult decât orice altceva. I-a spus că se duce să aducă șampanie și o rugase să-l aștepte într-o parte a sălii, timp în care ea reluă în minte fiecare moment al dansului, ca să și-l amintească pentru totdeauna. Una dintre tinerele franțuzoaice, care o strigase ceva mai devreme, trecu pe lângă ea, împreună cu mama ei. Nicole le zâmbi, dar ele o ignorară. Nu-i păsa de asta. Era cea mai bună impresie pe care o făcuse vreodată până acum.

Mark întârzia neașteptat de mult, așa că se hotărî să îl caute. Pe când privea în jur, un chelner îi oferi un pahar de șampanie și, după ce îl bău dintr-o lungă înghițitură, porni să-l caute pe Mark prin saloane.

În primul dintre ele, fumul de la trabucuri se împletea cu mirosul amețitor de coniac din paharele câtorva bărbați în vârstă, așezați în fotolii. Căută și prin celelalte saloane și baruri, apoi se întoarse în sala de bal, unde mulțimea se mai dispersase puțin. Își croi drum printre

oamenii adunați în grupuri și îl zări pe Mark deschizând o ușă laterală în celălalt capăt al sălii. Când îl văzu că trece pragul, porni după el, dar o opri Francine, vechea ei prietenă din școală, care o apucase de mână și voia să bârfească despre lucruri total lipsite de importanță. Deși Nicole continua să se uite spre ușă, nu l-a văzut pe Mark întorcându-se, iar până când reuși să scape de Francine trecură câteva minute bune.

În cele din urmă, ajunse la ușă, o deschise și se trezi într-un coridor răcoros, fără covoare pe podea. Îl parcurse, așteptându-se să găsească, poate, o trecere discretă spre sălile de jocuri. În loc de asta, coridorul făcea o curbă și sfârșea, în cele din urmă, într-un loc în care era o singură ușă. O deschise. O scară abruptă din piatră ducea la nivelul inferior. Ezită o clipă și, deși i se părea bizar, începu să coboare treptele, pentru că, în mod cert, Mark urmase aceeași cale.

O balustradă din metal asigura un anumit grad de siguranță, iar când ajunse pe podeaua din beton de jos, îi deveni clar că se afla la subsol, într-o pivniță de vinuri. Continuă să meargă prin pasaj până când, auzind murmur de voci, se opri. Vocile se stinseră. Trecu pe lângă câteva nișe, dintre care două făceau trecerea spre niște camere boltite unde erau depozitate butoaie și rasteluri pentru vin. De aici, de jos, abia se mai putea auzi orchestra și doar zgomotul pașilor ei avea ecou în acel loc plin de caverne.

Curioasă să afle ce s-ar fi putut afla la capătul pasajului, ajunse, în cele din urmă, la un rând de rafturi care fuseseră date deoparte, fără să mai fie puse la locul lor după aceea. Simți niște fiori de teamă, dar trase rafturile și văzu ceva ce părea a fi o ușă din metal, cu un mic vizor la mijloc. Se auzi un zgomot de scaune târâte pe beton și un strigăt înăbușit. Începu să-și simtă palmele transpirând ușor. Poate că nu fusese o idee prea grozavă. Sus era lumină și voie bună; ar fi trebuit să-l aștepte acolo pe Mark. Strigătul se auzi din nou. În răcoarea coridorului, începu să tremure. Ce-o fi fost în capul ei, să vină aici, jos?

Făcu un pas înapoi. Simțea că i se ridică părul de pe ceafă și își șterse de rochie palmele asudate. Ar fi vrut să se întoarcă pe unde venise, dar ceva o oprea. Și chiar dacă nu-și dorea asta, se simți aproape obligată

să se uite prin vizor. Timpul se opri în loc în momentul în care văzu un tânăr vietnamez legat de un scaun. Chiar dacă nu putea să-i vadă strungăreața, îl recunoscu pe Trần, vărul lui O-Lan. Simți că se sufocă și se forță să nu-și piardă cumpătul. Își mușcă pumnul, ca să nu strige.

Nu putea auzi ce spunea Trần, dar din groaza care i se citea în priviri și din felul disperat în care își legăna capul dintr-o parte în alta, Nicole era sigură că cineva îl amenință. Simțea că i se face rău, dar trebui să se uite. Un bărbat ieși din umbră. Ea clipi repede de câteva ori și i se înmuiară picioarele când văzu că era chiar tatăl ei. În timp ce se mișca prin încăpere, intrând și ieșind din raza ei vizuală, Nicole simți un miros de putreziciune – șoareci sau, poate, șobolani –, apoi auzi un geamăt surd și privi în jur, cuprinsă de panică. Se uită în sus, la conductele înguste de canalizare prinse de tavan, apoi își întoarse privirea spre tatăl său. Atitudinea lui transmitea ceva ce ea nu mai văzuse până atunci, iar în mâna dreaptă ținea un pistol. Disperată să șteargă imaginea pe care o vedea, își închise strâns ochii, ca să și-o alunge din minte.

Nu putea fi adevărat.

Cu toți mușchii încordați, se forță să privească din nou. Auzi un țipăt, care izbucni chiar la ea în creier, când tatăl său apăsă pe trăgaci. Totul se termină în câteva clipe. Începu să tremure când văzu ochii larg deschiși ai băiatului. Brațele i se mișcară spasmodic, mușchii i se înmuiară, apoi capul îi căzu în față și rămase într-o poziție nefirească, cu chica lui deasă atârnând ca aripa ruptă a unei păsări. Sângele începu să-i curgă din colțul gurii, urmat de un gâlgâit. Dar ea n-avea cum să audă asta, nu-i așa? Sunetul fusese adăugat, oare, de mintea ei? O pată întunecată creștea în mijlocul pieptului lui Trần. Era vărul lui O-Lan. Vărul noii ei prietene. Îi veni în minte gingășia cu care îi mângâiase părul lui Kim-Ly. O-Lan și mama ei îl iubeau, iar acum cel care îi luase viața era chiar propriul ei tată.

Încercă să distingă vocea tatălui său printre zgomotele din încăpere. Își aminti cuvântul „păpușar". De ce era amestecat tatăl ei în toate astea? Șocul declanșase o reacție în lanț. Deși creierul îi striga să fugă, nu-și putea mișca picioarele. Era vorba despre tatăl ei. Tocmai omorâse

un om. De îndată ce auzi niște zgomote hârșâite în cameră, Nicole se forță să se retragă în umbra celei mai apropiate pivnițe de vinuri. Se ghemui acolo, cuprinzându-și mijlocul cu brațele.

Ușa se deschise, aducând miros de sânge. Primul care apăru era tatăl ei, urmat de doi bărbați: unul îmbrăcat în uniformă de chelner, dar arătând mai degrabă a polițist, iar celălalt – bărbatul blond cu care discuta Sylvie mai devreme. Schimbară câteva vorbe cu tatăl său, apoi se făcură nevăzuți. Nicole nu văzu urme de sânge pe hainele tatălui ei. Și le schimbase, oare? Se legăna înainte și înapoi, dorindu-și ca Lisa să fie lângă ea. Auzi zgomot de pași și se uită din nou. Ieșise un alt bărbat: tatăl lui Daniel Giraud. Un bărbat butucănos, neplăcut la vedere, cu ochi apoși, deschiși la culoare, păr cărunt și rar, sprâncene stufoase și buze groase, vinețiu: Nicole știa că e un om care îi urăște pe vietnamezi.

Dar cine avea să care cadavrul? Ieșise din întunericul ascunzătorii și, speriată la gândul că avea să-l vadă din nou pe bietul tânăr mort, se pregătea să plece repede din acel loc. Indiferent din ce motiv se petrecuse totul și ținând cont de faptul că ea n-ar fi trebuit să fie acolo, era clar că nimeni nu trebuia să afle că ea văzuse crima. Dar când din încăpere ieși Sylvie, Nicole îngheță. Sora ei era albă ca varul și părea gata să izbucnească în plâns. Mark era alături de ea și părea la fel de șocat.

– Of, Doamne, mi se face rău, șopti Sylvie.

Niciunul dintre cei doi nu o putea zări pe Nicole, ascunsă în întuneric, dar, în schimb, ea îi vedea pe amândoi, o vedea pe Sylvie cum tremură.

– De ce ne-a cerut să fim aici? a întrebat ea.

– Bănuiesc că a vrut să știi în ce te-ai băgat.

Mark îi luă mâinile și începu să i le frece cu palmele.

– Ai mâinile reci, continuă el. Eu credeam că va fi doar un interogatoriu. Nimic mai mult. Habar n-am avut. Sper că asta e o dovadă că facem ceea ce trebuie.

– A fost groaznic. Îngrozitor!

– Poate că acum înțelegi punctul de vedere american despre metodele francezilor.

Sylvie se sprijini de perete, își trase mâinile din ale lui și își acoperi fața.

– Și tocmai de aceea trebuie să finanțăm un partid vietnamez alternativ care să se confrunte cu Viet Minh.

Sylvie își coborî mâinile.

– Fără știrea francezilor?

– Exact.

– Dar cu tata ce o să se întâmple? El știe. Nu îi subminează asta poziția din guvern?

Nicole vedea că Sylvie începe să plângă. Deja îngrozită de ceea ce-i fusese dat să vadă prin vizor, se gândea că, dacă o găsea cineva acolo în acel moment, ar fi fost și mai rău. Îl privi pe Mark luând-o pe sora ei cu o mână de umăr, iar cu cealaltă ridicându-i bărbia și ștergându-i lacrimile de pe obraji. Apoi se roti și, acum cu spatele spre Nicole, îi obtura imaginea. Nu le mai putea vedea fețele, dar observă cum Mark se apleacă ușor în față și pare că o sărută pe Sylvie. Apoi o îmbrățișă.

– Hai să plecăm de-aici! spuse el.

Sylvie dădu din cap și amândoi plecară, Mark sprijinind-o pe sora ei. Pe măsură ce se îndepărtau pe coridorul care ducea la scări, mirosul dulceag de sânge îngroșa aerul, iar Nicole simțea năruindu-se toate certitudinile din viața ei.

11

Soarele era sus, lumina sa puternică înghițind totul. Nicole se uita stăruitor la fereastră, până când mușchii din jurul ochilor începură să o doară din cauza efortului de a privi într-un punct fix. Noaptea trecută, complet șocată de ceea ce văzuse, reușise să se strecoare de la bal fără ca cineva să-i fi sesizat plecarea. Cea mai mare parte a nopții stătuse ghemuită strâns, simțind că se sufocă, nevenindu-i să creadă. Un strigăt ascuțit îi ieși din gură fără să vrea. Singurul lucru la care se putea gândi era sângele. Își strânse pumnii și îi apăsă în orbitele ochilor. Întreaga lume înota. Roșu. Roșu aprins. Apoi se opri, lăsându-i să vadă din nou clar, se dădu jos din pat și, ca să scape de durerea dinăuntru, lovi cu pumnul în perete.

Chiar dacă era cald și umed afară, trebuia să iasă din casă.

Își clăti fața, își aruncă pe ea primele haine pe care puse mâna și coborî în bucătărie. Lisa, cu spatele la ușă, gătea ceva pe plită, dar auzind-o pe Nicole, se întoarse spre ea. Neștiind cum să se comporte, Nicole se bâțâia de pe un picior pe altul, cu brațele atârnându-i inerte pe lângă corp. N-ar fi trebuit să vină în bucătărie. Lisa avea să vadă că e albă ca varul.

– Cerule, copilă! spuse Lisa. Arăți groaznic. E cafea pe plită, pune-ți singură.

Nicole luă o cană pentru cafea, dar când încercă să toarne din ibric, mâna îi tremura atât de tare, încât vărsă cafea pe plită. Auzind sfârâitul, Lisa veni mai aproape.

– Ce mizerie ai făcut! Stai jos, îți aduc eu cafea.

Nicole scutură din cap.

– Ies în oraș. Pot să-mi iau o cafea acolo.

– Ba să stai aici. Ești albă ca un cearșaf. Tatăl tău nu m-ar ierta niciodată dacă te-aș lăsa să pleci arătând așa.

Nicole o privi lung pe Lisa. Mai mult decât orice, ar fi vrut să se cuibărească în brațele bucătăresei și să îi spună ce văzuse, dar grozăvia întâmplării o făcu să tacă. Își plecă privirea, știind că tăcerea ei nu avea să fie doar una de moment; nu va putea niciodată să vorbească despre ce se întâmplase.

Aroma cafelei umpluse încăperea, după ce Lisa măcinase alte boabe și făcuse un ibric de cafea proaspătă. Îl aduse la masă, turnă în două cești și veni să se așeze lângă Nicole.

– Acum spune-mi ce s-a întâmplat de arăți în halul ăsta. Ai băut prea multă șampanie? Despre asta e vorba?

Nicole sorbi din cafeaua fierbinte, fără să-i pese că îi arde gâtul, apoi își șterse gura cu mâna.

– Vă știu eu pe astea tinerele. Tot ce vă trebuie e o mâncare caldă. Poate chiar niște ouă fierte.

– Nu pot să mănânc.

– Un croasant?

Nicole își împinse scaunul în spate și se ridică în picioare.

– Îmi pare rău... Trebuie să plec...

Se poticnea în cuvinte și, simțind că îi dau lacrimile, clipi de mai multe ori.

– Trebuie să plec, spuse din nou, apoi se strecură pe lângă Lisa, făcu stânga-mprejur și ieși repede din bucătărie.

Ajunsă în afara casei, iuți pasul și, pe măsură ce începu să alerge, pulsul i se accelera. Simțea că-i explodează capul, dar asta nu o oprea. Când alerga, nu se gândea la sânge.

Între timp, începuse să plouă de-a binelea, strada Paul Bert era aglomerată, dar Nicole mergea cu capul plecat și se ferea de oameni. În fața Casei Duval, pe colț, îl zări pe tatăl ei, stând sub streașina acoperișului care se întindea chiar deasupra trotuarului. El îi făcu semn cu mâna, dar Nicole își întoarse capul. Nu putea nici măcar să se uite la el. Era a doua oară când o șoca de-a dreptul. Fusese destul de rău când îl văzuse sărutând-o pe stradă pe negresa cu sânii aproape dezgoliți. Dar acum era mai rău. Mult mai rău.

După ce trecu gâfâind pe lângă Cercul Nautic, clubul de canotaj construit pe marginea apei, făcu o pauză ca să-și revină. În timpul unei pauze între rafalele de ploaie, apăru o trupă de divertisment. Grupuri de muzicanți și actori erau adesea văzute pe drumurile care duceau înspre sau dinspre Hanoi. Deși circulau zvonuri despre ce puneau ei, de fapt, la cale – unii considerau că sunt mesageri ai Viet Minh –, de obicei Nicole le aprecia spectacolele. Dar astăzi nimic nu-i putea distrage atenția. Continua să vadă imaginea a ceea ce se întâmplase. Secundele necesare ca să omori un om. Își reaminti frica din ochii lui, ca și cum ar fi cerșit îndurare – și acea teribilă privire plină de subînțelesuri. Oare așa e întotdeauna când vine moartea? Cumplitul sentiment al inevitabilului și al neputinței?

Odată ajunsă în cartierul vietnamez și obligată să își croiască drum printre ceainăriile instalate pe trotuar, începu să meargă mai încet, cu părul ud acum de sudoare și de apă de ploaie. Dar tot se ciocni cu un meșter de sandale aflat în trecere, care o blestemă fiindcă i-a răsturnat coșul cu marfă.

În cele din urmă, se opri ca să lase să treacă o ricșă împinsă de un bărbat.

Avea o intensă durere de cap; umiditatea lunii iulie era necruțătoare. De ce se afla Sylvie acolo? De ce tatăl ei omorâse un om, cu sânge rece? Cu greu se putea gândi cât de trădată se simțise când îl văzuse pe Mark

sărutând-o pe sora ei. De ce o fi crezut vreodată că ar putea fi interesat de ea, când putea să o aibă pe Sylvie? Și-i imagina pe amândoi râzând de ea. Biata Nicole cea neajutorată. Nu era evident că oricând ar fi preferat-o pe sora ei mai deșteaptă și mai frumoasă?

Coti pe strada următoare, unde o văzu pe Yvette ieșind în fugă din brutărie, cu un coș plin cu fursecuri atârnându-i pe un braț. Cu codițele ei negre legănându-se, îi făcu semn cu mâna, plină de încântare de o asemenea întâlnire neașteptată. Era atât de radioasă micuța, încât Nicole, în ciuda durerii ei, îi zâmbi și ea. Măcar Yvette era lumina ochilor tatălui său. Yves era un om bun. Nicole îi făcu și ea un semn cu mâna, apoi merse mai departe, până ajunse la magazinul ei.

Fusese o zi cu ploaie torențială și cu foarte puțini clienți, dar spre seară, când Nicole se întorcea acasă, vremea se îmbunătățise.

Când Sylvie intră în camera ei s-o anunțe că e gata cina, Nicole se abținu cu greu. Sora ei purta un costum din mătase gri și o pălărioară mică, cu o scurtă voaletă neagră acoperindu-i parțial fața. Era clar că și ea își petrecuse ziua muncind, iar Nicole putea să jure că nu va spune nimănui nimic despre crimă. Un om murise și totul avea să fie ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, chiar dacă și Sylvie fusese șocată de ceea ce se întâmplase în pivniță. Nicole voia să afle mai mult: de ce tatăl său a fost cel care a apăsat pe trăgaci și ce avea Sylvie de-a face cu toată povestea asta? Cât și-ar fi dorit să aibă încredere în sora ei.

Brusc o cuprinse un dor de zilele petrecute odinioară în familie, dar îl alungă deîndată.

– Te-am...

– Ce?

Nicole făcu o pauză și se priviră fix una pe cealaltă.

– Te-am văzut.

Oroarea nopții trecute țâșni la suprafață, dar ceva îi spunea lui Nicole să nu pomenească nimic despre împușcătură.

– Ce tot spui?

Nicole gândi cu repeziciune. Nu pomeni de armă. Nu pomeni de sânge.

– De ce l-ai lăsat pe Mark să te sărute? zise ea, în loc de toate astea.

Sylvie o privea consternată.

– Am fost în pasaj. Te-am văzut cu Mark.

Sylvie își privi picioarele, apoi își ridică ochii și o privi insistent pe sora ei. Părea nefiresc de calmă și îi zâmbi vag lui Nicole.

– Sper că asta e tot ce ai văzut.

Nicole nu răspunse.

Sylvie o privi direct în față.

– Te-am văzut, asta-i tot. Era prietenul meu, Sylvie. Nu mi-ai luat destul?

– Îl cunosc pe Mark de ceva timp, Nicole. Nu știu ce ar mai fi de spus.

– Nu știi?

Sylvie arătă înspre ușă.

– Eu am venit doar ca să-ți spun că e gata cina. Să le spun să pună o farfurie și pentru tine? În ceea ce ne privește pe Mark și pe mine, trebuie să te maturizezi. De-asta ai plecat de la bal fără să spui nimănui? Îmi pare rău dacă ceea ce ai văzut te-a supărat.

– Știi prea bine că m-a supărat, Sylvie, nu face pe nevinovata.

Pe când Sylvie se întorcea să plece, Nicole se lupta cu resentimentele. Pierzând lupta, luă o carte și o azvârli spre sora ei, care se feri și cartea căzu pe podea.

Nicole se uită la cartea răsturnată, cu paginile fluturate de vântul care pătrundea prin fereastra deschisă. Se așternu tăcerea câteva clipe, timp în care Sylvie se privi în oglindă, își aranjă o buclă de pe frunte și își strânse buzele ca să întindă mai bine rujul.

– Cred că tu l-ai convins pe tata să-mi dea o parte „corectă" din afacere.

Când Sylvie vorbi din nou, nu se uită la Nicole.

– Nu începe iar cu asta. N-am fost eu. S-a gândit că e mai bine ca doar una dintre noi să dețină întregul control.

– N-are nimic de-a face cu faptul că tu ești perfectă, nu?

– A făcut-o de dragul afacerii. Acum șterge-ți ochii! Și, apropo, am nevoie să îmi aduci opt metri de mătase crem cu picățele aurii. Nu e urgent, dar nu se știe niciodată când s-ar putea să am nevoie de ea.

După plecarea lui Sylvie, Nicole se trânti pe pat cu fața în jos, își acoperi capul cu perna și își roase unghia degetului mare până la sânge. Tânjind mereu să fie o bună fiică franceză, se gândise că excluderea ei din afacerea familiei fusese cam ce era mai rău din ce i se putea întâmpla. Însă acum, suferința ei era cu mult mai puternică. Sora ei și Mark asistaseră la o crimă. În ce îi transforma asta? În ce o transforma pe ea, care fusese martoră? Cum putuse tatăl ei să bată un om, ca și când ar fi fost un animal? Și, pe când se gândea la toate astea, un sentiment ciudat îi scormonea măruntaiele, lăsând-o cu un gol în stomac. În afară de Lisa, în cine putea să aibă încredere?

II

LUNA ÎN APĂ

Sfârșit de iulie – octombrie 1952

12

În zilele care urmară, Nicole evită să-și întâlnească și sora, și tatăl, în afară de câteva scurte interacțiuni. Neavând nici cea mai vagă idee ce căutaseră Sylvie și tatăl ei în celulă, ar fi vrut să le ceară socoteală în legătură cu crima, dar instinctul de conservare o oprea, așa că păstră tăcerea și, puțin câte puțin, își zăvorî pornirea în cotloanele minții. În lumea ei care se întuneca din ce în ce mai tare, se întreba ce se putea întâmpla cu amintirea unui lucru pe care ai fi preferat să nu-l vezi niciodată. Poate fi suprimată? Ar rămâne doar ascunsă până în clipa în care ar fi început să pută, pentru că era ceva putred? Și dacă avea să piardă controlul? Își acoperi gura cu palma, ca și cum ar fi vrut să împiedice adevărul să se strecoare afară, dar nimic nu-l putea împiedica să-i bântuie visele.

Toți erau nedumeriți de comportamentul ei, iar Sylvie chiar își făcu apariția în dormitorul ei, într-o dimineață devreme, în ținuta de birou, cu o privire sumbră în ochi.

– Vreau să vorbesc ceva cu tine, spuse Sylvie, în timp ce se sprijinea cu spatele de ușă.

Nicole sesiză ceva diferit în vocea surorii ei, poate chiar o urmă de remușcare, dar refuză să-i întâlnească privirea, preferând să se uite pe fereastră. Nu o voia pe Sylvie în camera ei. Simțindu-se oarecum încolțită, privea o șopârlă care se cățăra pe trunchiul unui copac.

– Voiam să te lămuresc în legătură cu discuția pe care ai auzit-o.

Nicole se întoarse brusc.

– Cred că e mai bine să o auzi de la mine.

Nicole se holba la Sylvie, care ezitase o clipă, ca și cum și-ar fi cântărit vorbele.

– Uite care e treaba: americanii finanțează un partid vietnamez alternativ, ne-comunist, care să se opună forțelor Viet Minh. Viețile unor oameni pot fi puse în pericol, de asta trebuie să rămână secret. Pot să am încredere în tine?

– Dar de ce nu îi sprijină americanii direct pe francezi?

– Presupun că ei consideră că vremea noastră a apus.

– Dar tu nu crezi asta?

– Bineînțeles că nu, răspunse Sylvie, îndreptându-și spatele. Dar o alternativă la Viet Minh nu poate decât să ne facă mai puternici.

– E și tata implicat în asta?

– Asta voiam să-ți spun. Da, este. Dar guvernul nu trebuie să știe deocamdată despre noul partid sau despre armata sa. I-ar periclita funcția, ca să nu spun mai mult.

Nicole își mijii ochii.

– Deci Mark nu e negustor de mătăsuri. Tu, Mark, Papa. Sunteți toți trei băgați în asta?

– E pentru binele Franței. Știi doar că lui Papa îi pasă mult de asta.

Nicole dădu din cap.

Merse direct la magazin și hotărî să-și alunge gândurile, muncind multe ore la rând. La sfârșitul zilei, deși avea usturimi în ochi de la praf și dureri în mușchi de la ridicatul atâtor suluri grele de mătase, se simțea puțin mai bine. A doua zi, zugrăvi tot magazinul într-o superbă nuanță de albastru-verzui, deschis, aproape de culoarea oului de rață.

În zilele care urmară, adună flori de nuferi ca să le pună în vitrină și munci ca să facă locuibil apartamentul de la etaj, lustruind mobila cu ceară de albine și spălând podeaua de gresie, de mai multe ori, cu săpun

cu aromă de lămâie. Petrecu ore întregi ca să coasă împreună resturi de mătase, din care făcu draperii strălucitoare, câteva perniţe şi o cuvertură de pat asortată. Învăţă cum se fac abajururile cu ciucuri şi găsi o cale să creeze minunate păsări cu penaj din mătase, pe care le atârnă în faţa magazinului. După care începu să expună şaluri şi eşarfe de vânzare.

Cum tinerele vietnameze dădeau buzna să le cumpere, magazinul de mătăsuri deveni centrul universului său. Se simţea în siguranţă acolo şi acela era punctul de unde intenţiona să-şi croiască drumul în viaţă.

Într-o seară, se ciocni afară cu O-Lan. În mintea ei se răsuceau o mulţime de gânduri. Pentru numele lui Dumnezeu, ce ar fi putut să-i spună prietenei sale? Cum ar fi putut să-i ascundă faptul că ştia că vărul ei era mort?

– Bună! spuse O-Lan. Îmi pare rău că nu ne-am văzut în ultima vreme, dar am fost ocupată cu mama.

Nicole îşi trecu greutatea de pe un picior pe altul şi se strădui să-şi stăpânească neliniştea din voce.

– Nu-i nimic. Şi eu... şi eu am fost ocupată.

– N-ai vrea să te învăţ să cânţi? Mama doarme, aşa că acum e momentul.

Nicole ezită.

– Nu cred. Sunt obosită.

– Te rog! O să te înviorez. Pe mine întotdeauna mă înviorează la sfârşitul zilei.

Nicole o lăsă să intre şi amândouă urcară la etaj, unde O-Lan văzu schimbările.

– Camera asta e foarte frumoasă, spuse ea. Tu chiar ai talent.

Începură să cânte, dar O-Lan părea teribil de deprimată şi pe Nicole o cuprinse un sentiment groaznic de vinovăţie. Niciuna dintre ele nu era în formă, aşa că luară repede o pauză.

Nicole deschise o sticlă de bere de ghimbir şi i-o întinse lui O-Lan.

– Hai să ne aşezăm pe sofa! spuse ea, încercând să pară relaxată şi normală.

O-Lan era tăcută și privea fix la sticla pe care o ținea în mâini. Of, Doamne, gândi Nicole, o să-mi spună acum că Trần, vărul ei, e mort. Simți un gust acid pe limbă. Oare minciunile chiar au gust? Se gândea la ce altceva să spună.

– Cum se simte mama ta?

– Mai rău.

Deci asta era. Deși simțea că e nedrept să se simtă ușurată, chiar era.

– A văzut-o vreun doctor?

– Se pare că nu prea se mai poate face mare lucru pentru ea.

Nicole luă în palme mâna prietenei sale.

– Dacă pot să te ajut cu ceva, să-mi spui!

Se gândea la rolul ei din muzicalul de la Les Variétés și era mulțumită că repetițiile din fiecare seară o făceau să uite de celelalte lucruri, chiar dacă îi accentuaseră sentimentul că este o *métisse*. Cu o seară înainte, îmbrăcase o bluză mulată, de culoarea roz-șerbet, o fustă lungă, care cădea o idee mai jos de mijlocul gambei, prinsă pe talie cu o centură lată din piele. Arăta superb în acele haine, dar asta nu făcea decât să mărească ruptura pe care o simțea în sufletul ei. Adăugând la asta și orele de muncă din timpul zilei, în care era atât de profund vietnameză, simțea că se îndepărtează din ce în ce mai mult de familia ei franceză. Iar asta o înspăimânta. Dacă s-ar despărți de ei, ce i-ar mai rămâne? Ar fi vrut să discute cu O-Lan despre frământările ei, dar ar fi însemnat să nu vorbească despre crimă, or tocmai crima era miezul tuturor problemelor.

– Cânți din ce în ce mai bine, spuse O-Lan.

O-Lan avea dreptate. Datorită repetițiilor, reușea să își controleze vocea, iar asta îi dădea un plus de forță. Cu un rânjet larg pe față, Jerry începuse chiar să spună că era posibil să facă o impresie acceptabilă asupra publicului.

– Mai încercăm o dată? întrebă Nicole.

O-Lan se opri și îi zâmbi dulce.

Asta e bine, gândi Nicole. Dacă reușesc să mă concentrez pe lucrurile pozitive din viața mea, poate că imaginile groaznice din noaptea

crimei vor dispărea în cele din urmă. Apoi, gândurile i se îndreptară în altă parte. Dar Mark? Nu avea altceva de făcut decât să încerce să se împace cu sine, având în vedere ce știa acum despre el.

Într-una dintre zilele mai liniștite de la magazin, Nicole hotărî să își aranjeze marfa în ordinea culorilor, începând cu cele mai reci nuanțe de albastru și verde, ajungând până la portocaliu, roșu și purpuriu. Culorile îi vorbeau. Albastrul și movul despre zilele petrecute în Hué; roșul, despre furia ei și galbenul, despre căldura grădinii în timpul verii. Îi plăcea să se cufunde în mătăsuri, să se înfășoare cu ele și să se prefacă a fi una dintre femeile împăratului; timpuri de mult apuse, când viața trebuie să fi fost atât de simplă. Când mângâia mătasea, atingerea îi dădea o stare de bine.

Se gândise să viziteze satul unde se țesea mătasea, din firele produse de familiile care trăiau acolo. Deși o bună parte din mătasea Duval încă provenea din apropiere de Hué, ar fi fost grozav să găsească și un furnizor local. Știa totul despre diferitele calități și grosimi ale mătăsii, precum și despre cât de mult contează firele, variind de la cele mai fine, care erau aproape invizibile, până la cele groase și de calitate inferioară, folosite pentru țesăturile care erau cumpărate pentru hainele de zi cu zi.

Tocmai când era mai preocupată de gândurile sale, o voce îi întrerupse gândurile.

– Deci încă ești aici?

Se întoarse și simți cum i se scurge sângele din vene, când zări strungăreața atât de cunoscută. Oare chiar era tânărul vietnamez, vărul lui O-Lan, cel care fusese omorât în pivnița hotelului?

– Nu se poate să fii tu... Am crezut că ești...

– Mort? Ai crezut că am murit?

– Eu... vreau să zic... eu...

Profund șocată, Nicole înghiți în sec de câteva ori.

– Deci știai despre omor?

Nicole își frecă ceafa cu palma.

– Eu nu știu nimic.

N-ar fi trebuit să folosească un ton atât de arogant și regretă imediat asta, în momentul în care el se apropie de ea. Nicole se trase în spatele tejghelei, frământându-și mintea ce să spună. El veni chiar în fața ei și, punându-și palmele pe umerii ei, stătea prea aproape. Cum nu era cu mult mai înalt decât ea, ochii lor erau la același nivel. Nu avea altă opțiune decât să se uite la el, deși el o sfredelea cu privirea. Cum avea să-i suporte uitătura fără să se dea de gol?

El pufni.

– Chiar așa?

– Da, chiar așa, spuse ea, pe cel mai convingător ton de care era în stare, deși tot ce putea vedea cu ochii minții era bărbatul mort. Încerca din greu să-i susțină privirea, dar înțepăturile pe care le simțea în ochi o făceau să clipească des.

El o privi mai îndeaproape.

– Ai o problemă la ochi?

Ea auzi sunetul roților dincolo de ușa magazinului, scârțâit de frâne, o portieră deschizându-se și închizându-se la loc. Instinctul o împingea să scape din strânsoarea lui și să fugă din magazin.

– Deci?

Continua să o privească insistent și, când o strânse mai tare de umeri, ea se simți ca și cum i-ar fi putut citi gândurile. Gândi cu repeziciune.

– Nu te-am mai văzut prin preajmă, iar unul dintre vecini cred că mi-a spus că te-ai întors în satul tău.

– Chiar așa?

Palmele începură să-i transpire. Dădu afirmativ din cap, dar știa că sunase penibil.

El îi aruncă un fel de zâmbet sarcastic.

– Și care dintre vecini să fi fost?

– Nu-mi aduc aminte. Poate a fost chiar verișoara ta, O-Lan.

El îi prinse mâna stângă și i-o răsuci la spate. Corpul lui, care o presa prea tare, se simțea încordat și neîmplinit; respirația îi mirosea a ceapă și oțet.

Nicole își încleștă maxilarul, forțându-se să nu țipe.

– Te rog, nu-mi face rău! Nu știu nimic.

– Și totuși, ai fost șocată să mă vezi.

Îi dădu drumul. Ea își drese glasul, dar îți simțea tot corpul înțepenit, cu mușchii încordați. Încercă să-i citească în priviri și se gândi bine înainte de a vorbi din nou. Dacă spunea ceva nepotrivit acum, putea să o coste foarte mult.

– De ce ai venit? întrebă ea, în cele din urmă.

Trân își plecă fruntea pentru o clipă, dar când ridică din nou privirea, ochii lui parcă ardeau. Lovi tejgheaua cu palma stângă.

– Am crezut că fratele meu s-a întors în satul din care suntem toți, acolo unde se face mătasea, dar nimeni nu l-a văzut. Motocicleta lui e încă aici, cu rezervorul plin. O ținea într-un șopron din spatele prăvăliei lui O-Lan și nu înțelegeam de ce ar fi plecat fără ea.

– Ai un frate?

– Trupul lui a fost găsit în râu. Tocmai i-am spus lui O-Lan. Animalele l-au devorat, dar era clar că fusese împușcat în piept. Semăna mult cu mine. Oamenii ne spuneau gemenii, chiar dacă el era mai înalt. Și tu îmi spui că nu știi nimic despre asta?

Ea se uită în podea, apoi își ridică ochii spre Trân.

– Eu...

– Francezii l-au împușcat în piept.

– Îmi pare rău pentru pierderea ta, dar de unde știi că au fost francezii?

El se încruntă.

– Cine altcineva? Fratele meu avea cazier la poliție pentru agitație naționalistă, deci *ei* ar fi vrut să-l vadă mort, nu e clar?

– Poate a comis vreo infracțiune. A fost cumva dus la Maison Centrale?

Liniile de pe fruntea lui se adânciră.

– Vrei să spui Hoa Lo.

– Așa îi spuneți voi pușcăriei?

El dădu din cap.

– Gura iadului.

– Știu ce înseamnă.

– Fratele meu nu a fost acolo, din câte știm noi.

Nicole respiră adânc și văzu în privirea lui, dincolo de amenințare, multă durere.

– Îmi pare foarte rău, dar tot nu înțeleg de ce crezi că aș ști ceva despre toată treaba asta.

– Din cauza reacției pe care ai avut-o când m-ai văzut.

– Dar ți-am spus. A fost doar o mare surpriză. Făcu o pauză: Și ce ai de gând să faci acum?

– Să-l găsesc pe cel care l-a omorât.

Nicole își coborî privirea spre tejghea.

– Bineînțeles că asta o să faci.

Trân clătină din cap.

– A fost un om bun. Credem că asta s-ar putea să fi fost o răzbunare pentru uciderea unui oficial francez, ceva cu care fratele meu nu a avut nimic de-a face.

Nicole căuta un mod să schimbe subiectul.

– De ce ne provoacă iar cei din Viet Minh? Eu credeam că luptele s-au terminat.

– Ăsta e un război. Nu se va termina până nu câștigăm. Toată economia voastră se bazează pe exportul de materie primă produs de *noi*.

– Dar despre *mission civilisatrice*[1] ce spui? Francezii au vrut să sporească bogăția acestei țări.

Bărbatul scuipă pe podea.

– Pentru gloria Franței!

---

[1] „Misiune civilizatoare." – în lb. fr. în orig. Principiu de bază al politicii coloniale franceze, conform căreia Franța avea datoria și responsabilitatea de a „civiliza" zonele subdezvoltate din Asia și Africa, prin introducerea în colonii a sistemelor politice moderne, a reformelor sociale și prin dezvoltare industrială și tehnologică. În realitate, s-a dovedit a fi doar un pretext pentru obținerea de profit și pentru exploatarea economică a țărilor respective (n. tr.).

Nicole știa că asta nu e pe de-a-ntregul corect. Francezii încercaseră și să educe oamenii, la fel cum încercaseră să dezvolte țara, în alte direcții.

– Știi ce s-a întâmplat când au venit japonezii? întrebă el.

– Puțin.

– V-au tolerat pe voi, francezii, în timp ce noi muream de foame.

Șuierase ultimele cuvinte, așa încât semnalul de alarmă apăru din nou în interiorul ei. Dădu din cap, gândindu-se să se retragă spre ușă. Auzise povești despre felul în care japonezii rechiziționaseră stocurile de orez și ce foamete cumplită a urmat după asta. Auzise că trupurile vietnamezilor fuseseră puse în grămezi pe străzile din Hanoi și lăsate să putrezească, dar nu știa dacă era adevărat.

Nicole își mușcă buza.

– Tu spui că sunt franțuzoaică. Dar, de fapt, sunt pe jumătate vietnameză. Și, oricum, când au pierdut războiul, japonezii au împușcat și francezi.

Se uită spre ușă în timp ce el își rula o țigară și scosese din buzunar o cutie cu chibrituri. Măcar de-ar fi reușit să-l țină de vorbă.

– Am avut țara asta a noastră doar pentru noi, dar voi, francezii, ați revenit, ajutați de aliații voștri. Distrugerile au fost teribile aici, în cartierul vechi, ca și în zona Orașului Universitar.

Bărbatul se opri dintr-odată, cu privirea în podea. Nicole gândea intens, profitând de clipele de tăcere. Nu era nicio îndoială că el credea tot ce spunea, dar tatăl ei nu l-ar fi ucis pe fratele lui Trần fără motiv. El își aprinse țigara.

– Spune-mi, de ce e familia ta în Hanoi acum?

Ea ridică din umeri și se apucă să împăturească niște mătase pe care o lăsase pe tejghea.

– Tatăl tău are o funcție importantă. Cred că ai putea să mă ajuți, spuse el, apoi trase adânc din țigară.

Nicole se încruntă, neștiind încotro va duce discuția.

– Orașul ăsta va fi asediat în scurtă vreme. Iar tu poți să ne ajuți.

– De ce aș face-o?

– Tu ai spus. Ești pe jumătate vietnameză, nu-i așa?

Când el o privi în ochi, Nicole observă că ochii lui erau la fel de negri ca ai ei.

– Vrei să afli mai multe? Pot să-ți arăt câte ceva. Vino cu mine mâine după ce închizi magazinul! Ne întâlnim la colțul străzii.

Ea dădu încet din cap, prefăcându-se că se gândește la propunerea lui Trần.

– De unde știi că nu îi voi spune tatălui meu?

Se apropie de ea și zâmbi.

– Ceva îmi spune că n-ai să faci asta, micuță *métisse*.

În acea seară, plecă târziu de la magazin, sperând să evite o întâlnire cu O-Lan. Trần nu era mort, dar fratele lui, da; evident, și el era vărul lui O-Lan.

Ajunsă acasă, sperase să se strecoare în dormitorul ei, ca să-și analizeze toate acele trăiri amestecate, dar se întâlni pe hol cu tatăl ei.

– Aici erai, draga mea, spuse el, energic, dar prietenos, întinzându-i o mână.

Nu avu încotro și îl urmă în salonul principal, unde dădu cu ochii de Sylvie zâmbindu-i lui Mark, care stătea în picioare puțin mai încolo, în spatele sofalei cu linii curbate în stil art-deco. Sylvie îi întinse o mână lui Mark. Faptul că Mark nu prinsese mâna întinsă de sora ei, nici nu mai conta. Gestul vorbea de la sine.

– După cum știți, Mark a făcut încă o afacere bună cu Sylvie, spuse tatăl său. O comandă substanțială, ca de obicei.

Cu nervii întinși la auzul minciunii pe care o spusese tatăl ei, Nicole stătea cât mai departe posibil, pe un scaun cu spătar tare, lângă șemineu. Camera era supraîncărcată cu florile preferate ale lui Sylvie, trandafirii galbeni, al căror miros dulce-bolnăvicios îi făcea greață lui Nicole. Îi aruncă o privire lui Mark, iar acesta îi răspunse cu același zâmbet larg care, odinioară, i-ar fi luminat ziua. Ea își întoarse privirea fără să-i răspundă, dar își simți inima sfâșiată. Avea un asemenea sentiment de inutilitate

absolută, încât nici măcar nu putea să-l privească din nou. În schimb, încercă să se concentreze la polița șemineului, unde era expusă o colecție de ceramică vietnameză, în alb și albastru, din secolul al XV-lea.

Camera, ca majoritatea încăperilor, degaja un puternic aer indochinez. Podeaua era din gresie decorată cu modelul florii de crin, acoperită doar în centru cu un covor vietnamez vechi. Lămpile erau aprinse, dând camerei un aer confortabil, chiar dacă Nicole numai confortabil nu se simțea. Aruncă o privire spre cerul care se întuneca, dincolo de cele două ferestre largi. Perioada musonului încă nu se încheiase și ploaia începu din nou. O auzea cum curge prin jgheaburi și burlane și cum plescăie pe partea de jos a verandei și îi veni chef să alerge afară și să stea sub ploaie, sperând că apa din cer i-ar putea spăla și durerea.

– Am vrut să fiți toți aici, spuse tatăl său, pentru că circulă o serie de zvonuri. Orice ați fi auzit, nu există absolut nicio dovadă că Viet Minh s-ar apropia de Hanoi. Nu reprezintă niciun pericol. Am vrut să vă asigur din nou pe toți că așa este.

Sylvie zâmbi.

– Deci viața merge mai departe, ca de obicei.

– Într-adevăr, merge mai departe.

Nicole observă ca Mark dădea aprobator din cap. El îi prinse privirea și încercă iarăși un zâmbet, dar ea își întoarse capul. Adevărul implacabil era același: fuseseră cu toții în acea celulă de sub hotel; toți trei erau implicați în uciderea fratelui lui Trần.

Pentru câteva clipe, Nicole își dori ca lucrurile să fie din nou ca înainte. Întotdeauna își iubise sora, în ciuda problemelor dintre ele, dar imaginea cu Sylvie și Mark îi reveni iute în fața ochilor și asta o îndârji. Sylvie avea frumusețea, avea afacerea și se pare că acum avea și bărbatul.

– Am auzit că orașul va fi asediat, spuse ea, ca să spargă tăcerea și să oprească tămbălăul care se pornise în mintea ei.

– Unde ai auzit asta, Nicole? întrebă tatăl ei.

Ea ridică din umeri.

– E o prostie, zise Sylvie. N-ai auzit ce a spus Papa?

– Nu vorbeam cu tine.

– Of, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai fi atât de puerilă!

Ignorând sensul cuvintelor cu care o gratulase sora sa, Nicole se întoarse spre tatăl ei.

– Cât de gravă a fost foametea de aici în timpul războiului mondial?

– Pentru francezi n-a fost deloc gravă.

– Dar pentru vietnamezi?

Tatăl ei își ridică bărbia.

– Pentru ei, mă tem că a fost groaznic.

– Se spune că erau grămezi de cadavre pe străzi.

– Așa e.

– Deci nu crezi că ar avea motive să ne poarte pică?

– Războiul mondial s-a terminat de mult, *chérie*. Trebuie să privim spre viitor și să construim o Indochină franceză mai puternică și mai bună.

Nicole ridică din sprâncene, dar nu mai spuse nimic. Se uită la mâinile tatălui ei – mâinile unui criminal – și se întrebă cum l-ar mai putea iubi vreodată la fel ca înainte. Și totuși, într-un mod uimitor, încă îl mai iubea. Dar își reaminti că încrederea însemna altceva decât dragostea. Cât despre Mark, ce să mai spună? De ce o fi fost atât de iubitor și prietenos cu ea, când, de fapt, pe Sylvie o dorea cu adevărat? Ea nu-i ceruse nimic și el nu-i promisese nimic și, totuși, era sigură că ceea ce fusese între ei putea merge mai departe. Simțise asta. Și el. Părea că li se deschid milioane de posibilități, iar acum – nimic. Nu avea sens.

Se gândi din nou la crimă și încercă să îi găsească scuze; el nu știuse ce avea să se întâmple; fusese un martor fără voie; fusese forțat să fie prezent acolo. Dar, de fiecare dată când ajungea la punctul în care și-l amintea sărutând-o pe sora ei, nu se putea opri să vadă capul tânărului prăbușindu-se în față, cu chica atârnându-i, cum nu se putea opri nici să audă gâlgâitul tulburător care se repeta în mintea ei. Mark, sora ei și capul tânărului, legați pentru vecie.

Cum putea să-i mai pese acum de el? Valul durerii se întorsese în ea, trupul parcă îi era pus pe jar și își simțea ochii arzând. N-ar fi vrut

să plângă în fața niciunuia dintre ei. Se ridică în picioare, apoi traversă bățoasă camera, trântind din greșeală pe pardoseală o vază din sticlă plină cu trandafiri galbeni. O auzi cum se sparge, dar nu se opri. Pe hol trase aer în piept și își cuprinse corpul cu brațele. Auzi voci ridicate în camera din spatele ei, apoi Mark ieși pe hol.

– Nicole, ce înseamnă asta? De ce ești așa de supărată?

Era prea șocată ca să-i poată vorbi sau măcar să-l privească, așa că își ținu fața întoarsă într-o parte. El se întinse și îi atinse brațul.

Nicole îl ignoră și reuși să-și recapete glasul.

– Nu mă atinge!

– Dar ce am făcut?

Acum îl privea în față.

– Tu să-mi spui.

– Ei bine, cred că trebuie să fi făcut eu ceva. Nu vrei să-mi spui despre ce e vorba? Or are de-a face cu mama ta? Ziua ei de naștere va fi în scurtă vreme, nu-i așa?

– Cu mama?

– Sylvie mi-a povestit mai multe despre moartea ei. Îmi pare tare rău.

Făcu o pauză și păru că își alege vorbele. Nicole observă tristețea din ochii lui, când își puse mâinile în buzunare și scutură din cap.

– După cum știi, și mama mea a murit. Asta mi-a afectat toată viața. Deci, după cum vezi, pot să te înțeleg.

– Nu înțelegi nimic.

Ea îl vedea cum se sprijină când pe un picior, când pe altul, sub privirea ei furioasă.

– Nu cred că mama ta a murit când te-a născut. În vreme ce mama a murit când m-a născut... *pe mine*. Iar asta e ceva ce nu am fost lăsată niciodată să uit.

– Nicole...

Întinse o mână spre ea, dar Nicole se feri, apoi fugi la etaj.

13

Nicole nu-și putea șterge din memorie noaptea balului. Ca niște flash-uri, trezind-o din somn, îi reveneau în minte: capul bărbatului, părul lui, gâlgâitul – un sunet ca niciun altul – și acea prăbușire îngrozitoare a trupului său. Iar și iar. Era și așa destul de rău că temperaturile ridicate din timpul nopților de august îi alungau somnul. Iar fără eliberarea pe care i-ar fi adus-o somnul, cum avea să găsească o cale să lase toate astea în urmă? Dădu din mâini ca să alunge imaginea, dar îi venea să țipe: *Nu din nou! Te rog, nu iarăși!* De fapt, probabil că adormise și chiar țipase, pentru că se trezi brusc. Sylvie se ivi în camera ei, părând îngrijorată, cu buzele-i palide strânse.

Nicole tresări când sora ei se așeză pe pat.

– Ești bine? întrebă Sylvie, cuprinzându-i ușor umerii cu brațul. E miezul nopții. Arăți de parcă ai fi văzut o fantomă.

– Nici tu nu arăți prea grozav.

Nicole se uita la mâinile surorii sale. Avea mâini frumoase, cu degete lungi și unghii delicate, de pianist. Și le ascunse pe ale ei sub cuvertură. Dar nu-și putea ascunde frica sau groaza. Însă mai rea decât orice era îndoiala care i se furișa în suflet. Felul în care se insinuează în tine până când, dintr-odată, te cuprinde cu totul; și, odată ce capătă formă, devine o piatră de moară care îți apasă umerii și îți fură liniștea pe vecie.

În cine putea avea încredere?

O privi pe Sylvie.

– Cum reușești să supraviețuiești vieții ăsteia?

Sylvie îi zâmbi înțelegător.

– Nu atât de ușor cum ai putea crede.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că nu ești singura care visează urât. Am și eu coșmarurile mele. Și problemele mele.

Nicole observă că degetele lui Sylvie tremurau ușor.

– Vorbește-mi despre ele, o rugă, tânjind după acea înțelegere de care unele surori păreau să se bucure.

Sylvie rămase nemișcată pentru o clipă.

– Nu e nimic de spus. Cred că sunt morbidă.

Dar spusese asta mecanic, iar Nicole gemu, ca și cum teribilele imagini prindeau din nou viață. Oare din cauza lor se simțea Sylvie morbidă? Oare vedea aceleași lucruri groaznice noaptea, când închidea ochii?

– Vrei niște lapte cald cu un strop de coniac?

Nicole era înduioșată de gestul de generozitate al surorii ei, dar mai avea ceva de întrebat.

– Te vezi cu Mark acum?

– Doar știi că da.

În dimineața următoare, odată ce primele raze de lumină străpunseră întunericul, Nicole se dădu jos din pat, tăcută precum un șoarece, pășind cu grijă, ca să nu scârțâie pardoseala sub covor. Deschise larg fereastra, apoi se aplecă peste balustrada care se încolăcea și se răsucea în jurul părții din spate a casei. În ciuda tristeții care o stăpânea, privi păsările care zburau pe deasupra, scânteierea razelor de soare reflectate în iazurile din grădină, apoi trase adânc aer în piept. Era deja cald, avea să fie o zi umedă, dar măcar ploaia părea să fi luat o pauză. Își trase pe ea o pereche de pantaloni largi din bumbac și o bluză asortată, apoi coborî în bucătărie.

Lisa era trează, bineînțeles. Întotdeauna se trezea înaintea tuturor celorlalți.

– Bună dimineața, spuse ea. Tocmai mă întrebam ce ai vrea să mănânci la cină.

– Așa de devreme?

– Trebuie să merg la cumpărături. Vrei cafea?

Nicole luă cana cu cafea fierbinte și o cuprinse cu palmele, conform tabietului.

– S-ar putea să nu vin la cină.

Când Lisa deschise ușa din spate, trilurile păsărilor umplură bucătăria. Nicole se uită afară. Soarele strălucea, iar grădina, cu toate nuanțele ei de verde, părea într-o continuă mișcare. Frunzele fremătau în vânt, ramurile scârțâiau legănându-se, iar florile care supraviețuiseră ploii erau strălucitoare și vesele. Nimeni nu putea boci la nesfârșit, iar grădina, cu viața ei renăscută, o înveseli. Sylvie și Mark erau împreună. Trebuia să uite de asta.

Lisa își trase un scaun, dându-și într-o parte părul-i cărunt din ochi.

– Sper că te duci într-un loc plăcut. Ești cam palidă.

– N-am nimic, doar am avut un coșmar.

– Nu cel în care te înecai în râu?

– Nu.

Lisa se încruntă.

– Draga mea, ce se întâmplă? N-ai prea fost în apele tale în ultima vreme.

Nicole dădu din cap. Nu-i putea spune Lisei. N-ar fi fost corect. Și, oricum, n-ar cam fi vremea să uite grozăvia acelei nopți? Încercă să se gândească la ceva vesel.

– Uite cum facem, spuse ea, așezându-se. Mi-ar plăcea o tartă cu mere la desert. Îmi păstrezi și mie o bucată, dacă nu ajung la cină?

Lisa zâmbi și îi întinse o mână.

– O bucată pe măsura lui Nicole va fi în cămară. Să fie cu frișcă?

Nicole îi simți căldura palmei când i-o strânse.

– Da, te rog.

Se lăsă tăcerea în bucătărie.

Nicole adulmecă.

– Nu cumva miroase a brânză arsă?

– O, Doamne! Camembertul pentru micul dejun!

Nicole zâmbi. Mirosul acela îi amintea una dintre marile ei plăceri: să coacă brânză Camembert, împreună cu Lisa, în bucătăria lor din Hué.

– Trebuia să-mi fi spus. Te-aș fi ajutat să o pregătești.

– Mai degrabă să o arzi, spuse Lisa, fluturând din mână.

Nicole ridică din sprâncene.

– Dimpotrivă, cred că tu tocmai ai reușit să faci asta.

Când Nicole era mică, Lisa cresta mai întâi bucata dolofană de brânză și punea în tăieturi câteva fire de rozmarin, înainte de a o băga în cuptor. Apoi tăia pâinea în bucăți mici, cât o îmbucătură. Nicole trebuia să aștepte răbdătoare, cu emoția crescând, până în momentul în care i se permitea să jumulească două mlădițe de rozmarin și să înșire bucățile de pâine pe ele. Le dădea prin ulei de măsline, presăra puțină sare pe ele, apoi Lisa le punea în cuptor, împreună cu brânza Camembert. Mâncau la masa din bucătărie, cu fereastra deschisă, ca să poată simți aroma râului Perfume, doar ele două. Ce gust divin aveau bucățelele de pâine înmuiate în brânza coaptă! Camembert la cuptor, rozmarin și mireasma sărată a râului, astea încă erau aromele ei preferate.

Își puse palma pe mâna Lisei.

– Te iubesc.

– Fugi de-aici, fato!

Nicole era sătulă să tot alunge țânțarii care umpleau magazinul. În ciuda ventilatorului mare din tavan care vântura aerul, înăuntru era mereu umezeală. În zile ca aceasta, Nicole era atât de fără chef, încât cu greu își găsea ceva de făcut. Aprinse un bețișor aromat, cu speranța că va reuși să mai împrospăteze aerul.

Dincolo de fereastra magazinului, o vânzătoare ambulantă, pe care o știa, îi făcu semn cu o prăjitură în mână. Nicole nu putea rezista dulciurilor, așa că ieși.

În timp ce mânca prăjitura, se gândea la Trần. Hotărâse că nici nu putea fi vorba să se întâlnească acolo cu el, și totuși nu se putea abține să se întrebe ce ar fi vrut băiatul să-i arate. Știa că nu e o idee bună; ea avea nevoie să uite, iar întâlnirea cu el nu va face decât să-i readucă în memorie toate acele lucruri. Era clar, nu avea cum să meargă. Ar fi o mare greșeală. Gata. Decizia fusese luată. Și atunci, oare de ce, la ora închiderii magazinului, și-a luat o jachetă din mătase și a pornit în direcția opusă drumului ei către casă?

El întârziase puțin, dar când a ajuns, i-a întins mâna.

– Știam că ai să vii.

Ea îi strânse mâna.

– Înseamnă că știai mai mult decât mine.

Trần râse.

– Probabil șarmul meu e de vină.

Părea a fi într-o stare de spirit prietenoasă, dar ea rămase în continuare vigilentă, în vreme ce parcurgeau străzile aglomerate, strecurându-se printre femeile care își strângeau marfa în coșuri cu capac, refuzând gogoșile crocante și cănile din tablă cu ceai de portocale oferite de vânzătorii ambulanți. Era curioasă. Doar atât. Totuși, când ajunseră la aleile pe care, în afară de câteva siluete întunecate, nu mai erau decât ei doi, începu să o cuprindă neliniștea. Nu avea sentimentul că el ar vrea să-i facă rău, dar, dacă asta ar fi vrut, păreau că se îndreaptă exact spre locul unde întunericul ar fi ascuns totul. Se opri din mers.

Intimidată de bezna tot mai adâncă, încercă să vorbească pe un ton cât mai degajat.

– De fapt, m-am răzgândit.

Trần o apucă de cot.

– Prea târziu.

Auzi pe cineva venind în jos, pe stradă, în spatele lor și se întoarse brusc, dar nu era decât un bătrân vietnamez care trecu repede pe lângă ei, cu un pas șchiopătat, apoi dispăru după o cotitură.

– De ce nu e nimeni pe aici?

Trân nu răspunse.

– Te-am întrebat...

El o întrerupse.

– Te-am auzit.

Nicole se uită în jur.

– Doar vino cu mine.

– Vreau să mă duc acasă.

– Toate la timpul lor.

Încercă să se tragă din strânsoarea lui.

– Vreau să plec, acum.

El se opri din mers și o privi.

– N-o să-ți fac nimic rău.

Cu mușchii gâtului încordați, ca și cum s-ar fi scufundat, se gândea că un bărbat cu asemenea convingeri politice era un companion periculos pentru o fată dintr-o familie franceză. Unele zone din cartierul vechi, cunoscute ca focare ale agitației naționaliste vietnameze, ascundeau mulți disidenți. De ce o fi crezut că poate avea încredere în el?

– N-o să-ți fac nimic rău, repetă el, iar de astă dată, unda de căldură din vocea lui o mai liniști puțin. Nu te teme, o să te duc acasă în siguranță. Toate la vremea lor.

Trecură pe sub lumina unei ferestre de la etaj și ea îl privi. Sentimentele față de el erau un amestec straniu de curiozitate și iritare, dar când el îi zâmbi larg, îi observă onestitatea din priviri și se simți mai bine.

– Poți să ai încredere în mine, Nicole.

– Care e numele tău întreg?

– Așa cum știi, numele de familie e Trân. Îți ajunge, deocamdată.

Mergând mai departe, pe Nicole o treceau fiorii la gândul că umblă noaptea printr-o parte a orașului pe care nu o cunoaște. Auzi voci de

îndată ce cotiră pe o străduță unde în fiecare vitrină erau lampioane galbene și roșii. Adulmecă mirosul dulceag, scârbos, care plutea în aer.

– Opiu, spuse el.

Nicole se încruntă.

– După cum vezi, sub sclipiciul social al Hanoiului francez există și o parte ascunsă.

– Auzisem despre asta.

– Francezii o încurajează, prin monopolul de stat asupra comerțului cu opiu.

Trecură pe lângă un loc unde câțiva bărbați vietnamezi stăteau afară și măsurau din priviri câteva tinere vietnameze, îmbrăcate sumar, încolăcite în jurul trupurilor unor ofițeri francezi în uniforme albe. Nicole își întoarse capul, de teamă că vreunul dintre francezi ar fi putut să o recunoască, dar grupul părăsi trotuarul și intră în clădire.

– Se duc să danseze?

– Nu chiar, făcu el o grimasă.

– Nici tu nu mă duci la dans, nu-i așa?

– Eu nu dansez.

Nicole îi privi fața serioasă.

– Nu pot să cred! Tu nu faci nimic ca să te distrezi?

Trân nu spuse nimic, dar ea văzu că aproape zâmbise.

Strada dădea într-alta, cu taverne și mai ponosite și cu un tot mai copleșitor miros de opiu.

– Vino, spuse el, oprindu-se în fața uneia dintre intrări.

Ea avu un moment de ezitare, amintindu-și toate poveștile de groază despre fete răpite pe care i le spusese tatăl său. Crezuse că sunt doar invenții, că era doar un mod prin care încerca să o țină sub control: acum nu mai era sigură de asta.

Intrară, iar Trân o conduse în jos pe o scară, apoi de-a lungul unui coridor care ducea spre spatele clădirii, unde deschise o ușă grea.

Rămase uimită de mirosul care dădu năvală din încăperea în care plutea un nor de fum albastru, de tăcerea din cameră, chiar dacă, în fundal se auzea o muzică în surdină.

– Ăsta este un local pentru fumat opiu, spuse el.

La început, ea abia putea să vadă prin semiobscuritatea camerei, dar când ochii i se obișnuiră, observă mici insule de lumină care iradiau din lămpile cu ulei plasate din loc în loc. Clienții, în majoritate vietnamezi, stăteau întinși pe paturi din șipci de lemn acoperite cu rogojini, cu capetele sprijinite pe niște suluri din piele. Privirile lor plictisite și apatice spuneau totul. Nicole zări o tânără vietnameză desculță, care stătea pe jumătate ghemuită lângă unul dintre trupurile amorțite. Accesoriile dependenței zăceau pe o măsuță de lângă ea: pipe lungi și negre pentru opiu, un vas din bambus și o andrea din argint. Fata luă andreaua și, cu o mișcare circulară, aduse rășina mai aproape de căldura flăcării de la lampa cu ulei.

Trân dădu din cap spre o altă femeie, care părea să se ocupe de acel loc, iar ea îi arătă cu degetul o arcadă. Conștientă de vulnerabilitatea ei, Nicole îl apucă strâns de braț pe Trân.

– N-am putea să plecăm?

– Asta e doar o parte din ceea ce vreau să vezi.

Cu nervii întinși la maxim, ea merse după el.

Dincolo de arcadă, un coridor larg, acoperit cu un covor roșu-rubiniu, se întindea în fața lor, cu firide largi, aliniate pe ambele laturi, separate de draperii grele de brocart și mirosind a parfum sintetic, un miros care părea impregnat și în ziduri. Nicole își ținu respirația și privi în jur. Una dintre draperii era închisă doar pe jumătate și ea își feri privirea, nedorind să vadă ce ar fi putut fi înăuntru. Locul era întunecat și asta nu neapărat din lipsa luminii; simțea frica și întunericul în oase.

– Te rog, șopti ea, întorcându-se. Nu mai vreau!

– Nu da bir cu fugiții tocmai acum!

Ea clătină din cap.

– Nu mai durează mult.

Se îndreptară spre un loc de unde venea un alt miros. De astă dată era cel de alcool. Mai făcu un pas înainte și își aruncă privirea într-o firidă a cărei draperie fusese lăsată larg deschisă. Un bărbat și o femeie păreau că dorm pe o canapea acoperită cu catifea, cu o pisică mare și gri lenevind pe o etajeră de deasupra lor. Asta era tot?... Auzind alte sunete din încăperile următoare, Nicole știu că nu se terminase. Alese una, păși spre ea, depărtă puțin draperiile și, simțind că i se face greață, se retrase imediat.

Continuară să meargă de-a lungul coridorului, apoi îl urmă pe o scară îngustă, care urca într-o cămăruță. El închise ușa cu grijă și zâmbi. Încăperea, luminată doar de o lampă joasă cu ciucuri, avea un miros greu de esențe și ulei.

Cu un deget pe buze în semn de tăcere, Trần îi făcu semn să înainteze până la o draperie din catifea care atârna pe perete. Din spatele draperiei auzea râsete și voci de bărbați care vorbeau în franceză. Trần îi făcu semn din nou. Podeaua scârțâi când păși spre el. Nicole îngheță, paralizată de frică, apoi, văzând că nu se întâmplă nimic, se dădu mai aproape.

– Ceva ce merită văzut, șopti el, arătându-i o crăpătură din draperie.

Nicole privi prin despărțitură și văzu o cameră mare, mobilată cu piese din lemn de culoare închisă, și o tânără vietnameză dezbrăcată, care stătea întinsă pe un pat cu cearșafuri din mătase. Se uită la fața inexpresivă a tinerei și îi venea să strige la ea să fugă de acolo, deși știa foarte bine că fata n-ar fi avut unde altundeva să se ducă. Trei ofițeri păreau să o ia pe rând, pe ea și încă o fată, în timp ce-și treceau unul altuia o sticlă de coniac. Unul dintre bărbați îi trase o palmă peste fund fetei și, făcând-o să se aplece înainte, o forță să îi facă o felație celuilalt bărbat. Nicole își reprimă dezgustul, dar, din greșeală, trase puțin de gaura din draperie. O cuprinse tremuratul când bărbatul își înălță capul. Nu putea fi sigură că o văzuse, pentru că ținea ochii închiși, iar fața i se încordase, lăsându-i deschisă gura cu buze groase: persoana importantă care ar fi trebuit să asigure ordinea în oraș – tatăl lui Daniel Giraud.

Se întoarse cu spatele, scârbită.

– Ai văzut destul? șopti Trần, venind lângă ea.

Ea închise ochii o clipă și ridică o mână ca să îl îndepărteze.

– Hai să plecăm de-aici!

O conduse înapoi prin coridor, prin camera îmbâcsită de opiu și apoi afară, în stradă, unde Nicole trase adânc aer în piept.

– Ăsta e doar unul dintre multele bordeluri. Sunt mii de oameni implicați în prostituție. Cele mai mizere sunt cele de pe strada Meteorologiei.

Nicole era încă în stare de șoc. Ceva mai rău decât asta? Cum ar fi putut fi ceva mai rău? Ziua începuse atât de bine. Hotărâse să lase trecutul în urmă și, pentru prima dată după multă vreme, se simțise din nou plină de speranță. Iar acum avea nervii zdrențe și era furioasă din cauza duplicității rușinoase a francezilor și a felului în care exploatau fetele.

– Să știi că sunt și sute de tripouri clandestine. O ajută să se îndrepte. Te simți bine?

Ea clătină din cap și se forță să se calmeze.

– Jocurile de noroc mi se par mai puțin îngrozitoare, spuse ea, când putu din nou să vorbească.

– Nu uita că vietnamezii sunt jucători înrăiți. Se întâmplă o mulțime de sinucideri din cauza nenorocitelor ăstora de datorii de la jocuri. Asta vrem noi să schimbăm.

– Eu credeam că vreți doar să-i alungați pe francezi.

– Ăsta e doar începutul. Trebuie și să reeducăm poporul vietnamez. Se opri o clipă. Vino, hai să plecăm de aici!

În timp ce se îndepărtau, mirosul de opiu părea că se ține scai de hainele ei, iar Nicole se simțea mai murdară decât fusese vreodată.

– De ce mi-ai arătat toate astea?

– Ca să te ajut să înțelegi că nu suntem oameni răi, că muncim pentru binele comun.

– Dar împotriva francezilor.

– Cum ar putea fi altfel? Vrem ca poporul nostru să se ridice, să nu mai fie zdrobit de sărăcie. Vrem să îi dăm o speranță pentru viitor. Vrem să fim stăpâni pe ce e al nostru. Nu vezi asta?

Prudentă după experiența trăită, ea dădu afirmativ din cap.

Pe măsură ce lăsau în urmă străzile, Nicole se gândea la râul din Hué; obișnuia să privească bărcile și vedea cum oamenii săraci gătesc orezul în oale de lut în timp ce vâsleau. Oare erau fericiți cu viața lor simplă? Și dacă realitatea era diferită? Dacă dintotdeauna fuseseră chinuiți și nefericiți?

– Lasă-mă să te ajut să-ți pui gândurile în ordine, spuse Trần cu nerăbdare. Cum spuneam, francezii încurajează consumul de opiu, atâta vreme cât este vorba despre opiul guvernului.

– Asta nu poate fi adevărat!

– Mă tem că e foarte adevărat. Francezii dețin controlul asupra cultivării, producției și chiar a vânzării. Acum, că opiul a început să fie adus prin contrabandă și din China, guvernului nu-i place deloc să piardă în fața unui grup care acționează pe piața neagră.

– De asta a fost ucis fratele tău?

Trần ridică din umeri.

Nicole se grăbi să revină în confortul casei, gândindu-se la ceea ce văzuse. Oare Trần îi simțise nemulțumirile și hotărâse că e suficient de coaptă ca să încerce să o convertească? Ori, poate, remarcase că relațiile ei cu familia se răciseră. Ei bine, se înșela. Chiar dacă aspectul ei era vietnamez, mama sa murise, iar tatăl ei menținuse întotdeauna iluzia unei familii predominant franceze. Sângele vietnamez din venele sale era îngropat de prea multă vreme.

14

Ploile torențiale și vânturile puternice îi amplificau starea de deprimare, iar Nicole abia aștepta să vină septembrie și octombrie când la Hanoi avea să fie anotimpul uscat, cu zilele lui senine și răcoroase. Era perioada ei preferată din an, iar la început de septembrie avea să aibă loc, în sfârșit, și premiera spectacolului. Acum, că era o pauză între repetiții, stătea în cabina sa, încercând să-și pună în ordine gândurile agitate care o bântuiau. O durea sufletul pentru acele fete, dar era furioasă pe ea însăși pentru că mersese acolo cu Trần. Oricât de mult își dorea, nu vedea nicio cale prin care să îmbunătățească lucrurile.

Ajunse la concluzia că fratele lui Trần fusese împușcat pentru că făcea contrabandă cu opiu. Asta nu justifica omorul, dar măcar exista un motiv. Dacă opiul era controlat de guvern, n-ar fi trebuit să încalce legea, deși ea era convinsă că orice comerț cu opiu este greșit. Fie el legal ori ilegal.

Hotărî să nu se mai gândească la asta. Nu se putea lăsa copleșită și nu-i va mai permite să o convingă iarăși. La ce-ar fi folosit dacă el i-ar fi deschis și mai mult ochii? Deja se aventurase prea departe.

Un ciocănit în ușa cabinei o făcu să tresară și îl auzi pe Jerry strigând-o pe nume. Nu cântase prea bine, așa că ieși din cabină așteptându-se la o mustruluială.

– Te simți bine? o întrebă el.

– Puțin cam obosită. Îmi pare rău că n-am fost în formă azi.

– Toți avem zile proaste. Nu-ți face griji! Treaba e că Simone s-a îmbolnăvit. Cu mai puțin de o lună înainte de premieră trebuie s-o înlocuiesc.

Nicole se uita la el, dar privea în gol.

– Deci, o întrebă el, crezi că te descurci?

Simți un val sălbatic de emoție când își dădu seama că, de fapt, îi cere să preia rolul principal.

– Poți să înveți cântecele suficient de repede?

Nicole simți că se înroșește de plăcere.

– Le știu deja.

– Atunci, ne-am înțeles.

Ea zâmbi.

– Când trebuie să încep?

– Chiar acum. O să continuăm cu actul doi.

Avu o ezitare.

– Dar textul?

– Ai spus că știi cântecele.

– Mă referam la replici și indicații.

– Foarte bine, dar va trebui să le știi prefect cât mai repede. Nicole confirmă cu o mișcare a capului, apoi își făcu drum către scenă.

Spectacolul de music-hall era franțuzesc, scris de un franco-vietnamez, și era despre un francez care se îndrăgostește de o tânără vietnameză. Deși tatăl lui Nicole se însurase cu o vietnameză, astfel de căsătorii mixte erau mult mai puțin frecvente decât odinioară, acesta fiind și unul dintre motivele pentru care spectacolul nu fusese jucat niciodată. Jerry se gândise că merita să-l readucă la viață.

Nicole se gândea la Mark și ar fi vrut să îi poată împărtăși noutățile. El nu știa nimic despre momentele dificile pe care ea le traversase în relația ei cu Sylvie: tensiunile, certurile, rivalitatea. N-avea de unde să știe că el devenise un trofeu pe care, cum-necum, Sylvie îl câștigase. Cât despre crimă, începea să creadă în nevinovăția lui. Neliniștea i se risipise și, pentru că acum vedea lucrurile mult mai clar, însemna că

putea din nou să doarmă. Mark nu era complice; fusese acolo doar ca martor – un martor fără voie. Atâta tot. Dar Sylvie? Sora ei deja îi ocupa o mult prea mare parte a gândurilor.

Într-o frumoasă după-amiază de duminică, pe când trecea prin fața salonului de dans Hollywood, muzica ce se auzea înăuntru o făcu să se oprească și să asculte. Încercând să-și continue viața, luase obiceiul să se plimbe în fiecare duminică după-amiază în care nu ploua, uneori împreună cu prietenii, alteori singură. Astăzi umbla singură, cu spatele drept și umerii încordați. Aruncă o privire spre enormele uși de sticlă, lăsate deschise ca să intre aerul – înăuntru plutea un fum albăstrui – și urmări din priviri oamenii care intrau și ieșeau. Purta rochia ei preferată, din bumbac negru, lungă și cu guler rotund și i-ar fi plăcut să intre și să se piardă în zăpușeala dinăuntru. Se gândise chiar să își schimbe tunsoarea, abordând una de puștoaică, stil care începuse să fie la modă, doar ca să simtă că e o altă persoană, dar nu reușise să facă pasul. În loc de asta, își răsucise părul la ceafă, într-un fel de coc.

Nu știa de câtă vreme stătea acolo când Mark apăru în depărtare. Era foarte ușor să pierzi noțiunea timpului când te simțeai pierdută în tine însăți. Într-o stare de așteptare nervoasă, se încordă, apoi privi un stol de păsări care se rotea pe cer. Trebuia să dea impresia că nu-i pasă de el, dar nu putea să nu admită cât de mult avea nevoie să-și dovedească sieși asta.

Îl auzi că o strigă pe nume.

– Bună, Mark, spuse ea întorcându-se și încercând să aibă un ton degajat.

– Ce faci aici?

– Eram în trecere.

Nicole zâmbi, dar își strânse pumnul pe care-l ținea la spate, până îi intrară unghiile în palmă.

Mark se sprijini de perete.

– Arăți foarte bine.

– Da?

Purta un costum albastru închis, care îi făcea ochii să pară și mai deschiși la culoare, dar era ceva diferit la el, un fel de vulnerabilitate, care o atinse profund. Ochii lui păreau obosiți, cu cearcăne pronunțate, iar Nicole ar fi vrut să se întindă și să-l mângâie.

– Mi-ai lipsit, spuse el zâmbind.

Nicole ridică din sprâncene.

– Nu e vina mea. Încă nu ți-a spus Sylvie de ce nu m-ai mai văzut?

– Ce să-mi spună?

Nicole ezita. Îi intrase în cap că putea, pur și simplu, să-i spună că îl văzuse când o sărutase pe Sylvie. Dar mândria o opri să facă asta și, deși privirea lui părea plină de întrebări, nu-și putea permite să se lase trasă înapoi spre acea noapte.

– Nu contează... Știi că acum am rolul principal în spectacol? Simone s-a îmbolnăvit.

– Știam eu că ai talent, spuse el, cu un zâmbet cald.

– O să vii? La premieră, vreau să spun.

Întrebarea îi scăpase fără să vrea, iar acum îl privea fix în ochii lui albaștri, încercând să oprească roșeața care începuse să-i ardă obrajii. Niciunul dintre ei nu mai vorbea, ci stăteau amândoi imobili, privindu-se. Văzu o licărire în ochii lui și simți, fără dubiu, că sentimentele lui pentru ea erau oglindite în acea privire. Părea că Mark ar fi vrut să spună ceva. Nicole simțea căldura lacrimilor încălzindu-i pleoapele și tânjea să îl atingă, dar se forță să rămână unde era.

– Ai vrea să bem ceva? spuse el în cele din urmă.

Ea nu răspunse, iar tăcerea deveni stânjenitoare.

– Deci? Îi întinse brațul, dar ea nu îl luă.

Continua să o privească, așteptând un răspuns. Nicole zâmbi forțat, iar el luă asta drept accept.

Mergea cu mâinile în buzunare, atât de aproape de ea, încât se ciocnea de el din când în când.

Mark lovi cu piciorul un pachet de țigări gol de pe trotuar, iar ea dorea cu disperare să-l simtă din nou aproape, dar în același timp, știa că e datoare să-l țină la distanță.

– Nu-i așa că e minunat Hanoiul în perioada asta? vorbi el. Credeam că nu se mai termină canicula aia.

– Nu te baza pe asta! Încă nu s-a terminat.

Ajunseră la un bar cu mesele scoase pe trotuar.

– Rămânem aici?

Nicole dădu aprobator din cap, iar el îi trase un scaun.

– Eu o să iau un vin alb, spuse ea.

Mark intră în bar și, după câteva minute, reveni cu un pahar de vin pentru ea și cu o bere pentru el, apoi își aprinse o țigară și suflă fumul în sus.

– Mi-ar plăcea să vin la spectacol. Poate că ar fi frumos dacă tatăl tău și Sylvie ar veni și ei.

Ea îi aruncă o privire rapidă.

– De ce?

– Nu vrei să te vadă cât de bună ești?

Nicole ridică din umeri. Voia să se poarte normal cu el, cum era înainte, dar ceea ce văzuse schimbase totul. Nici nu mai conta ce spune el, răul fusese făcut și se simțea stânjeneala dintre ei. Mai mult chiar, acum, când îl vedea că pare atât de stresat, Nicole se întreba dacă non-șalanța lui de odinioară fusese reală. Nu-i plăcea deloc faptul că nu mai era capabilă să-l citească limpede. Ea însăși se simțea artificială, de parcă n-ar fi fost ea, ci ar fi jucat rolul lui Nicole.

– Ce s-a întâmplat cu noi, Nicole?

Ea nu-și putea crede ochilor și urechilor când îl vedea cum continuă să se uite la ea, cu privirea aceea care părea atât de limpede și onestă; observă și o venă care i se zbătea la tâmplă.

– Te vezi cu Sylvie, reuși ea să articuleze, în cele din urmă, cu o voce străină.

Mark se încruntă.

– Bineînțeles că mă văd cu ea. Din când în când. Poate că nu ți-a spus niciodată că ne întâlneam când a fost în State.

– Poate că *tu* nu mi-ai spus asta niciodată.

– Ne-am văzut doar de câteva ori, nimic serios. Iar apoi, când s-a îmbolnăvit, am ajutat-o.

– S-a îmbolnăvit? Sylvie a fost bolnavă? Nu mi-a spus niciodată.

– E mult de-atunci. Acum relația mea cu Sylvie e legată strict de mătase.

– Știu că nu e doar asta.

Nicole își coborî vocea și era gata să-i spună că îl văzuse când o sărutase pe Sylvie, dar se răzgândi în ultima clipă. Cortina care căzuse între ei nu o lăsa să facă asta. Nu o lăsa, pur și simplu. Ar fi făcut-o să pară atât de tânără și copilăroasă!

El se încruntă și se întinse spre ea, luându-i mâna apoi o întoarse cu palma în sus și îi urmări liniile cu vârful degetelor. Părea cumplit de amărât, iar lui Nicole îi venea să-i cuprindă fața în palme și să-i alunge tristețea cu un sărut. Dar, chiar dacă atingerea lui o electrizase, își trase mâna.

– Știu că lucrați împreună ca să finanțați o a treia armată.

– Ți-a spus ea?

Nicole clătină din cap afirmativ și își bău vinul dintr-o înghițitură.

– Deci faci parte din serviciile de informații?

Mark se încruntă și nu răspunse, dar liniile dintre sprâncenele lui se adânciră. Un miros îmbătător de trandafiri pluti spre ei de la o femeie care tocmai trecea. Aroma îi aduse aminte lui Nicole de seara balului și se trezi golită de tot și de toate, în afară de durere. Pentru o clipă se simți ca lipită de scaun, dar nu mai putea suporta chinul de a fi atât de aproape de el, așa încât, în cele din urmă, se forță să se ridice în picioare.

– Trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să te revăd, Mark, spuse ea și, cu mintea într-un haos absolut, se îndepărtă în grabă.

Imediat ce trecu după colț se sprijini de un perete și își permise să respire mai liber. Închise ochii, supărată pe sine că încă îi pasă atât de mult. Dar de ce o sărutase pe Sylvie dacă nu se vedea cu ea? Un ofițer de informații trebuia să fie bine antrenat să mintă, iar ea nu mai știa ce să

creadă. O întâmplare cu sora ei, din copilărie, îi reveni în minte, iar lacrimile pe care Nicole și le stăpânise până atunci izbucniră. Erau în grădină. Sylvie îi arăta unei prietene ultimele fotografii pe care le lipise în albumul familiei, în vreme ce Nicole era în leagăn, îngânând o melodie.

Era liniște, nu se auzea nimic în afară de roiul de insecte care bâzâiau în jurul tufelor înflorite și printre piersicii în rod. Pe celălalt mal al râului Perfume, copiii vietnamezi înălțau zmeie, dragonii lor din hârtie și peștii pictați ridicându-se deasupra pâclei. Era în ianuarie, o vreme uscată și plăcută și în Casa Duval era ziua în care se făceau prăjituri, așa că Lisa era ocupată, iar ele două fuseseră lăsate cu ale lor. O cioară cu cioc mare dezmorți aerul și ateriză aproape de leagăn, bătând din aripi chiar peste piciorul lui Nicole. Ea se răsti la pasăre, apoi o urmări cum cârâie – *craaa, craaa* – și cum zboară spre cea mai de sus ramură a smochinului, ca să stea de pază împreună cu altă cioară cu pene lucioase. Ar fi fost o zi perfectă.

– Tu arăți splendid, dar ai văzut-o pe Nicole? spuse prietena lui Nicole, râzând în hohote, în timp ce arăta cu degetul o pagină din album. E așa de urâtă!

Sylvie râse și ea, amândouă întorcându-se spre Nicole.

– Nu prea ieși bine în poze, nu-i așa, Nicole?

Sărise jos din leagăn și se dusese să se uite. Se crispase toată când văzuse ce fotografie proastă alesese Sylvie. Rochia era la mâna a doua, părul ei arăta de parcă ar fi trebuit spălat și avea cel mai groaznic rânjet pe față. În schimb, Sylvie arăta perfect.

– De ce ai pus în album poza asta? Nu erau altele mai bune?

Sylvie ridică din umeri.

– Nu m-am gândit că o să-ți pese. De obicei, nu-ți pasă cum arăți.

După aceea, Nicole se simțise atât de lovită și furioasă că nu știuse cum să facă față situației. Adevărul era că mereu se simțise ca și cum ar fi existat o linie invizibilă pe care nu reușea niciodată să o depășească. Îi păsa extrem de mult de felul în care arăta și era mereu preocupată de modul în care o percepeau ceilalți. Așa că se furișase în camera lui Sylvie și luase de acolo păpușa preferată a surorii ei. Îi tăiase tot părul și o aruncase în râul Perfume.

15

A doua zi, când deschise magazinul, Nicole simțea că-i plesnește capul de durere – de la coniacul pe care îl șterpelise din pivnița tatălui său noaptea trecută – și, deși descoperise că alcoolul o ajută să uite, află, totodată, că o face să fie și mai plângăcioasă. Mătură podeaua, lustrui mobila și, când era gata să se apuce de curățat ferestrele, îl zări pe Yves, cu fata lui, Yvette, mergând pe cealaltă parte a străzii. Yvette îi zâmbi și amândoi veniră spre ea, ratând cu puțin o găină vagaboandă care le alerga printre picioare.

– Te-am căutat mai devreme, dar magazinul era închis, spuse el.

– Aveai treabă cu mine?

– Voiam să te rog să o ții pe Yvette la tine câteva ore. Trebuie să merg la spital.

– Sper că nu e ceva grav.

– Doar un consult. Dar nu mai contează. O să o iau cu mine.

Nedorind să piardă ocazia de a petrece o zi cu o fetiță care deborda de o atât de contagioasă bucurie, Nicole dădu din cap și spuse:

– Nu fi prostuț, las-o aici! Dacă n-o să fim prea ocupate, o învăț cum se croiește mătasea.

– Nu te încurcă?

– Absolut deloc.

– Uite cheia de la cafenea, să îl aduceți și pe Trophy, dacă nu te superi.

Nicole o luă de mână pe fetiță și, după ce îi făcură semne de rămas-bun tatălui ei, merseră să ia câinele – pe care îl duseră în curtea din spate –, apoi se apucară să spele ferestrele magazinului. Era o zi frumoasă, cu miros de lămâi verzi plutind prin aer, cu un cer senin și albastru și cu o briză atât de proaspătă, încât n-a mai contat că mare parte din apa pregătit pentru spălat geamurile a ajuns pe hainele puștoaicei... Și, la urma-urmei, era motivul perfect ca să stea pe treptele de la intrare până se uscau, privind lumea care trecea pe stradă.

Când aerul se umplu de mirosurile prânzului, le atrase atenția un grup de dansatori care se adunau în fața porților pictate ale unui templu. Lângă ei, pe trotuar, era un bărbat îmbrăcat în veșminte aurii, care purta o tobă. La primele bătăi, dansatorii începură să se legene încet, apoi se prinseră, pe rând, într-o mișcare circulară. Un alt grup de femei începu să cânte. Seninătatea și senzualitatea dansatorilor erau ispititoare. Fermecată de ceea ce vedea, Yvette se agăță strâns de mâna lui Nicole.

– Nu ți-o mai amintești pe mama ta, nu? îi șopti Nicole la ureche.

– Nu, nu mi-o amintesc.

Mama lui Yvette fusese o dansatoare vietnameză de o mare frumusețe, dar în timpul războiului intrase în atenția comandantului japonez și asta o dusese la pieire. Vrăjit de complexitatea dansatoarei care aducea cu o sirenă, dar care, în același timp, întruchipa puritatea absolută, a hotărât s-o confiște, pur și simplu, ca să danseze doar pentru el. Doar că nu a fost niciodată numai dans.

Priviră până se termină dansul.

– Mergem să croim niște mătase acum? întrebă Nicole. Am cele mai mari foarfeci pe care le-ai văzut vreodată. Ce culoare ai vrea să fie materialul?

– Crem, te rog!

Dar chiar înainte să înceapă lecția, un val de clienți intră în magazin. Printre ei se afla și una dintre clientele preferate ale lui Nicole, o doamnă în vârstă și bine clădită, căreia îi mai rămăseseră doar câțiva dinți în gură și care cumpăra mătase pentru nepoatele ei. Deși trebuie

să fi avut o viață grea, ochii încă îi erau luminoși și avea mereu un zâmbet pentru Nicole.

Când se făcu din nou liniște în magazin și după ce Yvette se așeză, în siguranță, pe un taburet, ca să vadă mai bine, Nicole începu să desfășoare pânza. Era de cea mai bună calitate și, stropită cum era cu punctulețe aurii, strălucea când soarele se răsfrângea în falduri. După ce întinse materialul pe o hârtie, îl acoperi cu o alta.

– Pentru ce e asta? întrebă Yvette.

– Dacă pui mătasea între două foi de hârtie, se comportă la fel cu hârtia și este mult mai ușor de tăiat. Mai întâi tăiem o bucată de un metru pe care să o iei tu acasă, apoi una de opt metri pentru Sylvie. Mi-a cerut-o acum un secol, dar am tot uitat.

– E destul de mult.

– Nu-i așa?

Yvette avu o ezitare înainte să vorbească, dar se uită cu ochi luminoși în sus, la Nicole.

– Când o să mă fac mare, pot să vin să lucrez aici, cu tine?

Nicole se simți emoționată și o strânse ușor pe fetiță de umerii slăbuți. Uneori o simțea pe Yvette mai soră decât îi fusese vreodată Sylvie.

– Păi, nu vrei să lucrezi cu tatăl tău, la brutărie?

– Poate că în amândouă locurile.

Încă gândindu-se, în mod clar, la asta, Yvette chicoti.

– Să nu-i spui, dar îmi place mai mult mătasea.

Cu capetele plecate, fetele erau absorbite de treabă, iar Nicole îi explica în ce fel mătasea ajută la menținerea căldurii pe vreme rece și te scapă de căldură când e caniculă.

– Mătasea e și foarte rezistentă. Mai subțire decât firul de păr și, totuși, la fel de rezistentă ca un fir de oțel.

– Îmi place cum strălucește, spuse fetița.

Nicole era încântată de interesul evident pe care îl arăta Yvette și doar clopoțelul de la ușa magazinului le întrerupse conversația.

– Bună, spuse Trần. Văd aici două *métisse* lucrând din greu.

Nicole își ridică privirea și răspunse înțepat:

– Te-aș ruga să nu-mi mai spui așa.

El râse.

– Scuzați-mă, tânără domnișoară franțuzoaică! Făcu un gest larg cu mâna dreaptă și se înclină, iar Nicole nu se putu abține să nu zâmbească. Arăta altfel decât de obicei. De fapt, de fiecare dată când îl văzuse arăta diferit, după cum se contopea sau nu cu lumea ei. Astăzi arăta ca un student.

El întinse o mână să o ajute pe Yvette să coboare de pe taburet.

– Ce-ai zice de niște înghețată?

În ochii fetiței străluci o luminiță, în timp ce o privea întrebător pe Nicole.

Nicole încuviință din cap și Trần era gata să iasă din magazin, cu Yvette după el.

– Nu, fata rămâne aici. Ia înghețata și adu-o aici!

El o privi cu o ușoară încruntare.

– Tu chiar n-ai încredere în mine, nu-i așa?

– Mi-ai dat vreun motiv să am?

Tânărul ridică din umeri și-i dădu drumul lui Yvette. Când să iasă din magazin, Nicole îi văzu din nou semnul din naștere. Prea mare ca să poată fi acoperit cu o eșarfă, era vizibil aproape în întregime. Avea îndoieli că va veni înapoi cu înghețata și, totuși, Trần se ținu de cuvânt, așa că acum stăteau toți trei pe trepte și mâncau înghețată, împreună cu O-Lan. Nicole avea una cu mango și fructul pasiunii, în vreme ce ale celorlalți erau un amestec de ciocolată și cafea. Apoi cântară câteva melodii vietnameze. Trần le acompania, iar Yvette fredona. Se purta atât de dulce cu Yvette, încât, în ciuda vederilor lui extremiste, Nicole nu se putea abține să nu-l placă.

După ceva vreme, O-Lan intră la ea în casă, iar Yvette se strecură în curtea din spate ca să-i dea drumul lui Trophy să alerge câteva minute.

Trần se întoarse spre Nicole.

– Te-ai mai gândit?

– La ce?

– Să ne ajuți.

– Crezi că poți să-mi cumperi loialitatea cu înghețată?

El râse.

– Nu, micuțo, dar tu știi că trăiești cu un fals sentiment de securitate? Războiul de rezistență va fi și mai aspru acum, când îi avem pe țărani de partea noastră.

– Credeam că și tu ești unul dintre ei!

– Sigur că sunt, numai că eu am avut norocul să primesc o educație, pentru care a plătit unchiul meu, iar acum îmi folosesc mintea.

– Fratele tău a fost ucis pentru că l-a asasinat pe acel oficial francez sau pentru că era contrabandist?

– Nu există nicio probă că l-ar fi asasinat pe acel om, iar contrabandist nu a fost. Dar, așa cum ți-am mai spus – cel puțin așa credem noi –, fiind un agitator cunoscut, a fost omorât ca o răzbunare pentru acel asasinat. Demonstrativ, dacă vrei.

– Cum se face că era cunoscut?

– Sunt spioni în ambele tabere. Și noi, la rândul nostru, adunăm informații despre operațiunile militare franceze, ca și despre intervențiile americanilor.

Nicole se strâmbă.

– Trebuie să fii nebun să crezi că eu vă pot ajuta.

– Ai un prieten american.

– Cred că mai corect ar fi fost să spui că am avut. Oricum, e doar un negustor de mătase și n-ar avea habar de nimic.

– Chiar crezi asta?

Nicole se uită în altă parte.

– Cum spuneam, nu mai e prietenul meu. Asta nu înseamnă că, dacă ar fi fost, aș fi spionat pentru voi.

– *Bắt cá hai tay.* Nu poți să alergi cu iepurii și, în același timp, să vânezi împreună cu ogarii. Va veni o zi când va trebui să alegi ce ești, franțuzoaică sau vietnameză.

Ea se încruntă și îl pironi cu privirea.

– Pari foarte sigur de tine, dar eu sunt și una, și alta. Nu pot schimba asta.

– E doar o chestiune de timp. Ai văzut condițiile în care trăiesc muncitorii? Mizeria? Sărăcia? Toate astea nu te umplu de mâhnire?

Nu mai spuse mimic în timp ce se ridica să plece, dar nu era greu de imaginat că mai avea și altele de zis.

– Într-una din zilele astea va trebui să îți deschid și mai mult ochii, spuse el, în cele din urmă.

După plecarea lui, Nicole urcă la etaj și scoase mica poșetă brodată pe care o găsise în prima ei zi de lucru la magazin. O strânse la piept, în timp ce o aștepta pe Yvette. Ori de câte ori era tristă sau supărată, ori doar nesigură pe sine însăși, atingerea micii poșete o făcea să se simtă mai bine. Și tocmai acum, Trân o făcuse să se simtă confuză. Chiar și cu părul lui negru dat pe spate și cu mustața care abia îi mijea, tot era ceva brut și neîmplinit în făptura lui. Nu putea să nu recunoască faptul că buzele lui pline și ochii întunecați și arzători erau atrăgători și că era ceva excitant în idealismul lui tineresc. Dar ceea ce o inspira era pasiunea pe care o vedea la el, chiar dacă era un nonsens absolut.

16

În ziua în care Sylvie trecu pe la magazin să-și ia bucata de mătase, Nicole lăsase ușa de la intrare larg deschisă, ca să se aerisească, în vreme ce împacheta resturile de la cupoane în pachete mai mici, pe care urma să le vândă.

– Sunt între două întâlniri, așa că nu pot să stau prea mult, a zis ea, arătând șic cu rochia ei albă, pălăria micuță cu pene, pantofii din piele de crocodil și mănuși până la coate.

Și-a scos o mănușă ca să-și treacă degetele peste tejghea.

– Văd că o întreții curată.

– Trebuie să fie curată ca să pot tăia mătasea pe ea.

– Desigur.

Nicole se simțea lipsită de strălucire pe lângă sora ei și și-ar fi dorit să nu fie îmbrăcată în hainele ei de lucru, vechi, vietnameze. A împachetat mai departe.

– Mai e ceva?

În timp ce Sylvie își rotea privirea prin magazin, Nicole observă că sora sa era nervoasă, departe de stăpânirea de sine obișnuită.

– Ar trebui să mă uit pe datele contabile ca să am o imagine mai completă, dar observ că magazinul arată bine. De fapt, tu ești cea care l-a înfrumusețat.

Nicole se opri din împachetat și o privi pe sora sa.

– Mulțumesc.

– Probabil că înseamnă mult pentru tine.

– Înseamnă totul.

– Nu mă așteptam să iei treaba asta în serios.

Continuară să sporovăiască despre magazinul principal al familiei, cel din strada Paul Bert și despre scăderea profiturilor de acolo. Sylvie zicea că are planuri, planuri mari, pentru când agitația actuală avea să ia sfârșit. Părea atât de sigură că va lua sfârșit...

– Uite, mi-aș dori să o putem lua de la început, spuse Sylvie.

– Din ce punct?

– Cu mult timp în urmă... de când eram copii, cred.

Nicole oftă. Măcar de-ar fi fost așa ușor.

– Îți aduci aminte când le-ai spus tuturor că am fost adoptată?

– O, draga mea, am fost groaznică, nu-i așa?

Nicole, zâmbi amar.

– Doar uneori.

– N-am fost doar eu de vină. Mi-ai pus un șoarece mort în pat.

– Tu și prietenii tăi m-ați exclus.

– Îmi pare rău. Sylvie făcu o pauză: N-am putea să ne străduim ceva mai mult?

– Ca să facem... ce?

– Să ne placem una pe cealaltă...

Urmară câteva clipe de tăcere, în care Nicole se gândi la ce-i spusese sora ei. Adevărul era că, în copilăria lor, fuseseră momente în care Sylvie îi sărise în ajutor. O ajutase și la temele pentru acasă la matematică și fusese foarte grijulie când Nicole se trezea tremurând din cauza coșmarului în care se înneca în râul Perfume. Relația dintre cele două surori era complicată și avea rădăcini adânci în frânturi de amintiri despre evenimentele din copilărie.

– Uite ce e, zise Sylvie, mâine mă duc la Lampioanele Satului. E o sărbătoare. N-ai vrea să vii și tu?

Nicole nu răspunse și se aplecă în spatele tejghelei. Scoase de-acolo un pachet ambalat în hârtie, legat cu o sfoară.

– Ai aici cei opt metri pe care i-ai cerut. E foarte frumoasă mătasea asta crem. E cea mai bună pe care o avem. Ce vrei să faci cu ea?

– Doar să o pun în sertarul meu de jos.

Nicole nu-și ridică privirea. De fapt, despre ce era vorba? Oare sora ei spera ca Mark să o ceară în căsătorie?

Simți un impuls de furie, inima i se zbătea să-i spargă pieptul și nu o privi decât când fu sigură că nu-și mai trădează suferința. Dar încă se simțea de parcă ar fi primit un pumn în stomac și era moartă de gelozie. Dacă el și sora ei erau atât de apropiați pe cât sugera Sylvie, atunci totul era terminat pentru ea.

– Deci cum e cu Mark? întrebă Nicole, dorind să pară nonșalantă, dar disperată să afle mai multe.

Sylvie bătea cu degetele în ceasul de la mână.

– Ei, cum știi, e ocupat. Ca și mine. De fapt, e mai mult plecat în Saigon. Deci vrei să vii mâine? Ne putem întâlni la lacul Hoan Kiem pe la patru?

Sărbătoarea Lampioanelor se desfășura seara, dar Sylvie sugerase să meargă mai devreme ca să vadă cum sunt fabricate lampioanele. Nicole fusese de acord să meargă doar ca să o poată chestiona pe Sylvie despre Mark și hotărâse să o ia și pe O-Lan cu ea, ca sprijin moral.

– Meșterii de lampioane de pe aici sunt originari din Hoi An, spusese O-Lan imediat ce au coborât din mașină și s-au îndreptat spre inima satului, unde lampioanele atârnau peste tot, pregătite pentru seară. În timp ce unele aveau forma unor capete de dragon, altele semănau cu pești și doar puține erau doar simple cutii decorate cu panglici.

– Cadrele sunt făcute din bambus învechit. Le țin în apă sărată câteva zile.

– De ce? întrebă Sylvie, părând să-și fi recăpătat proverbiala ei stăpânire de sine.

– Le protejează de viermi și de molii.

– Mătasea este minunată, spuse Nicole, plimbându-și degetele pe un lampion recent expus. Cu forma asta de animal mitic, culorile par de foc.

– Toată mătasea folosită aici vine din satul meu natal, spuse O-Lan.

Nicole încuviință.

– Hai să cumpărăm unul, Sylvie, pentru grădina de acasă. Am putea organiza o petrecere de lună plină.

– Nu sunt convinsă că Papa va fi de acord, dar ar arăta tare bine. Sunt mult mai mari decât lampioanele de hârtie pe care le avem acasă. Sylvie zâmbi. De fapt, cred că ar trebui să cumpărăm mai multe. Iar tu ai putea să atârni unul în magazin. Intrară într-un atelier ca să vadă cum meșterul face un lampion. Mirosul puternic de trandafiri de la o spirală aflată într-un colț o făcu pe Sylvie să tușească. Ieșiră din nou afară, unde mirosul încă se mai simțea, dar era mai puțin copleșitor.

– Cerule! Câte ierburi au amestecat în asta?

– Cel puțin cincisprezece, spuse O-Lan.

– Prea multe pentru mine. Apropo, cum se mai simte mama ta, O-Lan ? Am auzit că a fost bolnavă.

Nicole abia reuși să-și ascundă surpriza. Nu își amintea să-i fi spus ceva despre asta.

– Puțin mai bine, mulțumesc de întrebare.

Pe măsură ce lumina se diminua și aerul rece de septembrie se făcea simțit, lampioanele se aprinseră și, odată ce noaptea se instală, o mulțime de lampioane punctau întunericul, făcând cerul să pară, prin contrast, și mai negru. Ulița principală era doar din pământ, dar fusese bine bătătorită și nu era noroioasă. Fetele mergeau pe ea și, ajungând la o răscruce, văzură o scenă simplă, înconjurată de lampioane suspendate de frânghii agățate de copaci. Copii agitați alergau în jurul scenei, izbindu-se de adulții care încercau din greu să-i potolească. Vreo cincișase câini se alăturară și ei, iar atmosfera zumzăia.

Câțiva muzicanți urcară pe scenă și, odată ce sunetul tobelor începu să se audă, Nicole se lăsă legănată de muzică; cu toate astea, înăuntrul

ei era atât de neliniștită, încât nici nu-și dădea seama cum de asta nu se vedea. Trei bărbați începură să danseze cu un dragon imens, din mătase roșie-aurie. Oamenii îl țineau deasupra lor, fiecare ducând câte două bețe lungi pe care le foloseau ca să miște creatura; capul său monstruos era fascinant, cu ochii ieșiți din orbite și cu flăcările din hârtie care îi curgeau din nările deschise.

Bătrânii vietnamezi încă mai credeau că absolut totul avea un spirit, inclusiv lacurile, râurile și copacii. Festivalul era un ritual în onoarea spiritelor luminii și era minunat că în fiecare an îl făceau cât de frumos posibil, ca să asigure o continuare a luminii solare. Credința era că, dacă omenirea face lucrurile cum trebuie, putea influența spiritele să o privească cu ceva mai multă bunăvoință.

Nicole înțelegea felul în care dragonul simboliza bunăstarea și prosperitatea și se întoarse să-i spună asta lui Sylvie, dar sora ei nu mai era acolo. O-Lan, captivată de spectacol, continua să privească, în vreme ce Nicole își croi drum spre partea din spate a mulțimii.

– Aici erai, spuse ea, de îndată ce o zări pe Sylvie.

– Am cumpărat două capete de dragon. Uite! Sylvie le ridică deasupra capului. Normal că arată mai bine cu lumină înăuntru, dar nu-i așa că sunt frumoase? Și m-am și tocmit pentru un preț bun.

Nicole își plimbă degetele peste învelișul din mătase.

– Sunt deosebite, răspunse ea.

– Ia tu unul, zise Sylvie dădu-i un lampion lui Nicole și prinzând-o de brațe. E atât de frumos să petrecem timpul împreună, nu-i așa? Păcat că nu o facem mai des. Acum, putem să căutăm ceva de mâncare?

– Trebuie să o așteptăm pe O-Lan.

– Bineînțeles, n-am vrut să spun că ar trebui să mergem fără ea. De fapt, de ce nu o aștepți tu aici pe O-Lan, până duc eu lampioanele la mașină. Dacă ne apucăm să mâncăm în timp ce le cărăm, sigur o să le stricăm.

Până să-i dea celălalt lampion, Sylvie îi puse mâna pe braț.

– Știu că ar fi trebuit să-ți spun mai demult, dar chiar îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat la bal.

– Cu Mark?

– Cu rochia.

– Ah...

– Dar și cu Mark. Nu mi-am dat seama că tu credeai că e altceva decât prietenie între tine și el.

Nicole dădu din cap.

– Nici n-a fost altceva decât prietenie...

Nu era adevărat, dar nu voia să-i dea lui Sylvie satisfacția să știe cât de devastată se simțea, în realitate.

– Ei bine, îmi dau seama acum că ai sperat că ar putea fi mai mult. Aș putea spune că, de fapt, mi-aș fi dorit să fie, ca totul să fie în ordine.

Nicole își privi sora direct în ochi. Luminați de un lampion agățat de o ramură chiar deasupra ei, ochii lui Sylvie păreau umezi și sinceri. În loc să pună alte întrebări, Nicole se simți mai confuză și mai rău ca niciodată.

17

La puțină vreme după asta, o zi strălucitoare îi ridică moralul lui Nicole, cu o căldură domolită de o briză răcoroasă și o umiditate confortabilă. Ca mulți alți locuitori ai Hanoiului, Nicole iubea luna septembrie. Vremea era încă răcoroasă și uscată, iar de-a lungul străzilor copacii își fluturau frunzele roșii și galbene. Cerul era de un albastru mai intens, iar lacurile străluceau, mai verzi decât în sezonul ploios. Margarete mari, albe și floarea-soarelui creșteau pe fiecare bucată de pământ, dar ei îi plăcea mai ales mirosul florilor de frangipani în răcoarea serii. Micuțele flori albe din grădina lor înfloriseră, la fel cu cele ale câtorva arbori de pe străzile orașului, și se discuta despre plantarea mai multor copaci după ce războiul cu Viet Minh avea să fie câștigat. Florile lor umpleau aerul cu un miros dulce-amărui și, cum vântul adia, Nicole își imagina micile flori căzătoare ca pe niște fulgi de zăpadă.

Asta o făcea să se simtă fericită și, în timp ce mergea spre magazin, se gândea la viața lor din Hué, amintindu-și mai ales ziua în care tatăl său o luase cu el dincolo de satele din zona Hué, într-un cătun îndepărtat unde trăiau artizanii ce lucrau bronzul. Căuta un cadou pentru aniversarea lui Sylvie. Nicole își scormoni memoria încercând să-și aducă aminte ce cumpărase. A doua zi o dusese pe Nicole într-un sat de mătăsari, ca să-i arate cum se face mătasea.

Acolo văzuse ea, pentru prima dată, cele trei etape ale producției de mătase, de care se îndrăgostise pe loc. Prima etapă era cultivarea pomilor de dud. Apoi venea creșterea viermilor de mătase și extragerea firelor din gogoși. Viermii de mătase se hrăneau cu frunze de dud, iar după ce se transformau în pupe erau omorâți prin scufundare în apă clocotită, chiar înainte ca molia adultă să iasă din gogoașă. Îi părea rău pentru sărmanele mici pupe, crescute doar ca să producă mătasea care, odată ce întreaga gogoașă era toarsă, se transforma într-un fir continuu. După asta, pupele erau gătite și mâncate. Cea de a treia etapă – și cea mai spectaculoasă – era țesutul firelor în pânză.

Nicole se uita la vitrinele pe lângă care trecea. Era zi de târg și toată lumea roia pe acolo, cumpărând lucruri sau bârfind pe la colțuri. Simțindu-se plină de vigoare, își legăna brațele în timp ce mergea. Tuturor le plăcea să se tocmească, iar ea auzea râsetele și vocile ridicate ce răzbăteau din certurile prietenești. Cum ziua se arăta a fi deosebit de călduroasă, Nicole se opri să-și cumpere un ceai tare de la un băiat care-și ducea cănile agățate pe un băț de bambus. Se gândea la ce avea de făcut în acea zi. Își ridică privirea și o zări pe Yvette, care stătea între două automobile parcate. Poate că avea să o invite din nou pe fetiță să petreacă o bucată de vreme cu ea, la magazin. Yvette îi făcu semn și Nicole ridică mâna să-i răspundă.

Fără niciun avertisment, o explozie asurzitoare aruncă resturi la douăzeci de metri înălțime, înainte ca acestea să cadă pe stradă. În loc să o salute pe Yvette, mâinile lui Nicole se ridicară repede să-și acopere urechile, iar suflul exploziei o aruncă într-o alee. Groaza cuprinse strada: copii plângând și alergând spre mamele lor; oameni care țipau și gemeau; bărbați care strigau și femei care păreau înțepenite de neîncredere. Nicole pe jumătate vedea, pe jumătatea auzea ce se întâmpla, dar, deși fumul îngroșa aerul, se vedea din ce în ce mai bine că două mașini ardeau. Își simțea corpul nefiresc de greu pe când încerca să iasă de pe alee. O nouă explozie zgudui strada. O minge de foc

înspăimântătoare erupse, urmată de un huruit groaznic. În stare de șoc, Nicole închise instinctiv ochii în fața orbitoarei lumini albe.

Se înneca din cauza prafului, dar, amintindu-și de Yvette, deschise ochii și, deși simțea înțepături în ei, privi spre mașinile care ardeau exact în locul în care o văzuse pe fetiță. Disperată să ajungă la Yvette, alergă peste cioburile de sticlă spartă și peste colțurile zimțate ale bucăților de metal contorsionat. Câinii începură să urle, iar în zgomotul și panica generală abia avu timp să observe un bărbat zăcând la pământ, care își ridicase brațele, implorând ajutor. Când trecu pe lângă rănit, Nicole avu o ezitare, dar chiar atunci o văzu pe fetiță. O clipă, înțepeni. Fumul se risipise atât cât să poată vedea, dar aerul din jurul ei era sufocant și insuportabil de fierbinte. Când imaginea teribilă o lovi în capul pieptului, scoase un sunet sugrumat. *Te rog, nu Yvette! Nu un copil care n-a făcut niciodată vreun rău, nimănui.*

Apa începuse să se împrăștie pe stradă și forma o băltoacă, într-o adâncitură a pavajului. Fetița zăcea la marginea apei, cu piciorul stâng zdrobit de cărămizi și bucăți de mortar și cu Trophy, cățelul, scâncind lângă ea. Nicole își roti privirea, căutând ajutor. Înnebunită de spaimă, începu să tragă de dărâmăturile care-i acopereau piciorul lui Yvette, rupându-și unghiile și zgâriindu-și brațele. Când reuși să-i elibereze piciorul fetiței, sângele se prelinse deasupra micii băltoace, făcând-o să strălucească precum o oglindă.

Deși pe stradă nu era deloc liniște, din interiorul brutăriei se putea auzi sunetul unei muzici franțuzești, difuzată la radio. Nicole căzu în genunchi și îi așeză capul micuței în poală; îi era greu să-i privească ochii întunecați, dar îi mângâie fața și îi murmură numele. Cu lacrimile-i refuzând să cadă, Nicole o legănă pe Yvette, ștergându-i sângele proaspăt și murdăria de pe obraji și încercând să-i cânte melodia ei preferată, cântecul pe care îl cântau mereu împreună, în fiecare sâmbătă dimineață pe care o petreceau în bucătărie. Probabil că explozia o ucisese pe loc. Nicole avea gâtul prea înecat ca să mai continue, iar

când ridică privirea, îl văzu pe Yves venind spre ea, desfigurat, cu pielea feței atât de lipită de pomeți, încât abia îți venea a crede că e viu.

Nicole își privi rochia îmbibată cu sânge și observă abia atunci că avea câteva cioburi de sticlă înfipte în mână. Acum propriul ei sânge i se prelingea printre degete. Yves se apropie și o ridică pe Yvette în brațe. Totul deveni tăcere. Bărbatul nu spuse nimic și nici Nicole nu scoase nicio vorbă. Ea înghiți în sec și, scrâșnind din dinți, își scoase cioburile din palmă, smulse o fâșie din rochie și o înfășură peste rana de pe mână, apoi luă cățelușul și merse, poticnindu-se, pe urmele lui Yves, către brutărie.

Bărbatul stătea așezat pe un scaun în fața mesei și plângea, strângând în brațe trupul inert al fiicei sale. Nicole, în stare de șoc, se așeză tăcută de cealaltă parte a mesei.

Era cu totul diferit de imaginile în alb și negru din ziare, mai ales cele care prezentau victoriile francezilor pe dealurile și în văile îndepărtate din nord. Acest sânge era roșu, mai roșu decât și-ar fi putut imagina vreodată și era atât de mult... carnea era smulsă și sfâșiată, moartea era reală. Mult prea reală. Timpul părea că se oprise în loc, închizând-o pe Nicole într-o lume în care viața unui copil putea fi curmată în câteva secunde. Se simți mai rece pe dinăuntru decât fusese vreodată. Apoi, pe măsură ce conștientiză din nou sunetele străzii, auzi voci care strigau furioase și înțelese că ceva înăuntrul ei se schimbase. În cele din urmă sosi și poliția, iar sunetul sirenelor sfâșie văzduhul. Asta era ceea ce avea să-și amintească: sunetul confuz al sirenelor, oameni care plângeau în hohote și mirosul scârbos, amestecat, de sânge și zahăr ars, care plutea pe stradă.

Poliția o interogă la fața locului, punându-i doar câteva întrebări simple. Ce a văzut? Dacă a fost vreun avertisment? Genul ăsta de lucruri. Așa încât a fost foarte surprinsă când tatăl său a chemat-o în biroul lui, a doua zi, dis-de-dimineață, spunându-i că poliția vrea să discute din nou cu ea. Îl urmă, simțindu-se groaznic și purtând doar halatul ei din mătase. O jelise pe Yvette toată noaptea, iar Lisa o ținuse în brațe. Durerea lui Nicole era profundă. O iubise pe Yvette ca pe o soră.

Când tatăl ei închise ușa, ea încercă să-și șteargă din minte imaginile, dar nu putea să nu se gândească decât la faptul că nimic nu putea justifica uciderea unui copil. Apoi văzu cine o aștepta în biroul îmbâcsit de fum: inspectorul Paul Giraud, care ocupa prea mult spațiu din cameră, așa cum stătea cu spatele sprijinit de perete, cu picioarele desfăcute și brațele încrucișate pe piept. Nicole simți un nod în stomac în momentul când ajunseră față în față. El își ațintì ochii apoși asupra ei. Nicole se uită la tatăl ei, ridicând din sprâncene.

– Domnul Giraud are câteva întrebări la care ar vrea să-i răspunzi, Nicole. Asta-i tot.

Vorbise prietenos și cu căldură în glas.

Combinația de suferință și extenuare o făcuse vulnerabilă. Făcu un pas în față și se sprijini de spătarul unui scaun.

– Papa, nu am dormit deloc azi-noapte. Nu putea să mai aștepte?

Vocea îi tremura.

Tatăl său privi în podea, în timp ce Giraud veni lângă Nicole. Își netezi părul, atât de aproape de ea, încât îl simți ca și cum ar fi fost gata să o înșface. Putea să-i vadă fiecare fir negru de păr din nas și să-i simtă mirosul de tutun al respirației. Amintindu-și ce îl văzuse făcând, Nicole se cutremură.

– Ai putea să-mi acorzi un minut? întrebă Giraud, continuând să-și netezească părul. Pentru o discuție amicală. Am fost informat că ai petrecut ceva timp în compania unui tânăr vietnamez.

Tonul vocii lui era scăzut, cu puțin mai mult decât o șoaptă. Nicole ura asta. Însemna că trebuie să facă un efort ca să îl audă și asta îi dădea un avantaj asupra ei. Îl privi în ochi înainte de a-i răspunde și ceva din uitătura lui îi spuse că el o zărise când îl văzuse acolo, la bordel. Nodul din stomac i se accentuă.

– Nu e împotriva legii, nu-i așa?

Tatăl său o întrerupse, cu o notă de avertizare în glas.

– Nicole.

– Știi că poți avea încredere în mine, spuse Giraud, întinzându-i o mână. Eu am încredere în tine și tu ai încredere în mine, dacă înțelegi ce vreau să spun.

Nicole dădu din cap.

– Nu *am petrecut ceva timp*, așa cum ați spus.

Cu un oftat de exagerată răbdare, inspectorul continuă.

– Ai fost văzută mâncând înghețată împreună cu el, pe scările din fața magazinului tău.

– Și ăsta e un delict?

– Nu te-am adus aici ca să te porți ca un băștinaș obișnuit, vorbi tatăl său, dar vocea lui nu trăda furie.

– E student. De-abia îl cunosc, spuse Nicole.

– Cum îl cheamă? Sau, măcar, cum ți-a spus că îl cheamă? întrebă Giraud.

– Nu știu.

– Ei, hai, Nicole, zise tatăl său. Încercăm să-i găsim pe ucigașii lui Yvette. Știu că îți pasă.

– Bineînțeles că îmi pasă. Își încleștă dinții atât de strâns, încât simți durere și nu dorea altceva decât să se așeze și să urle. Își închise ochii. De-ar fi putut să-l facă pe Giraud să dispară și să nu mai pună întrebări...

– Ei bine... are un nume?

Nicole ezită, dar știind că nu are de ales, deschise ochii.

– Știu doar că îl cheamă Trần.

– Pe toți îi cheamă Trần sau Nguyen. Asta e tot ce știi? Gândește-te bine, Nicole, orice ai putea să ne spui poate fi indiciul de care avem nevoie. Orice.

Se făcu tăcere și tatăl ei îi zâmbi.

– Domnul Giraud nu te acuză de nimic, Nicole. Știm că nu a avut nimic de-a face cu tine.

Nicole nu-și mai putu stăpâni lacrimile, iar când acestea începură să-i curgă pe obraji, le șterse repede, furioasă pe ea însăși că plânge în fața acelui om odios.

El îi trase un scaun și zâmbi.

– De ce nu te așezi, draga mea? O să te simți mai bine așa.

Nu voia să se așeze, dar făcu așa cum i se spusese, apoi îl privi pe Giraud cum se întoarce către tatăl ei.

– Eduard, poți să ceri să ne aducă un pahar de apă, te rog? Sau, poate, o limonadă?

Ar fi putut să sune clopoțelul ca să ceară băutura, dar tatăl său ieși din cameră. Imediat după plecarea lui, zâmbetul lui Giraud dispăru și acesta își trecu mâna peste frunte. De data asta ridică vocea.

– L-am urmărit pe tânărul Trần.

– Ați venit până aici doar ca să mă întrebați despre Trần?

Giraud clătină din cap.

– Amândoi avem un interes în ceea ce o privește pe Yvette. Dar tânărul tău vietnamez și conspiratorii lui sunt principalii noștri suspecți. Ai fost văzută împreună cu el într-o seară. Cred că amândoi știm când. Cum explici asta?

– De ce? Și, oricum, ce importanță are? Și nu e tânărul meu, e doar un stu...

Giraud o întrerupse.

– E timpul să spui adevărul. Putem să ne facem un serviciu unul altuia.

Se lăsă tăcerea pentru o clipă.

– Deci? Vorbește-mi despre asta. Despre tine și el.

– Nu există eu și el.

– Ce făceai împreună cu el? Probabil crezi că nu sunt de partea ta. Dar, în fond, dorim același lucru, nu-i așa?

Nicole înghiți în sec. Trần nu avea cum să aibă ceva de-a face cu acea atrocitate. Fusese atât de drăguț cu Yvette. Și totuși, spusese că orașul va fi sub asediu. Fusese o atenționare? Neștiind ce să simtă, își aminti că îi mai zisese că o să-i deschidă și mai mult ochii.

– Mi-a spus că fratele lui a fost împușcat de francezi.

– Aha, iată că ajungem la ceva mai concret.

Ea clătină din cap.

– A fost amabil.

– Oricine poate fi amabil, când vrea să fie. Chiar și eu. Râse. Dar ai păsit într-o lume pe care nu o înțelegi. Acum, tu mă ajuți, eu te ajut. Așa merge treaba. Data viitoare când vine la magazin vreau să telefonezi la numărul ăsta. Ai telefon la magazin?

– A fost deconectat, dar acum funcționează.

– Deci ne-am înțeles? Nu e nevoie să vorbești, lasă-l să sune de trei ori, închide și mai fă asta o dată.

Nicole încuviință imperceptibil din cap, privind podeaua. Singurul lucru pe care nu ar fi vrut să i-l spună acum era că O-Lan e verișoara lui Trần.

Giraud o strânse de umăr, lăsându-și mâna acolo.

– Așa îmi placi. Aș vrea să ne înțelegem bine noi doi.

Tatăl său se întoarse cu un pahar de limonadă.

– Nicole a fost de acord, spuse Giraud, dându-se mai într-o parte ca să-și aprindă o țigară.

– Ești sigur de asta, Giraud? întrebă tatăl său, în timp ce-i dădea paharul. Apoi o bătu pe umăr.

– Nu vreau să o pui pe fata mea în pericol. Aș prefera să nu mai meargă deloc la magazin.

– Nu-ți face probleme! Lasă-mi câteva zile, până când băieții de la CIA își amplasează agenții sub acoperire în zonă. O să fim cu toții cu ochii pe ea.

Nicole se uită urât la tatăl său.

– De unde știe domnul Giraud că am vorbit cu Trần?

– Nu te aprinde așa de repede, Nicole!

– Mă tem că nu ne putem dezvălui sursele, adăugă Giraud. Vă mulțumesc pentru cooperare.

– E în regulă, atâta vreme cât poți asigura siguranța fetei mele. Îmi iubesc amândouă fiicele foarte mult.

Nicole ridică din nou privirea spre tatăl său și văzu că avea ochii umezi.

18

Vreo câteva zile, Nicole nu îl mai văzu pe Trần, dar nici nu ținea morțiș să-l vadă. Se gândea la el cu multă reținere. Și cu cât se gândea mai mult și încerca să-și amintească ce-i spusese el, cu atât mai mult începea să creadă că fusese implicat în moartea lui Yvette. Gândul ăsta o îngrozea. Și nu era vorba doar de Yvette, mulți alți oameni nevinovați își pierduseră viața atunci, printre care și bătrâna cu dinții îmbrăcați în email negru. Mulți alții fuseseră răniți, cei mai mulți dintre ei stând acum pe stradă și povestind oricui dorea să-i asculte. Și mulți îi ascultau, mai ales bătrânele zbârcite, cu părul prins la spate în cocuri, a căror singură bucurie în viață era bârfa. Localnicii nu puteau să treacă cu vederea ce se întâmplase, iar Nicole, știind că toți îi acuzau pe francezi pentru asta, simțea o schimbare de atmosferă. Simțea tensiunea crescând și își dădea silința să poarte haine vietnameze ca să nu atragă atenția.

Chiar dacă nu voia să vorbească cu Trần, știa că trebuie s-o facă și, pentru că nu îl mai vedea prin preajma magazinului, hotărî să facă o plimbare în jurul lacului ca să-și limpezească gândurile. Când a ajuns acolo, a zărit cu surprindere spatele subțire al siluetei nemișcate care stătea și se uita la apă. Simți o licărire de teamă și își mușcă pumnii ca să nu strige.

Totuși, Trần părea atât de lipsit de apărare. Oare chiar nu era responsabil de moartea lui Yvette? Dar când el se întoarse spre ea,

acuzațiile domnului Giraud și ale tatălui său îi reveniră brusc în minte. Simțea că îi plesnește capul.

– Cum ai putut? șuieră ea.

Era liniște și acuzația parcă plutea între ei. Scena din fața ei începu să pulseze, verdele copacilor, lacul argintiu, figura lui singuratică. Toate se amestecară și Nicole simți că o ia amețeala. Nu putea face niciun pas. Nici măcar unul. Începu să tremure, dar știa că trebuie ori să vorbească, ori să fugă.

După câteva momente, el oftă.

– Știam că o să crezi asta.

– Ei mi-au spus că tu ai făcut-o.

– Care *ei*?

Nicole se uită o vreme în pământ, fără să spună nimic, înainte de a-l privi din nou în față.

– Giraud și tatăl meu. Au spus că tu ești de vină.

– Și tu i-ai crezut? Chiar crezi că aș fi putut să fac așa ceva?

Fata se încruntă.

– M-am certat cu ei. Nu le-am spus nimic.

– Și?

– Trân, tu ai făcut-o?

– Chiar trebuie să întrebi asta?

Privirea îi deveni aspră, se ridică în picioare și făcu câțiva pași spre Nicole. Tânăra întinse o mână în față, în semn de apărare.

– Nu te apropia mai mult.

– Înainte să judeci, gândește! De ce ne-am omorî propriii oameni?

Ea clătină din cap.

– Ca să-i discreditați pe francezi.

Băiatul lovi cu piciorul frunzele uscate care zăceau pe iarbă.

– Te-ai gândit că ar putea să fie tocmai invers?

Urmă o scurtă pauză.

– Îți jur pe viața mamei mele că n-am fost noi. Nu m-aș fi atins nici măcar de un fir de păr de-al lui Yvette.

Imaginea codițelor împletite al lui Yvette, care se legănau în timp ce fetița alerga, o făcu pe Nicole să tremure din nou. Își cuprinse talia cu brațele, ca și cum s-ar fi îmbrățișat singură, aplecându-se înainte și privindu-și picioarele.

– Nu pot să îndur asta. N-a făcut niciodată rău nimănui.

– Nici eu nu pot, Nicole.

Ea își ridică fruntea și, gândindu-se la vorbele lui, urmări cu privirea păsările care zburau pe deasupra lacului. Momentul trecu și, deși nu se uita la el, Nicole știa că Trần nu se mișcase. În cele din urmă, se întoarse din nou cu fața la el.

– Cum să te cred, când toată lumea spune că cei din Viet Minh au ucis-o? Cum să am încredere în tine?

Tânărul mai făcu un pas către ea.

– Pentru că ți-am dat cuvântul meu.

Nicole îi studie fața ca să găsească vreun semn că minte, îl privi cu mare atenție. Îl simțea că e încordat ca un arc. Îi susținu privirea fără să clipească, sfidător și hotărât. Apoi fața i se chirci, ca și cum ar fi ținut în el prea mult timp o tristețe copleșitoare și abia acum putea să elimine o mică parte din ea. Ochii i se umplură cu lacrimi și părea atât de vulnerabil, încât Nicole simți că i se sfâșie inima. Și totuși, nu l-ar fi crezut în vecii-vecilor dacă nu și-ar fi văzut propriul tată ucigând un om cu sânge rece. Dacă tatăl său putuse să facă așa ceva, ce altceva ar mai fi fost în stare să facă francezii?

– Și atunci, cine?

– Poate americanii. Știm că CIA dă târcoale pe aici. Credem că sunt mână-n mână cu câteva personaje importante din rândul francezilor, care pun la cale înființarea unei a treia armate în Vietnam.

– Care să lupte împotriva Viet Minh?

– Da, și care să încerce discreditarea noastră.

Aici nu aveau de ce să se certe. Nicole păși spre el și, privindu-l direct în ochi, spera să nu-și dea seama că ea știa deja despre cea de-a treia armată.

– Mi-au cerut să le dau informații despre tine. Să îi anunț dacă te văd.

Nicole văzu cum îi apar lacrimi în ochi. Emoționată de atâta sinceritate, întinse mâna spre el. Era atât de tânăr, dar părea deja atât de uzat. Nu suporta să-l vadă cum își irosește viața pentru o cauză fără speranță.

– Trần, de ce nu dai uitării toate astea? Întoarce-te la facultatea ta! Viet Minh nu va învinge niciodată armata franceză.

El îi luă mâna și i-o strânse.

Nicole simți un val de nesiguranță și, pentru o clipă, nu știu cum să reacționeze. Dincolo de crezul lui puternic și de ardoarea sa era și multă naivitate. Oare chiar spunea adevărul? Cum putea să știe asta? Îi întinse și cealaltă mână. Rămaseră așa, iar Nicole îi simți căldura palmelor pe pielea ei. Închise ochii și ascultă vântul care vălurea apa lacului. Trần tuși, iar ea deschise brusc ochii. Îl văzu zâmbind, ceva se întâmplase între ei, iar Nicole avu impresia că îl cunoaște dintotdeauna. Era ca un frate vietnamez. Nu se putea abține să nu fie protectoare cu el, la fel cum nu se putea opri să-și iubească tatăl, chiar după ce văzuse ce a făcut.

– Promiți să nu mă minți niciodată? întrebă ea, chiar dacă știa că ea va fi aceea care va trebui să-l mintă mereu în legătură cu ce se întâmplase în pivniță.

El își puse o palmă în dreptul inimii, apoi o mută pe pieptul ei. Apoi, o luă de mână și o duse într-o zonă mai retrasă, plină de copaci și arbuști. Trần dădu ramurile la o parte și pătrunseră într-o poieniță acoperită de un baldachin de frunze.

– Habar nu aveam că există locul ăsta aici, spuse Nicole în timp ce încerca să se așeze, dar nu reușea, din cauza ramurilor care atârnau până aproape de pământ.

– Trebuie să stai culcată, nu poți să stai în fund, spuse el. Hai, vino aici!

Trần întinse amândouă mâinile să o ajute să se întindă pe iarbă, lângă el, cu capul sprijinit de umărul lui. Din când în când, se auzeau scârțâituri de biciclete ori zgomotul vreunei mașini. Dar ei ascultau mai ales trilurile păsărilor și foșnetul frunzelor în bătaia vântului. Nicole se ridică puțin, sprijinindu-se într-un cot și urmări din priviri

modelul cu picățele pe care razele filtrate ale soarelui îl forma pe pielea lui de culoarea mierii.

– Nu mai ești chiar un mister pentru mine, așa cum erai, spuse ea. La început credeam că ești plin de ură.

El zâmbi.

– Nu e nici mister, nici ură. Vreau doar ceea ce este corect pentru poporul meu.

– Iar să fii dominat de o altă țară nu e corect, nu?

– Exact.

– Și dacă pierdeți? Vor fi represalii crunte.

– Deja sunt represalii. Gândește-te la ce s-a întâmplat cu fratele meu...

Nicole își scutură capul, încercând să se lepede de acea amintire, de șuvița de păr, de gâlgâitul sângelui și de căderea bărbatului. Și de privirea pe care o avea în ochi, chiar înainte ca tatăl ei să-l împuște.

Se lăsă o tăcere prelungă, până când Nicole vorbi din nou.

– Îmi plăcea să privesc râul Perfume în lumina lunii. În timpul războiului nu aveam voie să deschidem ferestrele, dar nu mă puteam abține. Simțeam că trebuie ori să fiu liberă, ori să mor.

– Deci înțelegi bine ce simt eu.

Nicole confirmă, printr-o mișcare a capului.

– Mă îngrozește, dar cred că înțeleg.

– Atunci, ajută-ne!

– Cum?

– Promite-mi că nu vorbești cu nimeni despre asta. E foarte periculos.

Ea trase în piept aerul îmbibat cu arome de pământ și apă și se simți stârnită de vehemența lui, dar, oare, era chiar orb și nu vedea adevărul? Francezii n-aveau cum să piardă, însă era incitant să se simtă atât de legată de cauza poporului vietnamez. Știa că, simțind în acest fel, își trădează familia și, undeva, în subconștient, înțelegea că ar putea avea mari probleme doar pentru simplul fapt că era acum și aici împreună cu el.

– Deschidem tuneluri, continuă el. Între prăvăliile din cartierul vechi.

– În subteran?

– Dărâmăm pereții dintre magazinele de la parter, facem un fel de arcade, dacă vrei, destul de mari cât să permită unuia dintre ai noștri să treacă repede prin ele. Este o rețea ascunsă.

– Tunelurile nu pot fi văzute?

– Proprietarii o să le camufleze.

Nicole se încruntă.

– Adică vrei să faci găuri în pereții magazinului meu?

– Da.

– Și ce se întâmplă cu marfa mea, cu mătasea? N-o să mi-o fure cineva?

– Nu, dacă oamenii înțeleg că ești de partea noastră. O să te protejez. Îți promit.

– Și cu familia mea ce se va întâmpla?

– Nicole, ei sunt francezi și sunt dușmanii noștri.

Ea se ridică în capul oaselor și își puse capul pe genunchi, acoperindu-și fața cu mâinile. Nu voia să mai audă. Era prea dur să gândească astfel despre tatăl său și despre Sylvie, pe care, în ciuda tuturor celor întâmplate, încă îi iubea.

– Îmi pare rău, dar nu se poate altfel.

Urmă o lungă perioadă de tăcere, în timpul căreia Nicole se gândi la ceea ce îi ceruse Trần să facă.

– Dacă vrei să-ți salvezi familia, convinge-i să plece în Franța, spuse el, ca și cum ar fi știut cu precizie la ce se gândea Nicole. E tot ce poți face. Zilele guvernării franceze se apropie de sfârșit.

Trần încă stătea întins pe iarbă, cu mâinile sub cap. Ea își coborî brațele și se sprijini în ele, în timp ce se răsucea ca să-l privească.

– Dacă mă alătur cauzei voastre, îmi pierd familia.

El dădu afirmativ din cap.

– Pari foarte sigur pe tine, indiferent despre ce e vorba.

– Chiar sunt. Mii de țărani ni s-au alăturat. Ne aprovizionează cu hrană, ne cară armele și au grijă de cei răniți. Armata Viet Minh se apropie tot mai mult. Ai văzut cât de multe tancuri franceze patrulează pe străzi? Se pregătesc pentru o bătălie finală, pe care nu au cum să o câștige.

– Pe cuvântul tău că nu ai nimic de-a face cu moartea lui Yvette?

– Crede-mă! Trần ridică o mână și își aplecă bărbia: N-o să-ți trădez încrederea. Și repet ce am mai spus, americanii încearcă să organizeze o a treia armată, care să lupte împotriva Viet Minh.

– Americanii ne urăsc pe noi, coloniștii.

– Urăsc și mai tare comunismul.

– Încă o întrebare, spuse ea. Organizația Viet Minh chiar este comunistă?

– Suntem naționaliști, Nicole. Țările comuniste, cum sunt China și Rusia, ne sprijină, iar americanilor nu le place deloc asta. Occidentul ne-a întors spatele.

Nicole se gândi la asta și avu sentimentul că împărțirea era falsă. Cu siguranță trebuia să existe o cale mai bună prin care să se decidă soarta unei țări, alta decât violența și războiul.

– De ce nu putem să trăim în continuare împreună?

– Știi de ce. Noi nu suntem liberi. Avem propria noastră cultură, complet diferită de cea a francezilor.

– Tatăl meu iubește țara asta. A fost chiar căsătorit cu o vietnameză, mama mea.

– Și totuși, caută să mențină dominația franceză. Făcu o pauză. Nicole, mi-aș dori să-ți pot spune mai multe care să te conducă spre adevăr, dar trebuie să plec în curând în nord. S-ar putea să fiu plecat câteva săptămâni, dar mă voi întoarce.

– Și dacă mă hotărăsc să nu vă ajut?

– În cazul ăsta, noi doi n-o să ne mai vedem. Dar ține minte, adevărata ta familie s-ar putea să nu fie cea în care te-ai născut. Tovarășii mei îmi sunt familie, acum.

Nicole îl privi cu atenție. Părea atât de hotărât, dar ea se temea că fermele lui convingeri aveau să-i aducă doar necazuri. Îi venea să-i deseneze conturul feței cu degetele ei, o dorință atât de puternică, încât Trần se deplasă ușor într-o parte, ca și cum ar fi simțit atingerea.

– Dar mai gândește-te la un aspect! Dacă alegi să fii de partea francezilor, s-ar putea să nu mai fii în siguranță la magazinul de mătase. E posibil să existe oameni dispuși să-ți facă mult rău, dacă o să aibă vreo bănuială că știi despre tuneluri. Iar ei știu că ești prietenă cu O-Lan. O vor suspecta că ea ți-a spus despre ele. I-ai pune și ei viața în pericol.

– Ăsta e șantaj?

– Nu, e realitatea. Trebuie să ne luăm țara înapoi. Cu orice preț.

Nicole își miji ochii.

– Voi fi în perfectă siguranță atâta timp cât tu nu vei zice nimănui că știu despre tuneluri.

– Și tu ce-o să faci, în schimb?

– N-o să spun poliției.

19

Toamna începuse, străzile din Hanoi erau acoperite cu un covor de frunze de brugmansia roșie și, în scurtă vreme, veni și seara premierei spectacolului. Uimită că viața ei își urma cursul firesc, Nicole se gândea la Yvette în fiecare zi. Acum, în timp ce se machia în cabina strâmtă, se gândea și la Trần. Începuse să privească întâlnirea cu el ca pe unul dintre acele momente de cotitură, când simți că totul e pe cale să se schimbe; dacă lași să se întâmple asta, nu vei mai putea niciodată să dai înapoi. Noaptea în care tatăl său îl împușcase pe fratele lui Trần sau certitudinile vieții sale de tânără franțuzoaică îi apăreau ca prin ceață. Un lucru era clar însă: orice parte ar fi ales, însemna să o piardă pe cealaltă. Dacă întorcea spatele familiei, avea să îi piardă și împreună cu ei și pe Lisa. În același timp, nu se putea abține să nu se simtă atrasă de trezirea laturii sale vietnameze. Fusese atât de emoționată de speranța pe care o avea Trần într-un viitor mai bun... Vorbise cu pasiune, dar și rațional, iar acum ea nu avea încotro, trebuia să se hotărască de partea cui este. Dar dacă avea dreptate și cei vinovați de moartea micuței Yvette erau tocmai francezii? Dădu din cap, bănuind că adevărul nu se va afla niciodată.

Trần îi spusese că vrea să vină la spectacol, dar, cum era foarte probabil ca tatăl ei și Mark să fie în sală, reușise să îl convingă să renunțe.

În timp ce își finaliza machiajul pentru rolul de femeie de proastă reputație, adulmecă aerul. Miros de fard! Era ceva ce nu-și putea explica, dar chiar din clipa în care luase în mână, pentru prima dată, micile batoane de fard marca Leichner, ambalate în foiță aurie, simțise că inima ei își ia zborul. Oftă, își trase costumul pe ea și merse să aștepte în culise. Personajul ei intra în scenă abia pe la mijlocului actului întâi, așa că putea să urmărească spectatorii printr-o crăpătură a cortinei. Juca rolul unei femei cu o reputație proastă, dar care avea o inimă de aur. Lui Nicole îi plăcea libertatea de a fi altcineva, chiar dacă numai pentru o oră sau două, mai ales că, mult prea des, se simțea incomod în propria-i piele.

La început, nu reuși să-i vadă, dar, pe măsură ce ochii i se obișnuiră cu întunericul din sală, îl observă pe tatăl său, în rândul al treilea. La stânga lui o zări pe Sylvie, încadrată în stânga de un soldat francez blond și în dreapta de Mark. Cum se tot uita la Sylvie, înclinată către Mark, ochii începură să o usture. Dar își ținu firea. Nimic n-avea voie să-i compromită singura ei ocazie de a arăta ce poate și, chiar dacă se gândise serios la propunerea lui Trần, încă mai conta foarte mult pentru ea să-i impresioneze pe Mark și pe tatăl ei.

Acordurile primului ei număr se făcură auzite. Nicole păși în lumina strălucitoare și începu să cânte. Pe măsură ce se abandona cântecului, lumea parcă se oprea în loc. Conștientă că vocea ei avântată umplea întreaga sală, era atât de aproape de fericire cum nu mai fusese niciodată. Era doar muzica și nimic altceva, iar elanul său o făcea să simtă o mare ușurare. La finalul aplauzelor prelungite, aruncă o privire rapidă spre tatăl său și-l văzu radiind de mândrie. Apoi, șocată să-l zărească pe Trần stând exact sub singurul bec aprins de pe peretele din spatele sălii, simți o mică înțepătură în inimă. N-avea cum să fie în siguranță acolo.

După pauză, observă că Mark plecase, doar Sylvie și tatăl ei rămaseseră la locurile lor. Era prea întuneric să vadă dacă Trần mai era acolo, în spate. Spera că reușise să plece. Au avut loc câteva incidente la lumini, a fost nevoie ca unele replici să fie suflate din culise, dar, pentru o primă reprezentație, era un mare succes.

Când s-a terminat, Nicole s-a demachiat aproape complet, și-a schimbat hainele, apoi s-a strecurat în micul café-bar unde se adunaseră artiștii împreună cu familiile și prietenii lor. Sylvie veni înspre ea zâmbind larg și bătând din palme, însoțită de soldatul cel blond.

– *Chérie*, ai fost absolut minunată. Am fost atât de mândră de tine!

– Mulțumesc.

– Bineînțeles că am știut dintotdeauna că ai putea face asta, dar acum ai cântat ca un înger. A fost de-a dreptul uimitor. Apropo, el e André, spuse ea, prezentându-l pe tânărul soldat.

Nicole ridică din sprâncene.

– E doar un prieten, îi șopti Sylvie, făcându-i cu ochiul.

Tatăl lor li se alătură.

– Minunat! spuse el, înainte să o sărute pe amândoi obrajii și să-i ciufulească părul.

Nicole se uită în jur.

– Dar Mark unde e?

Sylvie, care zâmbise tot timpul până atunci, își schimbă puțin expresia. Era cumva o urmă de nervozitate în felul în care se tot scărpina pe ceafă și se juca cu cerceii?

– Avea câteva mici treburi de care trebuia să se ocupe, spuse ea, în cele din urmă.

Nicole nu-și putu ascunde dezamăgirea sau îngrijorarea.

– Și nu mai puteau să aștepte puțin?

– Se pare că nu, răspunse Sylvie, părând, în continuare, stânjenită. Dar asta nu contează. Suntem atât de bucuroși să vedem ce ai reușit prin forțe proprii! Nu-i așa, Papa?

Tatăl său încuviință și o luă la braț pe Nicole.

– Ești mica mea vedetă, dar mă tem că André și cu mine o să te părăsim pentru câteva clipe. Trebuie neapărat să discutăm cu cineva.

Sylvie se întoarse spre Nicole.

– Apropo, sunt mulțumită de tine. Situația contabilă pe care mi-ai trimis-o arată că stai foarte bine.

Nicole dădu din cap în timp ce îl urmărea cu privirea pe tatăl său, care traversa încăperea. Nu-i spusese prea multe, dar măcar venise. Își amintea când fusese aleasă să cânte un solo la festivalul de Crăciun de la școală, iar Sylvie se îmbolnăvise brusc. Tatăl ei nu mai venise la spectacol, iar Nicole nu reușise să scape niciodată de sentimentul că Sylvie se prefăcuse bolnavă tocmai ca să-l împiedice să participe.

Îl văzu oprindu-se și bătând cu palma pe spate pe un alt bărbat. Giraud. Polițistul privi spre ea și îi zâmbi complice.

– Ce caută ăsta aici? o întrebă pe Sylvie.

– Habar n-am. Probabil că a venit să vadă spectacolul. Ai fost divină. Sunt atât de mândră de tine. Dar nu trebuie să ți se urce la cap.

– Ar trebui să-ți mulțumesc, probabil.

– În treacăt fie spus, sper că mica noastră dispută legată de Mark a trecut. Sylvie cerceta atent fața surorii ei: A trecut, nu-i așa? Pentru că niciodată n-am vrut să te rănesc, iar acum, ei bine... e drept că el e mai mult plecat, dar să zicem doar că sunt foarte fericită.

Nicole încerca să-și mascheze încordarea sub un zâmbet forțat. Se simțea de parcă totul s-ar fi prăbușit în jurul ei, dar avea destulă demnitate ca să nu lase să se vadă asta.

– Vii cu noi acasă cu mașina? o întrebă Sylvie.

Abia când Sylvie se întoarse să plece, Nicole se lăsă pradă fricii oribile dinăuntrul ei. Chiar dacă Mark și Sylvie erau acum împreună, tot îi păsa de el. Dar nu avea de unde să știe dacă „micile treburi" ale lui Mark nu aveau cumva de-a face cu Trần sau, și mai rău, nu avea cum să afle dacă amândoi erau în siguranță.

20

Nicole se mutase în apartamentul de deasupra magazinului, sperând că, departe de familia ei, s-ar putea simți mai sigură pe ea. Încă nu și-l putea scoate din minte pe Mark, iar zilele în care nu vorbise cu el i se păreau săptămâni și săptămânile, ani. Nu era pregătită să i se alăture lui Trần, dar era interesată de el și îngrijorată pentru siguranța lui. Tristețea provocată de moartea lui Yvette nu dispăruse, dar își făcea de lucru cu vânzările și, când aroma de supă de vită *pho* și de tăiței cu creveți pătrundea prin fereastra deschisă, simțea că devine din ce în ce mai cu adevărat vietnameză, cu fiecare săptămână ce trecea. Asta o făcea să se simtă altfel. Nu mai bine, dar nici mai rău. Ca și cum carapacea franțuzească ce o înconjura începuse acum să se crape.

Își făcuse un obicei din a comanda mai multă mătase colorată decât înainte, dar, cum clienții ei nu erau chiar atât de mulți, se refugia în lectură, citind tot ce îi cădea în mână. Seara juca în spectacol, dar pe măsură ce se apropia finalul stagiunii, înțelegea că nu va mai urma o alta, din cauza tensiunilor tot mai mari din Hanoi, care îi făceau pe oameni să stea mai mult acasă. Puțini erau cei care vorbeau despre temerile lor, dar Nicole cunoștea câțiva oameni care deja plănuiau să plece la Paris ori la Saigon. Ea ignora posibilele riscuri și își petrecea

serile construind abajururi din mătase și jucării cu chip de fluturi ori de păsări, iar atingerea moale a mătăsii o reconforta.

Răsucea mereu, pe toate părțile, ceea ce îi spusese Trần. Era idealist și credea în cauza Viet Minh, iar Nicole începuse să creadă că s-ar putea să aibă dreptate. Dar adevărul era că nimeni nu știa cu siguranță cum se va sfârși totul. Poate că, în cele din urmă, francezii vor reuși să păstreze Indochina... sau poate că nu. Cu certitudine, însă, nu vor renunța fără luptă. Îi reveni în minte seara premierei și felul în care Mark dispăruse atât de brusc. De atunci, era mereu îngrijorată că se întâmplase ceva groaznic între cei doi bărbați.

În săptămânile următoare, trăind departe de familia sa, Nicole se simțise adesea singură. Avea mult prea mult timp ca să se gândească și petrecea ore nesfârșite cutreierând orașul, după ce închidea magazinul, întrebându-se cum să privească lucrurile. Cum să aleagă. Acestea erau întrebările esențiale din viața ei, la care nu avea încă răspunsuri.

Dar cum începuse să cunoască bine orașul, înțelese cât de mult se străduiseră arhitecții urbei să mențină separate cele două sectoare, cel francez și cel vietnamez. Chiar de la început, demolaseră clădiri vechi și temple, ca să facă loc noului lor oraș. Acum, zonele franceze erau dominate de străzi largi, cu vile spațioase și clădiri guvernamentale impunătoare, în timp ce în zona vietnameză, chiar și acolo unde francezii reconstruiseră, menținuseră clădirile înguste stil vagon și, în cel mai fericit caz, adăugaseră câte o fațadă în stil francez.

Într-una dintre zile, în timp ce se ferea de bicicletele din cartierul vechi, Nicole avu impresia că îl zărește pe Trần. Îl urmă cu inima trepidând, se rătăci și ajunse la intrarea într-o piață despre care uitase că există. Simțind că i se face foame, își băgă, pe rând, capul prin porțile deschise, sperând că ar putea găsi vreun loc unde să înfulece o gogoașă și, poate, o cafea cu lapte condensat. Una era slab luminată și, din cauza mirosului – erau și niște ardei iuți atârnați la intrare –, crezu că ar putea fi o piață de condimente.

Merse înainte, dar dincolo de o perdea făcută din smochine uscate, un miros puternic de pește i se puse în gât. Ura mirosul de pește. O împiedica să respire și să înghită. Gândindu-se că ar putea exista o ieșire la celălalt capăt, trecu pe lângă un șir de femei care așteptau să își aleagă din mulțimea grotescă de pești care încă mai înotau în găleți. Grăbi pasul, dar ce era mai rău de-abia urma și i se făcu pielea de găină când trecu pe lângă o tarabă unde muștele roiau în jurul peștilor întinși pe bucăți de gheață.

Restul pieței era dedicată legumelor și fructelor, chiar dacă mai era o secțiune în care picioarele de porc, broaștele și șerpii păreau a fi amestecate de-a valma. Odată ajunsă la capăt, văzu că ieșirea era încuiată cu un lacăt, așa că trebui să facă drumul înapoi. În cele din urmă, găsi drumul spre magazinul său, dar deja era leoarcă de sudoare, mirosul de pește îmbâcsindu-i părul și hainele. Se dezbrăcă și se repezi în mica baie a apartamentului, unde își spălă îndelung fiecare parte a corpului.

Peștele îi aducea aminte de râul din Hué. Unele amintiri din Hué erau deosebit de fericite, mai ales cele care o implicau pe Lisa. Dar, alături de mirosul de pește, mai era ceva care nu-i dădea pace, ceva mult mai vechi, ceva insistent. Auzi în minte vocea surorii ei și se încruntă, făcând eforturi să-și amintească.

– Hai, dă-i drumul! Mai întâi tu, pe urmă eu, spusese Sylvie.

O auzea pe Sylvie râzând încontinuu, apoi își aminti apa. Îi păruse atât de mare, atât de nesfârșită.

Apoi se trezise la spital. Auzise vocea Lisei și zgomotul mecanic al târgii care scârțâia, sunet care parcă se repeta la nesfârșit, până o făcea să îi vină să urle.

Se zdruncină și reveni în prezent, dar mâinile încă îi tremurau de la frânturile de amintire. Acum își amintea doar puțin din acea zi, dar mult mai clare erau săptămânile care urmaseră, când soarele strălucea atât de tare pe suprafața râului, încât îi ardea ochii și când toate păsările își ciuguleau penele, zburau și se ciondăneau, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. I-au trebuit multe săptămâni ca să se apropie din nou de apă, iar din acel moment a început să urască mirosul de pește.

Gândurile își schimbară direcția, oprindu-se acum la cât de mult se schimbase totul. Oare când încetase să mai aibă încredere? Se întâmplase de-a lungul mai multor zile? Oare văzuse mereu doar ceea ce dorise să vadă? Crezuse doar ceea ce o făcea să se simtă bine? Adevărul putea fi călcat în picioare, înlocuit, modificat, astfel încât să ți se potrivească și Nicole simțea că tocmai asta se întâmplase.

Și dacă avusese mereu indicii? Indicii care ar fi trebuit să o avertizeze că ceva rău urma să se întâmple. Fuseseră acei băieți care o hărțuiau pe Yvette și, mai înainte, faptul că se mutaseră la Hanoi. Tatăl său mințise când le spusese că totul e terminat pentru Viet Minh? Își adusese familia aici, cunoscând pericolele la care putea s-o expună? Se simțise destul de rău după ce fratele lui Trần fusese împușcat la hotel – și așa avea să rămână, mort, fără ca vreunul dintre ei să poată schimba asta –, dar odată cu moartea lui Yvette fisurile din lumea lui Nicole se măriră și mai mult. Simțea ca și cum ar cădea printr-una dintre ele, iar peste nu prea multă vreme avea să fie pierdută pentru totdeauna.

Se privea în fiecare zi în oglindă și vedea cum i se schimbă chipul. *Cine ești tu?* se întreba de fiecare dată. *Nu te cunosc.*

Expresia ochilor i se întunecase și părea că așa va rămâne mereu. Nu o mai interesa să arate ca sora ei, iar acasă mergea doar ocazional, mai ales ca s-o vadă pe Lisa.

Într-o dimineață, serveau cafeaua în micul salon de acasă, cel care dădea spre pavilionul unde o masă și câteva scaune erau așezate pe marginea iazului cu nuferi. Erau acolo tatăl său și Lisa, doar Sylvie lipsea. Știrile de la radio din noaptea precedentă vorbeau despre pierderi tot mai mari ale francezilor în nord.

– Trebuie să plecați din Hanoi, spuse Lisa. Înțelegeți asta odată!

Tatăl lui Nicole nu răspunse. La sunetul avioanelor care treceau pe deasupra, își ridică privirea spre norii albi și pufoși și spre îngerașii care zburau în jurul candelabrului central. Cât de ridicol arătau în asemenea vremuri! Apoi îl studie pe tatăl său. Lisa avea dreptate. El ar fi trebuit

să se întoarcă în Franța. Mereu încruntat, nu arăta deloc bine, iar încordarea i se citea pe fața palidă și colțuroasă. Oricine ar fi câștigat războiul, viața nu părea să se aranjeze în așa fel încât să apuce bătrânețea.

– Și tu, la fel, Nicole, adăugă Lisa. Arăți atât de schimbată, că abia te mai recunosc. Vin cu voi, dacă asta vă e de ajutor, apoi aș putea să mă duc la sora mea, Alice, care stă în Languedoc.

Dar Nicole voia să rămână, așa că dădu din cap.

– Unde e Sylvie? întrebă ea.

Tatăl său și Lisa schimbară priviri neliniștite.

– Nu e cazul să plece nimeni, spuse tatăl său. O să câștigăm, la fel cum am câștigat mereu. Aveți puțină încredere.

– Dar pierderile de azi-noapte? întrebă Nicole.

– Au fost pierderi, dar dimensiunile lor au fost exagerate, ca de obicei.

– Mi s-a părut că aud împușcături.

– Vântul duce zgomotul lor până departe, spuse el.

– Și Sylvie, ce-i cu ea?

– Sora ta și-a luat o mică pauză, pe cont propriu.

– Pauză? De ce?

Tatăl său își strâmbă gura într-o parte și se scărpină pe obraz.

– Nu s-a simțit prea bine.

– E bolnavă?

– E doar un pic dată peste cap, asta-i tot.

– Știu că ia pastile, dar n-a vrut să-mi spună pentru ce sunt.

– Nu le mai ia acum. Nu se potrivesc cu constituția ei.

– Dar ce e în neregulă cu ea?

– Sora ta e mult mai sensibilă decât îți poți imagina, mai sensibilă și decât m-am gândit eu că ar putea fi. Am încheiat discuția asta. Îți promit că nu este nicio șansă ca Viet Minh să câștige războiul.

Dar, în timp ce, odinioară, Nicole îl credea, acum nu mai era cazul. Sau nu în aceeași măsură. Și la fel se întâmpla și cu Lisa.

– Nici tu nu arăți bine, Papa. Și nu vezi că Indochina s-a schimbat, pentru totdeauna?

Tatăl său stătea cu spatele la ea, în fața ușilor vitrate, fără să spună nimic.

– Știi, mulți au plecat deja, spuse ea. Prea descurajați ca să mai stea. Nu vezi asta?

În cele din urmă el se întoarse, iar fața sa avea o expresie tristă.

– Nu, Nicole, nu pot și nici nu vreau să văd. Întotdeauna mi-a plăcut Hanoiul și nu mă gândesc să-l părăsesc.

Și totuși, indiferent ce ar fi spus tatăl său, cu toții știau că orașul devenise un loc periculos.

Lisa stătea pe scaun și părea gata să izbucnească în lacrimi. Nicole îngenunche lângă ea și încercă să o îmbărbăteze, șoptindu-i că totul va fi bine. Tatăl său le privi o vreme, fără nicio expresie pe chip. Nicole se ridică doar când Lisa dădu semne că își revine și, nedorind să se mai gândească la subiectul ăsta, ea și Lisa coborâră împreună direct în bucătărie.

Acolo, Nicole se simțise mereu fericită, uitându-se la faianța albă în formă de cărămizi și la rândul de oale din cupru atârnate de bara de fier. În vreme ce îl așteptase pe Trần să se întoarcă, se simțise de parcă n-ar fi avut rădăcini. Nici în lumea francezilor, nici în cea a vietnamezilor. Tot ce-și dorea acum era să aibă o certitudine, iar a fi împreună cu Lisa însemna, de obicei, să se simtă mai bine, chiar dacă doar temporar.

Se așeză la masă lângă ea, dar bătrâna ei aliată încă arăta neobișnuit de morocănoasă. Era un sentiment clar că ceva e în neregulă în toată casa. Chiar și bucătăria părea mai încinsă și mai apăsătoare ca de obicei. Jaluzelele erau ridicate doar pe jumătate și ceea ce era cel mai rău, nu se simțea niciun miros delicios de mâncare.

– Ce se întâmplă? întrebă Nicole. Unde e Bettine? Și de ce sunt ferestrele și ușile închise?

– Am uitat să le deschid. Iar Bettine a plecat. Lisa ridică din umeri: Nu că i-aș duce dorul... în afară de munca în plus pe care o am de făcut. E imposibil să găsesc pe cineva să o înlocuiască.

– Nici mie nu-mi place asta.

– Ei bine, știi care e soluția.

– Să deschidem larg ferestrele și să coacem niște Camembert? Și am putea să facem și o tartă cu cireșe. Ce zici?

În vreme ce Lisa căuta prin borcane după ingredientele pentru tartă, Nicole merse să deschidă ferestrele și ușa din spate. Bucătăria se răcori dintr-odată.

– Deci ce se întâmplă? Nicole ridică privirea spre etajul de deasupra: Acolo, sus, vreau să spun.

– Sora ta a fost tulburată în ultima vreme. Apoi, săptămâna trecută, a fost în Hué cu Mark. Lisa se strâmbă.

– Nu-ți place de el?

– Ba îmi place, nu-i vorba de asta. Când s-a întors... ei bine, să zicem că era clar că nu e totul perfect în paradis. Nu spun că nu îmi pare rău pentru ea, dar...

– Vrei să spui că Mark nu o iubește? întrebă Nicole neputând să ignore mica tresărire pe care o simți în inimă. Crezi că din cauza asta a plecat?

– Ei bine, era cam deprimată, făcu Lisa o pauză. Dar, la urma urmei, ce știu eu?

– Tu știi mai mult despre ceea ce se întâmplă decât oricine altcineva, Lisa. Întotdeauna ai știut.

21

Lucrurile începuseră să se înrăutățească. Doar ocazional se mai auzeau cu adevărat împușcături, dar atmosfera din oraș se schimbase. Trebuia să ai grijă pe unde mergi și cu cine vorbești. Deși găinile încă se mai cuibăreau în praful străzilor și pisicile leneveau întinse la soare, Hanoi devenise un loc al umbrelor. În cea mai mare parte a timpului ei liber, Nicole stătea pe mica sofa din lemn de la etajul magazinului, încercând să găsească ceva de făcut. Alteori privea în depărtare, chinuindu-se să audă vocile soldaților sau tropăitul bocancilor militari. Trần nu îi telefonase niciodată, deși ea sperase că avea să o facă. Sigur credea că francezii ascultă toate telefoanele. Pentru Trần, singurul mijloc de comunicare era contactul personal și, cum era plecat departe, în nord, Nicole nu avea nici cea mai mică idee despre ce se întâmpla cu el.

Nimeni nu venise să-i vorbească despre tuneluri până atunci. Mai erau doar câteva săptămâni până când avea să-l vadă din nou pe Trần. Într-o după-amiază, pe când se pregătea să închidă magazinul, după ce coborâse jaluzelele de la geamuri și stătea în cadrul ușii cu cheile în mână, îl văzu. Observă de îndată cât de slab era. Părea teribil de expus, cum își scosese eșarfa de la gât și își ștergea fața cu ea. Semnul din naștere de pe gât ieși la iveală, avea capul ras și când o apucă de mână, Nicole îi simți oasele. Stătea în ușă, cu picioarele tremurând și ochii

împăienjeniți, simțind o ușurare atât de intensă, încât uită că ar putea fi urmăriți de cineva.

– Trebuie să intrăm, spuse el, împingând-o înăuntru.

– Bineînțeles, își veni ea în fire și închise ușa.

Trân scotoci printr-unul dintre buzunare și scoase ceva. Spre marea ei surprindere, îi întinse un baton de ciocolată.

– Ciocolată? Trân, pe unde ai umblat? Nici nu știam dacă mai ești viu sau ai murit!

– Am fost în Bac Can. Este unul dintre centrele rezistenței. Trebuie să îl vezi, Nicole.

Ea aruncă o privire rapidă spre stradă.

– Lasă-mă să încui ușa, apoi îmi povestești!

Dar el vorbea fără oprire. Nicole continuă să asculte, dar gândurile îi alergau prin minte. Lui Trân îi străluceau ochii și vorbea repede, spunându-i despre intelectualii care se alăturaseră cauzei, despre actori și actrițe, cântăreți și muzicieni. Spunea că Viet Minh stocase orez în depozitele ascunse din munți, păstrându-l pentru când va fi cea mai mare nevoie de el. Existau uzine în peșteri, unde se fabricau de toate, de la săpun la muniție.

– După ce francezii au bombardat Bac Can în 1947, ne-am retras în munți. Au crezut că ne pot nimici dacă ne capturează câțiva conducători și ne anihilează armata. Nu le-a mers.

– Deci ce se întâmplă acum?

– Acum e război, spuse el. Și țăranii sunt cu noi. Francezii vor avea parte, în curând, de o înfrângere zdrobitoare.

– De ce n-ai mai dat niciun semn de viață? Chiar m-am gândit că s-ar putea să fii mort.

– Era prea periculos. Americanii te supraveghează îndeaproape.

– Mark?

Trân dădu din cap, afirmativ.

– Știi că CIA lucrează strâns cu francezii acum, schimbând informații despre mișcările noastre? CIA îi învață pe ceilalți cum să mintă

și să înșele. Ei numesc asta spionaj. Nu poți avea încredere în ei. Închide magazinul definitiv! Vino cu mine, Nicole!

– Eu nu pot să lupt, spuse Nicole care, îngrozită de felul cum el i-l prezentase pe Mark, își simțea viața sfâșiată în două.

– Dacă rămâi aici, o să te manipuleze. Tu poți să joci. Avem mai multe trupe de teatru ambulante, care educă oamenii prin spectacole.

– Propagandă?

– Poți să îi spui și așa. Eu prefer să o numesc educarea maselor. Nimic nu-i inspiră pe țărani mai puternic decât muzica. De ce să-ți irosești viața încercând să fii cineva care nu ești? Vino cu noi!

– De-asta ai venit la premiera spectacolului? Să vezi dacă știu să cânt?

– Nu mă îndoiam de asta. Am adus cu mine pe cineva ca să-i dovedesc. E un compozitor care scrie cântece minunate, pe baza unor povești tradiționale. Trupele călătoresc prin țară și dau spectacole în unități militare și în sate. Uneori joacă și spectacole de teatru. Ca niște menestreli rătăcitori, dar cu un mesaj.

– Da, ca să insufle ura față de francezi, clătină Nicole din cap. Nu uita că eu sunt pe jumătate franțuzoaică.

– Ți-am spus că va veni o vreme când va trebui să alegi.

– Nu pot să întorc spatele familiei mele. Și, oricum, nu are sens. Viet Minh nu m-ar accepta.

Trân dădu din cap cu tristețe.

– Cred că greșești.

Apoi îi întinse o mână și urcară la etaj, ca el să se odihnească puțin. Nicole aranjase un buchet de iasomie într-o vază de la capătul patului și în cameră plutea parfumul lor dulce. El își scoase bocancii, apoi se întinse pe spate și închise ochii. Nicole se întinse lângă el, așteptându-se să îl vadă că adoarme imediat.

Fusese singură prea multă vreme, iar trupul ei zvâcnea de nevoia contactului fizic. Deși se simțea puțin stânjenită de o asemenea apropiere, se bucură când îl simți că îi caută mâna. Se întoarse cu fața la el și îi privi ridurile adânci de oboseală din jurul ochilor. Nu se așteptase

deloc la ce s-a întâmplat după aceea. Trần își încolăci un braț în jurul ei și o trase spre el. Apoi îi deschise bluza, desfăcându-i fiecare nasture încet, continuând s-o privească. Excitată de dorința pe care o vedea în ochii lui, Nicole se ridică și își scoase cămașa, apoi, una câte una, fiecare piesă de îmbrăcăminte. El se repezi spre ea, dar Nicole insistă să se dezbrace și el. Când fu gata, se priviră unul pe celălalt. Nicole își plimbă vârfurile degetelor peste coastele lui, apoi, ținându-i mâinile, îi examină unghiile înnegrite și rupte și trupul plin de zgârieturi și vânătăi. El se aplecă și îi atinse scobitura de la baza cefei. Nicole se gândea că s-ar putea să fie grăbit, dar el era tandru, iar când îi dărui trupul său, își dădu seama cât de mult avusese nevoie să fie strânsă în brațe. Nu era ceva pasional, ci un fel blând de a face dragoste între prieteni.

– Pentru mine e prima oară, șopti ea, simțind că-i vine să plângă.

Urmări conturul semnului din naștere de pe ceafa lui Trần.

– Amândoi suntem însemnați, nu-i așa?

Trần o întoarse și o sărută pe spate. Când terminară, ea își întinse trupul transpirat și se așeză lângă el.

– Camarazi, spuse el. Apoi zăcură în liniște.

Ceva mai târziu, Nicole pregăti o mâncare simplă de orez cu pui, pe care Trần o înfulecă, hămesit.

– Ești așa de slab, spuse ea.

– A fost greu acolo.

– Nu știu ce să fac. Dacă vin cu tine, o să mă caute.

El clatină din cap.

– Dacă nu vii cu mine, o să te supravegheze. Vei vedea cât de mult îi pasă de tine prețioasei tale familii. Nu-i poți salva pe toți.

– Nici nu încerc asta. Și, oricum, n-am făcut nimic.

– Ai fost văzută cu mine. Și asta e destul. Trebuie să plec acum, dar o să mă-ntorc curând.

– Nu pleca!

– Trebuie. Nu suntem în siguranță. Mă întorc peste o săptămână, seara, înainte să închizi magazinul. Ăsta e termenul meu limită. Sper

că până atunci o să ai un răspuns pentru mine. Ori vii cu mine, ori va fi ultima oară când ne întâlnim. Între timp, poți să dovedești de partea cui ești ascultând ce vorbesc americanii și tatăl tău. Mergi acasă pentru câteva zile! Vezi ce poți afla despre planurile francezilor!

– Mark nu face parte din planurile francezilor.

Trân izbucni în râs.

– Nu fi oarbă! Crezi că ar mai da târcoale pe-aici dacă n-ar fi de partea lor? Ai grijă, Nicole. Toți vor să ne distrugă și te vor călca în picioare dacă le stai în drum.

La o oră după ce Trân plecase, Nicole deja regreta că făcuse sex cu el. Nu îl iubea, dar se simțea atât de singură, încât a reușit să se convingă până la urmă că fusese lucrul cel mai bun pe care-l putea face. Nu că nu-i păsa de el. Îi păsa, dar nu în felul ăsta, iar acum era mai confuză ca niciodată.

– Nu mai știu care mi-e locul, șopti ea.

Imaginându-se din nou în casa familiei, își dădu seama că nu mai aparținea acelui loc. Dar Trân? Nu-i oferea nimic altceva decât exilul.

Luată prin surprindere de apariția lui Mark în ușa magazinului chiar a doua zi, inima lui Nicole tresări. Redevenise el însuși, cu acel șarm degajat de care se îndrăgostise încă de la început, iar când îi zâmbi, simți același dor. Chiar așa simțea. Se întrebase ce avea să simtă dacă s-ar fi întâmplat să fie din nou singură cu el, iar acum știa răspunsul.

El se învârtea prin magazin fluierând, dar Nicole simți că ceva nu era în regulă.

– Ai venit după mătase? întrebă ea, știind prea bine că nu e așa.

El nu răspunse.

Era o zi atât de umedă, încât, în ciuda ventilatorului care mișca permanent aerul, atmosfera era tot apăsătoare. Timpul părea că se dilată, iar Mark își trecea degetele peste valurile de mătase și iscodea cu privirea dincolo de rulourile strălucitoare de pânză depozitate de-a lungul pereților.

Nicole se simțea încordată, dar în același timp, relaxată, bucurându-se că, deocamdată, nu existau tuneluri pe care să le descopere Mark, dorindu-și totodată să existe un motiv care să îl facă să mai stea cu ea.

– Atunci, despre ce e vorba? întrebă ea.

– Vreau să fii în siguranță.

Îl privi insistent, încercând să-și dea seama care sunt intențiile lui.

– S-au auzit vorbe, continuă el, despre un bărbat vietnamez cu care ți-ai fi petrecut timpul.

– Ce fel de vorbe?

Cu spatele la ea, Mark ridică din umeri.

– Ce fel de vorbe, Mark?

Se întoarse cu fața la ea. Era mare și suplu, profund american și emanând masculinitate. Nu putea să existe un contrast mai evident între el și Trần. Diferența o șocă.

– Vorbe că s-ar putea să te fi băgat în ceva de care o să-ți pară rău, spuse el, cu o privire atât de limpede, încât Nicole era convinsă că nu putea exprima nimic altceva decât sinceritate.

– E adevărat?

Ea nu răspunse.

– Sunt îngrijorat din cauza ta, Nicole. Îți dai seama de asta? Mi-ai da imediat de veste dacă ai afla ceva despre planurile Viet Minh, nu-i așa?

– Eu doar vând mătase.

Mark ridică din sprâncene.

– Cum se simte Sylvie? întrebă ea. S-a întors din călătorie? Din ce spunea tata, am avut impresia că nu e prea bine.

– S-a întors. Se pare că a avut ceva probleme emoționale.

Întinse o mână spre ea, dar când văzu că Nicole nu răspunde gestului, o lăsă să cadă. Și înainte să vorbească din nou, ea zări o urmă de tristețe pe chipul lui.

– Nicole, vreau să știi că ai avut dreptate. Nu sunt negustor de mătase. Dar nu am nimic de-a face cu moartea lui Yvette.

– Atunci, cine are?

– Am bănuielile mele, dar nu pot discuta despre asta. Cred că îți dai seama de asta.

– Și, oricine ar fi vinovat, nu va suporta consecințele?

– Probabil că nu. Mark făcu o pauză, apoi continuă: E tragic când oameni nevinovați au de suferit, dar în astfel de vremuri, toți suntem în pericol.

– Nu ți se întâmplă niciodată să te întrebi pentru ce anume lupți?

Rămaseră tăcuți, ea îl privea, dar ochii lui nu trădau nimic.

Mark dădu din cap.

– Hai acasă, Nicole! Familiei tale îi e dor de tine.

– Și ție îți e dor de mine?

Nicole înghiți cu greutate. Tot felul de emoții, care mai de care mai intense, o străbăteau și era sigură că Mark le putea citi pe fața ei.

– Mi-e dor de tine mai mult decât îți poți imagina.

Îl aștepta să vorbească din nou.

– Nicole, suntem în război. Nu mai dorm. Mi-e tot mai greu să-mi fac treaba și sunt îngrijorat de siguranța ta. Și, ca să-ți răspund la întrebare, încep să mă întreb pentru ce ne luptăm. Făcu o pauză: Te rog, mergi acasă! Crede-mă pe cuvânt! Închide magazinul!

Ea oftă adânc. Să meargă acum acasă ar fi însemnat să se conformeze cererii lui Trần, dar se simțea complet distrusă. Cum ar fi putut să le dea vreodată o informație despre Mark?

– Uite, o să mă-ntorc acasă pentru o vreme, dar nu voi închide magazinul.

El îi întinse din nou mâna și de astă dată ea i-o luă. O trase înspre el, ca și cum ar fi vrut s-o îmbrățișeze, dar, chiar dacă și ea ar fi vrut să fie îmbrățișată, rămase rigidă, așa că Mark îi dădu drumul.

– O să merg acasă puțin mai târziu, spuse ea.

Stând în picioare într-un fel care îi era atât de cunoscut lui Nicole, Mark o privea și amândoi păreau imobili. Câteva secunde, niciunul dintre ei nu scoase o vorbă, apoi el șopti încet:

– Of, Nicole!

Dar ce era dincolo de acei ochi? Oare îl cunoscuse cu adevărat vreodată? Era ceva care o răscolea atât de profund, încât cu greu găsea cuvinte să definească, și care o făcea să-l dorească într-un fel aproape dureros. Dar, după acuzațiile incriminatoare ale lui Trần, se simțea nesigură și, dorind să se apere de propriile-i sentimente, încercă să evoce figura tânărului vietnamez ca pe un tampon între ea și Mark.

– Dacă este din cauza lui Sylvie..., spuse el, întrerupându-i gândurile.

– Ce să fie din cauza lui Sylvie?

– Felul în care te-ai purtat. Mark făcu o pauză și continuă: Sora ta și cu mine nu suntem împreună, Nicole. Nu am fost niciodată, în afară de acele câteva întâlniri de demult, din State.

– Dar ea spunea...

– Sylvie nu e mereu la fel de cinstită cum ești tu. Oricare ar fi motivele ei, am ajuns să îmi dau seama că e convinsă că între mine și ea este ceva mai mult decât e, de fapt, sau decât ar putea fi vreodată.

Nicole ar fi vrut atât de mult să îl creadă, dar fusese deja rănită o dată și nu se putea lăsa dusă de val.

– Mă simt atât de în largul meu cu tine, Nicole. Nu vezi asta?

– Cred că ai face mai bine să pleci acum, zise ea, încercând să ascundă surprinderea care i se strecura în voce.

În ciuda gândului că, într-un fel sau altul, el era cheia de care avea nevoie ca să se descopere pe sine, îi întorcea spatele.

– Cum spuneam, o să plec și eu acasă în scurtă vreme.

Mark ieși din magazin, dar părea trist, teribil de trist.

După plecarea lui, Nicole închise magazinul, urcă la etaj, unde trase jaluzelele, apoi perdelele, aprinse o lumânare parfumată și apoi se întinse pe patul pe care se culcase cu Trần. Nefiind în stare să-și înțeleagă propriile trăiri, se simțea secătuită de puteri. Îl îndrăgea pe Trần și, totuși, când îl văzuse pe Mark, simțise că toată ființa ei se făcuse nod. Și la fel simțea și acum. De fapt, întâmplarea cu Trần îi folosise doar ca să-i intensifice sentimentele pentru Mark. Dar cum puteai să știi în cine să ai încredere? Părea din ce în ce mai imposibil.

Când închise ochii, simți o dorință mistuitoare să stea goală lângă Mark și să-i simtă pielea lipită de a ei. Încercase să se convingă singură că nu erau altceva decât prieteni, dar existase mereu speranța în ceva mai mult, cel puțin din partea ei. Își scoase hainele de pe ea și se întinse sub cearșaf.

Se gândea la Trần: intens și idealist. Credea că multe din cele ce-i spusese erau adevărate. De zeci de ani, vietnamezii fuseseră folosiți și conduși de francezi. Francezii pretindeau că e vorba despre altruism, dar, de fapt, era vorba doar despre propriul lor interes. Îi venea mult mai greu să înțeleagă de ce îi păsa atât de mult de Mark. Poate pentru că nu era francez și asta însemna că are ceva diferit. Uneori putea să pară total detașat de cele din jur, dar Nicole știa că asta se întâmpla pentru că fusese foarte afectat de moartea mamei lui, la fel ca ea. Trần era serios, dar era greu de spus ce alte sentimente s-ar mai fi putut afla în spatele rigidității credințelor sale. Toată viața ei se rugase din cauza morții mamei sale, iar Mark scosese la suprafață aceste emoții adânc îngropate, într-un fel care nu o speria. Alături de el se simțea deschisă și calmă. Trần era doar un băiat, iar Nicole știa că partidul, care făcea parte din identitatea lui, va fi mereu pe primul plan pentru el, înaintea a orice altceva. Mai presus de satul lui, de familia lui și mai presus de ea. Și mai știa că dacă avea să plece cu Trần, cele de adineauri aveau să rămână probabil ultimele vorbe pe care le vor fi schimbat vreodată cu Mark.

Își atinse cu o mână adâncitura dintre sâni, în vreme ce pe cealaltă o strecură între picioare. Poate că o noapte cu Mark ar fi destul ca să risipească atracția. Dar cum ar fi? Ar sta amândoi întinși, în tăcere? Ar vorbi? Își imagina buzele lui atât de aproape de ceafa ei, încât îi putea simți respirația pe piele și un fior coborându-i pe șira spinării.

Nu mai auzea zgomotele străzii, în timp ce gândurile-i alergau nebunește. Aerul părea să se răcească pe măsură ce adevărul situației sale îi devenea tot mai clar. Sperase că va putea să țină separate cele două jumătăți ale vieții ei, fără să se rupă și ea în două, dar sentimentele sale erau mult prea complicate. Trebuia să accepte că depășise deja limita. Inspirând parfumul de iasomie care plutea în camera tăcută, înțelese

că s-ar putea să fie nevoită să facă o alegere. O alegere pe care nu o dorea, una care ar putea-o duce la marginea propriei lumi. Dacă avea să se întâmple asta, nu doar că va pierde o parte din ea însăși, dar va fi nevoită, cu siguranță, să îl trădeze pe unul dintre cei doi bărbați care contau cel mai mult în viața ei. Printre accese de plâns și momente în care avea senzația că se topește de dor, simțind că inima îi bate să-i spargă pieptul, adevărul devastator al realității o lovi din plin.

22

Mirosul cunoscut de roșii și ciuperci o întâmpină pe Nicole când pătrunse în casa familiei. Închise ușa după ea și adulmecă aerul, simțind că îi plouă în gură gândindu-se la puiul *chasseur* pe care Lisa îl prepara la foc mic. De câtă vreme nu se mai bucurase de o asemenea mâncare? Probabil că Sylvie o auzise venind, pentru că apăru în hol și rămase plutind în cadrul ușii de la sufrageria cea mare. Arătând șic fără niciun efort, purta un sarafan negru fără mâneci și pantofi roșii. Porni spre Nicole și îi întinse o mână.

– Lasă-ți valiza acolo, o să o ia servitoarea.

Nicole stătea pe loc și își privea sora.

– Nu te-am văzut de-un secol. Papa mi-a spus că nu te-ai simțit bine și că ai plecat să iei o pauză.

– Aiurea! Acum sunt aici și mă simt perfect.

– Asta-i bine.

Nicole se gândi că sora ei era mai slabă decât de obicei, dar arăta încă bine. Se îndreptă spre scara ce ducea la etaj.

– Doar cât să-mi dau jos hainele astea.

– De ce nu intri să servim mai întâi un cocktail? întrebă Sylvie arătând cu capul în direcția sufrageriei. Papa s-ar bucura să te vadă.

– O să urc mai întâi în fosta mea cameră.

Sylvie zâmbi și sună din clopoțel ca să cheme servitoarea.

– Nu fi prostuță! Te schimbi mai târziu. Ești așa de scumpă la vedere. Papa e înăuntru.

Oftând ușor a abandon, Nicole își puse valiza pe podea. Merse înaintea lui Sylvie spre sufragerie, unde dădu cu ochii mai întâi de tatăl său, apoi de soldatul blond, André.

Ce căuta aici? Se uită la tatăl ei, care se ridică în picioare și îi zâmbi. Se mișcă de pe un picior pe altul, apoi făcu un pas spre ea, deschizându-și larg brațele. Ea îl lăsă să o îmbrățișeze și se bucură de căldura de moment dintre ei, înainte de a se întoarce pe călcâie ca să-i spună ceva lui Sylvie.

Zâmbetul i se șterse de pe față, când Giraud ieși de unde stătuse până atunci, în spatele ușii, înclină din cap către Sylvie, apoi se proțăpi în mijlocul camerei.

– Ce plăcere să te văd! spuse el, cu țigara între buze.

Nicole ridică din sprâncene, dar nu răspunse. Considerată o mincinoasă încă de mică, știa când să-și țină gura.

– Domnul Giraud vrea să-ți pună câteva întrebări. N-ai de ce să-ți faci griji, spuse Sylvie.

Giraud își scoase țigara din gură și tuși în palmă înainte de a vorbi.

– Am vrea să știm dacă ai mai avut de-a face cu micul nostru prieten.

Nicole îl privi pe furiș.

– Ce vreți să spuneți?

Giraud zâmbi, îndreptându-se spre o scrumieră de marmură în care își stinse țigara.

– Cred că amândoi știm la ce mă refer.

– Doar pentru asta m-ai chemat să vin acasă, Papa? întrebă Nicole, încercând să câștige timp, în vreme ce se gândea cum să răspundă.

– Bineînțeles că nu. Ne-a fost dor de tine.

Nicole își împreună palmele. Era mai bine să spună ceva decât nimic, dar avea nevoie de o diversiune.

– Trần a trecut pe la mine, dar doar ca să-și ia la revedere.

– Te-am rugat să ne anunți dacă îl vezi, zise Giraud încruntându-se. Îți amintești?

– Ce contează?

Încruntătura i se adânci și Giraud își scărpină pielea, chiar sub guler.

– Victoria noastră trebuie să fie mai presus de orice.

– Vă urez mult noroc, spuse ea.

– *Chérie*, nu lua lucrurile așa ușor, ai putea fi în mare pericol, vorbi tatăl său.

– Papa are dreptate, zise și Sylvie. Niciunul dintre noi nu vrea să ai de suferit.

Nicole dădu din cap și speră că fața ei arăta sinceră când răspunse.

– Sunt sigură că nu sunt în pericol.

Giraud își miji ochii, apoi își supse măselele, atât de lent, încât părea că o face deliberat.

– Trebuie să știm unde este.

– Nu mi-a spus.

– Nicole? se auzi mai întâi dinspre tatăl ei, apoi dinspre Sylvie.

Nicole se întoarse spre sora ei.

– Da' ce ești tu? Afurisitul de ecou al lui tata?

Giraud oftă adânc. Pe Nicole o enerva falsa lui toleranță și se străduia să se controleze. Ce voia el, de fapt? Era ceva amenințător în felul în care se apropia încet de ea, iar asta o făcu să se simtă și mai vulnerabilă.

– Serios, Papa, nu mi-a spus. A zis doar că pleacă din Hanoi și nu se mai întoarce.

– Vezi tu, Nicole, continuă Giraud, aruncându-i o privire fermă, avem informații că a făcut mult mai mult decât să treacă pe la tine. Ți-ai pierdut controlul, ai deja sentimente pentru bărbatul ăsta?

– Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

Giraud păși spre ea și ridică un deget.

– Ba eu cred că înțelegi. Și mai înțelegi și că lucrurile nu se termină aici. Ce diferență crezi că este între tine și ei?

Coborâse tonul și era ceva ciudat în felul în care vorbise. Nicole încercă să răspundă, dar își dădu seama că nodul care i se pusese în gât o împiedica.

– Ai de gând să-i spui? întrebă Giraud privind spre tatăl ei. Sau îi spun eu?

Tatăl său dădu din cap imperceptibil.

– Ai uitat de toate astea, Nicole? Giraud flutură o mână, arătând frumusețea camerei. Ai uitat de familia ta franceză? Sunt dezamăgit, trebuie să recunosc. Credeam că avem o înțelegere, iar acum... lipsa asta de cooperare... Crede-mă, îmi pare rău că trebuie să fac asta, având în vedere poziția tatălui tău.

Cuprinsă dintr-odată de teamă, se sprijini de ușa mare din sticlă. Giraud îi adresă un zâmbet rece și mai scoase o țigară. Nicole își roti privirea prin cameră, regretând că era îmbrăcată cu cel mai vechi *ao dai* al ei. O făcea să se simtă inferioară lor. Sylvie stătea în picioare, în fața ușii de la hol, cu privirile ațintite spre podea. Nicole se năpusti pe lângă ea și încercă să răsucească clanța ușii. Era încuiată.

O privi urât pe sora ei.

– Dă-mi cheia!

Sylvie rămase nemișcată.

– Îmi pare rău. Sincer îmi pare rău...

– Dă-mi nenorocita aia de cheie!

Pe punctul de a intra în panică la gândul că ar putea fi prinsă în capcană, Nicole se răsuci pe călcâie.

– Deci, a cui a fost ideea asta strălucită? A ta, Papa?

Tatăl său părea tulburat, dar nu răspunse.

– Domnule Giraud, vă cer să mă lăsați să plec!

– Din păcate, îmi trebuie mai multe informații înainte să fac asta.

– A fost ideea dumneavoastră?

Giraud privi într-o parte, apoi se uită la ea din nou.

– Mi s-a adus la cunoștință că ai putea fi în pericol. Nu putem accepta ca o fată dintr-o familie franceză să fraternizeze cu vietnamezii. Chiar dacă, bineînțeles, ești aproape una de-a lor.

– Ia stai așa, Giraud! spuse tatăl lui Nicole.

– Îmi cunoști părerea, Edouard. Rasele nu ar trebui să se amestece. Ei nu sunt ca noi.

Zvâcnirea disprețuitoare a nărilor lui, în timp ce vorbea, provocă un val de ură în sufletul lui Nicole.

Sylvie făcu un pas înainte.

– Eu am anunțat poliția și l-am rugat pe Mark să te convingă să vii acasă. M-am gândit că el o să reușească acolo unde noi am fi dat greș. Am crezut că ai fi mai în siguranță aici.

– Cine ești tu ca să hotărăști ce să fac eu?

– Erai în mod clar combinată cu o persoană indezirabilă. Eram îngrijorată.

Nicole pufni, îngrozită la gândul că Mark complotase la aducerea ei aici, unde era tratată ca un infractor de rând.

– Nu ai avut niciodată o judecată corectă și nu ai nici simțul proprietății. Nu înțelegi că am făcut asta pentru binele tău? Spune-i, Papa!

Tatăl său confirmă cu o mișcare a capului.

– E adevărat că sora ta și-a făcut griji pentru tine. Amândoi ne-am făcut.

– Nu îți dai seama cât de mult ne pasă, adăugă Sylvie. Te rog, liniștește-te! Totul va fi bine.

Nicole o privi sfidător.

– Cu ce ți-am greșit eu ție vreodată?

– Ajunge! interveni Giraud. În caz că te răzgândești, îți acord o ultimă șansă să spui ce ai de spus.

– Sau?

Se lăsă un moment de tăcere înainte ca tatăl său să vorbească.

– Îmi pare rău, *chérie*, dar ai fost plasată în arest la domiciliu.

Nicole începu să gâfâie.

– Pentru cât timp?

– Până la noi ordine.

Gândi repede, amintindu-și că Trần avea să se întoarcă peste o săptămână ca să afle răspunsul ei.

– Și dacă îmi amintesc ceva?

– În cazul ăsta, am putea reconsidera pedeapsa.

– Papa?

Tatăl său ridică din umeri, într-un fel care nu lăsa nicio speranță.

– Încă ceva, spuse Giraud. Un detaliu minor. Vei fi închisă în camera ta.

Nicole își îndreptă umerii și îi privi pe toți trei, pe rând. Tatăl său, care părea în continuare tulburat, Sylvie, cu o expresie total neutră pe chip, și o privire oarecum amuzată în ochii lui Giraud. Din cauza lor murise un tânăr; cine știe de ce or mai fi fost în stare, poate chiar erau implicați în moartea lui Yvette. Gândul ăsta o îngheță.

Dar dacă își imaginau că vor putea să o țină închisă, se înșelau profund. Era tentată să le spună ce îl văzuse pe Giraud făcând la bordel, dar n-ar fi crezut-o și n-ar fi făcut decât să înrăutățească lucrurile. Cunoștea tipul ăsta de oameni și îi făceau greață: francezi care îi priveau de sus pe vietnamezi, dar le foloseau femeile pentru sex. Înainte de a putea spune ceva, Giraud își atinse nerăbdător încheietura mâinii și continuă.

– Mă doare să fac asta, dar ușa va fi încuiată și va fi desemnat un ofițer care să te supravegheze. André, prezent aici, va trece și el din când în când. După cum vezi, ești atât de importantă, încât beneficiezi de întreaga atenție din partea poliției și armatei. Nu vei avea contact cu servitorii, cu excepția bucătăresei, care a primit instrucțiuni stricte să nu te lase să ieși din cameră decât ca să mergi la baie.

Incapabilă să-și stăpânească accesul de furie, Nicole se apropie de Sylvie și îi trase o palmă zdravănă. Privi apoi cu satisfacție cum o urmă roșie creștea pe fața surprinsă a surorii ei. Asta nu o ajuta cu nimic, dar, dacă ei credeau că avea să se supună, resemnată... Stătea cu fața spre ușă, luptându-se cu lacrimile care începuseră să-i ardă pleoapele, apoi se întoarse înspre Giraud.

– Și în cazul în care ați uitat, domnule Giraud, chiar dacă o arăta ea a franțuzoaică, sora mea Sylvie este și ea pe jumătate vietnameză, spuse ea. Apoi, menținându-și vocea pe un ton cât mai neutru posibil, întrebă. Acum putem să mergem?

Odată ajunsă în camera ei și după ce auzi cheia răsucindu-se în încuietoare, bravada o părăsi cu totul. Cum putuse Mark să-i facă una ca asta? Trân avusese dreptate, Mark o manipulase, făcând-o să creadă că s-ar putea să nu fie în siguranță la magazin. Îi forțase mâna, folosindu-se de vechea atracție dintre ei. Trădată în totalitate, dar încercând să reziste, simți că îi vine să plângă. Camera ei era aceeași dintotdeauna, doar că acum părea lipsită de aer. Lovi perna cu pumnii, apoi se trânti cu fața în jos pe pat, sperând că mirosul nocturn al moscului ar putea să o doboare, dar perna mirosea doar a lavandă. Nu suporta ideea ca ei să o audă plângând, așa că își îndesă o batistă în gură ca să atenueze sunetul în timp ce lacrimile-i șiroiau, dar se sufocă și începu să simtă înțepături în pielea capului. Privi împrejur la toate lucrurile familiare pe care nu se ostenise să le ducă la magazin, la mărgelele ei din sticlă și la hainele pe care probabil că Lisa le împăturise. Palmele începură să îi transpire, așa că și le șterse de plapumă. Cu o rază de speranță, se gândi la fereastră și, în graba ei de a ajunge acolo, se împiedică. Aer proaspăt – dacă ar putea să o deschidă.

Trase de zăvor. Fereastra era încuiată.

Se uită afară, spre soare. Nu mai era atât de sus pe cer acum.

Inima începu să-i palpite ca o pasăre micuță, mai întâi lipsindu-i o bătaie, apoi adăugând câteva în plus, pe măsură ce teama ei creștea. Iar și iar, ca și cum pulsul ei ar fi uitat ritmul regulat. Își puse o palmă pe piept și îi impuse să revină la normal; palpitațiile deveneau tot mai puternice și simți că ametește. Își roti privirea prin cameră, uitându-se când la un lucru, când la altul, căutând, sperând să găsească ceva de care să se agațe.

Hotărâtă să nu cedeze, se ridică singură. Dar amintirea îi reveni în grabă, mai clară ca niciodată, absorbind tot aerul dimprejur. În câteva clipe, avea din nou opt ani și se îneca. Apa nu era rece. Caldă ca în cadă, spunea Sylvie. *Hai s-o facem, hai s-o facem!* Ei spuneau că își imaginase toate astea. Sylvie, toată numai zâmbet. *Apa e cladă. E caldă, Nicole. De ce nu sari?* A cui fusese ideea? Sylvie le spusese că a ei fusese. O împinsese Sylvie? *Hai să înotăm!* o îndemnase ea. *Hai să sărim!* Într-o clipită, ceva nu mai era în regulă. Unde era Sylvie? În barcă? Sau era și ea în apă? La fel cum auzise

vorbele surorii sale, Nicole se văzu pe sine sărind, se văzu coborând spre adâncuri, auzi sunetul bubuitor al apei. Frigul înghețat. Întunericul.

Nicole începu să tremure. Alergă la ușă și se apucă să bată, să împingă și să o zdruncine până când i se juliră pumnii și brațele începură să o doară.

– Sylvie! strigă ea, simțind cum o cuprinde o frică teribilă. Papa!

Dar nu venea nimeni.

– Știți că nu pot sta închisă. Sylvie! O mai strigă pe nume o dată pe sora ei, apoi țipă cât putu de tare.

– Papa, sunt claustrofobă!

Sudoarea îi șiroia pe cap, lipindu-i părul de ceafă. Își smulse hainele, într-o încercare de a diminua sentimentul că e captivă. Simțea că îi explodează capul, pe măsură ce imaginile îi inundau mintea. Apa. Soarele strălucind pe suprafața ei. Ridică o mână, ca și cum ar fi vrut să alunge imaginile, dar începu din nou să tremure. Se strădui să asculte. Dar nu era niciun sunet. Toată casa era cufundată într-o tăcere stranie. Tot ce putea să audă era pulsul pe care îl simțea bubuindu-i în urechi. Încercă să-și spună că totul se petrece în mintea ei, că era doar rodul imaginației, dar când simți un imens nod în gât și o groaznică senzație de sufocare care o împiedică să mai respire, căzu în genunchi. Simți că se năruie, cu plămânii contractați, fără pic de aer în ei. Era din nou pe fundul râului, auzind zgomotul apei care bufnea înfundat în același ritm cu al bătăilor ei de inimă. Se chirci, atingând cu fruntea podeaua rece. Și odată cu răceala pe care o simțea, un singur gând îi invadă creierul. Chiar dacă tatăl ei nu-și dădea seama cât de profundă era groaza ei de a fi închisă, Sylvie știa foarte bine.

Isteria lui Nicole nu se potolea. Și tocmai când se gândea că nu mai poate rezista multă vreme, sosi Lisa și îi turnă pe față un pahar de apă rece ca gheața, apoi o ținu sprijinită, în vreme ce Nicole înghițea, bolborosea și tușea. În cele din urmă, paralizată de șoc, se liniști.

– Of, draga mea, cum s-a ajuns la așa ceva? întrebă Lisa, ridicându-se să plece.

Nicole se agăță de mâneca ei, bucurându-se de mirosul de țigări și mâncare gătită care plutea în jurul bucătăresei.

– Te rog, nu mă părăsi, te rog!

– O să mai stau câteva minute, dar am probleme dacă rămân mai mult.

O luă în brațe pe Nicole, legănând-o în tăcere.

– Ce mama naibii s-a întâmplat? întrebă bucătăreasa în cele din urmă, ținând-o pe Nicole la o lungime de braț. Ce e cu tine?

– Pur și simplu, nu mai știu pe cine să cred. Am avut încredere în Mark și din cauza lui sunt acum închisă aici. Nu e așa cum l-am crezut eu, dădu Nicole din cap. Doare, Lisa, doare al naibii de tare.

Nu se putea abține să nu se gândească la ce îi spusese Mark despre faptul că nu avea o relație cu Sylvie. Cum putea acum să mai creadă așa ceva?

– Draga mea, o să treci și peste asta, spuse Lisa. Îți promit. Știi că nu pot să mai stau, dar o să mai trec pe la tine. Bate în ușă dacă îți e rău iarăși!

După alte câteva minute, Lisa plecă.

Puțin câte puțin, Nicole se lupta cu fobia ei. De cum apăreau primele semne – de obicei când se trezea și își aducea aminte că nu poate să iasă din cameră – își spunea că nu se întâmplase nimic groaznic. Când asta nu mergea, se străduia să scape de atac, concentrându-se pe respirație, chiar și atunci când simțea că o apucă leșinul. Inspiră. Expiră. Respirații nesigure, incomplete, totuși, respirații. Inspiră. Expiră.

Pe măsură ce panica se diminua, respirația devenea mai profundă – dacă nu normală, măcar mai adâncă. Se plimba prin cameră. În sensul acelor de ceasornic, apoi invers, de-a curmezișul camerei și înapoi.

Își atingea lucrurile ca și cum le-ar fi reîntâlnit după o lungă absență, apoi se uita pe fereastră, de unde putea să vadă că lumea era neschimbată. Arborii se aplecau bătuți de vânt, iar grădina era încă ocupată de fantomele celor morți. În casă, la parter, sunetele vieții continuau, iar ei îi era teribil de dor de micul magazin cu mătăsuri.

Chiar dacă trimisese mai multe scrisori tatălui său, prin care cerea să îl vadă pe el sau pe Sylvie, singura persoană pe care o vedea era Lisa, care,

având sarcina să o ducă la baie și să-i aducă mâncare, continua să fie nefericită când o vedea în ce stare e. În a patra zi, Nicole fu surprinsă să constate că învățase ceva mai bine cum să-și înfrunte teama și că asta diminuase presiunea pe care frica o punea asupra ei. Încă mai ezita să se spele sau chiar să se îmbrace, dar Lisa îi ținea mâinile și o ajuta. După ce se spăla, Lisa îi împletea părul. Cu mâini tremurânde, Nicole își lega cu benzi elastice cosițele împletite. Această activitate minoră nu-i împiedica frica să crească, dar se simțea mai bine pregătită să stăpânească semnele premergătoare: transpirația, tremuratul, impresia că își pierde suflul.

Niciuna dintre notele trimise nu primise răspuns, și nicio vorbă de la tatăl său. Confruntată cu tăcerea lui implacabilă, Nicole se plimba prin cameră. Trebuia să existe o cale de scăpare. Trebuia. Trần avea să se întoarcă peste trei zile și ea n-avea să fie acolo ca să-l întâlnească. Îi datora măcar prezența, dar nu era gata încă să lase totul în urmă; în ciuda a ceea ce-i făcuseră, nu ar fi putut să plece. Spera ca Trần să nu fi vorbit serios când îi spusese că n-ar mai fi în siguranță la magazin. Era singurul lucru bun care îi rămăsese. Tânjea să fie acum acolo, alinată de șirurile ordonate de mătase colorată și bucurându-se de mirosul de mătase și camfor. Avea să-l convingă că niciodată nu va sufla o vorbă despre tuneluri, dar dacă asta nu ținea, exista și partea de export a afacerii din Hué. Poate că ar fi putut să meargă acolo.

Cu o durere cruntă în oase, nu se putea opri să nu se gândească mereu că Mark fusese cel care o informase pe Sylvie despre ultima vizită a lui Trần.

Iar Sylvie îi spusese lui Giraud. Dar dacă Mark era piesa centrală a acestei încarcerări, o făcuse, oare, din grijă pentru siguranța ei sau pentru că era ofițer al CIA și ar fi făcut orice ca să oprească răspândirea comunismului? Lăsase să se înțeleagă că ar vrea să afle detalii despre planurile Viet Minh, exact la fel cum Trần voia ca ea să afle mai multe despre intențiile francezilor. Incapabilă să se lepede de neîncrederea care o domina, ura ceea ce se întâmplase. De ce nu mai puteau fi lucrurile ca înainte? Totuși, chiar în clipa în care își punea o asemenea întrebare, deja știa răspunsul: bogăția francezilor fusese făcută pe

spatele vietnamezilor – măcar atât învățase de la Trần, dacă nu și altceva. Fără îndoială că existau și francezi buni, oameni care nu abuzaseră de puterea lor, oameni care credeau în menirea lor, dar Nicole nu avea să uite niciodată ce făcuse tatăl ei în pivnița hotelului.

Într-una din zile, când Lisa veni la ea în cameră, se hotărî să o întrebe din nou ce se întâmplase la nașterea ei. Pentru Nicole, totul părea că pleacă de la acel moment. Și chiar dacă Lisa refuzase să discute despre asta în alte ocazii, acum bucătăreasa se așeză pe pat și îi promise c-o să-i spună adevărul.

– Mama ta a avut o naștere dificilă cu Sylvie și una și mai complicată cu tine. A durat prea mult, iar asta s-a întâmplat pentru că a fost o naștere prematură.

– De ce? Ce s-a întâmplat?

Lisa închise ochii.

– Mama ta trebuia să fie plecată în weekend, dar s-a întors mai devreme și a văzut ceva ce nu trebuia să vadă.

Nicole se încruntă, arătând că nu înțelege.

– Ești sigură că vrei să știi?

– Bineînțeles.

– Mama ta a urcat în camera pe care o împărțea cu tatăl tău și l-a găsit în pat... cu altcineva, spuse Lisa, după o scurtă pauză.

– O, Doamne! Cu cine era?

– Cu una dintre servitoare.

Nicole clătină din cap.

– Nu te cred.

Lisa clipi repede.

– Îmi pare rău.

– Și ce s-a întâmplat mai departe?

– Tatăl tău a alungat-o din casă pe servitoare și, după o vreme, am auzit plânsete din camera mamei tale, iar apoi țipete. I-am spus tatălui tău că se naște copilul, dar nu m-a crezut și mi-a interzis să merg la ea. Nu prea se mai vedeau în ultima vreme. Ea era adesea bolnavă, iar el

o credea ipohondră. O judeca groaznic de aspru, dar, de fapt, ea era cu adevărat fragilă.

– Nu o mai iubea pe mama?

– A adorat-o la început, dar pe urmă consecințele unei căsătorii mixte l-au afectat. Așa că repeta mereu că ea vrea doar să atragă atenția. Iar când s-a lăsat tăcerea și copilașul nu a apărut, m-am gândit că poate avea dreptate.

– Dar nu avea?

– Până la urmă, mi s-a părut că e o liniște nefirească. I-am încălcat ordinul și m-am dus să văd cu ochii mei... Făcu o pauză și o privi pe Nicole: Ești sigură că vrei să auzi asta?

Nicole dădu afirmativ din cap.

– *Chérie*, era sânge peste tot. Am chemat medicul și am scos copilul – pe tine, bineînțeles. Dar a fost prea târziu pentru mama ta. Pierduse prea mult sânge. Doctorul a sosit și a intrat grăbit în cameră, împreună cu tatăl tău, dar ea era deja moartă.

Nicole simți că i se pune un nod imens în gât.

– Tatăl tău a fost de-a dreptul distrus, pentru că se simțea vinovat.

Nicole își ridică o privire furioasă și își lovi palma cu pumnul.

– Așa și trebuia să se simtă.

– Asta l-a schimbat. Pe toți ne-a schimbat.

Se lăsă tăcerea, dar Nicole voia să afle mai mult.

– Doctorul ce a spus? Ar fi putut s-o salveze dacă ar fi fost chemat de la început?

– Poate că da. A spus că ar fi dus-o direct la spital, dar n-ar fi putut garanta că avea să supraviețuiască.

– Deci n-a fost din vina mea, nu-i așa?

– Nici vorbă. Tu erai un bebeluș nevinovat. Dacă ar fi să condamn pe cineva...

– Acela ar fi tatăl meu.

Nicole simți în urechi un zgomot intens, șuierător, ca și cum s-ar fi înecat din nou. De-ar fi știut toate astea de mai multă vreme...

– Am încercat să-l fac să te ia în brațe, dar nici măcar n-a vrut să se uite la tine. Erai atât de slăbuță, că mă temeam și pentru viața ta. Și cred că faptul că exiști îi amintește prea mult de propria lui vină.

Nicole nu-și putea limpezi gândurile.

– În casă domnea o confuzie totală. Tatăl tău dispărea cu zilele, uneori luând-o și pe Sylvie cu el. Cineva trebuia să aibă grijă ca viața să meargă mai departe, așa că te-am ținut cu mine, în bucătărie, până când te-ai făcut de câteva luni. Aveam și eu un iubit pe atunci, dar n-a vrut să aștepte.

– Cred că mi-ai purtat pică pentru asta.

– Ție, dragostea mea, niciodată! Erai atât de dulce. Atât de drăgălașă. Mă gândeam la tine ca și cum ai fi fost a mea.

Lui Nicole îi dădură lacrimile.

– Dar servitoarea trebuie să fi știut că mama era gravidă.

– Îmi pare atât de rău..., clătină Lisa din cap.

– N-are de ce să-ți pară ție rău. Dar Sylvie a crezut dintotdeauna că mama a murit din cauza mea. Și nu m-a lăsat niciodată să uit asta.

– Sylvie a văzut cum se purta tatăl tău cu tine. Nu voia să te atingă și nici măcar când ai mai crescut n-a arătat mare interes față de tine.

– Asta am simțit mereu.

– Evident că în cele din urmă a trebuit să te accepte, dar răul fusese deja făcut. Sylvie a fost convinsă că tu erai de vină pentru moartea mamei voastre și că tatăl tău te ura din cauza asta. Ea doar l-a imitat.

– De ce nu mi-ai spus toate astea mai devreme?

– Nu era treaba mea, răspunse Lisa, clătinând din cap.

Nicole simțea că i se învârte capul și fu cuprinsă de un asemenea acces de furie, încât lovi cu pumnul în perete.

– Îmi pare rău pentru Sylvie, adăugă Lisa. Era doar mult prea mică atunci când și-a pierdut mama. A fost o lovitură grea pentru ea și i-a afectat întreaga viață.

Asta provocă o nouă izbucnire de furie din partea lui Nicole.

– Îți pare rău pentru *ea*? Știi, chiar și când eram copii mă făcea să mă simt nedorită.

– Știu.

– A fost mereu regina-mamă. Mă invita să ies cu ea și prietenii ei, iar în ultima clipă, când eu eram pregătită și mă simțeam fericită, spunea că s-a răzgândit și că eu nu mai merg. Mereu m-am simțit exclusă.

– De ce n-ai încercat niciodată să-i spui asta tatălui tău?

Nicole clătină din cap.

– Ce rost ar fi avut? N-ar fi fost niciodată de partea mea. De altfel, nu m-a crezut niciodată.

– În cazul ăsta, tatăl tău e cel pe care ar trebui să fii supărată, nu-i așa? Lisa îi puse o mână pe braț. Dă-mi voie să te întreb ceva. Ai vrea să fii tu însăți sau să fii Sylvie?

Nicole o privi pe bucătăreasă.

– Ce întrebare e asta?

– Nu te-ai gândit niciodată? Nu-ți dai seama ce femeie profund tulburată e Sylvie?

Dar Nicole nu voia să se potolească.

– Nu-mi pasă. Știu doar cât de nefericită m-a făcut să mă simt.

– Uneori stau și mă întreb cum v-ați fi înțeles voi două dacă trăia mama voastră.

Nicole își iubise sora, dar acum o privea altfel: sub aspectul angelic al lui Sylvie se ascundea ceva ce nu ar mai fi vrut să vadă niciodată. Sătulă să fie mereu blamată pentru moartea mamei sale și sătulă să-i fie mereu rușine pentru că este ceea ce este, simți că durerea pe care încercase să o reprime toată viața e pe cale s-o copleșească.

– Tata m-a iubit vreodată? întrebă ea.

Erau cuvinte pe care nu fusese în stare să le rostească cu voce tare niciodată până atunci.

– A încercat. Cred că a încercat.

– A încercat...

– Sunt sigură că, în cele din urmă, te-a iubit. În felul lui... Când s-a căsătorit nu avea de unde să știe cum vor merge lucrurile între ei. Avea o poziție pe care trebuia să și-o mențină, iar căsătoria asta nu l-a

ajutat cu nimic. Bineînțeles că prezența ta a fost o aducere aminte permanentă. Iar acum, oameni ca Giraud nu-i sunt prieteni tatălui tău.

Până acum, familia ei contase cel mai mult pentru Nicole sau, mai degrabă, contase cel mai mult să găsească o cale prin care să simtă că face parte din această familie. Dar acum, viața franțuzească și identitatea pe care știa că n-ar reuși niciodată să le dobândească dispăruseră și încă într-un mod care o făcea să se simtă eliberată. Sperase întotdeauna că se vor întâmpla și lucruri mai bune; sperase că într-o bună zi tatăl și sora ei o vor iubi la fel de mult cum îi iubea ea. Acum renunțase la această speranță. Lumea ei franceză se îndepărta, iar asta îi dădea puteri noi. Trăise printre ei, dar nu era una dintre ei și nu trebuia să mai rămână captivă în lumea lor. În afară de Lisa, nu renunța la nimic plecând de aici. Se gândise că nu va îndrăzni să plece, dar acum, orice s-ar întâmpla, ar fi o ușurare să facă acest pas. Avea să o facă pentru mama ei, dacă nu pentru altceva, gândi ea, reducând la tăcere vocea slabă care îi șoptea că, la urma urmei, și Sylvie fusese doar o copilă.

23

Când Nicole se trezi, avea obrajii uzi. Tot ce-și putea aminti din visul ei era o pagodă aurie înconjurată de fluturi albaștri și mirosul de tămâie din aer. Apoi își aminti că auzise vocea lui Trần. Cu doar o zi înainte de momentul când trebuia să se vadă cu el, avea mare nevoie de o întâmplare norocoasă.

Imaginea unei servitoare în pat cu tatăl său în timp ce mama ei era gravidă o chinuise în ultimele două zile, iar când Lisa apăru cu tava pe care era micul dejun, Nicole îi spuse că îi fusese groaznic de rău și că vomitase în oliță toată noaptea. În realitate, imediat ce o simțise pe Lisa că deschide boilerul, își băgase două degete pe gât ca să vomite, apoi înmuiase un prosop de față în apa fierbinte de la lavoar.

Furioasă și hotărâtă, îl ținuse pe frunte cam jumătate de oră, reîncălzindu-l din când în când.

Confruntată cu mirosul copleșitor din cameră, Lisa îi puse mâna pe frunte.

– Ești cam fierbinte. De ce nu încerci să mănânci acum ceva bun?

– Nu pot. Am nevoie de aer, Lisa. Sunt sigură că mi-ar face bine.

Bucătăreasa își propti mâinile în șolduri și se încruntă.

– I-am făcut o promisiune tatălui tău.

– Te rog, lasă-mă să vin jos, în bucătărie! Poți să ții ușa încuiată, doar deschide geamul de la cămară. E atât de mic încât n-ar putea nimeni să iasă pe acolo. Și, oricum, mă simt mult prea rău ca să pot pleca undeva, chiar dacă aș avea pe unde.

În vreme ce Lisa se gândea, Nicole se uita în podea, dorindu-și ca bucătăreasa să fie de acord. Se ridică și se privi în oglindă. Excelent. Ochii îi străluceau și pielea îi era ca marmura.

– O, Lisa, spuse ea, întinzând o mână ca să se sprijine de perete. Sunt atât de amețită.

Bucătăreasa părea că se hotărâse.

– Ei bine, m-am săturat de situația asta rușinoasă. Ai dreptate. Ai nevoie de aer și de o mâncare bună. Hai, lasă-mă să te sprijin!

Când Lisa se întoarse cu spatele, Nicole deschise repede sertarul noptierei de lângă pat și bâjbâi prin el cu mâna, căutând cheile de la magazin. Deși îi luaseră cheile de la casă, de astea uitaseră, iar la magazin mai avea un rând al cheilor de acasă. Chiar dacă avea să fie prinsă și adusă înapoi, din moment ce putea ascunde cheile casei, ar fi putut oricând să plece din nou. Găsi cheile și le strecură în buzunar, împreună cu o pilă de unghii.

– Poftim, spuse Lisa, întinzându-i lui Nicole un șal care-i aparținuse odinioară mamei sale.

Nicole îl luă. Nimeni nu știa că îl găsise ascuns într-un cufăr vechi plin de lucruri de-ale mamei ei, într-una dintre încăperile grajdului din spatele casei lor din Hué. Era ca un semn bun. Mama ei avea să fie împreună cu ea. Îl luă din mâna Lisei și nu lăsă să se vadă nicio emoție.

– Și dacă ne vede cineva? șopti Nicole când ajunseră în capul scărilor.

– Nu suntem decât noi două acasă.

Nicole privi împrejur.

– Dar polițistul? Nu e la post?

Lisa zâmbi și o împinse ușor.

– Nu-ți fă griji din cauza lui! E un nătărău leneș. Jumătate din timp umblă creanga pe-afară.

Nicole se strâmbă.

– Giraud n-ar fi prea fericit să afle.

– Domnul Giraud al nostru are alte bube de rezolvat acum.

– Ce bube?

– Să zicem doar că circulă niște zvonuri urâte despre el.

În bucătărie, Nicole șovăi la vederea atât de familiarei podele roșii și a pereților placați cu faianță care imita cărămida albă, dorindu-și să nu fi fost nevoită să o înșele pe femeia care îi fusese o prietenă atât de bună și de loială. Privi șirul de oale din cupru atârnate de bara prinsă de tavan, dar evită să se uite la arcada prin care se ajungea la ușile din sticlă ale serei. Îi fusese atât de dor de toate astea.

– Îmi pare rău că trebuie să te țin încuiată aici, spuse Lisa. Dar sper să te ademenesc cu o minunată supă cu vin alb, pe care tocmai o am pe foc.

– Mi-e prea rău ca să mănânc.

– Așază-te confortabil lângă fereastră și îți aduc imediat un ceai bun. Preferi vreo aromă anume?

– Nu pot să beau nimic.

– Atunci, o să-ți țin companie, îmi dai voie? Lisa își aranjă corpul masiv pe scaunul de lângă Nicole și continuă: Pot să-ți spun că s-au petrecut lucruri destul de ciudate pe aici săptămâna asta.

Nicole se prefăcu că nu o interesează, dar știa că Lisei îi place să bârfească. Mai știa și că una dintre ferestrele etanșe avea un defect la încuietoare.

– Foarte ciudate, arboră Lisa un zâmbet răutăcios. N-o să ghicești vreodată ce-am auzit ieri.

Nicole dădu din cap.

– Bănuiesc că nu.

– Doi tipi de la armată au fost ieri aici și i-am auzit vorbind pe hol despre Giraud. E într-o situație compromițătoare.

– Adică?

– Se pare că ar fi sustras bani de la americani ca să finanțeze aducerea și întreținerea unor prostituate din Africa de Nord pentru armata franceză.

Nicole se gândi la asta și se întrebă dacă negresa pe care o văzuse cu tatăl său era una dintre ele.

– I-am auzit spunând că femeile sunt din Constantine, din tribul Ouled Nai'l. Se spune că sunt frumoase.

Nicole rămase tăcută.

– Armata intenționează să se îndrepte spre nord, folosind piloți și avioane civile americane. Și – dar asta rămâne între noi – am auzit că vor să trimită cincizeci de mii de soldați. Ce zici de asta?

O rază de lumină căzu pe fața bucătăresei, subliniind ridurile din jurul ochilor și pielea care începuse să i se lase, în josul obrajilor. Oare când îmbătrânise în așa hal? Știa că greșește provocându-i Lisei alte necazuri și se simțea rușinată din cauza asta. Speriată de tăria propriilor sentimente, avu o ezitare. La urma urmei, poate n-ar trebui să plece? Lisa merita mai mult dar când își aminti ce făcuse tatăl ei, înțelese că nu avea de ales.

Dădu încet din cap.

– Lisa, mă simt groaznic. Poate că mi-ar face bine ceaiul ăla. Sau ceva proaspăt din grădină.

– Iartă-mă, *chérie*. Eu stau și pălăvrăgesc aici, iar ție ți-e rău de mori. Așteaptă să îmi iau foarfeca și dau o tură prin spate. Știu exact de ce ai nevoie. Păru un pic jenată, apoi continuă: Știi că trebuie să încui ușa.

În timp ce Lisa culegea ierburi, Nicole se strecură în seră pe urmele ei și se asigură că bucătăreasa era în cealaltă parte a grădinii, înainte de a căuta fereastra cu zăvorul stricat. Auzi un zgomot și, gata să intre în panică, se uită împrejur cu o privire vinovată, dar își dădu seama că zgomotul venea de undeva din grădina vecinilor. Se întoarse la fereastră, știind clar cum s-o slăbească, cu ajutorul pilei de unghii, și făcu asta repede, apoi se ghemui ca să desfacă zăvorul de jos. Reuși să o deschidă, mulțumind în gând pentru că existau astfel de ferestre înalte. Apoi, pe măsură ce panica era înlocuită de un val de energie, se strecură afară și se lipi de zidul din spatele grădinii. Amintindu-și de câte ori îi ținuse spatele Lisa, se opri pentru o clipă. Regretând profund necazurile pe care avea să i le provoace, era înnebunită de

durere la gândul că s-ar putea să n-o mai vadă niciodată. Apoi, gândul îi zbură la Mark. În ciuda a tot și a toate, nici nu îndrăznea să se gândească cum s-ar simți dacă nu l-ar mai vedea niciodată. Dar de tatăl său – după tot ce îi spusese Lisa – cum ar fi putut să-i mai pese? Încălecă zidul și trecu în partea cealaltă, un sentiment de ușurare cuprinzând-o, pe măsură ce își dădea seama că reușise să scape.

24

Magazinul era primul loc unde ar fi căutat-o, așa că Nicole își înăbuși euforia clocotitoare de a fi liberă și continuă cu ceea ce avea de făcut. Privi în jur la toate lucrurile pe care le construise și le aranjase. Îi era greu să fie din nou în magazinul ei, știind că va trebui să-l părăsească. În ciuda unui intens sentiment de pierdere, Nicole se mișcă repede, luând cheile de acasă, legându-și părul în vârful capului și îmbrăcând o rochie vietnameză. În baia micuță din spate se spălă repede pe față, în timp ce încerca să-și stăpânească emoțiile.

În ultima clipă, dădu fuga la etaj și luă mica poșetă; mica ei emblemă a trecutului. O făcea să simtă o legătură. Oare era bine să o pună în bocceluță? Ezită doar o clipă, apoi o strecură înăuntru. Atâta vreme cât avea poșeta cu ea, strămoșii ei vor veghea să fie în siguranță. Mânată de un impuls, puse în bagaj și singura fotografie a lui Mark pe care o avea. Era tentată să rămână în magazin ca să-l aștepte pe Trần, dar era prea riscant.

Ar fi fost complicat să-și petreacă ziua așteptând, dar știa aleile dosnice care duceau la lac și, mai important, cunoștea locul ascuns unde stătuse culcată alături de el, sub copaci și tufe. Avea să stea acolo, urmând să se întoarcă pe aceleași alei mai târziu.

Așa că își petrecu ziua stând ascunsă lângă lac, iar spre sfârșitul după-amiezii, la vremea când prăvăliile începeau să închidă, își acoperi

capul cu o eșarfă și se întoarse să îl găsească pe Trần. Erau mai puțini oameni decât de obicei – un semnal de alarmă că strada s-ar putea să fi fost supravegheată –, așa că se strecură pe o alee întunecoasă, peste drum de magazinul ei. Temându-se că Trần ar putea fi prins, scoase capul ca să se uite pe stradă, dar, când câțiva ofițeri francezi trecură pe lângă ea, se retrase din nou în umbra aleii.

Habar nu avea câtă vreme trebuie să aștepte. O doamnă în vârstă care mergea pe stradă trase cu ochiul spre alee, iar Nicole se retrase și mai mult, ascunzându-se sub porticul unei uși.

Când o văzu pe O-Lan ieșind din prăvălia ei, Nicole se dădu înapoi o clipă, dar apoi nu se putu stăpâni. Urmărindu-și din priviri prietena, își trase eșarfa și mai mult pe față și traversă repede strada.

O-Lan se întoarse zâmbind când o văzu pe Nicole.

– Unde ai fost? Magazinul stă închis de o săptămână. Mi-a fost dor de tine. Ai fost bolnavă?

Nicole negă, cu o mișcare a capului, o apucă pe O-Lan de braț și o trase spre cealaltă parte a străzii.

– Putem să vorbim pe alee?

– Da' de ce nu intrăm la tine în magazin?

– Nu pot.

Traversară repede și se furișară în întunericul aleii. O-Lan o strânse pe Nicole de braț.

– Ce se întâmplă?

Nicole nu-și putu stăpâni nerăbdarea din voce.

– Plec în nord, cu Trần.

Lui O-Lan îi căzu fața.

– De ce faci figura asta? Credeam că o să te bucuri.

– Trần e un tip pasionat, idealist și...

– Și un om bun, o întrerupse Nicole.

– Da, dar...

Urmă un moment de tăcere.

O-Lan își împreună palmele ca pentru rugăciune, iar Nicole fu surprinsă de privirea solemnă a prietenei sale.

– Partidul înseamnă totul pentru el. Nu va ezita să te sacrifice, dacă îi stai în cale.

Nicole clătină din cap.

– N-ar face așa ceva niciodată.

– Ești prea încrezătoare.

– Credeam că și tu simpatizezi cu Viet Minh.

– N-am spus niciodată asta. Tonul lui O-Lan fusese disprețuitor, iar privirea plină de reproș.

– Până la urmă, tu de partea cui ești?

– Nicole, eu nu sunt de partea nimănui. Îmi iubesc familia. Și nu mă interesează dacă membrii ei sunt de partea Viet Minh sau îi sprijină pe francezi.

– Dar nu l-ai ascunde pe Trần, dacă ar fi urmărit?

O-Lan părea supărată.

– Sper să nu se ajungă niciodată la asta. Nicole, te rog, nu pleca! Uită-te la magazinul tău! E cel mai bine aranjat de pe toată Strada Mătăsii. Ce o să se întâmple cu el?

– M-am gândit la asta.

O-Lan o strânse de mână.

– Și? Asta nu te face să rămâi?

Nicole simți o undă de regret.

– Nu e vorba că vreau să plec.

– Atunci, nu pleca! O-Lan făcu o pauză și întinse mâna spre ea, zicând: Și cum rămâne cu tatăl tău și cu Sylvie? Știu că ați avut ceva dispute, dar îi iubești. Nu sunt dușmanii tăi.

– Dacă nu ei, atunci cine? Nicole clătină din cap. Lisa mi-a povestit ce s-a întâmplat la nașterea mea și nu pot să-i iert. Locul meu nu mai e lângă ei. Chiar dacă aș rămâne, de dragul magazinului, tot aș avea treabă cu Sylvie și ar trebui să îi văd pe tata și pe Mark. Și, pur și simplu, nu mai pot face asta.

– Deci o să dai bir cu fugiții?

– Nu, o să ajut o cauză care merită.

O-Lan îi aruncă o privire dezamăgită, cu ochii în lacrimi.

– Greșești. Încerci să te convingi singură, dar nu e ăsta adevărul. Nici măcar nu știi cine e dușmanul. Nu e de-ajuns.

– Ei, hai, nu fi așa de supărată! îi zâmbi Nicole prietenei sale. Nu vreau să mă cert cu tine.

O-Lan o privi pe Nicole, fără să-i răspundă la zâmbet.

– Asta e, spuse Nicole. Mai bine te-ai duce în prăvălie. Trần o să vină dintr-o clipă în alta.

O-Lan îi cuprinse palmele cu ale sale.

– Ai grijă de tine, Nicole! Și dacă vei avea vreodată nevoie de mine, să știi că aici mă găsești.

Nicole avea ochii umezi și se simți nesigură de îndată ce plecă O-Lan. Oare prietena ei avea dreptate? Vorbise cu atâta vehemență și era înspăimântător să te gândești că s-ar putea să nu fii niciodată în siguranță să te întorci. Dar apoi și-l imagină pe tatăl său în pat cu altă femeie, când mama ei era atât de vulnerabilă. Bântuită de acea imagine, durerea pe care o resimțise reveni puternic. Avea nevoie de o rezolvare rapidă.

Brusc, cineva îi acoperi gura cu palma.

Convinsă că era unul dintre oamenii lui Giraud, Nicole îngheță. Auzi un chicotit înfundat, se întoarse și un sentiment de adâncă ușurare o cuprinse când dădu cu ochii de Trần. Avea privirea strălucitoare și părea extrem de emoționat. Își zâmbiră, iar ea aproape că izbucni în râs. Trần o privi cu ochii măriți și îi făcu semn să îl urmeze, fără să vorbească. Își dăduse și ea seama că nu trebuia să meargă lângă el. Odată ce se îndepărtară de magazin, Trần îi spuse, pe șoptite, care era planul. Vor merge pe jos până la un punct de unde aveau să ia unul dintre autobuzele folosite doar de vietnamezi.

O oră mai târziu, stăteau înghesuiți într-un autobuz care se îndepărta, mergând de-a lungul Deltei Râului Roșu, unde ceața se ridica

în valuri de pe suprafața apei, iar mirosul de pește putrezit intra prin fereastra deschisă. Nicole încercase să o închidă, dar, pentru că era ruginită și înțepenită, nu reuși. Încerca să se gândească la orice altceva în afară de pește, iar când zgomotul câtorva mașini care trecuseră pe lângă ei dispăru, simți că o străbate un fior. Pe măsură ce peisajul devenea tot mai rural, privea barjele și joncile care pluteau între cele două maluri flancate de palmieri. Câteva gâște zburară pe deasupra lor, sunetul grav pe care îl scoteau din când în când contrastând puternic cu țipetele ascuțite ale păsărilor de mare.

Mai târziu și la oarecare distanță de râu, autobuzul trecu hurducându-se prin câteva cătune sărăcăcioase, unde copii în pielea goală se jucau în praf. Nicole moțăi până când, în cele din urmă, se opriră în fața unui grup de barăci și colibe protejate de un gard viu. Câtă liniște e aici, gândi ea, dar tăcerea fu sfâșiată de țipătul strident al unei păsări.

– Am ajuns, spuse Trần și se ridică de pe scaun. Zâmbi, și Nicole remarcă din nou acel avânt de entuziasm copilăresc. El coborî vocea și își apropie gura de urechea ei.

– De acum, numele tău trebuie să fie vietnamez. Vei fi cunoscută sub numele de Linh.

Nicole zâmbi.

– Adică Primăvară. Îmi place.

Îl urmă, coborând din autobuz, apoi se uită la clădirile din jur, care erau doar barăci sau colibe, cu acoperișuri ascuțite, din bambus împletit. Câțiva oameni îmbrăcați în haine maro sau verde închis coborau încet pe cărări, în clinchetul bețelor cu care purtau pe umeri legume și orez. Pe deasupra zburau rândunele, urcând și coborând fără încetare.

– Pe aici, spuse el, arătând o cărăruie printre două cocioabe.

Când îi făcu acel semn, Nicole simți ca și cum i-ar fi arătat drumul spre viitor.

Era un nou început, la fel cum sugera și noul ei nume. Avea mari speranțe că va simți, în sfârșit, de unde se trage și, în același timp, că ar fi o ocazie să se pună ea însăși la încercare.

Înconjurară o cocioabă cu o singură încăpere, unde fumul de la soba de gătit umplea aerul. Ocoliră cocoșii și găinile care, așezate pe pământ, abia îi băgau în seamă, în vreme ce mai mulți câini legați cu lanțuri făceau un zgomot teribil, lătrând și zbătându-se ca să se elibereze. Cu toate astea, Nicole se gândi din nou cât de neașteptat de multă liniște era acolo. Bebeluși dezbrăcați care dormeau pe saltele, copii care alergau printre capre priponite și petice de pământ cultivate cu legume, în vreme ce alții, mai mari, stăteau pe pământul bătătorit și jucau pietre sau trăgeau cu praștiile în păsări. Unul sau doi se ridicară și îl strigară pe Trần, privind-o pe Nicole cu ochi flămânzi.

Se simți stânjenită pentru o clipă și avu o urmă de regret, simțind că-i lipsește ceva, dar trecu repede peste asta.

Satul era un adevărat labirint. Haine erau puse la uscat pe sârme întinse peste curți, iar grădinile erau pline de arbori fructiferi și de dovleci. Se uită la câteva colibe care nu erau construite pe piloni, observând podelele de pământ și ferestrele fără geamuri.

– Probabil că le e frig înăuntru, spuse ea, privindu-l pe Trần. Acesta se oprise să vorbească cu un bărbat în vârstă, cu pielea uscată, care părea apăsat de ceva în timp ce vorbea.

Trần se înclină, îi strânse mâna bărbatului, apoi se întoarse la ea.

– E frig noaptea.

Nicole văzu un ochi amenințător pictat pe una dintre colibe.

– Ce e asta? întrebă.

– E o idee americană.

– Nu înțeleg.

– Americanii știu că sătenilor le e frică de vampiri și de fantome, așa că i-au pus pe francezi să picteze un ochi pe o colibă situată în fața casei unui posibil terorist.

– Tot nu pricep.

– Sătenii cred că este ochiul strămoșilor și, din cauza asta, nu-l vor mai ajuta și nici nu-l vor ascunde pe cel suspectat. Dar avem și noi căile și mijloacele noastre. Ăsta-i războiul de rezistență.

Merseră puțin mai departe, străbătând o cărare ce trecea printre câmpuri de orz strălucitoare, unde câțiva bâtlani ciuguleau prin brazde și niște băieți stăteau tolăniți, sprijiniți de spinarea unor bivoli. După scurt timp, părea că au mers în semicerc, spre o altă parte a satului, unde un zmeu plutea în înaltul cerului. Trân se opri și, cu mâna streașină la ochi, privi în sus la el, apoi își continuară drumul, oprindu-se doar când ajunseră la o casă cu două etaje, lângă o livadă, la marginea satului.

– Asta e casa ta? întrebă Nicole.

– Nu, a fost a unchiului meu.

– A fost?

Trân se încruntă.

– A fost casa lui părintească. A fost rechiziționată de partid. El era proprietar de terenuri.

– Adică? Ce înseamnă asta?

– Înseamnă că a avut parte de un proces corect.

– Pentru ce?

– Avea trei terenuri și făcea negoț cu mătase.

– Doar pentru asta?

Trân încuviință cu o mișcare a capului.

– Și ce s-a întâmplat?

– A fost dat afară din casă. Omul cu care m-ai văzut vorbind, acela e unchiul meu.

Nicole nu-și putu ascunde uimirea din voce când întrebă:

– Cel care te-a ajutat să primești o educație?

– Să schimbăm subiectul, zise el, în timp ce urca treptele către ușa de la intrare. Vino, aici o să stăm până primim noi ordine. Le-am spus că ești vietnameză.

– Nu știu că sunt pe jumătate franțuzoaică?

– Nu, și deocamdată trebuie să rămână așa.

– Unde o să ne trimită?

– Ne vom alătura amândoi unei trupe de artiști. În vreme ce tu vei face parte din spectacol, eu voi avea sarcina să vorbesc cu sătenii.

– Ca să-i convingi să se alăture rezistenței?

– Exact.

A doua zi, Nicole privea o femeie slabă ca un băț, care, cu o capcană din bambus despicat, prindea pești și creveți într-un pârâiaș care curgea pe lângă sat. Nu prea reușise să doarmă, iar bancheta tare din lemn, care îi fusese dată drept pat, nu o ajutase deloc.

– Ce altceva mai mănâncă? îl întrebă ea pe Trần.

– Pește, legume și orez. Atât. Fiert, făcut la aburi, transformat în plăcinte. Tot timpul orez.

Viața zilnică a femeilor părea să se concentreze pe îngrijirea copiilor, hrănirea animalelor, pescuit și gătit. Era evident că domnea o ierarhie clară și o diferențiere între femei și bărbați; femeile mai trebuiau și să scoată și să care apa, iar toate celelalte treburi din gospodărie le făceau tot ele.

– Viața nu-i ușoară, spuse Trần. O secetă distruge culturile, la fel o inundație. Se ajută unii pe alții. Fiecare avem un rol.

– Văd asta.

– Aici n-avem apă curentă, nici caldă, nici rece, Nicole.

Ea se încruntă, simțindu-se puțin jignită. Nici nu se așteptase să găsească așa ceva aici. O conduse la o colibă unde i s-a spus să urmeze instrucțiunile unei femei care tăia mărunt frunze de dud, ca să hrănească viermii de mătase. Altă femeie scotea gogoșile și le scufunda în apă clocotită.

Când Nicole se apucă de treabă, se uitară la ea cam dintr-o parte, dar nu ziseră nimic. Se simțea nelalocul ei și se tot legăna de pe un picior pe altul.

– Asta e ca să omoare larvele, nu-i așa? îi șopti ea celei de alături, sperând să arate ce știe. Apa, vreau să spun.

Femeia dădu din cap.

– Dacă nu sunt opărite, se transformă în molii. Iar moliile rod firele ca să iasă din gogoașă.

În altă cameră Nicole zări două femei care deșirau firele de pe gogoși și le torceau în sculuri, gata să fie folosite la țesutul pânzelor. În vreme

ce mărunțea maldărul de frunze, gândul îi zbură la seara dinainte. Stătea lângă Trần, încercând să țină pasul cu discuțiile din colibă. Erau vreo opt persoane înghesuite acolo, așezate pe podea, cu picioarele încrucișate, și fumau niște rădăcini împuțite. Vietnameza pe care o vorbea cu un accent convingător era destul de bună, dar nu era limba ei de bază. Asculta doar pe jumătate, în timp ce urmărea umbrele tremurătoare produse de flăcările micilor fitile înmuiate în boluri cu ulei. Trần o înghionti în coaste.

– Fii atentă! murmură el.

– Iartă-mă!

– Zâmbește-i liderului, arată-te recunoscătoare! Am fost repartizați să lucrăm în magazia cu mătase până primim alte ordine.

Nicole era surprinsă că nu fuseseră trimiși imediat în nord, dar Trần spunea că era un test și că ea trebuia doar să se supună și să dea impresia că asta chiar îi face plăcere.

Acum, în vreme ce toca frunzele de dud, își pierdu concentrarea pentru o clipă și se tăie la un deget. Fără să vrea, scăpă o înjurătură în franceză. Femeia o privi suspicios și o trimise să caute o cârpă ca să-și lege rana.

Abia mai târziu, seara, după o cină cu o surprinzător de gustoasă supă de creveți servită cu frunze de soia, se arătă întreaga gravitate a ceea ce făcuse. Grupul se adunase, până să se întoarcă ea, de la closetul dărăpănat, al cărui miros încă îl mai simțea, îmbâcsindu-i hainele. Deși în încăpere era loc pentru toți, acum părea jilavă, aglomerată și intimidantă. Ce n-ar fi dat pentru o *café sua*, denumirea vietnameză – pe care nu trebuia să o uite – pentru *café au lait*! Atmosfera glacială din cameră deveni și mai rece când liderul începu să îl mitralieze pe Trần cu întrebări, vorbind atât de repede, încât Nicole abia reușea să prindă câteva cuvinte. Își auzi numele pomenit de două ori, în același timp liderul privind spre ea. Trần, care părea împietrit, vorbi mai rar, dar îi luă partea, explicându-le că, într-adevăr, era pe jumătate franceză, dar credea în cauza lor din toată inima.

Un alt bărbat luă cuvântul și Nicole se crispă de câtă ură se simțea în vocea lui.

– E o spioană!

Toți îl aprobară, în afară de Trần și de lider.

– Scapă de ea, mormăi unul.

– Așa e, spuse altul.

– Nu ne trebuie o *métisse* aici.

Un bărbat cu sprâncenele neobișnuit de groase și cu o față îngustă și arsă de soare scoase un cuțit de la brâu și începu să îl șteargă de pantaloni, rânjind la Nicole. Ea se înfioră și îi căută privirea lui Trần, dar el își ținea ochii ațintiți în podea. Liderul nu-l băgă în seamă pe bărbatul cu cuțitul și, vorbind ceva mai rar, i se adresă direct lui Nicole.

– E de încredere, interveni Trần, ridicându-și privirea. Garantez eu pentru ea.

– Las-o pe ea să vorbească! Ce ai de spus în apărarea ta?

Cum tot ce îi spusese Trần despre rezistență îi alerga acum prin minte, Nicole se agăță de niște fraze gen lozincă.

– Cred în reforma agrară, spuse ea. Mai cred și că cei bogați ar trebui puși să plătească pentru ceea ce au făcut. Vreau să ajut la eliberarea țării din sclavie. Francezii au impus legi inumane. Au înecat revoltele în râuri de sânge. Ne-au jecmănit materiile prime.

Liderul se uită la Trần.

– Și zici că ți-a dat informații?

Trần confirmă.

O liniște tensionată puse stăpânire pe toată încăperea, când liderul se lăsă pe spătarul scaunului și își întoarse privirea spre ea. Transpirând din abundență și simțind cum i se întind petele de sudoare de la subsuori, Nicole nu mai știa încotro să se uite. Chiar dacă de-abia se întorsese de la toaletă, avea o nevoie disperată să meargă din nou. Vreo doi bărbați începură să mormăie, dar liderul ridică o mână, cerând să facă liniște. Își rulă foarte încet o țigară, netezind mai întâi foița, mărunțind tutunul, pe care îl presără apoi pe foiță într-o linie egală, în vreme ce cutele de pe frunte i se adânceau. Nicole ar fi vrut să îi strige să se grăbească, dar clipele parcă abia se târau. În cele din urmă, își puse țigara între buze, dar nu o aprinse încă.

– Deci care au fost? întrebă el, înclinându-și capul și vorbind din colțul gurii.

Dintr-odată, Nicole simți că îngheață, iar mintea refuza să mai gândească. Care au fost? Ce voia să spună cu asta?

Liderul lovi masa cu palmele.

– Informațiile alea. Care au fost și despre ce?

Îi stătea pe limbă să spună, dar, aproape plângând, ezită. Își făcu singură curaj, iar vorbele îi ieșiră la repezeală.

– Francezii trimit cincizeci de mii de soldați în nord, inclusiv avioane americane.

Liderul încuviință cu o mișcare a capului.

– Ești cântăreață?

Nicole continua să facă mari eforturi ca să se controleze. Nu trebuia să îl lase să vadă cât de frică îi fusese.

– Da.

– Știi cântece vietnameze?

– Mama mea a fost vietnameză.

Cu un gol adânc în stomac, Nicole simțea că e pe cale să se împotmolească. Toate privirile erau ațintite spre lider, când acesta își plecă fruntea.

– Dacă vrei să stai aici, o să cânți pentru noi. Ridică-te!

Se ridică în picioare, cu mintea golită de gânduri. Simțea că a făcut o greșeală groaznică. Riscă să arunce o privire spre Trần, dar fața lui era imobilă și evită să se uite în ochii ei. Deveni și mai tensionată. Și dacă nu va alege cântecul potrivit? Își aminti o melodie, o strofă din spectacolul său, apoi alta, dar îi lipseau celelalte cuvinte. Din acel moment, începu să alerge, cu disperare, printre melodiile care-i veneau în minte. Aveau să o judece, oare, și după cântecele pe care le alegea? Sau după felul în care cântă? Cu siguranță că s-ar aștepta de la ea să interpreteze ceva tipic vietnamez, cântece pe care toți cei prezenți se presupunea că le cunosc, dar mintea ei continua să-i ofere doar melodii franțuzești. De ce nu-și putea aminti cântecele pe care le învățase de la O-Lan?

Simțea că i se strânge gâtul, dar măcar îi veni în memorie o melodie; un cântec de leagăn despre vântul toamnei și sosirea iernii, pe care îl cântase recent împreună cu O-Lan, așa încât își aminti cea mai mare parte a cuvintelor. Ignorând sentimentul de spaimă care amenința să o cuprindă, începu să cânte. Și, pe măsură ce ritmul obsedant al cântecului umplea încăperea, închise ochii și se visă acasă, în grădina cu frunze plutind în bătaia vântului. Reuși să transmită ceva din pacea și melancolia toamnei, iar când deschise ochii, văzu că toți cei din cameră o ascultau. Când a terminat de cântat, nimeni nu a scos o vorbă.

După o clipă de tăcere, liderul înclină afirmativ din cap.

– Rămâne. Toată lumea e de acord?

Toți își dădură acordul, în afară de bărbatul cu cuțitul, care își arătă dezamăgirea și ieși din încăpere bombănind.

Liderul își aprinse, în sfârșit, țigara, suflând lent fumul afară, în timp ce se întorcea spre Nicole.

– Nu ai mințit în legătură cu trupele franceze. Aveam și noi informații despre asta. Dar vei fi supravegheată. Fă tu doar un pas greșit și...

Se ridică în picioare și plecă, dar se întoarse în cadrul ușii. Zâmbi, apoi plecă, lăsând o urmă de fum în spate. Nu fusese un zâmbet cald.

În ziua următoare, în timp ce așteptau să afle când urma să plece, Nicole și Trần stăteau în intimitatea curții înconjurate de ziduri din spatele casei. Ea urmărea din priviri un cameleon care se cățăra pe zid și, simțindu-se cam nelalocul ei, îi căută mâna lui Trần. El o refuză, cu un gest scurt.

– Nu putem fi văzuți că suntem atât de apropiați. Acum suntem camarazi.

Ea clipi des, confuză.

– Dar cu afecțiunea sau prietenia cum rămâne?

– Nu-și au locul aici.

Ea luă de jos o piatră și o aruncă spre un copac. Nu se așteptase să treacă printr-o asemenea stare și nici ca Trần să fie atât de distant.

– De îndată ce vom câștiga războiul, lucrurile se vor schimba, spuse el. O să am o funcție importantă în partid și atunci vom fi liberi să ne căsătorim.

– Ciudat fel de a face o cerere în căsătorie.

El zâmbi.

– Nu e destul de romantic pentru tine?

Nicole oftă. Îl plăcea, dar nu-i stătea mintea la căsătorie și în niciun caz cu Trần. Gândul la fotografia lui Mark, ascunsă în poșetă, îi răsări în minte.

– Acum, fii atentă! Nu uita să ai mereu o atitudine umilă! Să fii vigilentă! Să respecți vârsta, experiența și poziția socială! Să ții minte și că atunci când ai de-a face cu străini, cel mai bine e să te adresezi cu *ong*, adică „tataie".

– Știu ce înseamnă, răspunse ea, iritată de tonul superior cu care îi vorbise.

Se uită la orhideele care creșteau pe trunchiul unui copac din apropiere și ascultă ciripitul păsărilor. O să fie bine. Totul va fi bine. Trebuia să fie. Nu-i spuse lui Trần că deja începuse să simtă dorul de casă.

– Când întâlnești pe cineva, înclină-te ușor și zâmbește! Dacă te întreabă cine ești, să răspunzi: *Toi khoe. Cam on. Con ban.* Nimic mai mult. Orice ai face, folosește un limbaj civilizat. Nimeni nu-și arată adevăratele sentimente, deci și tu să faci la fel.

– Iar ca femeie, trebuie să fiu modestă.

Trần păru să nu remarce sarcasmul din spusele ei.

– Exact.

Un gard viu din iasomie se întindea de-a lungul unei laturi a curții, iar mirosul dulce al florilor o făcu să strănute. Stătea sprijinită de Trần, soarele dimineții strălucea prin găurile dintre nori, iar ea se simțea un pic mai bine. Moțăind la căldură, se gândea că cea mai bună opțiune a ei este să accepte fără condiții orice s-ar întâmpla de aici înainte.

– Ce zici de bărbatul cu cuțitul? întrebă ea.

– Duong? Nu-ți face griji din cauza lui.

Moralul i se mai ridică puțin, când, mai târziu, una dintre sătence aduse o oală cu orez și o salată de papaya proaspătă, cu legume murate.

– E un semn bun. Dacă ne hrănesc acum înseamnă că o să plecăm în curând, spuse el. S-ar putea să nu mai mâncăm nimic timp de câteva zile.

– Va fi greu drumul?

– Da, n-o să fie ușor. Ai să te obișnuiești cu lipsa luxului.

Cu o strângere de inimă, Nicole își aminti călătoria pe care familia ei o făcuse de la Hué la Hanoi. Și acela fusese un moment de cotitură. Atunci i se păruse un drum greu, dar în comparație cu ce îi aștepta acum, își dădea seama că fusese o nimica toată.

III

NEGURĂ ȘI NORI

Noiembrie 1952 – septembrie 1953

25

Vietnamul de Nord

Călătoria spre nord la începutul lui noiembrie nu a fost atât de dificilă pe cât se așteptase Nicole; dimpotrivă, se bucura de simțul libertății și iubea serile când peisajul, îndulcit de razele aurii ale soarelui la asfințit, împrăștia o vrajă care făcea ca totul să pară posibil. Acestea erau lunile când era bine să umbli pe jos. Mergeau pe timp de noapte, când puteau, printre liliecii care zburau la întâmplare printre copacii mici. Când văzură un urs negru în lumina albastră a lunii, Nicole îngheță. Ochii larg deschiși ai lui Trần o avertizară să nu se miște. Ursul a trecut mai departe.

Când încercau să doarmă pe timpul zilei, îi trezeau maimuțele cu nasul alungit, care îi trăgeau de păr și le cotrobăiau prin genți sperând să găsească mâncare.

S-ar putea să fi fost doar un interludiu înainte să înceapă munca cea grea, dar, hotărâtă să dea tot ce poate, se mulțumea să doarmă în condiții precare, entuziasmată de sălbăticia din jur și luând fiecare zi așa cum era. Au existat momente când, apropiindu-se prea mult de trupele franceze, avusese sentimentul acut de pericol – care îi înfierbânta sângele –, dar viața în aer liber, trăită împreună cu vântul, cu ploaia și în

compania păsărilor, crease un fel de exaltare care clocotea înăuntrul ei. Se simțea ca și cum ar fi început să descopere ceva nou despre ea însăși și era ușurată de faptul că Trần nu se aștepta să facă sex din nou.

Primele zile cu trupa de teatru au trecut repede. La început, se simțise ciudat, dar urmase instrucțiunile lui Trần și reușise să nu renunțe. Învățase să urmărească semnele, mici dezvăluiri ale fizionomiei și alte detalii asemănătoare, și se pricepea să intuiască ce gândeau oamenii. Spera ca niciunul dintre ei să nu poată citi în mintea *ei*. Ospitalieri și deschiși să împărtășească, încercaseră să o implice, dar ea se ținuse deoparte, își cântase bine cântecele și avusese grijă să nu scape vreodată un cuvânt în franceză. Și-a făcut o singură prietenă, o cântăreață pe nume Phuong, cu care avea obiceiul să fumeze la sfârșitul câte unui spectacol, înainte de a demonta scena și de a merge mai departe.

Spectacolul era un fel de Chèo, pe vremuri un gen de satiră care prezenta episoade scurte din viața de zi cu zi, jucată de țărani în piața satului. O piesă de teatru simplă, cu melodii care i se potriveau lui Nicole, care descoperi astfel că toată munca ei cu O-Lan era pe deplin răsplătită. În mod tradițional, acțiunea înfățișa oamenii care se confruntă cu dileme etice și probleme religioase, dar acum narațiunile erau, tot mai frecvent, variante moderne create de Viet Minh, parabole pe tema sacrificiului de sine.

Concepute să consolideze spiritul susținătorilor din mediul rural și să-i convingă pe nehotărâți să se alăture rezistenței, povestirile prezentau bărbați și femei care își apără eroic țara împotriva francezilor.

Melodiile erau cântate cu acompaniamentul instrumentelor tradiționale: țitere, lăute, scripci și xilofoane din bambus.

Iar tobele aduceau, cu bătăile lor, doritul ritm militar. La început, Nicole se simțise stârnită de muzica și textele noii sale lumi. Și astfel, zilele s-au transformat în săptămâni și săptămânile în luni și la un moment dat își dădu seama că face parte din spectacol de aproape șase luni. Într-o după-amiază, după un drum lung printr-o zonă mlăștinoasă, stătea pe o buturugă, într-un loc liniștit, la umbră, și se gândea.

În ultimul timp, porțiile meschine de mâncare și condițiile mizere deveniseră mai greu de suportat decât înainte. Acum, că trebuiau să doarmă în grajduri pline de umezeală și bârloguri infestate de șobolani, gândurile ei se îndreptau tot mai des spre micile luxuri din trecut. Nu faci treabă bună cu burta goală. Mereu flămândă, simțea tot timpul că arde și că e lipicioasă și, tot scărpinându-se pe picioare de la numeroasele mușcături, amintirea vilei lor franțuzești devenea mai atrăgătoare. Încercase să-și amintească detaliile fiecărei camere, dar imaginile erau tulburi. Își scormoni puternic creierul căutând să se concentreze, dar nu reuși să-și aducă în memorie decât imaginea cu fostul ei dormitor, baia de la etaj și bucătăria.

Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să facă o baie în cada din mica baie pe care o împărțise cu Sylvie. Zâmbi amintirii și chiar îi fu dor o clipă de sora ei, când îi veni în minte cum o parte a băii era ordonată, iar cealaltă era împopoțonată cu ace de păr, cleme și vase cu cremă de față, cu capacele lăsate deschise. Văzu cu ochii minții oglinda cea mare în stil art-deco, care acoperea un perete întreg, cum se aburește și își aminti cum, dacă te uitai pe fereastră, vedeai frunzele palmierilor. Păreau niște imagini atât de îndepărtate... Cât de inocentă fusese!

Iar acum, mai singură ca niciodată, își punea tot soiul de întrebări. Fusese o greșeală să vină în nord cu Trần? Se înșelase în privința lui Mark? Poate că o încurajase să se întoarcă acasă tocmai din grijă pentru ea. Știa că acționase la primul impuls, dar poate că, dacă ar fi căutat adevărul despre arestul ei la domiciliu și despre crima de la hotel, lucrurile ar fi stat altfel.

Verifică să fie sigură că nu o vede nimeni, apoi își trecu vârful degetelor peste fotografia lui Mark, înainte să o strecoare la loc în geantă. Se uita la ea în fiecare zi și zâmbea mereu când își amintea cum căzuse el în lac. Dar crescuse într-o familie în care nu se spunea adevărul, așa că, în loc să stea la locul ei, acum fugea. O-Lan avusese dreptate.

Deși Trần spusese insistent că va lucra împreună cu trupa, de fapt era plecat cu săptămânile. Când se întorcea, îi acorda mai puțină atenție decât înainte și căldura din ochii lui dispăruse. O supăra mai mult

decât îi plăcea să recunoască. Nu pentru că îl dorea, ci pentru că o făcea să se simtă și mai mult lăsată în voia sorții. Știa că unii membri ai trupei erau mesageri pentru Viet Minh – nu putea să fie sigură care dintre ei –, dar în fiecare sat prin care treceau, spionau cine era de partea naționaliștilor și cine nu. Represaliile aspre deveniseră tot mai frecvente. Trupa juca întotdeauna cu măști sau cu fețele pictate în roșu și alb, ceea ce însemna că existau puține șanse ca vreun francez să o recunoască. În timpul zilei purta rochie tradițională vietnameză, care, de asemenea, acționa ca o deghizare și, deși se temea că ar putea fi găsită de ofițerii armatei franceze, uneori chiar dorea asta, numai să poată vorbi franceză din nou. Dar era adevărat și că, în lunile în care fusese cu trupa, văzuse lucruri pe care și-ar fi dorit să nu le fi văzut: lucruri care îi zdrobiseră orice urmă de credință că Indochina ar trebui să mai fie franceză. Și cu cât petrecea mai mult timp cu trupa, cu atât mai vietnameză se simțea.

Se ridică de pe buturugă, se întinse și porni să se pregătească în rulota pe care o împărțea cu alte trei persoane. Ele terminaseră deja, așa că trebuia să se grăbească.

Îi plăcea să-și picteze fața și îi mai rămăseseră doar buzele de conturat când vraja a fost distrusă de apariția unui nou interpret lângă ea. Aruncă o privire în oglindă și îngheță când îi văzu reflexia. Cu o mare neliniște, îl recunoscu pe Duong, bărbatul care savurase momentul în care îi arătase cuțitul, cu câteva luni în urmă. El salută cu o mișcare a capului, așa că ea rămase în picioare și, reamintindu-și cuvintele lui Trần despre respectul față de cei mai în vârstă, îi adresă, conștiincioasă, o plecăciune politicoasă, înainte de a pleca din cabină, cu mintea golită și trupul greu.

În seara aceea spectacolul s-a desfășurat ca de obicei. Nimeni nu i-a spus nimic, dar avea impresia că toți știau de ce bărbatul era acolo, însă nimeni nu îi spunea. Putea să-l vadă cum o observă în timpul spectacolului și o întrista faptul că, în ciuda tuturor lunilor în care călătorise și jucase alături de ei, membrii trupei încă o considerau străină.

A doua zi, trecu pe lângă câțiva membri ai trupei care stăteau la palavre. Discuția încetă imediat ce o văzură, urmată de o tăcere glacială. Legătura fragilă se rupsese rapid, deși mai rămăsese una: prietena ei, cântăreața Phuong, care acum își acorda instrumentul. Nicole încercă să obțină câteva răspunsuri, dar ea clătină din cap și își coborî privirea. Fata avu impresia că ar fi vrut să îi vorbească, dar nu putea. Când nu știi în cine poți să ai încredere, devii vulnerabil și un cuvânt rostit neglijent ar putea fi un dezastru. Dacă voia să afle ce se întâmplă, trebuia să se confrunte cu omul cu cuțitul. În timp ce cerceta zona, își dori ca Trần să fi fost acolo și de partea ei, așa cum fusese odinioară. Dar Trần nu era, așa că trebuia să se descurce singură. Curând îl găsi pe bărbatul care stătea sub un copac noduros, lângă una dintre caravane. Se propti pe picioare în fața lui și îl privi direct în ochi. Ar fi fost mai sigur să o ia mai încet, dar cuvintele îi ieșiră cu repeziciune.

– Ce cauți aici?

Bărbatul se scărpină la nas și își aprinse o țigară.

– A trecut mult timp.

– Unde e Trần?

Omul nu răspunse, dar suflă un val de fum prin nări.

– E bine?

El își înălță capul și se frecă pe bărbie.

– Cred că tu și cu mine avem nevoie de ceva timp împreună să ne cunoaștem.

– Spune-mi despre Trần!

– Ești fecioară? întrebă el, făcându-și ochii mici și zâmbind.

Nicole nu avea de gând să-l lase să o intimideze.

– Ce legătură are?

– De ce te interesează atât de mult băiatul?

– E un tovarăș.

– Bun răspuns! zise el, tulind din cauza fumului. Dar e ceva mai mult de-atât...

Se ținu să nu reacționeze. Vietnamezii își arată rar sentimentele și știa că încerca să o provoace.

Ridică din umeri.

– Sunt loială cauzei.

– Asta vom vedea în curând, zise el, apoi se ridică în picioare și plecă.

Amenințarea voalată din comportamentul lui o speriase, așa că în următoarele câteva zile avea să fie cu ochii pe el. Omul emana un fel de putere, dar neștiind precis despre ce era vorba sau cum intenționa să o folosească, Nicole se simțea lipsită de apărare. Ceilalți membri ai trupei erau, și ei, îngrijorați din cauza lui și părea că nimeni nu ar fi riscat să fie de partea ei.

Sentimentul de neliniște creștea, iar când nu mai reuși să doarmă din cauza aerului greu și apăsător, merse afară să asculte cacofonia sunetelor nopții care se ridicau din junglă. Pericolele imaginare erau disproporționate pe timp de noapte, deci cum ar fi putut spune dacă era doar propria-i teamă sau omul chiar o amenințase?

A doua zi, un mic sat cuibărit într-o vale, în care stătuseră o noapte, a fost incendiat de francezi. Urmărise, neputincioasă, de sus de pe munte, cum se risipiseră în vânt ultimele bucle de fum. Fuseseră măcelăriți copii și femei, iar cei care supraviețuiseră nu mai aveau nimic acum. Când a întrebat cine va îngropa morții, a fost șocată să afle că nu vor fi îngropați; astfel de atrocități le amintesc țăranilor de ce sunt capabili francezii. În timp ce se gândea la asta, își intersectă privirea cu cea a bărbatului.

De data asta nu-l căutase, dar el stătea acolo, sub o lampă cu acumulator agățată de o ramură. Scoase un brici, asemenea celui pe care îl folosea tatăl ei, și începu să cioplească un băț, lama strălucind în lumina lămpii.

– Nu poți să stai fără mine, nu-i așa? spuse el clipind spre ea. Te-ajut dacă vrei. Ești disponibilă, nu-i așa, ca toate femeile franceze? Să nu crezi că n-am avut experiențe din astea.

Asta o sperie și mai mult decât comportamentul de mai devreme. Îi observă încheieturile groase și umerii masivi. N-ar avea nicio șansă împotriva lui.

Ziua următoare a fost cețoasă și rece. Caravana lor trecu printr-un sat unde trebuiră să se abată de la drum, ca să evite o adevărată pătură de muște negre care se hrăneau din cadavrul unei femei ce fusese aruncată într-un șanț. Femeia purta costumul negru tipic al femeii Viet Minh și fusese azvârlită de parcă viața ei nu ar fi însemnat nimic. Nicole se forță să privească în urma caravanei și zări o fetiță parțial ascunsă de corpul femeii. Era dureros de slabă, nu avea mai mult de cinci ani și, deși hainele ei erau tot negre, în jurul gâtului avea o eșarfă albastră. Când văzu ochii căprui ai copilului, larg deschiși și privind în gol, Nicole se gândi imediat la Yvette. Cu lacrimi în ochi, se întoarse. Nu putea face nimic pentru ei.

Puțin mai târziu, pe măsură ce traseul caravanelor șerpuia de-a lungul muntelui, drumul se îngustă din ce în ce mai mult, până când deveni ceva mai lat decât o cornișă, așa că Nicole coborî și merse pe jos în urma uneia dintre rulote. Nu ar fi fost nevoie de prea mult pentru ca o rulotă să cadă în prăpastie, așa că se simțea mai în siguranță pe picioarele ei. Curând, Duong o atinse când veni lângă ea, iar Nicole observă că avea un rucsac în spate. Îl aștepta să facă el prima mișcare și nu fu deloc surprinsă când o apucă de cot și o trase deoparte.

– Te rog! spuse ea. Mă doare.

El râse.

– Unde e Trần? E rănit?

– Nu începe din nou cu asta. Spune-mi, ești cu adevărat loială?

– Desigur. Partidul cere supunere și eu sunt supusă.

– Astea-s doar vorbe. Dar stai liniștită. Am fost instruit să te duc la Trần.

Nicole se opri din mers, trăgându-și în sus cizmele.

– Nu te cred. Vreau să rămân cu ceilalți.

El îi aruncă o privire plată.

– Mă crezi sau nu, o să vezi curând. Când drumul coboară, în scurt timp, o să fie o bifurcație. O să rămânem în spatele caravanei și o s-o luăm spre stânga, în timp ce restul va ține drumul spre dreapta.

Respirația ei deveni mai agitată. Nu trebuia să-și arate frica.

– Și lucrurile mele? Sunt în rulotă.

– N-o să ai nevoie de ele. Poți lua doar ce ai în spate acum. Lipește-te de munte și lasă-i pe toți să treacă.

– Și dacă nu?

Se uită în jos de pe marginea prăpastiei și își supse dinții.

– E cale tare lungă până jos.

Nicole nu știa ce să creadă. Nimeni n-ar fi putut supraviețui unei astfel de căderi. Dacă ar fi o sentință la moarte, puținii membri ai trupei care ar fi putut să observe că era împreună cu bărbatul, ar pretinde că nu au văzut nimic. Își simțea pieptul cum i se înalță și coboară și spera ca el să nu vadă primele ei semne de panică. Era foarte probabil ca mintea să-i intre în cădere liberă, dar nu avea de ales. Trebuia să facă ce voia el.

26

Nicole și Duong depășiră ținuturile înalte, unde rododendronii sălbatici din nord-vest deschideau calea spre dealurile mai joase. Acolo, maimuțe, lilieci și veverițe zburătoare săreau prin aer, iar ferigi uriașe se înălțau spre cer. Pe unde creștea bambusul, trebuiau să se ferească de mlaștinile cu apă galbenă. Dacă nu ar fi fost atât de speriată, i s-ar fi părut chiar frumos.

Îi era și foame și, sub ceea ce păreau niște nori nesfârșiți, mâncau biscuiți uscați și beau doar o cantitate infimă de apă. Ceas după ceas, Nicole se temea că el ar putea să o atace și, în timp ce zăceau sub o boltă de flori albe, își dorea să rătăcească liberă pe străzile din Hanoi. Nu se putea gândi mai departe, dar era tot timpul cu un ochi pe trei vulturi care se învârteau pe deasupra, urmărindu-le traseul, și cu celălalt ochi pe el, sperând tot timpul că nu va deveni prea curând o pradă spre care îngrozitoarele păsări se vor năpusti curând.

Măcar nu era prea cald; cam douăzeci și cinci de grade. Când, în cele din urmă, păsiră pe un covor adânc de iarbă luxuriantă de la marginea unei poiene și ajunseră la un gard din bambus, erau pe drum de aproape o săptămână. Din fericire, ploile musonice se îndepărtaseră puțin, altfel toată săptămâna ar fi fost un iad. Inima îi tresări când un fazan argintiu se înălță din lăstăriș, cu coada lungă, albă și elegantă.

Părea că au ajuns la marginea unui sat, așa că cel puțin exista o șansă să găsească un castron de orez și un fel de pat pe care să doarmă. Dar, pe măsură ce se apropiau și nu apăreau semnele obișnuite ale vieții unui sat, începu să-și dea seama că nu era un sat ca toate celelalte. Mai mult, văzu chiar gărzi cu puști, amplasate la intervale. Locul era învăluit într-o tăcere stranie. Se opri din mers și bărbatul o înghionti din spate.

– Tabăra de reeducare, spuse el.

Nicole auzise despre aceste locuri îngrozitoare, dar nu crezuse niciodată zvonurile. Acum păreau că sunt adevărate în totalitate. Gardienii i-au lăsat să intre și, pe măsură ce se apropia, aspectul sumbru al taberei o făcu să simtă un fior rece pe șira spinării. Din lunile petrecute cu trupa, știa că reeducarea era folosită ca un mijloc de răzbunare, represiune și îndoctrinare. Mii de oameni fuseseră închiși fără nicio acuzație, fără nicio judecată. Iar aici, fețele uscățive și pământii ale prizonierilor trădau groaznicul adevăr. Ăsta era locul în care soldaților francezi și membrilor bogatelor familii ale mandarinilor vietnamezi li se spălase creierul spre a fi supuși: bărbați, femei și chiar copii. Forțați să-și arate recunoștința pentru tratamentul aspru care li se aplicase, erau, de asemenea, obligați să-și recunoască vinovăția pentru așa-zisele lor crime. Cei mai mulți păreau că abia se țin în viață.

– Cei care nu se conformează sunt trimiși într-o tabără de represalii, spuse bărbatul și zâmbi, bucurându-se în mod evident de neliniștea ei. Mult mai rău.

Gâtul lui Nicole se strânse. Oare avea de gând s-o lase acolo? În timp ce el o ducea prin tabără, încercă să prindă privirea unei franțuzoaice încătușate, dar ochii ei goi i-au transmis o pierdere mai groaznică decât cea a unei simple libertăți fizice.

– De ce sunt aici?

– Ți-am spus. Te duc la Trần.

Nicole oftă.

– Sigur nu e prizonier?

Omul râse și arătă spre cealaltă parte a unui luminiș, unde un Viet Minh inspecta un rând de prizonieri francezi costelivi.

– El este *can-bo*. Responsabil cu reeducarea.

Simți că i se ridică părul din cap de frică.

– Un cadru politic?

Urmări cum Trần îl chemă pe unul dintre bărbații aliniați. Omul întinse o mână în față ca și cum ar fi încercat să-și ghideze pașii, dar se împiedică. După fața lui înnegrită, părea să fi orbit. Trần păși înainte și ea speră că îl va ajuta pe om; în loc de asta, el îi dădu o pușcă uneia dintre femeile care stăteau în rând. Nicole privi cum Trần îi vorbește femeii, arătând înspre bărbat. Femeia clătină din cap. Atunci Trần trase afară din rând un băiețel, care nu putea avea mai mult de cinci sau șase ani. Femeia țipă și, auzindu-i vocea, bărbatul strigă și el.

Nicole făcu un pas înainte, dar însoțitorul ei o trase înapoi.

Realitatea a ceea ce urma să se întâmple se prăbuși asupra ei. Căuta un indiciu pe fața lui Trần, privind îngrozită cum smulge pușca din mâinile femeii și cheamă un gardian, care aduse două cuști mici de bambus. Lui Nicole începură să-i zvâcnească tâmplele, atunci când una dintre cuști fu pusă pe capul femeii și fixată cu frânghie. Câte o scândură de lemn era atașată de fiecare parte a cuștii, apăsându-i în jos pe umeri. Exact același lucru i-au făcut și copilașului. Nicole pierdu noțiunea timpului. Părea să dureze atât de mult, dar, în același timp, deja se terminase. Revoltată de frica pură care se citea în ochii mari ai copilului pe când era dus de acolo, arătă spre femeia care se tânguia și spre orbul căzut în genunchi, implorând în limba franceză.

– De ce?

– Tatăl a refuzat să devină un om nou. Este un reacționar care a încălcat regulile taberei.

– Dar de ce să-i pedepsească soția și copiii?

Omul ridică din umeri.

– Ce se va întâmpla cu ei?

– Vor sta în râu timp de douăzeci și patru de ore.

Nu-și putu ascunde șocul din voce.

– Apa este înghețată. Se vor îneca.

Bărbatul ridică iarăși din umeri.

– Vino! Să mergem la Trân!

Nicole își cuprinse corpul cu brațele, refuzând să creadă că Trân a putut să ordone așa ceva. Amintirea cu ea, aproape înecându-se în râul Perfume, îi reveni brusc. Presiunea teribilă, sunetul bubuitor al râului. Simțindu-se ca și cum ar fi avut picioare de plumb, se forța să se miște. Acum, mai mult ca niciodată, își dorea să se poată întoarce la vechea ei viață. Când ajunse la Trân, nu își putu înfrâna lacrimile și mânia din priviri.

– Nu înțeleg. De ce să îi faci rău copilului?

Trân își îndepărtă o șuviță de păr și își șterse umezeala de pe frunte.

– Ai văzut cuștile alea?

Ea dădu din cap.

– Sunt ale francezilor. Le-au folosit zeci de ani. Pe bărbați, femei și copii. Acum, să se bucure și ei de propriul tratament.

Se uită la el, încercând să-l regăsească pe bărbatul pe care-l cunoștea. Cum devenise așa de crud? El îi întoarse privirea, iar Nicole își aduse aminte de blândețea lui față de Yvette, dar putea să vadă și că ochii lui, odinioară atât de pasionați de cauză, păreau acum nemiloși.

– Vrei să-mi spui ceva? întrebă el.

Ea dădu încet din cap.

– Adu-ți aminte, Nicole! Ți-am spus că va veni o vreme când va trebui să alegi.

Ea avea maxilarele încleștate.

– Credeam că am ales.

– Este o alegere care trebuie reconfirmată.

– Am fost cu trupa de teatru timp de șase luni. Dacă nu mă crezi acum, nu o vei face niciodată.

– Vom vedea.

Devastată de ceea ce văzuse, știa că se află pe un teren mișcător, dar hotărî că singura cale era să braveze.

Trăgându-și umerii înapoi, spuse cu voce calmă.

– Sunt devotată cauzei, Trần.

El făcu semn unui grup de gardieni vietnamezi să se apropie.

– Avem acum multe sute de ostatici francezi și vin tot mai mulți în fiecare zi. Ne poți fi utilă.

– Făcând ce?

Bărbații se adunară împrejur, încuviințând unul spre celălalt.

– Vei vedea în curând.

– Spune-mi acum, Trần!

– Foarte bine. O să te alături Bordelului Mobil de Campanie.

– Un bordel mobil de teren? Nu vorbești serios, aproape a râs ea.

– Avem nevoie de informații. Tu ești franțuzoaică.

El zâmbi și ea se clătină când văzu privirea din ochii lui.

– Tu vorbești serios?

El se uită spre ceilalți bărbați, dintre care unul sau doi rânjeau.

– Cred că e amuzant, mai ales că tocmai tatăl tău a fost cel care, nu cu mult timp în urmă, a adus sute de fete negre din Africa pentru ca să-i servească pe francezi.

– Nu tatăl meu.

– Acum îl aperi?

Își aminti că îl văzuse pe tatăl ei cu una dintre acele femei negre și clipi să alunge imaginea. Lisa menționase și implicarea lui Giraud. Asta făcea tatăl ei? Furniza prostituate împreună cu Giraud?

– Ăsta este adevărul, spuse Trần și zâmbi din nou.

– Nu o voi face.

– S-a hotărât deja. Acum vino! O să-ți arăt unde vei dormi. Mâine vei fi spălată și dusă la locul unde te vei oferi voluntar pentru sarcina ta. Iată îmbrăcămintea pe care o s-o porți când ajungi la postul francez. Și ține minte, vom ști dacă ne trădezi.

În prima parte a nopții, Nicole nu-și putu ține gândurile în frâu. Cât de naivă fusese să creadă că ar putea să-și mențină separate cele

două jumătăți din viața ei. Bineînțeles că trebuia să aleagă. Desigur. Dar, îngrozită de comportamentul lui Trần, simțea acum că a ales partea greșită. Era ca și cum războiul ar fi eliberat o puzderie de monștri și nu putea fi sigură dacă bordelul era un test sau un truc. O trimiteau în teritoriul ocupat de francezi, unde, ca să-și salveze pielea, ar fi putut să divulge informații despre amplasamentele vietnameze; totuși, era o persoană dată în urmărire și asta însemna că francezii o vor închide cu siguranță. Trần trebuie să fi știut asta.

O treceau fiorii când auzea sforăiturile care se ridicau din cortul învecinat, care nu era decât un acoperiș, pur și simplu o prelată pusă peste patru sau cinci bețe de bambus. Se târî afară din cortul ei și aruncă o privire împrejur, ținându-și respirația. Iluminată doar de o lună anemică pe un cer întunecat, ceața se prelingea printre corturi. Chiar și gardienii de serviciu adormiseră, dar când văzu o siluetă întunecată, aproape că i se opri inima.

Se auzi o bufniță. Nicole sări din loc. Omul veni mai aproape și văzu că era Trần. Se apropie de ea, își puse un deget pe buze și îi făcu semn să îl urmeze în timp ce se strecura de-a lungul gardului de bambus din spatele corturilor, căutând, pe încercate, un țăruș care nu fusese bătut bine în pământ. Fiecare pas părea asurzitor, frunzele și crengile zdrobindu-se zgomotos sub tălpi. Deși nu văzuse pe nimeni altcineva treaz în timp ce mergeau tiptil de-a lungul împrejmuirii, imaginația ei o luă razna, crezând că vede și aude lucruri care nu existau.

El găsi țărușii de gard mai slabi pe care îi căuta și îi scoase din pământ, apoi își trecu vârful degetelor peste buzele ei.

– Du-te acum, Nicole! Mâine te vor căuta. Trebuie să ajungi departe și încă repede.

Bucățile de gard desprinse îi lăsau puțin spațiu, dar suficient cât să se târască pe burtă. Oare chiar vorbea serios că o lasă să plece?

Și dacă era o capcană? Gândul o blocă. O să fie cu spatele la el. Iar el avea o armă. Oare nu cumva își risca propria reputație?

– Grăbește-te, spuse el și o împinse puțin. Ghemuiește-te! Furișează-te!

Ar spune că o împușcase în timp ce încerca să evadeze. În orice clipă ar putea auzi împușcătura.

– De ce m-a adus aici omul ăla? șuieră ea.

– Partidul se teme că ar putea fi trădat de membrii de rasă mixtă. Acum au loc represalii. Nu erai în siguranță cu trupa. Trebuia să te iau de acolo. Ia asta!

Îi dădu o busolă și Nicole o luă cu mâini tremurânde.

– Mergi spre sud! În sacoșa asta sunt câteva haine franțuzești.

Luă sacoșa, iar vocea lui, deja scăzută, se auzi și mai încet.

– Grăbește-te! Nu te opri! Nu dormi!

Se gândi la vechea ei poșetă cu fotografia lui Mark înăuntru.

– Trebuie să-mi iau poșeta.

– Nu e timp pentru asta.

– De ce faci asta?

Trân se îndepărtă puțin.

– Îmi pasă de tine, Nicole, foarte mult. Mi-a păsat mereu. O să vin să te caut când se va termina.

În zilele următoare, Nicole s-a mișcat cât de repede a fost în stare, furișându-se prin locurile primejdioase, adesea dezechilibrându-se și alunecând în șanțuri abrupte și umede. Înfrigurată și udă, învață cum să evite încăierările și deveni din ce în ce mai dibace în a-și găsi drumul prin junglă și mlaștină. Află singură cum să se strecoare printre pâraiele de munte și cum să cerșească mâncare în satele mici, unde mai erau și oameni prietenoși.

De fiecare dată când sunetul pașilor ei stârnea vreo trupă de maimuțe urlătoare, se oprea înfricoșată. Nu avea cum să știe cine ar putea s-o urmărească, nici cu cine s-ar putea întâlni, dar stabilise că singura ei șansă era să se întoarcă la Hanoi. Dacă exista vreo șansă... Niciodată casa ei nu păruse mai atrăgătoare și, când se trezea că tânjește să o vadă

din nou, imaginea ei o alina. În timp ce mergea, se gândea la Lisa, care fusese mereu atât de ferm de partea ei.

Îi reveni în minte o amintire din vremea când locuiau în Hué și era în grădină cu Lisa. Era devreme și, cum soarele începuse să se ridice, îl urmărea cum pictează vârfurile copacilor împodobindu-i cu o lumină rozalie. Briza se strecura prin grădină și simțea cum o ia pe sus. Un colțișor de rai, cu care nu se întâlnea în fiecare zi.

– Aici încă pot să aud vocea lui Dumnezeu în sunetul vântului și să-i simt spiritul în cerul nesfârșit, spusese Lisa.

Nicole i se alăturase.

– Aici încă pot să miros parfumul florilor de nufăr și îmi pot imagina iazurile pline de nuferi, cu broscuțe care sar și stropesc.

Lisa o îmbrățișase.

– Cât de poetice suntem astăzi! Hai să ne plimbăm puțin și apoi îți fac cele mai frumoase cosițe franțuzești, cum nu are nicio fată din clasa ta.

Amintirea se estompă și acum Nicole se gândea la Trần. Nu era deloc un gând reconfortant. Comportamentul lui fusese doar o mascaradă? Dar acei oameni pe care i-a pedepsit? Acolo nu fusese nicio prefăcătorie. Trebuia să se forțeze să nu se mai gândească și să se concentreze cum să ajungă acasă.

Acasă. Se gândea mereu la asta, chiar și atunci când pleoapele ei erau mușcate și atât de umflate de murdărie, încât de-abia vedea, gândul îi era tot acasă. Bocancii ei îmbibați de apă se dezmembraseră, rănile de pe picioare erau infectate, și totuși, în ciuda durerii atroce, continua să meargă. Gâfâind de frică de fiecare dată când auzea semne de viață, se adăpostea în desișuri de bambus sau în spatele mantiilor copacilor tiana, oprindu-se să se odihnească doar atunci când nu putea să meargă mai departe.

Într-o zi, în timp ce privea micile diguri și câmpurile de orez, observă fum de lemne arse și văzu acoperișurile unui sat ruinat care încă mai fumegau. Traversă un pârâu și, când ajunse mai aproape, zări un soldat francez trăgând afară o femeie din locul unde se ascunsese. Oribil, o scenă groaznică. Încă în hainele de noapte, femeia avea un păr lung, castaniu,

mai deschis la nuanță decât al celorlalte femei, și probabil că, odinioară, fusese frumoasă. Se împiedică și căzu pe spate, apoi întinse brațele-i subțiri, implorând și cerșind milă, în timp ce soldatul o trase din nou, ridicând-o în picioare. Nicole închise ochii, incapabilă să fie martoră la ce avea să urmeze. Dar când auzi țipătul femeii, se forță să privească. Țipătul se opri repede. Fața femeii devenise rigidă. Trebuie să fi știut ce avea de gând să-i facă soldatul și nu voia să-i ofere plăcerea de a vedea că se teme de el. Îl scuipă de mai multe ori în față, în timp ce o împingea spre peretele unei barăci, unde i-a ridicat cămașa de noapte și a violat-o. Apoi a împușcat-o în cap. Sânge. Atât de mult sânge. Cu inima frântă, Nicole se chirci la pământ. Femeia fusese soția cuiva, fiica cuiva, mama cuiva. Cum pot bărbații să facă așa ceva? Simți cum furia îi zdrobește pieptul și, în acel moment, urî bărbații. Toți bărbații. Îi venea să le taie beregata sau chiar mai rău, ca răzbunare pentru ceea ce tocmai se petrecuse.

Așteptă multă vreme după ce soldatul plecase, apoi, forțându-se să nu i se înmoaie genunchii, târî trupul femeii în baracă și îl acoperi cu un fel de saci, pe care îi găsise acolo. După aceea, răscoli parcelele de legume abandonate, scurmând cu unghiile după orice rădăcină de legumă rămasă în pământul roșu. În spatele unei colibe găsi o oală mare plină cu apă de ploaie. Bău și mâncă, privind spre orizontul albastru cernit, apoi se odihni o oră.

Treptat, în următoarele zile și săptămâni, se obișnui cu sălbăticia peisajului și prinse curaj. Nemaitemându-se să fie singură, descoperi că, fără îndoială, natura era incredibil de puternică, dar și ea era puternică, într-un fel pe care nu-l înțelesese niciodată înainte.

Uneori se oprea să se minuneze de covoarele de flori violete care se întindeau în toate direcțiile. Odată, când se lăsase ceața și norii explodau de tunete, s-a adăpostit sub niște tufișuri și, așezată cu genunchii strânși la piept, încercase să doarmă. Dar nici măcar acolo, ascunsă și protejată de zidul albastru-verzui al junglei biciuite de ploaie, nu reușea să scape de sunetul tunetelor. Era disperată de foame și asta nu mai putea suferi amânare.

Într-o dimineață, cocoțată pe vârful unei stânci calcaroase, privi zborul în derivă al unor libelule enorme. În afară de o singură furtună, vremea fusese relativ uscată, dar asta însemnase că strălucirea soarelui la miezul zilei era de nesuportat, iar lumina era prea ascuțită. Închise ochii pentru o clipă sau două și visă la niște pâine prăjită, cu ouă. Cu gustul pe buze, deschise ochii din nou și, cu palmele streașină la frunte, se uită în jos peste vale. O trupă de soldați Viet Minh trecea prin apropiere, târându-și picioarele. Ar fi fost chiar în raza lor vizuală, dar, ghemuită în spatele tufișurilor de unde îi urmărea, nu aveau cum să o vadă. Ostașii purtau căști înfășurate în plasă neagră, în care erau prinse frunze de palmier; cercurile de sârmă de pe spatele lor, înfășurate în frunziș, completau camuflajul. Se potriveau perfect cu verdele vegetației din jur. Lui Nicole îi păru rău pentru toate avioanele franțuzești care se roteau pe deasupra, că nu pot să vadă aceste coloane de oameni.

Rămase nemișcată până când trecură trupele Viet Minh, apoi se simți amețită de ușurare.

Când dealurile răsăriră în dreapta unui ținut mlăștinos care se întindea cât vedeai cu ochii, Nicole nu mai știa ce să facă. Să încerce să treacă prin mijloc sau să facă un mare ocol? Trebuia să-și continue drumul și, în cele din urmă hotărî să riște, pășind pe pietrele de trecere de prin mlaștină. Puțin mai încolo, văzu cum unii din Viet Minh făceau găuri adânci în drumuri și diguri, astfel încât, atunci când francezii aveau să ajungă acolo, să fie nevoiți să-și cheltuiască tot timpul și energia pentru a repara mai întâi daunele, înainte de a-și putea face vehiculele grele să înainteze.

Curând după aceea, ca martoră a unui atac vietnamez cu mortiere asupra unei garnizoane franceze, se simțea extrem de nehotărâtă. Viața ei ca susținător al Viet Minh se încheiase abrupt și nu le putea permite să o găsească. Dar nu avea încredere nici în stăpânirea franceză. În decurs de o oră, dezastrul era total și nu avea de ales decât să privească de la distanță cum supraviețuitorii francezi treceau la grămadă și cu mâinile ridicate, păziți de o coloană dublă de soldați Viet Minh. Un

lucru era sigur: tatăl ei le subestimase puterea. Pe oriunde fusese, oamenii se întorceau cu miile împotriva francezilor, iar ea era conștientă de faptul că, din momentul în care Viet Minh se redefiniseră drept comuniști, sprijinul de care se bucurau creștea tot mai repede.

Intelectualii ca Trần se alăturaseră cauzei încă de la început, dar acum vedea țăranii care acționau ca o rețea de sprijin, transportând răniți la spitale improvizate și traversând teritoriile muntoase anevoioase, ca să livreze alimente și arme. Mulți muriseră pentru țara lor, iar Nicole știa că mulți alții ar face la fel. Acum recunoștea și ea cu adevărat că era țara lor. Niciuna dintre părți nu era scutită de blam pentru operațiunile clandestine, dar acum înțelegea mai bine motivele pentru care trebuia să fie așa.

Nu avea niciun plan pentru ce avea să facă atunci când va ajunge acasă și nu avea idee dacă familia ei o va accepta măcar. Întoarcerea reprezenta un risc imens. Ar fi catalogată drept trădătoare de către francezi – ceea ce, desigur, era –, dar era un risc pe care trebuia să și-l asume. Nu avea unde altundeva să meargă. Poliția știa că evadase din arestul de la domiciliu și trebuie să fi bănuit de mult că s-a alăturat inamicului. Se ruga să nu o bage la închisoare și spera că tatăl ei ar putea să-l convingă pe Giraud să o deporteze în Franța. Se gândise și să meargă la Hué, dar era prea mult de mers pe jos.

Ca să-și scoată frica din minte, Nicole se gândea la viața ei din Hué. Învățase să facă asta. Când trebuie să mergi înainte, indiferent despre ce e vorba, nu insista pe ceea ce te înspăimântă, chiar dacă teama te însoțește. Ca să nu-ți zdrobească spiritul, trebuie să te gândești la altceva. La ceva bun.

Din câte își amintea, atunci când locuiau în Hué, petrecuseră verile în vârful dealurilor Dalat, cu brize răcoroase suflând prin copaci și cu hortensii strălucitoare peste tot. Casa pe care o închiriau era pe un bulevard prăfos, mărginit de arbori și aparținea proprietarului celei mai mari plantații de arbori de cauciuc din zonă. Peste tot erau cultivate camelii, hortensii, crizanteme și trandafiri de toate culorile. În timp ce tatăl lor mergea la vânătoare de cerbi, mistreți, urși negri, pantere, tigri

și chiar elefanți, ea și Sylvie trăiau într-o lume a fericirii în aer liber, cu zile atât de lungi, încât se gândea că nu se vor sfârși vreodată.

Închise ochii și într-o clipită era din nou acolo, în ziua când Lisa le dusese la o cascadă unde priveau căderile line de apă albă. Nu erau zgomotoase, căci coborau lent pe diagonală, de-a lungul mai multor pâraie.

Lisa arătase spre una dintre platformele naturale.

– Stăm acolo? Sunt destul de netede.

După ce au coborât, s-au făcut comode, iar Lisa a despachetat coșul de picnic. Și-au scos pantofii și și-au balansat picioarele în apă.

– Haide, Lisa! spusese Sylvie. Nu e prea rece.

– Asta e cea mai liniștită dintre cascade, hotărâse Lisa.

Avea dreptate. Liniștea era molipsitoare. În ziua aceea nu s-a întâmplat nimic rău. Nicole, simțind soarele pe piele și respirând aerul cu nesaț, se îndrăgostise de acel loc, iar Sylvie părea, și ea, fericită.

– De ce se numește Cascada Tigrului? întrebase Nicole.

– A fost denumită după o peșteră în care se credea cândva că ar fi vizuina unui tigru.

Când văzuse o maimuță mare, cu față aurie și barbă albă și pufoasă care se uita fix spre ea, rămăsese nemișcată, plină de uimire.

– E un langur roșu, șoptise Sylvie. Uită-te la ciorapii lui roșii!

Nicole îi văzuse imediat. Blana roșiatică-maronie ținea de la genunchi la glezne. Pe cât de repede apăruse, maimuța se făcu nevăzută.

Dar într-o vară, ultima petrecută la Dalat, a venit războiul și au sosit japonezii. Acele zile au dispărut pentru totdeauna. Au plecat la Hué în momentul în care a izbucnit războiul, iar când s-a încheiat, Sylvie fusese deja trimisă în America, pentru că tatăl lor voia ca ea să contacteze americanii care simpatizau cu cauza franceză. Locuise la un văr de-ai tatălui lor, în New York, în timp ce Nicole rămăsese la Hué. Își aminti senzația de gol pe care o trăise atunci fără sora ei și presentimentul groaznic că nu se va întâmpla nimic bun. Cam cum e și acum, se gândi ea. Nu îți poți imagina niciodată cum lumea pe care o cunoști și o iubești ar putea fi atât de brusc și atât de neașteptat dărâmată.

La sfârșitul unei zile, când soarele cobora de pe cer și încă folosind busola, ajunse la Râul Roșu, aproape de un turn de apărare francez. Părea că fusese ridicat ca să păzească o zonă de pământ pe care francezii o aveau în curs de curățare. Se ascunse în grămezile de bambus sălbatic și de moloz, apoi se întoarse spre locul unde văzuse un pârâu. Se spălă pe față și, când zări un loc suficient de ascuns, se schimbă repede în rochia franțuzească pe care i-o dăduse Trần. Își pieptănă părul și își îndreptă spatele. Apoi, deși o dureau toți mușchii, iar picioarele îi erau în agonie, intră în avanpost. Acolo, îi spuse gardianului că fusese capturată de Viet Minh și ținută într-o tabără de reeducare, dar reușise să evadeze. La început, o privise cu neîncredere, dar când îi povesti despre viața ei din Hanoi și cum fusese în lagăr, reuși să-l convingă. Starea picioarelor și a tălpilor ei i-a fost de mare folos. Sperase să primească de mâncare, dar nu îi oferi decât o cană cu apă, pe care o sorbi dintr-o suflare și o țigară jegoasă, marca Gauloise Troupe, pe care a refuzat-o.

A doua zi dimineață, o înghesuiră într-un camion cu soldați francezi care se îndrepta spre Hanoi. Cei mai mulți erau amabili, deși unii o priveau bănuitori, dar starea lor de spirit nu era prea bună când vorbeau despre înaintarea comunistă. Vorbeau despre sate abandonate de oameni care știau că un atac asupra taberelor franceze din apropiere este iminent. Discutau despre supremația lor aeriană, în timp ce, din ce în ce mai mult, vietnamezii, maeștri ai camuflajului, aveau control asupra terenului.

Cât timp Nicole picoti în timpul călătoriei, vocile lor dispăreau și apăreau, dar se trezi din hurducăială când camionul se opri într-un fel de depozit în cartierul francez. Când coborî, văzu un rând de funcționari și un grup de oameni aliniați într-o coadă. În confuzia sosirii, se strecură în spatele unei camionete staționate în apropiere și traversă rapid drumul. Aruncând o privire rapidă înapoi, se făcu nevăzută pe o stradă laterală, învecinată cu un bulevard foarte cunoscut, nu departe de casa ei. Nu putea să meargă direct acasă, pentru că mai întâi trebuia să recupereze cheile ascunse la magazin. Și, îmbrăcată așa cum era,

putea intra în cartierul vietnamez, doar sub acoperirea întunericului. Așa că, din nou, se ascunse în același loc de sub copaci, unde odinioară stătuse împreună cu Trần. Tânjea să fie curată și visa la baia de culoare acvamarin pe care o împărțise cu Sylvie, imaginându-se umplând cada cu apă caldă parfumată și lăsând-o să o spele cât pentru ultimele luni. Strat cu strat, fiecare lucru îngrozitor ar fi dispărut.

Odată întoarsă a trebuit să se gândească. Își abandonase familia; îi dăduse uitării mai bine de șase luni. Nu putea să nu se simtă profund rușinată și ar fi vrut să plângă pentru ceea ce pierduse. Se gândi la mama ei și la ceea ce făcuse tatăl său. Oamenii fac greșeli. Încă i se părea greșit, dar, luând în considerare tot ce văzuse de când plecase de acasă, ceea ce făcuse tatăl ei părea mai puțin șocant decât înainte. Se gândi și la Sylvie și parcă simți un junghi în inimă. Deși învățase că, în anumite circumstanțe, oricine ar putea să provoace o suferință teribilă altcuiva, ajunse la concluzia că nu putea să o ierte pe sora ei pentru că îl ajutase pe Giraud să o plaseze în arest la domiciliu.

Fără cizme, șosete sau măcar un pardesiu, aerul umed din Hanoi pătrunse prin rochia ei subțire de bumbac și, totuși, epuizată de o călătorie care durase aproape o lună, căzu într-un somn fără vise pentru câteva ore. Auzind împușcături, se trezi brusc. Sigur nu ajunsese războiul deja și la Hanoi? Urmă o perioadă de liniște. Asculta cu atenție. Își punea întrebări. Înfricoșată.

27

La adăpostul înserării, Nicole își adună curajul să recupereze cheile pe care le lăsase la magazin și, în ciuda faptului că simțea că sare în ochi, reuși să ajungă înapoi acasă, prelingându-se prin umbra caselor. Trecuse de lac, lăsând apa sclipitoare în urmă. Cu o ultimă privire aruncată peste umăr, răsuci cheia în încuietoare și păși peste prag, plângând de ușurare că se află la adăpostul vechii sale case. Holul era cufundat în întuneric și se împiedică de ceva ce era împrăștiat pe podea. Ascultă ticăitul ceasului din hol, apoi pipăi peretele căutând întrerupătorul. Îl apăsă, dar nu se întâmplă nimic. Stătea sprijinită de ușă și, așteptând ca ochii să i se obișnuiască cu bezna, își croi drum, pe bâjbâite, până în sufragerie, unde lumina slabă a lunii pătrundea prin cupola de sticlă. Nici aici întrerupătorul nu dădu niciun rezultat, așa că porni tiptil spre bucătărie. Părea că familia sa fusese nevoită să plece în mare grabă. Vigilentă la pericole, fu cuprinsă de un val de căldură. Dar dacă n-au mai reușit să plece? Sau dacă vietnamezii ar fi ocupat casa? Se chinui să nu-și lase imaginația să o ia razna, dar era conștientă că, în lipsa ei, orice i s-ar fi putut întâmpla tatălui său, lui Sylvie și Lisei.

Casa mirosea a umezeală și era rece, ca și cum n-ar mai fi fost locuită de câteva săptămâni sau, poate, chiar luni, iar asta o speria pe Nicole. Ascultă scârțâiturile și trosnetele locului și îi veni în minte imaginea tatălui ei sforăind

și cea a lui Sylvie dormind frumos, perfect întinsă. Imaginile dispărură. Sus, la etaj, ar putea să doarmă chiar dușmanul, în timp ce ea tremura aici, jos. Dar nu, dacă ar fi locuit cineva acolo, nu ar fi fost atât de frig în casă.

Pe întuneric, dădu ocol bucătăriei pipăind pereții, până ajunse la bufet, unde, în sertarul din stânga sus, Lisa aduna tot felul de lucruri, care acum s-ar putea dovedi utile: lumânări pentru când se întrerupea curentul, chibrituri pentru lămpile cu ulei, o pilă de unghii, niște foarfeci foarte ascuțite, timbre poștale, plicuri. Deschise sertarul și scotoci după lumânări și chibrituri pe care le găsi în cele din urmă. Primele chibrituri erau umede. Îi trebuiră șase sau șapte încercări până să reușească să aprindă unul, apoi privi cum întunericul se retrage din fața luminii.

În lumina tremurătoare privi împrejur, la tavanul pe care jucau umbre și la colțurile întunecate. Deschise un oblon de la fereastră și se trase înapoi, precaută. Fereastra era complet baricadată cu scânduri. Se întoarse la bufet, ca să caute și să aprindă mai multe lumânări, apoi picură ceară în cănile de cafea abandonate pe masă și fixă lumânările în ele, luând una ca să-i lumineze calea spre cămară, unde intră să caute ceva de mâncare. Sunetul zgârieturilor făcute de șoareci însemna că nu e nimic proaspăt de mâncare acolo, dar Lisa avea un adevărat depozit de legume murate și gemuri, plus câteva conserve cu fasole. Cu gândul la bucătăreasă, Nicole se opri cu greu să nu se întrebe, cu teamă, ce i se întâmplase bătrânei sale aliate.

Scoase un sunet când ceara fierbinte îi picură pe mână, așa că și-o acoperi cu mâneca și se apucă să caute o sticlă de vin goală. Odată ce o găsi și înfipse în ea lumânarea, desfăcu capacul unui borcan și începu să înfulece dovlecei murați, nebăgând în seamă oțetul care i se scurgea pe bărbie și, de acolo, pe piept. Apa rece de la chiuvetă încă mai funcționa, așa că își umplu o cană și bău cu sete apa de culoarea ruginii. I-ar fi plăcut să mănânce o baghetă cu unt și gem, dar bineînțeles că nu exista așa ceva, iar pe plita rece nu putea să-și facă nici măcar o cafea.

Picioarele îi erau julite și o dureau rău, așa că luă pătura cea veche a Lisei de pe scaunul de lângă fereastră și, înfășurându-se cu ea, porni spre scările din spate, cu gândul să urce în sufragerie.

La auzul unui zgomot de pași pe holul de deasupra, mușchii gâtului și ai umerilor i se încordară. O mulțime de gânduri îi alergau prin minte – amintiri, frânturi, cuvinte – în timp ce își înfășura mai strâns pătura în jurul trupului și încerca să se concentreze să nu facă niciun zgomot. Când pașii se opriră, inima îi bătea atât de tare, încât simțea că e gata să îi sară din piept. Auzi cum se deschide ușa din capul scărilor. Oare pe scări avea să coboare Giraud? Se lăsă pradă celor mai întunecate gânduri, în timp ce se pregătea să-și întâlnească vechiul adversar.

Gongul orologiului din hol răsună. Apoi, liniște.

Silueta unui bărbat se profilă în cadrul ușii. Luminat din spate de lumina lunii, fața lui rămânea în întuneric. Făcu un pas înspre ea.

Armura pe care și-o clădise în timpul evadării ei în nord dispăruse și, cu frica răsunându-i în urechi, începu să tremure.

Bărbatul nu mai făcu nicio mișcare. Un moment de liniște, apoi un sunet care venea de afară, al cauciucurilor unei mașini. Nimic altceva.

Chiar în momentul în care, la lumina lumânării, zări sclipirea unui pistol în mâna lui, Nicole scoase primele cuvinte.

– Cine ești?

Bărbatul își drese glasul. Un sunet atât de obișnuit, dar cu atât mai înspăimântător, tocmai prin firescul său. Oare nu bătuse atâta drum până aici, ca totul să se sfârșească tocmai acum?

– Nicole, tu ești? spuse el.

– Mark?

Când el făcu un pas înainte, Nicole scăpă din mână sticla cu lumânarea. O auzi spărgându-se de podea, picioarele i se înmuiară, iar câteva clipe mai târziu de-abia își dădea seama că e cărată în sus pe scări, către fostul dormitor al tatălui ei.

În orele care urmară, Mark o îngriji, spălându-i picioarele și tălpile și dezinfectându-i rănile. Fusese deosebit de amabil, chiar dacă puțin cam distant, îi adusese mâncare și apă și îi schimbase cearșafurile ude leoarcă de transpirație. Îi adusese chiar și o oală de noapte și se ocupase

să o golească din când în când. Nicole se lăsa în voia sorții, fiind prea obosită și prea bolnavă că să se mai simtă rușinată. Zăcea în patul care mirosea a lavandă, cu Mark așezat pe un scaun lângă ea. Când fu în stare să se ridice și îl întrebă ce se întâmplase acolo, Mark îi răspunse că nu știe. Fusese nevoit să plece în America, iar când se întorsese, cu o zi înainte de sosirea ei, găsise casa pustie. Îi mai spuse și că, înainte să plece, auzise că ea fugise cu un bărbat vietnamez. De la Sylvie aflase.

– S-a întâmplat exact ceea ce mă temeam că o să se întâmple, zise Mark.

– Ce anume? Că aveam să fug cu un alt bărbat?

Mark îi ocoli privirea.

– Asta nu-i o glumă, Nicole. Dumnezeu știe ce te-ai gândit că faci sau în ce te-ai băgat cât ai fost cu el. E un terorist.

– Știe cineva că ești aici? întrebă ea ignorându-i comentariul, pentru că același lucru i se putea aplica și lui Mark. Nimeni nu avea habar ce făcuse el, iar Nicole știa foarte bine că aveau loc atrocități de ambele părți.

– Nu, spuse el. Am intrat prin grădină și prin ușa din spate. Am lăsat totul așa cum era. Toate ferestrele sunt baricadate pe dinafară și nu am deschis obloanele sau draperiile.

– Cum ai intrat în casă?

– Sylvie mi-a dat o cheie.

– Nu mai are nimeni altcineva cheie?

– Din câte știu eu, nu.

Nicole își înghiți un suspin.

– Ce s-a întâmplat cu familia mea?

– Încerc să aflu. S-ar putea ca Sylvie și tatăl tău să-și fi făcut bagajele și să fi plecat, pur și simplu.

Privi adânc în ochii lui de un albastru deschis, sperând că Mark nu-i ascundea nimic.

– Mi-aș dori să pot fi sigură de asta. L-am părăsit pe tata. Dar mi-am dorit să mă întorc la ei.

Mark oftă.

– A fost greu pentru toți. Nimeni nu mai știe ce e bine și ce e rău.

Nicole dădu afirmativ din cap, iar tăcerea care urmă se revărsă peste ei, făcând inutil orice cuvânt.

– Aș vrea să fac o baie, spuse ea într-un târziu și, simțindu-se groaznic de murdară, își privi unghiile rupte și mâinile impregnate cu pământ. Probabil că miros îngrozitor.

Mark zâmbi.

– Destul de rău, dar nu este combustibil în boiler, deci nici apă caldă.

– Ah, speram să fie.

– O să văd ce pot face.

Emoționată profund de bunătatea lui Mark, lui Nicole îi dădură lacrimile. Cât timp a fost plecat, ea a dormit din nou, bântuită de vise oribile și tremurând toată. Mark lăsă jos cutia pe care o adusese, se apropie de ea, o luă în brațe și o mângâie pe spate, în timp ce ea plângea.

– Tu de ce ești aici? întrebă Nicole când se opri din plâns. Adică de ce te-ai întors în Hanoi?

– Mai am treburi de terminat aici.

Urmă o lungă pauză, în timpul căreia Mark își ținu privirea ațintită spre podea. Când se uită la ea din nou, fața i se schimbase și zâmbea din nou.

– Am ceva pentru tine.

– În cutie?

– Da. O butelie portabilă de gaz, cu arzător. Nu o să facă apa fierbinte, dar măcar o putem încălzi. O pun imediat în funcțiune.

Ea îl strânse de braț.

– N-ai cerut-o niciodată de nevastă pe Sylvie, nu-i așa?

– Nu, răspunse el, fără nicio clipă de ezitare. Ți-am mai spus. Sylvie și cu mine n-am fost împreună.

– Mi-a cerut să-i dau opt metri de mătase crem. Nu mi-a spus niciodată pentru ce îi trebuia, dar am crezut tot timpul că erau pentru rochia ei de mireasă.

În săptămâna care a urmat, Mark pleca de acasă doar noaptea, lăsând-o singură, într-o stranie lume a lumânărilor. Nu-l întreba unde se

duce, știind că, probabil, nu ar fi avut voie să-i spună. În timpul zilei îi ținea companie, citindu-i din cărți și asigurându-se că se simte bine.

Într-o dimineață, se trezi cu el stând lângă patul ei, cu o tavă pe care o ținea în echilibru pe genunchi.

Clipi, trezindu-se brusc.

– O, Doamne! Cafea?

– Am folosit ultimele urme de gaz. Iar aici ai baghetă proaspătă, cu unt și gem, spuse Mark.

– Cum de-ai știut că visam la astea?

– Dacă vorbești în somn...

– M-ai privit în timp ce dormeam?

Mark părea stânjenit.

– Nu, dar am trecut pe aici din când în când, ca să fiu sigur că mai respiri.

– Ca și cum aș fi un bebeluș.

El râse, dar Nicole văzu că privirea i se întunecase.

– Nu trebuie să facem nimic ce ar putea să-i trezească bănuieli lui Giraud, înțelegi? Te va considera un pericol pentru francezi.

– Nu sunt o teroristă.

– Nu ai știut niciodată planurile vietnamezilor?

– Am fost doar o cântăreață.

– Nu pot să-ți spun cât de mult îmi doresc să fie adevărat.

O veghease în timp ce dormea. Gândul ăsta o făcu să se simtă mai bine și ar fi vrut să fi putut vedea razele soarelui de iarnă scăldându-i fața. În penumbra din casă părea palid. Se întinse și se întoarse cu fața spre el.

– Ești nebărbierit, spuse Nicole.

El îi acoperi palma cu a lui.

– Deci... cafea?

Nicole observă că erau două căni și două farfurii.

– Iei micul dejun cu mine?

El dădu din cap afirmativ.

– Atunci bagă-te sub plapumă, spuse Nicole, bătând ușor cu palma locul de lângă ea. E frig de mori în casă.

Mark își scoase pantofii și făcu așa cum îi ceruse ea.

Mâncară într-o tăcere prietenoasă. Nicole, care își recăpătase apetitul, înfuleca pofticioasă, pătând așternuturile cu unt și gem.

– Ce dezastru ai făcut! spuse el și, sprijinindu-se cu o mână de coapsa ei, luă cu cealaltă un șervet și o șterse la gură. Era atât de aproape, încât Nicole îi simțea căldura respirației pe obraji, dar imediat Mark se trase înapoi.

– Bun, spuse el. Acum o să trag un pui de somn, înainte să plec din nou.

Ea se uită în ceașca de cafea goală, brusc singurătatea lovind-o dureros.

– Crezi că ai putea să mă ajuți să mă mut în fosta mea cameră? Mi-e dor de lumina naturală. La etaj ferestrele nu sunt baricadate.

– Trebuie să caut niște așternuturi. Paturile de sus nu sunt făcute.

– O să mă simt mai bine înconjurată de vechile mele lucruri.

După ce pregăti patul, o ajută să urce scările. La vederea camerei sale, scăldată într-o lumină minunată și arătând atât de plăcut, Nicole nu-și putu stăpâni lacrimile.

– Nu-ți place? Am făcut puțină curățenie.

Ea dădu doar din cap, incapabilă să exprime valul de trăiri atât de amestecate.

– Hai! În pat cu tine acum! Am pus o lumânare lângă pat pentru când se întunecă. Dar te rog să ai grijă să ții mereu draperiile și jaluzelele închise, ca să nu se vadă lumina.

– Ar putea cineva să bage de seamă dacă țin draperiile deschise ziua, dar le închid noaptea?

– Cred că smochinul din fața ferestrei va bloca destul de mult privirile indiscrete. Să nu deschizi nicio fereastră care dă spre strada din față.

– O să te întorci?

– Nu, pentru o perioadă.

Fata îi căută mâna.

– Te rog, nu pleca!

– Nicole, crede-mă, nu vreau să plec, dar n-am de ales. O să-ți aduc ceva mâncare să ai aici și, atât timp cât poți să mergi singură la baie, o să

te descurci. Dar te rog să nu uiți cât de bolnavă ai fost. Ai nevoie de odihnă, așa că stai aici sus și nu face gălăgie. Casa trebuie să pară părăsită. Cum spuneam, poți să ții fereastra întredeschisă, însă doar când e întuneric.

După plecarea lui Mark, Nicole stătu întinsă în pat și se gândi la cum nu spusese niciodată, nimănui, ce văzuse în noaptea balului; nici lui Sylvie, nici lui Trần, nici lui Mark. Numai la asta se gândea, când el nu era acolo. Știa că înfometarea de pe drumul ei spre casă și lunile pline de lipsuri pe care le petrecuse cu trupa de teatru o slăbiseră, dar, incapabilă să mai stea nemișcată atâta vreme, se plimba în sus și-n jos pe scări, ca să-și recapete forța în picioare, apoi cutreiera, cu grijă, prin casă. Cerceta camerele pe întuneric, gândindu-se la familia ei, își trecea palmele peste puținele lor lucruri personale care mai rămăseseră, ca și cum ar fi putut invoca prezența lor prin contactul cu lucrurile pe care le iubiseră: frumosul paravan al lui Sylvie, biroul din stejar al tatălui său, vechiul scaun al Lisei. Era mirată că mobila nu fusese împachetată și expediată în Franța, dar poate că Sylvie avea de gând să se întoarcă, în cele din urmă. Atâtea amintiri bântuiau camerele! Oare îl va mai vedea vreodată pe vreunul dintre ei? Merse în mica baie colorată în albastru-marin, la care visase de atâtea ori cât timp fusese plecată și deschise dulapul lui Sylvie. Înăuntru erau doar un borcan cu cremă de față și o sticluță cu parfum. Nici urmă de medicamente. Luă fiola de parfum, o mirosi și, dintr-odată, se simți atât de singură, încât îi veni să plângă.

Întoarsă în camera ei, se lăsă în genunchi lângă vechiul ei raft cu cărți și își trecu degetele peste cotoarele tuturor cărților ei preferate. Luă una, o mirosi, făcu același lucru cu alte trei și, în cele din urmă, scoase din raft cartea care îi plăcuse cel mai mult în copilărie: *Mica doamnă*. Îi amintea de fosta lor viață din Hué, acolo unde o citise pentru prima dată, și toate amintirile legate de vechea lor casă o năpădiră. Frunzări paginile și fu surprinsă să vadă că dintre ele cade un plic. Lăsase ea o scrisoare neterminată acolo? Dar nu, ăsta era lipit. Își strecură un deget sub clapetă și deschise plicul, apoi despături singura foaie de hârtie care era înăuntru.

Draga mea,

Nu știu pe unde ești și nici dacă vei citi vreodată aceste rânduri, dar știu că ești singura persoană care s-ar putea gândi să se uite în această carte. Așa că dacă citești acum scrisoarea înseamnă că ești în viață și că te-ai întors acasă. După cum vezi, știu tot ce faci. Mereu am știut. Mai mult chiar decât îți imaginezi.

Te-am așteptat atât cât am putut, dar vremurile s-au schimbat în Hanoi și, în cele din urmă, n-am mai putut sta. Papa a vrut să fie sigur că și-a îndeplinit obligațiile față de guvern, dar cum e greu să știi în cine să ai încredere, a luat dificila decizie să plecăm fără să spună prea multor persoane.

L-am însoțit pe Papa la Paris ca să-l ajut să se instaleze. Nu s-a simțit deloc bine de când a avut atacul de inimă. (Poate că nici nu știi despre asta?) Am reușit să vindem Casa Duval de pe strada Paul Bert, chiar dacă am dat-o cu mult sub prețul ei real. Totuși, a fost destul ca să cumpărăm un mic apartament în zona Marais a Parisului, pe strada Arhivelor. Papa încă mai are ceva stocuri și acțiuni, așa că o să fie bine, dacă nu chiar bogat. Știu că nu e cea mai curată parte a orașului, dar Papa are nevoie de bani ca să trăiască.

După plecarea ta, a fost înnebunit de durere și se învinovățea singur. A petrecut trei luni trimițând oameni care să încerce să te găsească. Nu-ți spun asta ca să te îngrijorez, dar era atât de înspăimântat de ceea ce ai fi putut să faci, încât a hotărât că singurul lucru pe care îl aveam noi de făcut era să plecăm înainte ca lucrurile să se înrăutățească. Dacă am mai fi rămas, cu sănătatea lui atât de șubredă, ar fi fost imposibil să mai plecăm. Am plecat destul de în grabă. Giraud dădea târcoale pe aici în fiecare zi și nu mai aveam deloc încredere în el. Totuși, nu cred nici știrile alarmante despre război și mă voi întoarce, fie ca să lichidez afacerile noastre de aici și să iau restul lucrurilor de acasă, fie ca să continui afacerile care ne-au mai rămas.

Papa ți-a scris când am ajuns la Paris. Ai primit scrisoarea aia? Între timp, dacă apuci să citești ce îți scriu acum, ai grijă de magazinul de mătăsuri din cartierul vechi, dacă poți. O fată de pe-acolo s-a ocupat de el cât ai fost plecată. Fosta ta vecină, O-Lan. Nu știu cu cine

simpatizează, dar n-am avut la cine altcineva să apelez. Nu cred că o să ne înșele. Prăvălia ei a fost inundată și toată marfa distrusă. Poți să o ții sau să o dai afară dacă vrei. S-ar putea să dureze câteva luni până mă întorc.

Apropo, Lisa s-a dus să locuiască la sora ei, Alice Brochard, în Languedoc.

Acum te rog să-mi faci o favoare. Hotărârea de a pleca a fost luată imediat ce am vândut magazinul și, deși voiam să-i explic, nu l-am mai văzut pe Mark înainte să plecăm. Se dusese în America, dar promisese că se va întoarce cât de repede va putea. Dacă îl vezi, te rog să-i spui că mă voi întoarce.

Îți mulțumesc, draga mea. Sper că ești în siguranță. Poate nu crezi, dar chiar îmi fac griji pentru tine.

Sora ta, Sylvie.

Nicole citi scrisoarea de două ori, înainte de a o pune la loc în carte. Voia să uite că o văzuse vreodată, dar chiar dacă înghesui cartea la locul ei în raft, știa că nu va fi posibil. Simțise o mare ușurare că tatăl său și Lisa sunt în siguranță, dar în legătură cu Sylvie, ce să simtă?

În acea noapte Nicole lăsă fereastra deschisă de un deget, destul cât să pătrundă o pală de aer umed. Auzind pașii oamenilor care treceau, se întreba cine or fi fost acești oameni fără chip care rămăseseră aici. Poate soldați, pe drumul lor spre război? Între timp, prin minte îi umbla scrisoarea surorii sale. Oare chiar o să se întoarcă Sylvie la Hanoi?

În lumina de un cenușiu-deschis a zorilor de zi, Nicole îndrăzni să arunce o privire afară, înainte de a închide fereastra pe timpul zilei. Era liniște peste tot. Într-un fel, se temea de liniște și tânjea să audă muzică și râsetele celor din familia ei. Când își aminti de vremurile bune, o apucă plânsul; dar de departe mult mai rău decât tristețea ei pentru timpuri de mult apuse, era ceea ce-l văzuse pe Trần făcând în tabără.

Asaltată de amintiri, se tot răsuci în pat, dar îi era imposibil să închidă ochii fără ca acele imagini să-i vină în minte. Deși o ajutase să evadeze, Nicole era înfricoșată că Trần nu mai era deloc bărbatul dulce și pasionat pe care îl știa. Cum plăcerile simple ale bucătăriei calde îi erau inaccesibile, se ridică în pat, sprijinindu-se de perete, ca să stea mai bine. Cât de mult își dorea să nu fi plecat cu Trần, să nu fi văzut ceea ce văzuse! Își amintea ochii lui negri când îi trimisese la moarte sigură pe femeia și pe copilul ei.

În acea noapte, când auzi bătăi la ușa din față, stătea întinsă în pat, cuprinsă de frică, iar gândurile îi veneau de-a valma. Același lucru avea să se întâmple de câteva ori în ziua următoare.

A doua noapte când se întâmplă din nou, Nicole stătea în pat și se concentra să respire, străduindu-se să nu se lase pradă fricii. Cu o palmă pe coaste și cu cealaltă pe abdomen, își ajuta respirația să rămână regulată. Nu trebuia să intre în panică, dar dacă Giraud era cel care tot venea s-o caute, nu mai avea cum să fie în siguranță cât timp lipsea Mark. Pe măsură ce minutele treceau, o cuprinse tremuratul; măcar de s-ar întoarce Mark. El i-ar distrage atenția polițistului. Când bătăile din ușă se opriră și nu mai fură urmate de niciun alt zgomot alarmant, Nicole ascultă sunetul conductelor, scârțâiturile și agitația șoarecilor din pod și, deși înfricoșată, căzu într-un somn adânc.

Dar, deodată, se trezi din nou, brusc, cu ochii larg deschiși.

– Nicole?

Își auzi numele din nou.

– Nicole?

Când îi recunoscu vocea, o cuprinse un val de căldură. Primul instinct fusese să sară iute din pat, dar se simțea atât de țeapănă de încordare, încât nu se putea mișca. Dădu din cap și măcar lacrimile putură să-i curgă.

Mark se ghemui lângă patul ei.

– Hai, vino încoace!

Își înghiți lacrimile și se ridică. Cu fața aproape lipită de a lui Mark, se alină singură cu mirosul lui dulce-sărat.

– Acum o să stai cu mine? întrebă ea, după ce își șterse lacrimile.

– Bineînțeles, răspunse Mark. O mângâie pe frunte și se răsuci să-și tragă un scaun.

Lui Nicole îi era imposibil să-și ascundă dorința.

– Voiam să spun... cu mine în pat. Poți să mă iei în brațe? Te rog, Mark!

Încă tremurând, îi povesti despre zarva de la ușa din față. El îi mângâie fața, iar atingerea palmelor lui pe piele o făcu să îl dorească și mai mult. Ce moment groaznic își găsise să fie atât de aproape, cu el privind-o ca pe un bebeluș.

– Eu... începu ea să povestească.

– Acum, sunt aici, spuse el, urcându-se în pat lângă ea.

Nicole îi puse o mână pe umăr și tânjea să-i spună că îl iubește. Că îl iubește. Că îl iubește. Și că îl iubise dintotdeauna. Trist era că nu putea. El fusese bun cu ea. Doar bun.

Dar tocmai atunci Mark se trase înapoi, ca să o poată privi mai bine.

– Pari atât de fragilă, încât mi-e teamă că cea mai slabă boare de vânt ar putea să te doboare.

– O să fiu bine. Doar că atunci când închid ochii, mă năpădesc toate amintirile.

– Știu.

– Și atunci mi se face frică.

– Mi-aș dori să pot sta cu tine tot timpul.

O mângâie pe obraz și tandrețea cu care o privi, zâmbindu-i, îi făcu inima să o ia la galop.

– Chiar și așa plăpândă cum ești, ești foarte frumoasă.

Apoi îi cuprinse fața în palme și o sărută. Ea închise ochii și, savurând gustul sărat de pe buzele lui, se dărui în întregime acestui moment îndelung așteptat.

28

Nicole îl rugase pe Mark să stea cu ea. El doar o sărutase seara trecută, iar Nicole începuse să creadă că asta se întâmplase numai în imaginația ei. Stânjenită de buzele ei uscate și crăpate, și le umezi cu limba, în timp ce Mark își trăgea un scaun lângă pat. Fereastra era doar puțin întredeschisă, dar pentru câtă liniște domnea în cameră, era destul ca să se audă foșnetul frunzelor de afară. Acolo era un copac verde, un smochin indian foarte mare, poate avea chiar vreo treizeci de metri înălțime, cu un trunchi de culoare deschisă, gros cât să-l cuprindă doi oameni, din care explodau crengi în toate direcțiile. Fusese preferatul lui Nicole dintotdeauna. Cel mai frumos fusese când tatăl ei construise o mică platformă până la care ea și Sylvie urcau pe o scară din frânghie și apoi spionau lumea de dedesubt. Pe vremea aceea i se părea că este foarte sus, deși, în realitate, nu erau mai mult de doi-trei metri de la pământ. Își scutură capul. Nu putea să lase nostalgia să-i încețoșeze gândurile.

– Să-ți aduc pătura? întrebă Mark, dând să se ridice.

Ea îi făcu semn cu mâna să se așeze la loc, apoi începu să vorbească, încercând să aibă un ton neutru.

– Cât ai fost plecat, am găsit o scrisoare ascunsă într-una dintre cărțile mele.

Urmă o scurtă tăcere.

– La început, n-am știut despre ce e vorba. Se uită în lături, neavând curaj să vadă ce putea fi în ochii lui când avea să continue și continuă: Era de la Sylvie.

Mark părea că ezită și Nicole îl privi din nou în ochi.

– Asta e minunat, zise el, fără să-și schimbe expresia feței.

Nicole vorbi mai departe, spunându-i că sora ei este în siguranță, la Paris. Și că Lisa locuia acum la sora ei, Alice Brochard, în Languedoc. Se gândise să-i spună că Sylvie se va întoarce, dar își băgă capul între umeri și, la adăpostul părului care îi ascundea fața, hotărî să-și țină gura. După o clipă, își ridică privirea și zâmbi.

– Sylvie zice că au reușit să vândă magazinul cel mare. S-au întors în Franța și trăiesc din banii pe care i-au luat pe el. Mai spune că mă așteaptă și pe mine.

Întinse o mână către Mark. Acum e-acum. Minciuna care ar putea schimba totul și care ar scoate-o definitiv pe Sylvie din peisaj sau măcar din mintea lui Mark.

– S-a logodit cu unul, în Franța. Pierre și mai nu știu cum sau așa ceva.

Mark își coborî privirea în podea, pentru o clipă. Ea simți un nod în stomac. El o readusese la viață, o salvase, iar Sylvie era în siguranță, în Franța. N-avea cum să se întoarcă – ar fi fost o nebunie – și, oricum, el negase că ar fi avut vreodată o relație cu Sylvie, deci nu era chiar așa o crimă.

– Spunea că l-a întâlnit pe bărbat aici, în Hanoi și că el a cerut-o. Să trăiască în Franța li s-o fi părut cea mai sigură opțiune.

– Poate că e mai bine așa.

Tăcerea coborî între ei. Nicole se întreba dacă Mark se gândește la Sylvie și nu reușea să-și dea seama prea bine de ce spusese o asemenea minciună.

– Aș da un ban să știu la ce te gândești, spuse el.

– La nimic.

Dar nu voia ca sora ei să sfârșească precum fantomele din grădină, nu acolo, unde era, totuși, mereu prezentă. Simți o undă de vinovăție,

apoi își aminti cu câtă dragoste o îngrijise Mark, iar gândul acesta îi aduse lacrimi în ochi. Lui chiar i-a păsat de ea, așa că de ce n-ar face orice ca să păstreze lucrurile așa cum erau?

– Cum rămâne cu celelalte magazine? întrebă Mark destul de calm, nepărând deloc supărat de ceea ce îi spusese ea despre logodna lui Sylvie.

Nicole îi studie fața. Poate că el îi spusese adevărul despre relația lui cu Sylvie. Sora ei se lăsase pradă unei fantezii legate de Mark și, pe urmă, n-a mai avut curaj să dea înapoi.

– Pentru că magazinul din cartierul vechi este al tău, poate că ar fi o idee bună să te muți acolo. E adevărat că oamenii știu că ești o *métisse* și îmi dau seama că o să fie riscant pentru tine oriunde te-ai afla, dar măcar acolo te poți amesteca în mulțime mult mai ușor.

– S-ar putea să ai dreptate. Mark, ai făcut atâtea pentru mine. Îți sunt profund recunoscătoare.

Se scurse o perioadă de liniște înainte ca el să vorbească din nou.

– Mă tem că mai e ceva. Am aflat că Giraud știe că stau aici. Nu suntem în termenii cei mai buni de când l-am raportat că folosește banii americanilor ca să finanțeze prostituatele aduse din Africa.

– Deci e adevărat. Lisa îmi spusese ceva. Crezi că el a fost la ușă?

– S-ar putea. Și chiar dacă n-a fost el, nu cred că va trece mult timp până când va veni să dea târcoale pe aici.

– Îmi place mult micul meu magazin, dar încă nu mă simt destul de întremată ca să mă mut acolo.

– Iar eu nu vreau să exagerezi cu efortul. S-ar putea să ia ceva timp să te recuperezi, după toate prin câte ai trecut.

Ea încuviință, dar nu îi spuse cât de rău se mai simțea încă.

– De magazin are grijă o prietenă, O-Lan.

– Ascultă, o să fiu cu ochii pe tine acolo și am și un vietnamez de încredere, pe care o să-l trimit să vadă și el dacă totul e în regulă. O cuprinse cu un braț pe după umeri și îi atinse obrazul.

– Ei, hai, fetița mea cea curajoasă. O lăsăm așa pentru câteva zile.

A doua zi, în timp ce el dormea, Nicole coborî în bucătărie și se duse drept la un dulăpior de sub raftul pentru prăjituri din cămară. Deschise ușa din plasă de sârmă și găsi o sticlă de lichior Bénédictine amestecat cu coniac. Era băutura preferată a Lisei, iar Nicole știa că bucătăreasa ține ascunsă o sticlă în ceva ce semăna cu o cutie pentru brânză.

În acea seară, Nicole cotrobăi prin dulapul din baie. Perfect! Câteva picături rămase într-un flacon de Coeur Joie. Nu mai avea niciun parfum al ei, așa că își pulverizăpuțin pe gât și între sâni. Îmbrăcă o rochie din mătase, prinsă lejer cu o panglică legată pe după gât, apoi luă o pensetă și își pensă sprâncenele. După asta, își înmuie buzele cu puțină Vaseline. Deși părul ei avea nevoie de o tunsoare, ca să scape de vârfurile despicate, îl pieptănă până când îl făcu să strălucească. Se ciupi de obraji, apoi coborî la parter, unde verifică dacă obloanele erau închise și draperiile trase. După aceea, aduse brânza și pâinea pe care le cumpărase Mark și aprinse câteva lumânări, ca să facă și mai intim confortabilul colț din sufragerie. Se gândise chiar să aprindă focul în șemineu, dar renunță la idee. I-ar fi dat de gol fumul care ar fi ieșit pe coș.

Când îl auzi pe hol, se întinse pe sofa și închise ochii. În afară de sunetul pașilor lui, era liniște când Mark pătrunse în cameră. Chiar dacă avea ochii închiși, Nicole îl simțea cum o privește fix. Deschise și ea ochii.

– Ești atât de frumoasă! spuse el.

Nicole se ridică, zâmbi și îi arătă sticla.

– Am găsit ceva special să bem amândoi.

Zâmbi și el, apropiindu-se să se așeze lângă ea, în timp ce Nicole turnă generos în pahare.

– Vrei să mănânci ceva?

Mark clătină din cap.

– Nu mi-e foame. Poate mai târziu.

– N-ar fi frumos să avem și niște muzică?

– N-avem curent electric. Și, oricum...

– Da, știu.

Rămaseră tăcuți, iar Nicole mai umplu o dată paharele cu lichior.

– Mark, de fapt, tu ce faci aici?

– Aici, în camera asta?

Ea izbucni în râs.

– Știi foarte bine ce am vrut să spun.

– Acum am sarcina să mă ocup de evacuarea CIA din Hanoi și din nord, în cazul în care Viet Minh câștigă. Dar ordinele se pot schimba oricând.

– Crezi că s-ar putea să câștige?

– Dacă se va întâmpla asta, e posibil să fiu nevoit să plec în grabă, deci iată încă un motiv pentru care ți-ar fi mai bine dacă te-ai muta în cartierul vietnamez. Îi dădu deoparte părul de pe frunte și îi studie fața.

– Arăți altfel. Figura ta e schimbată.

– Sunt prea slabă, dar măcar acum am pometi, spuse ea, zâmbind. Mă rog, un fel de pometi. Dieta prin înfometare va da mereu astfel de rezultate!

– Nu e comic deloc ceea ce spui.

Mai bău câteva pahare, până se goli sticla. Lui Nicole, care nu era obișnuită cu alcoolul, i se urcă repede la cap.

Mark se aplecă spre ea.

– Miroși...

Nicole chicoti.

– Miros?

– ...delicios.

Îi simți respirația pe ceafă și, când se răsuci, el îi atinse pielea moale de pe tâmple. Nicole simți că pulsul o ia la goană, dar se stăpâni.

El o trase brusc într-o parte și o privi adânc în ochi.

– Cum rămâne cu iubitul tău vietnamez?

Nicole îi susținu privirea, îngrozită.

– Trần? Nu e iubitul meu.

– Sylvie mi-a spus că ai trăit cu el în nord.

– Bineînțeles că nu-i așa, spuse Nicole, apoi făcu o pauză. Chiar crezi asta? N-a fost niciodată iubitul meu.

El clătină din cap și îi adresă un zâmbet pe jumătate suspicios, pe jumătate cald.

– Dar ăsta e motivul pentru care ai fost cam distant uneori, nu-i așa? întrebă ea.

– Nu doar ăsta. Nicole, ai petrecut șase luni împreună cu teroriști recunoscuți, care au comis atrocități teribile. M-a supărat treaba asta, dar nu putem ocoli subiectul.

– Pe tine te-a supărat? Simți că o cuprinde un val de furie și se ridică în picioare: Dar despre mine ce să spun? Și ce să spun despre atrocitățile americanilor și ale francezilor? Știu că am făcut o greșeală groaznică plecând în nord cu Trần. Dar ai măcar habar cât de mult îmi doream să fiu cu tine?

Mark dădu din cap a neîncredere.

– La fel am crezut și eu la început, apoi totul s-a schimbat dintr-odată, după bal.

– Da, știu. N-am vrut asta și totuși așa a fost.

Se priveau.

– Dar după ce i-ai ajutat să mă pună sub arest la domiciliu, ce altceva mai puteam să fac, decât să plec?

Amintindu-și asta, făcu un pas înapoi și clătină din cap.

– Nu! spuse el, sărind în picioare. Nu se poate să crezi așa ceva. Îți jur că n-am știut că urma să aibă loc arestul la domiciliu.

– Nu?

– Nu!

Se apropie de ea și o strânse în brațe atât de tare, încât Nicole se gândi că ar putea s-o rupă în două. Încercă să se opună și se zbătu să scape din strânsoare, dar când buzele lui îi atinseră gâtul, chiar sub ureche, simți ca și cum i-ar fi jupuit pielea în acel loc. Mark începu s-o sărute, iar ea își arcui spatele, simțindu-se atât de mult ca fiind parte din el, încât eul ei lăuntric capitulă fără condiții în fața lui. Senzația de a-l lăsa pe Mark s-o cunoască era atât de intensă, că începură să-i tremure picioarele.

– Îmi pare rău, spuse ea.

– Și mie. Am irosit prea mult timp, șopti el. Ești sigură că asta vrei?

– Of, Doamne! murmură Nicole, simțindu-i căldura palmei pe sânul ei. Dansează cu mine, Mark, așa cum am dansat odinioară.

Se mișcau înlănțuiți, în timp ce Nicole șoptea cuvintele unui cântec. După câteva minute se opriră și ea se lipi de el, doar rochia subțire despărțindu-i sânii de cămașa lui. Îl simți cum se înfioară, apoi Mark o îndepărtă puțin, ca să-și plimbe degetele prin adâncitura de pe gâtul ei. Ea suspină ușor, iar el începu să-i dezlege panglica rochiei legată după ceafă, privind-o adânc cu ochi întrebători. Ea încuviință, cu o mișcare ușoară a capului, iar Mark termină repede ce începuse. Veșmântul îi alunecă de pe umeri și se prelinse pe podea, iar ea rămase în fața lui, goală, la fel cum, cu câteva momente mai devreme, se simțise cu totul expusă emoțional.

El o privi, apoi îi înconjură sânii cu palmele. Se aplecă, până când buzele îi cuprinseră unul dintre sfârcuri, timp în care ea îi deschise fermoarul de la pantaloni, după care îl trase în jos, spre podea. Nicole se întinse pe spate, depărtându-și picioarele, așteptându-l să își dea jos cămașa și pantalonii. Altceva nu mai avea pe el.

Mark îngenunche în fața ei. Se priviră o clipă. Nicole își dădu capul pe spate. Acum, că trupul ei revenea la viață, se lăsa pradă senzațiilor. El se aplecă și îi mângâie amândoi sânii, înainte ca gura lui să alunece printre ei, spre buric și apoi mai jos. Nicole îi prinse capul cu mâinile și gemu când buzele lui îi atinseră interiorul coapselor și ajunseră, în cele din urmă, la cârlionții umezi dintre picioarele ei. Nemaiputând rezista, îl apucă de subsuori și îl trase peste ea.

– Acum, spuse ea, înfiorându-se când Mark o pătrunse.

Începură să se miște în același ritm. Un ritm aspru, rapid și sălbatic, tensiunea dintre ei fiind mult prea mare acum, când făceau dragoste prima dată, încât să se consume tandru. Apoi, încordarea li se transformă în strigăte eliberatoare, mai întâi al lui și aproape imediat, al ei.

Ceva mai târziu stăteau amândoi întinși pe podea, unul lângă altul, acoperiți de sudoare, cu o senzație de pace în jur. Nicole nu-și imaginase niciodată ce minunat avea să se simtă. Ce se întâmplase acum

n-avea nimic de-a face cu prima ei experiență, cu Trần. Mark o făcuse să se simtă cu adevărat dorită.

El se ridică puțin, sprijinindu-se într-un cot și îi dădu deoparte șuvițele de păr care îi acopereau ochii.

– Deci... întrebă Mark, zâmbind.

Ea scoase un suspin de plăcere, apoi întinse o mână spre el, urmărindu-i cu degetele conturul feței.

– Din nou?

Cum stăpânirea franceză asupra țării se cam clătina, timpul pe care îl petreceau împreună era tot ceea ce aveau, pericolul războiului adăugându-se la tensiunea existentă și făcând ca eliberarea prin sex să fie și mai plăcută. Ea era sigură că, cu cât ar sta împreună mai mult timp, cu atât relația lor ar deveni mai profundă. Adesea se studiau unul pe altul, în tăcere. Modul în care el își mijea ochii și zâmbea și felul poznaș în care se comporta uneori o făceau să creadă că Mark i-ar putea citi gândurile.

Într-o după-amiază târzie, stătea singură în pat, încercând să adoarmă, când auzi bâzâitul unei muște în cameră. Își acoperi capul cu perna. Nicole nu se temea de păianjeni sau de șerpi, dar bâzâitul continuu al unui muscoi o înnebunea. Chiar și de sub pernă mai putea să audă sunetul enervant. După câteva minute, aruncă perna pe jos și începu să-și cânte singură, ca să acopere zgomotul. Dar bâzâitul tot se auzea și Nicole își dădu seama repede că, de fapt, era la dublu; în cameră erau doi mici monștri. Aproape de asfințit, soarele după-amiezii arunca o lumină aurie în cameră, așa că Nicole se dădu jos din pat, doar cu chiloții pe ea și deschise ușa dormitorului, sperând că insectele ar putea să iasă pe acolo. Le urmărea din priviri, fluturându-și mâinile prin aer ca să le facă să plece, dar muștele erau hotărâte să mai stea. Începu să le pândească și, luând din nou perna, făcu o săritură și o trânti de perete. Bâzâitul iritant continua. De fapt, cu cât se enerva mai tare, cu atât sunetul devenea mai puternic. Stâlci din nou perna de perete, dar iarăși rată muștele.

După zece minute de alergătură și aruncări ratate, se opri în mijlocul camerei, transpirată toată. Lumina dispărea. Atunci văzu că muștele stăteau una lângă alta, pe tocul ușii. Asta era marea ei ocazie, așa că închise ochii și se avântă, cu perna în mâini, spre acel loc.

Deschise ochii chiar în clipa când perna explodă, bucăți pufoase înălțându-se în aer ca o furtună de zăpadă, pentru ca apoi, o ploaie de pene albe să acopere cadrul ușii ca o adevărată cortină. Când se mai risipiră, îl văzu pe Mark stând acolo, culegând pene din păr, de pe frunte și de pe umeri. Se dădu un pas înapoi, privindu-l îngrozită.

El tuși și suflă penele care i se lipiseră de buze.

– Hei! Ce am făcut ca să merit așa ceva?

– Nu te-am văzut. Vânam muște.

– Și faci asta, de obicei, îmbrăcată doar cu... spuse el arătând cu degetul singura piesă vestimentară pe care o purta Nicole.

– Crezi că *eu* arăt caraghios? izbucni ea în râs.

– O să plătești pentru asta, răspunse Mark și o sălță ca pe un fulg, aruncând-o pe umăr.

– Lasă-mă jos!

El nu o băgă în seamă.

– Unde mă duci, om îngrozitor ce ești?

– Eu sunt îngrozitor? Cred că uiți că, în cazul de față, eu sunt partea vătămată.

Ajunși la parter, el deschise ușa dormitorului pe care îl folosea, iar Nicole rămase mută de uimire când văzu ce făcuse Mark. Așa, cum atârna cu capul în jos pe umărul lui, putea să vadă zeci de lumânări aprinse prin toată camera, micile puncte luminoase scânteind și strălucind ca niște stele. Simți că inima e gata să-i sară din piept. În toiul războiului, el crease un minunat tărâm fermecat. Pentru ea.

– Ei bine, măcar m-ai scutit de grija să te dezbrac, spuse el, coborând-o de pe umăr. Deci ce părere ai?

Nicole privi de jur împrejur și ochii i se umplură cu lacrimi de bucurie.

– E minunat, îmi place!

– La mulți ani, draga mea! Știu că nu mă pricep prea bine să exprim în cuvinte ceea ce simt, dar...

Ea nu-l lăsă să-și termine vorba și alergă spre el, îmbrățișându-l atât de strâns, încât îl făcu să dea înapoi.

– Ar trebui să aprind lumânările mai des, spuse el.

Nicole îi scoase cămașa din pantaloni și i-o trase peste cap, apoi el se dezbrăcă de restul hainelor, cu pene încă plutind în jur, până când rămase gol în fața ei.

– Uită-te la tine, spuse ea.

El zâmbi și își desfăcu larg brațele.

– Uită-te la noi!

– S-au întâmplat atât de multe, doar într-un singur an.

– Bune și rele.

– Asta e de bine, spuse ea, suflându-i o pană de pe piept, simțindu-se mai fericită decât fusese vreodată în viața ei.

Asemenea stafiilor care populau grădina, când Mark nu era acasă, și Nicole devenea o umbră în strania lor lume baricadată. Într-o zi, pe înserat, simți o atât de mare nevoie să iasă din casă, încât se aventură prin cartier, purtând o eșarfă care îi acoperea părul și fața. Un vânt rece mătura strada, când un bărbat și o femeie trecură pe lângă ea. Asta o făcu să nu se simtă în apele ei, așa că își coborî privirea și mormăi un bună seara, apoi se întoarse acasă.

Când îi spuse lui Mark ce făcuse, el își exprimă din nou reținerile despre șederea ei la vilă. Luând în considerare toate argumentele, Nicole simțea că Mark ar putea să aibă dreptate. Chiar dacă nu deschidea magazinul, i-ar fi mult mai ușor să iasă și să se facă nevăzută în împrejurimile de acolo.

Pe când se pregătea să se mute la magazin, își dădu seama că nu îi venise ciclul. Dar zilele pe care le petrecuse cu trupa i-l dereglaseră groaznic, așa că nu se gândi prea mult la asta. Își spălă și își uscă hainele vietnameze, apoi încercă de mai multe ori să-și ridice părul, legându-l cu o bandă din pânză. Veșmântul ei *ao dai* îi era mult prea larg acum,

dar reuși să-și ajusteze pantalonii cu ajutorul câtorva ace de siguranță. Asta ar fi trebuit să fie de ajuns.

Seara următoare se mută înapoi la magazin, iar Mark veni cu ea. Puseră așternuturi curate pe vechiul ei pat și o plapumă din puf, îmbrăcată în pânză de mătase, pe care o adusese de acasă. Când se trezi a doua zi și văzu că el deja plecase, mai lenevi în pat, ascultând zgomotele făcute de vânzătorii de pe stradă care își instalau tarabele și adulmecând mirosul familiar al chiftelelor de porc și al peștelui gătit cu mărar. Simțea că îi revine liniștea. Umerii erau mai puțin încordați, nodul din stomac dispăruse, vinovăția de a fi mințit în legătură cu Sylvie se diminuase un pic. Auzi cum se deschide ușa de la intrare. Probabil că era O-Lan. Nicole era în dubiu cu cât de multe să îi spună prietenei sale, dar coborî în magazin să o salute.

O-Lan sări în sus când auzi pași pe scară și se întoarse, cu ochii mari cât cepele.

– Nu credeam să te mai văd vreodată, spuse ea.

Era atât de reconfortant să vadă fața prietenoasă a lui O-Lan, încât Nicole trebui să înghită de câteva ori în sec, pentru a-și stăpâni emoția. Nu își dăduse seama până atunci cât de mult îi lipsise. O-Lan era la fel de drăguță ca întotdeauna, dar avea cearcăne mari și negre sub ochi. Cum stăteau privindu-se una pe alta, o mulțime de emoții amestecate se ciocneau în sufletul lui Nicole. Ce avea să-i spună prietenei sale despre Trần?

O-Lan se uita la ea, fără o vorbă.

– Vino încoace! o chemă Nicole.

Rămaseră îmbrățișate vreme de câteva minute. Nicole putea să simtă inima prietenei sale bătând la fel cu a ei și niciuna dintre fete nu părea că are de gând să-i dea drumul celeilalte.

În cele din urmă, O-Lan se trase înapoi.

– Lasă-mă să te privesc, spuse ea.

– Mă simt bine, chiar mă simt. Ce face mama ta?

O-Lan oftă adânc.

– Nu-i deloc mai bine. Doarme aproape tot timpul, în camera de deasupra prăvăliei.

– Îmi pare tare rău de prăvălia ta. Ce s-a întâmplat, de fapt?

– O conductă principală de apă a explodat chiar sub ea. Ai fost norocoasă că nu a ajuns apa și aici.

O-Lan se așeză pe sofa și Nicole înțelese cât de singură era prietena ei, în nefericirea sa. Se așeză lângă ea și o îmbrățișă strâns.

– Acum sunt aici, spuse ea.

– M-am tot uitat prin fereastră, să fiu sigură că apa nu a intrat și la tine, iar când sora ta mi-a cerut să am grijă de magazinul tău, a fost o soluție ideală. Nu mi-aș fi permis să cumpăr alte mărfuri pentru prăvălia mea, așa că iată-mă aici.

– Nici nu știu cum să-ți mulțumesc.

– Acum, că te-ai întors, trebuie să plec?

Nicole ezită doar o clipă.

– Nu, te rog să rămâi! Încă nu m-am pus pe picioare complet. O să te plătesc în continuare.

O-Lan se încruntă.

– Ești atât de slabă. M-am gândit că s-ar putea să fi fost bolnavă.

Nicole se hotărî să treacă sub tăcere cât de rău îi fusese.

– Da, puțin.

– Și Trần? N-am avut vești de la el, în afară de un mesaj prin care ne spunea să nu-l așteptăm până nu se termină războiul.

Nicole se simți ușurată să audă asta, dar remarcă îngrijorarea de pe chipul prietenei sale. Clătină din cap.

– Trăiește?

– Da, din câte știu eu.

– V-ați despărțit urât?

Ea se uită în altă parte.

– E complicat.

– Nu e un om rău, Nicole.

– Războiul îi schimbă pe oameni, zise ea, cu privirea în podea. Nu voia să spună prea mult, deși era greu de înțeles ce înseamnă *prea mult* și ce înseamnă *nu îndeajuns*.

– Cred că am nevoie să mă spăl și să mă odihnesc din nou.

O-Lan își înclină capul.

– Bineînțeles.

Nicole porni spre baie, dar se întoarse.

– Încă ceva. Mark va sta aici noaptea.

O-Lan nu rămase chiar cu gura căscată, dar nici mult nu mai era.

– Te vezi din nou cu el?

– Cam așa ceva. Dar și el vrea să fie cu ochii pe mine.

– Ai nevoie de așa ceva?

– Cred că s-ar putea să am.

În următoarele zile, Nicole o ținu sub supraveghere pe O-Lan. Fuseseră ele bune prietene, dar cine știe ce se întâmplase cât timp Nicole fusese plecată cu trupa de teatru? Totuși, în afară de faptul că arăta obosită, O-Lan părea că nu se schimbase deloc, era aceeași fată deschisă, cum fusese mereu. După o săptămână, Nicole hotărî că putea să aibă încredere în ea. Totodată, pentru că se simțea încă atât de slăbită, prezența prietenei sale însemna că putea să se odihnească oricând simțea nevoia, iar dacă Giraud sau vreunul din oamenii lui ar veni să iscodească, ea putea să plece repede, pe scara exterioară care dădea în curte, apoi să fugă pe aleea din spate.

Zilele treceau destul de liniștite, iar Nicole începea să se înzdrăvenească. Nu-i venea să creadă cât de bine se simțea când își bucura ochii cu minunatele culori ale prețioaselor ei mătăsuri. Ce dacă nu vindeau mare lucru? O-Lan era obișnuită să fie cumpătată la cumpărături și își puseseră în comun proviziile și banii.

Nicole fusese distrusă când fusese obligată să lase în urmă vechea ei poșetă, cea cu poza lui Mark înăuntru. Acum îi venise ideea să facă niște copii din memorie ale poșetei și să le vândă în magazin. Așa că, după ce închiseră magazinul la sfârșitul zilei, în timp ce pălăvrăgeau

prietenește, se apucară să coase câteva mici poșete. Mark venea rareori înainte ca O-Lan să plece acasă, iar dimineața, dacă nu era deja plecat când sosea O-Lan, ieșea pe scara exterioară.

Într-o dimineață, ea și Mark leneveau în pat, cu picioarele încurcate printre așternuturi și cu degetele împreunate. Era mai târziu ca de obicei, dar Mark nu dădea niciun semn că ar vrea să plece.

– Rămâi la micul dejun astăzi? întrebă Nicole. Mor de foame.

– Ce meniu propui?

– Avem cafea, lapte condensat, pâine, unt și cam atât.

– Pare un adevărat festin, dar o să plec, zise el. Își desfăcu degetele din ale ei, dar nu mai făcu nicio altă mișcare.

Nicole îi dădu un ghiont în coaste, iar el își scoase și picioarele dintre așternuturi.

– Dar ești atât de caldă...

– Jos din pat! Și pune ceva pe tine! Pe măsura ta. O s-o îngrozești pe O-Lan dacă vine mai devreme.

Mark zâmbi în timp ce se dădea jos din pat, apoi rămase într-o poză, exact ca statuia lui David.

Ea izbucni în râs și îi aruncă un șal.

– Ia de te acoperă, american orgolios ce ești!

El luă șalul și, înfășurându-și-l în jurul mijlocului, se îndreptă spre bucătărie. Cât lipsi el, Nicole se gândi cât de fericiți erau. Mark nu-i spusese că o iubește, dar era sigură că așa este, iar acum, când se gândea din ce în ce mai rar la Sylvie, părea că nimic nu mai putea interveni din nou între ei. Închise ochii și își imagină viitorul lor. Poate în America, odată ce războiul se va fi terminat, ori poate chiar la Saigon.

Când Mark urcă din nou la etaj, ducând o tăviță din argint, Nicole se ridică în pat, ca să vadă ce îi adusese. Îi dădură lacrimile când văzu că Mark tăiase două felii de pâine în formă de inimă și le pusese, gata unse cu unt și dulceață, pe o farfurie, alături de o floare de nufăr.

– Ce am făcut ca să merit așa ceva?

– Nimic, doar că ești cea mai dulce și mai drăguță fată pe care am cunoscut-o vreodată.

– N-ai uitat nimic? întrebă ea, coborându-și privirea și fluturând des din gene.

– Și asta, spuse Mark și o sărută pe obraz. Mai întâi mâncăm și pe urmă mai vedem.

Când nu îi veni ciclul a doua lună, Nicole simți că o străbate un fior. Oare era posibil? Nu-i spusese nimic despre asta, vrând să păstreze doar pentru ea sentimentul acesta cald, măcar până va fi sigură.

În ziua în care Nicole se aventură afară, cu capul acoperit cu o eșarfă, observă că erau mult mai puțini francezi pe străzile din jurul magazinului. Se duse să îl vadă pe Yves la brutăria lui, și rămase șocată de cât de palid și de slab era. Omul o sărută pe amândoi obrajii, dar nu o întrebă unde fusese plecată. Îi spuse că avea să-și facă bagajele în curând și se va întoarce în Franța. Ca mulți alții, avea să-și vândă prăvălia pentru o sumă derizorie și nu-l mai lega nimic de Hanoi.

Nu era niciun polițist pe străzi, dar trecură câteva tancuri, în mare viteză, huruind și făcând să zboare tejghelele și oamenii de pe lângă ele. Nicole era tot mai sigură că Franța avea să piardă războiul în cele din urmă și își spuse că atunci Giraud n-ar mai conta. Cel mai mult o îngrijora pericolul în care se afla Mark, dar el vorbea fluent vietnameza și știa să apară și să dispară pe neobservate.

Se simți mai puternică hoinărind pe străzile ei preferate. Nimeni nu o băgă în seamă și oricine ar fi văzut-o mai demult împreună cu Trần ar fi crezut că e de partea Viet Minh. Adevărul era că nu se afla de partea nimănui. Nu mai era. Dar zona vietnameză a orașului se dovedea a fi singurul loc în care se putea simți ca acasă. Stătea rareori să vândă în magazin, dar îi plăcea să-și petreacă timpul cu O-Lan. Cele două tinere deveniseră chiar foarte apropiate, astfel încât Nicole o percepea pe O-Lan ca fiind adevărata ei soră.

– Ți-am adus o carte despre Vietnam, spuse O-Lan într-o bună zi. Îmi imaginez că ai învățat doar istoria Franței.

Nicole îi mulțumi pentru carte, nerăbdătoare să se întindă în pat și s-o citească.

O frunzări puțin în timp ce urca scările, apoi, așezată confortabil pe pat, începu să citească despre împărați și viața pe care o duceau în purpuriul oraș interzis din Hué. Într-un paradis de palate aurite, împăratul dădea petreceri la ocazii speciale și trăia o viață fabuloasă alături de concubine, doamne atrăgătoare, servitoare ale osului regal, eunuci și chiar femei curtean. Iar când un împărat murea, mormântul lui nu era mai puțin opulent, în vreme ce săracii erau la fel de săraci cum aveau să fie și sub stăpânirea francezilor.

Nicole se pierdu în lumea concubinelor, multe dintre ele fiind fiicele unor mandarini de rang înalt. Desenele în care apăreau erau superbe, iar lui Nicole îi plăcea foarte mult linia vechilor veșminte *ao dai* pe care le purtau. Îi dădură idei despre ce ar putea să facă din unele cupoane de mătase care îi rămăseseră.

Citea despre nouă ranguri de concubine, în funcție de poziția în ierarhie pe care o avea tatăl lor, dar fu uimită să afle că, odată instalate în orașul imperial, o concubină nu mai putea niciodată să dea ochii cu familia ei. Era instruită să nu ridice tonul, să fie ascultătoare, să satisfacă nevoile sexuale ale împăratului, să îl pieptene, să îl îmbrace, să-i facă unghiile și așa mai departe. Era o lectură fascinantă, dar Nicole suferea pentru acele femei, care nu-și puteau părăsi niciodată colivia lor aurită.

Închise cartea și se pregăti de culcare. Mark nu venea acasă în fiecare zi, dar cu fiecare săptămână care trecea, Nicole se simțea mai în siguranță decât înainte. Acum, noaptea, parcă întregul pământ o cuprinsese protector în brațe și, pentru prima dată după o lungă bucată de timp, adormi fără teamă.

29

Când nu-i veni ciclul nici a treia lună la rând, Nicole fu sigură. Sânii îi palpitau ori de câte ori îi atingea Mark, păreau mai umflați, iar zona din jurul sfârcurilor devenise mai închisă la culoare. Se pregătea să-i spună și lui în acea seară. Mark lipsise câteva zile, iar sentimentele ei amplificate, de neliniște și emoție pură, o făceau să nu poată sta locului. Nu știuse că ar putea să se îndrăgostească atât de profund, dar acum, că asta se întâmplase, Mark însemna totul pentru ea și nu-și putea imagina viața fără el. Stătea la etaj, cocoțată pe un scaun, cu o veioză roșie aprinsă, când el își făcu apariția în capul scărilor, cu mânecile cămășii suflecate, cu haina atârnându-i pe umăr, nebărbierit, dar de-a dreptul irezistibil cum stătea și se uita la ea. Pentru că Nicole nu scotea o vorbă, cele două cute dintre sprâncene i se adânciră și ea observă un fel de textură aspră pe care o avea pielea lui. Mai văzuse asta și altă dată, mai ales când Mark era obosit, și nu era deloc neatrăgător. Niciodată nu-l găsise neatrăgător. Dar acum nu era vorba despre asta.

– Ai mustață! spuse ea, în cele din urmă. Te schimbă destul de mult.

Mark își strâmbă gura într-o parte.

– A, da... am uitat de ea. O să mă bărbieresc.

Ochii îi străluciră când dădu la iveală o sticlă de Sauvignon.

– De la unul din puținele magazine în care mai găsești un vin decent, continuă el.

– Hai, vino încoace!

Când Mark traversă camera și o sărută, Nicole își încreți nasul la atingerea neobișnuită a mustății, apoi își trecu degetele prin părul lui.

– A mai crescut și s-a închis la culoare.

– Da, a trebuit să-l vopsesc.

Vorbele lui o luară prin surprindere.

– De ce?

El își înclină capul într-o parte și ridică din umeri.

– Ei, doar știi și tu... serviciul.

Îl privea cum stătea de cealaltă parte a mesei și turna vin în pahare. Din timp în timp chiar arăta diferit și Nicole simțea un fior plăcut când se întreba cum o să arate, de fiecare dată când venea să o vadă. De astă dată avea o privire atât de blândă în ochi, aproape în contradicție cu înfățișarea oarecum alarmantă pe care i-o dădea mustața. Îi văzuse încă de la început vulnerabilitatea asta, dar n-avea cum să știe de unde i se trage.

Mark sorbi o înghițitură.

– Nu-i rău deloc, nu-i așa?

– Aaa, deci ești un cunoscător.

El izbucni în râs.

– Mark, trebuie să-ți spun ceva.

– Spune! șopti el, aruncându-i o privire pe deasupra mesei.

Nicole își desfăcu nasturii de la cămașă, cât să i se vadă parțial sânii.

– Observi ceva?

– Nu sunt sigur, răspunse el zâmbind. Doar că arăți minunat. Dar așa ai fost dintotdeauna, iar dacă nu îți închei bluza la loc, nu apucăm nici măcar să bem vinul.

– Mulțumesc pentru compliment. Dar nici măcar nu poți ghici?

Mark dădu din cap că nu.

– O să avem un copil. Sunt gravidă.

Se duse direct spre ea, dar Nicole văzuse că îi pierise sângele din obraji la auzul cuvântului copil. Se lăsă în genunchi lângă ea și se întinse să-i atingă sânii.

– Îi simt foarte plini, spuse ea, dar Mark părea încă șocat, așa că, puțin supărată, se trânti la loc pe scaun.

El stătea în picioare și își freca bărbia, gânditor.

– Mark?

Se uită în jos, spre ea și clătină din cap.

– O să fii cu atât mai mult expusă la riscuri acum. Ce-o să ne facem cât voi fi eu plecat?

Nicole zâmbi.

– Dacă doar asta te îngrijorează, nu-ți face probleme, o să mă descurc.

– Dar credeam că am folosit...

– Nu și prima dată.

– Dar ești sigură? Nu e vorba că nu aș fi încântat, dar e...

– Ce? Ce este?

Urmă un moment de tăcere. Nu părea încântat. Zâmbetul nu dispăruse complet de pe fața lui Nicole, dar fericirea ei chiar începea să pălească și simțea usturimi în ochi. Îl urmărea cum se luptă cu sentimentele care-l bântuiau când se ghemui din nou în fața ei. Îi luă palmele în ale lui, dar rămase tăcut. Nicole avea mustrări de conștiință când privea acei ochi de un albastru ca cerul; ea grăbise lucrurile, ea fusese cea care îl sedusese. Își puse palmele pe obrajii lui, tânjind să îi cuibărească fruntea între sânii ei. Când Mark își ridică privirea spre ea, citi îngrijorare în ochii lui.

– Ai fost atât de bolnavă, spuse el. Iar sarcina poate fi foarte solicitantă. Crezi că te-ai însănătoșit destul?

– Nu sunt chiar atât de puternică precum eram odinioară, dar o să mă descurc.

– Și chiar vrei să păstrezi copilul?

Supărată de întrebarea lui, își dădu deoparte o șuviță de păr care îi căzuse peste față.

– Bineînțeles că da, doar sunt catolică. Și, oricum, avortul este ilegal. Și... te iubesc.

– Of, iubita mea dragă.

Rămaseră tăcuți câteva momente. Ar fi dorit ca și el să fie la fel de emoționat și de fericit cum era ea, dar tot ce putea să vadă era îngrijorarea pe care i-o produsese.

– Se poate întâmpla orice când nu sunt prin preajmă ca să am grijă de tine. Și dacă mi se întâmplă mie ceva? Eu nu vorbesc de obicei despre asta, dar, Nicole, să știi că meseria mea e periculoasă.

– Pot să îmi port și singură de grijă.

– Dacă se întâmplă ceva, s-ar putea să nu fiu aici ca să te ajut pe tine sau pe copil. Of, Doamne, a fost greșeala mea. Te-am dorit așa de mult acea primă dată... încât singurul meu gând era să fac dragoste cu tine. Trebuia să fi așteptat. Eu ar fi trebuit să aștept. Îmi pare atât de rău!

– Să nu-ți pară rău! Mă bucur că s-a întâmplat așa. Vom avea un copil. Copilul nostru, Mark. O ființă umană pe care am plămădit-o împreună.

Mark se ridică în picioare, trase brusc aer în piept, apoi îl lăsă să iasă încet.

– Nicole...

– Ce e?

– Aș vrea să mă bucur și eu. Tare mult aș vrea. În orice alt moment aș fi zis că asta e un miracol... dar e război, orașul ar putea fi asediat oricând. Meseria mă poartă departe și s-ar putea să nu fiu în stare să te scot de aici. Și nu uita că poate să apară și Trần, din nou.

Ea își mușcă buza.

– La asta nu m-am gândit. Am fost prea ocupată să mă feresc de Giraud.

– Deocamdată, sarcina ta nu se observă, dar peste câteva săptămâni se va vedea.

– N-am putea pleca în America?

El clătină din cap.

– Nu pot pleca, deocamdată. Trebuie să se împută rău de tot treaba aici ca să pot pleca. Nu-mi place asta, dar ordinele pe care le-am primit s-au schimbat.

Făcu o pauză, iar ochii i se întunecară.

– Cu cât mă deghizez în mai multe personaje, cu atât îmi e mai greu. Iar tu, Nicole, ești singura care îmi asigură echilibrul. Mă faci mereu să fiu cel care sunt cu adevărat.

– Și eu care credeam că tu ești cel care mă face puternică...

– Putere și echilibru – n-ar fi rău, nu-i așa? Dar un copil? Acum? Îmi aduc aminte cum m-am simțit fără mama. M-a făcut să nu mai știu sigur cine eram.

Nicole ezită o clipă, dar deja cuvintele îi stăteau pe limbă.

– N-am putea să ne căsătorim?

– Nu mi-aș dori nimic mai mult decât să ne clădim un cămin al nostru. Dar asta, draga mea, nu se poate face oficial, încă ești căutată de poliție. Își scutură capul. Iar eu mai am treburi de rezolvat. În curând, voi fi implicat în niște operațiuni sub acoperire, în Rusia. O acțiune care poate fi periculoasă, de căutare a oamenilor fără scrupule care îi adăpostesc pe unii lideri din Vietnam.

– Pentru tine? Vrei să spui că poate fi periculoasă pentru tine?

Mark încuviință.

– Mark, ce o să se întâmple după ce voi naște?

El își trecu o mână peste frunte, fără să răspundă.

Nicole simți că i se pune un nod în gât.

– Nu vreau să te las singură. Când ar trebui să vină copilul?

– În februarie. E cea mai bună perioadă pentru naștere, nici prea cald, nici prea umed.

– Măcar ăsta e un lucru bun, nu-i așa?

O ridică în brațe și o duse la sofa, unde puteau sta amândoi. Nicole se lipi de el și nu-și putu stăpâni lacrimile. Mark îi ridică fața spre el, apucând-o ușor de bărbie, și o sărută.

– Când se va termina războiul... va fi altfel. Îți promit. Și chiar mă bucur. Foarte tare. Este cea mai minunată veste din lume și o să găsim noi o cale să ne descurcăm.

Păstrară tăcerea, din nou, preț de câteva minute. Nicole nu avea nici cea mai mică idee la ce se gândea Mark, dar ea se gândea la sora ei.

– Mark, ai iubit-o vreodată pe sora mea?

– Nu. M-a fascinat când eram în America – deșteaptă, frumoasă și având talentul să te facă să simți așa cum voia ea să simți. Și atât de sigură pe ea. Însă sub această aparență, era, de fapt, neajutorată. Foarte neajutorată. Ne-am întâlnit doar de câteva ori, dar, pentru că am simțit că ar vrea să mă ia în stăpânire, am dat înapoi.

– Atunci s-a îmbolnăvit.

– A luat prea multe somnifere. N-am știut dacă a fost intenționat sau accidental, dar după ce s-a întâmplat asta, nu puteam să o abandonez, pur și simplu. Nu era în țara ei, înconjurată de oameni care o iubeau. Dar hai să nu mai vorbim despre sora ta! Măcar să ne bucurăm de timpul pe care îl avem împreună.

Își încolăci brațele în jurul ei, iar Nicole se simți alinată și, în același timp, excitată. O făcea să se simtă ocrotită într-un fel pe care nu-l mai trăise până atunci și nu voia să se sfârșească niciodată. Doar războiul își dorea să se sfârșească. Dar avea să se încheie vreodată? Oftă și, ghemuindu-se și mai aproape de el, trase pe nări mirosul de țigări și aroma sărată de pe pielea lui.

În următoarele luni, sarcina lui Nicole se observă foarte puțin. Veșmântul *ao dai* acoperea mica umflătură și mai purta și un șal pe umeri care o ajuta să-și ascundă burtica în creștere. Având chef să lenevească, își petrecea cea mai mare parte a timpului citind în camera de la etaj și încercând să nu se gândească la ce ar trebui să facă dacă, într-o bună zi, Mark nu s-ar mai întoarce. Dar neliniștea îi apărea în vise, din care se trezea într-o frică ametitoare. Într-o zi plecă în căutarea lui Yves și se întristă să vadă că mica brutărie avea deja ferestrele și ușa bătute în scânduri.

Gătea mâncăruri vietnameze simple în bucătărioara din spatele magazinului și avea o poftă nemăsurată de spanac la aburi, pe care îl împărțea cu O-Lan și cu mama ei, și de orez crocant și ușor ars pe fundul oalei, pe care nu îl împărțea cu nimeni. Într-o zi se hotărî să înfrumusețeze grădina din curtea aflată în spatele magazinului. Mark își sufleca mânecile și o ajută, curățând lianele înalte, în vreme ce ea tăia iasomia și trandafirii parfumați, zgâriindu-se pe mâini de mai multe ori.

Când îl văzu coborând scările cu brațele pline de verdeață, îl urmări din priviri și aproape că își imagină că nu era război. Erau un cuplu obișnuit, care își aranja casa și aștepta primul copil.

– Ar trebui să învăț să tricotez, spuse ea și îi trimise un zâmbet cald.

El îi răspunse tot cu un zâmbet.

– Nu credeam că ești genul de femeie care tricotează.

– Eu credeam că tocmai de asta mă iubești.

Pielea din jurul ochilor i se încreți când râse.

– Nu-mi amintesc să-ți fi spus vreodată asta.

Dar o iubea. Nicole știa că așa este. Chiar dacă el nu o spusese.

– Deci, cât de mult *nu* spuneai că mă iubești?

– Cât câmpul, tone întregi, cât munții.

– Până la cer, cum spunea Lisa.

– Ei, bine, chiar așa.

– Oricum, chiar dacă nu pot să tricotez, măcar pot să gătesc.

– Dacă îți place orezul ars...

– Aaa, asta nu-i corect!

Mark aruncă pe jos mormanul de crengi tăiate, se aplecă spre ea și o sărută apăsat pe buze. În acea clipă, ea simți cât de adâncă era dragostea lui.

– Ce-ar fi să lăsăm grădinăritul? spuse el.

După ce făcură dragoste, rămaseră întinși în pat, urmărind cum dispărea lumina zilei. Când se făcu întuneric, Nicole aprinse lampa cu ulei de la capătul patului și îl întrebă despre familia lui.

– Nu sunt prea multe de spus, zise Mark. Mama a fost rusoaică, după cum știi. Rusoaică albă.

– De asta știi tu rusește?

– Da. A reușit să scape din Rusia la momentul potrivit, dar a pierdut tot ce avea mai drag pe lume și nu și-a mai revenit cu adevărat niciodată, după întâmplările prin care a trecut.

– Cum a murit? Te superi că te întreb asta?

El clătină din cap.

– S-a întâmplat la scurtă vreme după ce am împlinit eu doisprezece ani. Făcu o pauză: Mă tem că și-a luat singură zilele, curând după moartea bebelușului pe care îl născuse... iar eu... am fost cel care a găsit-o.

– O, Doamne! Prin ce moment groaznic ai trecut! Îmi pare tare rău.

– S-a străduit din greu să fie rațională, dar nu a reușit niciodată. În realitate, era o rusoaică pasională, iubitoare de gesturi grandioase.

– Sinuciderea ei a fost un asemenea gest?

– Nu, sinuciderea nu. Dar s-a întâmplat în alte ocazii ale crizelor ei emoționale. Îi plăcea să treacă prin camere ca o furtună, valvârtej. Tata o iubea, dar n-a înțeles-o niciodată.

– Își pierduse ambii părinți. Probabil că s-a rupt ceva în ea când a murit bebelușul.

– Da. Iar după ce s-a stins, a fost și mai greu. Tata s-a închis în carapacea lui, iar eu m-am simțit părăsit. Și fără rădăcini. Fără să știu cine dracu' sunt. Poate că tocmai de asta fac meseria pe care o fac. Pot fi oricine.

Ea îi luă mâna și i-o plimbă peste burtica ei.

– Sper că vom fi în stare să îndreptăm lucrurile, măcar puțin.

– Vreau să mă asigur că micuțul nostru nu va trece niciodată prin așa ceva.

– O să trăim fericiți. Copilul ăsta va face ca toate lucrurile să revină la normal, ai să vezi.

– Îmi pasă, Nicole, îmi pasă foarte mult. Sper să înțelegi.

O sărută pe ceafă și după urechi, apoi îi sărută sânii până când o simți că tremură. Pe urmă își lipi urechea de burta ei.

– Ce asculți acolo? șopti Nicole.

– O conversație inteligentă.

Ea îl lovi peste cap cu o pernă.

– Sunt obosită, spuse Nicole. Ești în stare să gătești tu?

Mark râse.

– Probabil că să fac niște orez ars m-aș descurca.

30

Nicole deschise toate ferestrele. Crescuse iubind vechiul cartier: aroma minunată de hașme prăjite și ceapă tocată, aleile înguste, pieţele deschise și vacarmul comercianților care te ispiteau cu mâncarea lor. Întotdeauna a făcut-o să se simtă mai bine, deși faptul că se tot îngrășa era o problemă care ar fi trebuit să le dea de gândit. Sub un cer albastru strălucitor, străzile erau impregnate cu mirosul de caramel și găluște, iar Nicole nu mai putea de fericire. Când O-Lan se întoarse de la cumpărături, luptându-se cu două sacoșe pline până la refuz, o cuprinse uimirea.

– Ce-ai luat? întrebă Nicole, urmând-o pe O-Lan, care le ducea în bucătărie.

– O să te-nvăț să gătești în stil vietnamez – cu adevărat vietnamez, vreau să spun. Spanacul tău la aburi a fost un pic cam subțire, ca să nu mai vorbim ce face cu sistemul digestiv al mamei mele. Gândește-te la mâncarea asta ca la un prânz târziu.

Nicole zâmbi.

– Cu ce începem?

– Cu golirea sacoșelor.

Nicole scoase mai întâi salata, și roșie și verde, apoi o legătură uriașă de coriandru, plus ceva țelină și o altă frunză verde. Nicole o adulmecă.

– Iz de lămâie.

– Uită-te în cealaltă sacoșă!

Nicole o deschise.

– Noodles proaspeți. Deci ce preparăm?

– *Bun cha*. Dar n-ai văzut ingredientul important. Carnea de porc. Tăiem frunzele, facem supa și prăjim carnea de porc afară, pe grătarul cu cărbuni.

Lucrară împreună, într-o liniște prietenoasă. Nicole mărunțea legumele, în timp ce O-Lan prepara supa.

După ce încinseră cărbunii, un miros amețitor și apetisant de carne de porc friptă umplu aerul. Lui Nicole îi lăsa gura apă, în timp ce O-Lan puse bucățile de carne în supă.

– Gata. Hai să mâncăm! spuse O-Lan, în timp ce așeza trei boluri în fața lui Nicole, unul cu fidea, unul cu supă și carne și unul cu frunze tocate.

Nicole o imită pe O-Lan, care luă o parte din frunze, apoi câțiva tăiței și înmuie amestecul în supă, culegând, în același timp și o bucată de carne.

– E delicios, spuse Nicole, în timp ce ducea la gură un al doilea amestec gustos. Îți mulțumesc pentru asta. Este exact ce-mi trebuia. Data viitoare gătesc eu pentru tine.

Soarele de după-amiază târzie pătrundea oblic prin perdelele parțial închise, iar Nicole stătea la etaj, ascultând în tăcere vocile care se auzeau discutând în limba franceză jos, în magazin. Dacă cineva punea întrebări, o rugase pe O-Lan să spună că nu știe unde este proprietarul magazinului. Prietena ei se ținuse de cuvânt și după câteva minute bărbații plecară. Nicole aruncă o privire prin crăpătura dintre perdele să-i vadă cum se îndepărtează. Toată încrederea ei se topi când văzu că printre ei era Giraud. O-Lan urcă pe scări.

– Ai auzit?

Nicole dădu din cap.

– Și dacă mă arestează pentru că te-am ascuns? Trebuie să am grijă de mama.

– N-o să te aresteze.

Nicole se uită din nou să vadă dacă într-adevăr plecaseră, apoi se întinse ca să tragă draperiile de tot. Atunci, O-Lan se uită mai atent la pântecele ei, observând pentru prima oară burta umflată.

– Oh, Doamne, nu! Ce ai făcut? Nici măcar nu ești căsătorită.

– Nu fi atât de demodată! Nu te bucuri pentru mine?

– De când e de modă veche să-ți dorești un tată pentru un copil? E a lui Trần?

– Nu, am fost doar o dată împreună, cu mult înainte să plecăm spre nord.

– Al lui Mark?

– Da.

– Dar nu vezi, n-o să ai nicio scăpare aici cu un copil care nu arată a vietnamez. Nu când...

Aerul păru brusc greu.

– Te rog, nu spune nimănui!

– Bineînțeles că nu, dar dacă vor veni din nou francezii, va trebui să mă gândesc la mama mea.

Nicole dădu din cap.

– S-ar putea să fie nevoie să te ducem departe de aici, poate în Franța unde copilul tău nu va fi nelalocul lui. Vorbise pe un ton șoptit, apoi se opri, se ridică, dădu draperiile de-o parte și se uită afară prin fereastra deschisă.

– Ce s-a întâmplat?

O-Lan se întoarse spre ea.

– Când va câștiga Viet Minh, bebelușul tău nu va fi deloc în siguranță aici.

Nicole se întreba dacă ar fi mai bine pentru copil să meargă să locuiască în Hué. Se gândi la vechea lor casă și la culorile râului Perfume. Își aminti de plimbările ei cu bicicleta, pe sub copacii înșirați de-a lungul malului, și florile care cădeau în râu. Copilul ei ar putea avea o copilărie fericită.

– Mă întrebam dacă să merg la Hué, spuse ea.

O-Lan clătină din cap.

– Nu *când* Viet Minh câștigă. S-ar putea să nu fii nici măcar tu în siguranță.

– Câștigă Viet Minh?

O-Lan dădu din cap.

– Da. Știi și tu. Totul se va schimba.

Nicole alungă țânțarii care roiau în jurul capetelor lor.

– Știi ceva despre asta?

O-Lan încuviință din cap și se apropie ca să-i vorbească în șoaptă.

– O scrisoare de la Trần. Spune că Viet Minh câștigă teren. Mi-a cerut să fiu cu ochii pe tine până se întoarce.

– Deci se întoarce?

– Da, dar nu chiar acum. Nu-ți face griji încă! Dar, mai devreme sau mai târziu, tot va trebui să pleci. Ai bani?

– Nu prea mulți. Doar ce e în contul magazinului. Și valoarea bunurilor din magazinul meu. Dar o să m-ajute Mark.

După ce mai povestiră o bună bucată de vreme, O-Lan plecă acasă. Era acel moment al zilei când zgomotele stridente se estompau și lumea părea să se miște cu încetinitorul înainte să se lase, cu adevărat, întunericul. Nicole coborî din nou la parter și, ca să-i treacă timpul, zdrobi niște orez într-un mojar. Îi satisfăcea nevoia de a fi activă, iar făina i-ar fi fost bună ca să coacă vreo câteva prăjiturele de orez în cuptorul din curte.

Se gândi din nou să învețe să tricoteze. Copilul ei ar avea nevoie de haine. Știa că Lisa împachetase toate hainele lor de copii și le depozitase acasă, într-un cufăr căptușit cu tablă de zinc. Unele dintre ele trebuie să fi rezistat – poate că ar trebui să se întoarcă și să le caute.

Își puse pe ea cămașa de noapte și merse să se așeze pe o bancă din curte. Aruncă o privire spre cerul pătat, întunecat, care bătea spre roz acolo unde se întâlnea cu acoperișurile. O briză ușoară îi aduse aromele serii, pe care le iubea. Nu numai trandafiri și iasomie, ci și un miros de țigări, frunze și pământ. Mark promisese că se va întoarce în acea seară. Nu voia să se gândească la Giraud sau la Trần; nu voia să lase

nimic să-i deranjeze liniștea. Mai târziu, tăie și apoi prăji ceapa, usturoiul și ardeii și, când se înmuiară, adăugă amestecul peste făina de orez, ca să facă turtițe. Când mirosul de cărbune ars se răspândi în aer, le alinie pe grătar și, când au fost gata, le-a pus într-un castron, pentru Mark. Ora cinei veni și trecu. Când se răcori afară și începu să burnițeze, fugi la etaj să-și ia pe ea un șal. Voia să se întoarcă în curte și să se uite la stele – dacă o lăsau norii –, dar nu mai apucă. Când își înfășura șalul pe umeri, auzi un sunet și se întoarse.

– Mark! Cât mă bucur să te văd! spuse ea, zâmbindu-i. Pe unde ai umblat? Uite, am gătit.

– Nu sunt proprietatea ta, Nicole.

Ea se încruntă.

– N-am considerat niciodată că ești, dar eram îngrijorată. Giraud a fost astăzi aici.

– Chiar așa?

Privirea pe care i-o aruncă era ca o palmă peste față.

– Nu mă crezi?

El își miji ochii, dar nu spuse nimic.

Nicole îl simți că miroase a alcool și deveni, brusc, nesigură.

– Am fost speriată, Mark, și când ai întârziat...

– Ești destul de în siguranță aici. Omul a supravegheat ușa, nu-i așa?

– Și Giraud?

Mark oftă.

– Uită de Giraud!

– De ce? S-a întâmplat ceva?

Brusc obosită, se așeză pe canapea.

El nu răspunse, dar scoase un plic din buzunarul cămășii, apoi își trase un scaun și se așeză în fața ei, cu picioarele lăbărțate.

Nicole auzi niște strigăte pe străzi, dar nu le băgă în seamă. Nimic îngrijorător. Apoi sunetul ploii care se pornise, lovind ușor și ritmic plăcile de pe acoperiș. Incapabilă să citească pe de-a-ntregul privirea lui Mark, ea remarcă ceva cu care nu era obișnuită. Dincolo de mirosul

de alcool și țigări, ceva se schimbase. De obicei nu stătea așa, pe scaun, în fața ei, privind-o scrutător.

– Noi doi am avut o relație cu suișuri și coborâșuri, nu-i așa, Nicole?

Simțindu-și gura puțin uscată, Nicole își linse buzele.

– Nu vrei să știi de la cine este scrisoarea?

Se uită la el.

– Desigur că vreau.

Scoase o țigară dintr-un pachet, o aprinse cu un băț de chibrit, apoi îl aruncă într-un coș metalic pentru gunoi.

– Mark!

– O să-i dau foc.

Se lăsă pe spătarul scaunului.

Ea îl urmărea cu atenție. Era un Mark total diferit și care nu-i plăcea.

Mark își drese glasul.

– De ce m-ai mințit în legătură cu Sylvie?

Nicole își trecu o mână peste frunte. Era groaznic de cald.

– Ai băut prea mult!

Se zgâi la ea și în ochii lui se vedea confuzia.

– Am două vești. În primul rând, acum am adresa completă a surorii bătrânei tale bucătărese. M-am gândit că, dacă s-ar întâmpla ce e mai rău, ai putea să te duci la ea.

– Oh, asta e minunat! Eu...

Mark i-o tăie scurt.

– Iar asta este o scrisoare de la sora ta.

Nicole ridică din sprâncene.

– Credeam că scrisorile sunt oprite.

– Oprite, da, însă nu distruse.

Îl urmărea cum se chinuie să-și găsească cuvintele. Când vorbi din nou, rosti cu voce scăzută.

– Poate că ar fi trebuit să te gândești la asta.

Cuvintele lui o loviră ca un bici. Luă o pernă de mătase roșie cu argintiu și o strânse la piept.

– Nu înțeleg ce vrei să spui, zise ea, dar vocea părea că i se oprește în gât.

O venă de pe gâtul lui pulsa. Continua să o privească pătrunzător.

– Știu că ai avut întotdeauna probleme cu sora ta. Sylvie mi-a spus.

Nicole spuse pe nerăsuflate.

– A fost tocmai invers. Ea a fost cea care a avut probleme cu mine.

– Mi-a spus și că vei spune asta. Mi-a povestit cât de mult a încercat să te facă fericită.

– A mințit. N-a fost deloc așa. A încercat să mă înece.

El clătină din cap.

– Nu mai știu ce să cred. Dar știu că m-ai mințit. Nu înțelegi? M-ai dezamăgit. Asta mă doare.

– Mark, te rog!

– Totul este legat de sora ta, nu-i așa?

Se ridică în picioare și se îndreptă spre fereastră, de unde privi în jos, spre stradă. Urmă o tăcere lungă înainte ca el să se întoarcă și să se uite în ochii ei din nou.

Nicole simți o străfulgerare de furie.

– Ei bine, dacă pe Sylvie o vrei, de ce nu te duci să o aduci?

– Pentru numele lui Dumnezeu, femeie, știi că nu am vrut să spun asta. Nu o vreau pe Sylvie. Dar simt că am fost manipulat. De tine. De ce ai crezut că trebuie să mă minți?

– Nu e clar? Pentru că am crezut că încă mai ai sentimente pentru Sylvie.

– Nu m-ai crezut când ți-am spus că nu a fost nimic între mine și sora ta. Am încercat să te conving cât de puternice erau sentimentele mele pentru tine.

Nicole își mușcă obrazul până când simți gustul de sânge.

– Dar în tot acest timp, *tu* erai cea în care nu trebuia să am încredere. Am avut încredere în tine, Nicole. A mai rămas atât de puțină încredere în lumea asta, dar eu am avut încredere totală în tine.

– Și chiar *poți* avea încredere în mine.

– Nu. Au existat prea multe minciuni în viața mea, prea multe vieți duble, prea multe versiuni diferite ale mele. Am simțit că, în sfârșit, cu

tine, eram eul meu cel mai bun, adevăratul meu sine, și acum văd că totul se baza pe o minciună.

– Erai obsedat de sora mea.

– Tu ești cea obsedată de ea. Nu e bine, Nicole. Din nu știu ce motiv, crezi că trăiești în umbra ei. Dar nu ai de ce să crezi asta. Ești frumoasă, generoasă și iubitoare și ești tot ce mi-am dorit vreodată.

Veni și se apropie de ea, cu expresia feței schimbată. Nicole se uită în sus spre ochii lui și o lacrimă îi alunecă pe obraz.

– Am fost fericiți, Mark. Știi că am fost.

El îi dădu deoparte părul din ochi, dar fără să scoată o vorbă. Se priviră unul pe celălalt minute în șir. Nimic nu se mișca în camera învăluită în tăcere. Nicole nu se clintea, nici măcar nu clipea. Nu îndrăznea să creadă că totul s-ar putea termina acum. Ce mai conta Giraud? Ce mai conta orice altceva?

– Îmi pare rău că am mințit despre scrisoarea lui Sylvie, spuse ea. Îmi pare foarte rău. Să mâncăm acum.

Se ridică în picioare și întinse mâinile spre el. El nu i le luă.

– Mark! Te rog!

Nicole începu să tremure. Ceva îngrozitor parcă îi sufla în ceafă, iar singurătatea pe care o simțea aproape o durea fizic. Închise ochii, dar totul părea să se amestece, când îl auzi mișcându-se. Se simțea întreruptă, deconectată. După câteva minute, reuși să vorbească.

– Ce ți-a scris Sylvie?

– Se întoarce. Ți-a spus și ție că se va întoarce, în scrisoarea pe care a lăsat-o pentru tine, nu-i așa?

– Și tu m-ai mințit. Mi-ai spus că ești comerciant de mătase!

– Asta a fost altceva.

Făcu o pauză, apoi reveni în fața ei.

– Am nevoie de timp să mă gândesc.

Se uită la fața lui sumbră, apoi îl împinse într-o parte și traversă camera alergând până la patul ei, unde, întorcându-i spatele, se cuibări cu fața la perete. Îi ascultă sunetul pașilor pierzându-se în josul scărilor.

După câteva momente, nu se mai auzea decât ploaia care bătea pe acoperiș. Rămase nemișcată, în timp ce întunericul singuratic al nopții se instala, ploaia lovea tot mai tare și mirosul de orez dulce și lipicios de la o casă din apropiere pătrundea în cameră.

Apoi plânse, udând perna și simțind o tulburare pe care nu o mai simțise vreodată. Își puse mâinile pe burtă, sperând să se liniștească. Toată noaptea, în timp ce vântul și ploaia continuau să spele ferestrele, acoperișul și strada de dedesubt, Nicole simți că l-a pierdut.

În zori, se gândi la sora ei. Oare când vine Sylvie? Când trimisese scrisoarea? Mark i-o fi răspuns? I-o fi spus despre copil? Sora ei zugrăvise o imagine atât de distorsionată a relației lor din copilărie; oare Mark ar putea crede cu adevărat ceea ce spusese Sylvie? Când O-Lan o strigă, Nicole se simțea groaznic.

O durea burta și, temându-se pentru bebelușul ei, își strecură picioarele în papuci, apoi încercă să ajungă la baia de jos. O-Lan veni tiptil să o ajute pe Nicole să coboare scările și să ajungă în încăperile din spatele magazinului.

– Nu arăți bine. Să-ți aduc niște ceai aromat?

Nicole se așeză pe marginea micii căzi, în timp ce încerca să se calmeze. După aceea, se clăti pe față și își spălă părul cu un șampon care mirosea a trandafiri sălbatici. Își dorea copilul cu o înverșunare pe care nu și-o putuse imagina vreodată. Copilul era singura rază de lumină în această teribilă dezordine.

O-Lan îi aduse ceaiul, pe care îl sorbi dintr-o singură înghițitură.

– Ce s-a întâmplat?

– Mark a plecat.

O-Lan oftă.

– Se mai întoarce?

– Nu știu.

Pe măsură ce Nicole se lupta cu emoții contradictorii, durerea se înteți și începu să plângă. Avea un spirit independent și nu dorise niciodată să-și piardă capul îndrăgostindu-se de el atât de tare, dar el o

ajutase să se simtă împlinită și să fie ea însăși. Pentru prima dată în viața ei se simțise pe deplin acceptată și asta o ajutase să vindece vechea ruptură din interiorul ei.

O-Lan veni și își puse un braț în jurul ei.

Dar nervii lui Nicole erau zdrențe și mintea întunecată. Dacă Mark nu se întoarce, cum va face față singură, cu un copil care nici măcar nu va arăta a vietnamez? Întrezări o clipă viitorul și se îngrozi.

31

După o săptămână, într-o zi Nicole își făcea somnul de după-amiază pe canapeaua de la etaj. Se agita în somn și, simțind pe cineva în cameră, deschise ochii și își dădu seama că se uită direct în adânca privire albastră a lui Mark.

– De cât timp ești aici?

– Poți să mă ierți, pentru că am fost atât de idiot? spuse el.

În ciuda suferinței din ochii lui, mândria o făcu să îi întoarcă spatele. Nu-și putea permite să-l lase pe Mark să vadă ce efect avusese absența lui asupra ei. Mintea îi era plină de lucrurile pe care voia să le spună, dar nu putea, iar camera părea să vibreze de cuvinte și sentimente nerostite. Simțea că i se strânge inima și, ca să scape de intensitatea acestei trăiri, își concentră privirea pe lumina lămpii care poleia podeaua.

– Cred că ar trebui să pleci.

– Plec, dacă asta îți dorești cu adevărat. Asta vrei?

O făcuse să râdă, o făcuse să plângă, iar acum era aici, cerându-și scuze și având remușcări sincere. Ce rezolva alungându-l?

– Am avut nevoie de timp ca să-mi limpezesc gândurile, spuse el, coborându-și fruntea. Îmi pare foarte rău.

Se întoarse spre el și se gândi o clipă.

– Uită-te la mine, Mark!

El își ridică privirea.

– Arăți obosit.

– Am petrecut ultimele șapte nopți chinuindu-mă să dorm – făcându-mi griji pentru tine, pentru noi, pentru copil. Sunt atât de multe de spus și, totuși, se pare că nu reușesc niciodată să ți le spun. Toate ard în mine. Eu...

Nicole îl întrerupse.

– Am nevoie de bani ca să plec în Franța.

Arăta ca și cum ar fi fost pălmuit și urmă o tăcere îndelungă.

– O să te-ajut, bineînțeles, spuse Mark în cele din urmă, dar vreau să-mi cresc copilul cu tine. Te iubesc, Nicole!

Ea privea spre podea, iar inima îi bătea nebunește. Apoi ceva s-a întâmplat în interiorul ei, ca și cum o sârmă care era înfășurată strâns în jurul ei și-ar fi slăbit brusc strânsoarea. N-avea cum să știe dacă Mark se va întoarce. Încă iubindu-l cu o intensitate nedomolită, nu ar mai fi putut să-l refuze decât cu prețul vieții. Când se așeză în genunchi lângă ea, Nicole se aplecă înainte și-l lăsă să o cuprindă cu brațele.

– Ești minunată, Nicole! Nu m-am îndoit niciodată. Și vom înfrunta orice greutăți împreună.

Ea dădu din cap.

– Ce-ai spus atunci, că aș avea probleme cu Sylvie, nu e adevărat. Întotdeauna am iubit-o, dar ea...

– Știu. Ascultă, ți-am spus că am adresa lui Lisa. Ei bine, am găsit și un număr de telefon și am reușit s-o sun. Mi-a spus tot adevărul despre ce s-a întâmplat de când te-ai născut. Nicole a zâmbit.

– Lisa e bine?

El încuviință cu o mișcare a capului și își ținti privirea în podea înainte de a continua.

– Uite... mai e un lucru pe care trebuie să ți-l spun. Am lucrat sub acoperire cu Sylvie.

– Dar deja știam asta. A treia armată, îți amintești?

– M-am întrebat dacă nu cumva ăsta a fost motivul pentru care ai ajuns la concluzia greșită despre relația mea cu ea.

Nicole clătină din cap.

– A avut ea grijă să ajung la această concluzie.

– Și am lucrat și cu tatăl tău.

– Știam și asta, dar nu am înțeles de ce.

– A fost numit șeful unității antiterorism.

Încercând să înțeleagă, dar simțindu-se nedumerită, se încruntă și îl privi în față.

Mark îi susținu privirea.

– Am presupus că ai ghicit asta.

– Știam că oficial lucra pentru guvern, dar asta era tot.

– Doar de fațadă. Reputația lui era excelentă și era un negociator destoinic. Nu mi-a plăcut subterfugiul de a poza în comerciant de mătase, mai ales față de tine, dar când ai o meserie care presupune să deții mai mult decât un pașaport, nu poți să faci altfel.

– Și sora mea? Ai sărutat-o. Te-am văzut, în noaptea balului, în pivnița de vinuri.

Părea șocat.

– Ai văzut? De asta s-a schimbat totul?

Ea dădu din cap.

– Parțial.

Oare era momentul să-i spună despre crimă? Venise clipa sincerității?

– Dar nu era nimic de văzut. A fost doar un pupic pe obraz. Încercam doar să o liniștesc și în seara aceea...

A simțit că amețește când mirosul sângelui i-a revenit în minte.

– Știu ce s-a întâmplat.

Părea uluit, iar liniile dintre sprâncene i se adânciseră.

– Ți-a spus ea?

– Nu, ea mi-a spus doar că strângeați fonduri pentru a sprijini o a treia armată în Vietnam.

Făcu o pauză.

– Am văzut cum tata l-a împușcat pe fratele lui Trần.

Mark își umflă obrajii, apoi pufni.

– Doamne Dumnezeule, nu am știut nimic. Dar cum ai reușit?

– Te căutam. Vizeta de la ușă nu era închisă.

– Seara aia a fost prea mult pentru Sylvie. Era dărâmată, fragilă și am văzut-o că era șocată.

– A fost oribil, cu adevărat oribil.

El încuviință.

– A fost. Dar trebuie să-ți mai spun ceva. Indiferent ce crezi că ai văzut, nu a fost un sărut adevărat. Și chiar și în America, orice ar fi vrut ea să te facă să crezi, nu am fost niciodată intimi.

Nicole era atât de ușurată, încât se simți imediat mai bine.

– Dar sora ta... La scurt timp după bal, a dispărut câteva zile ca să ne sperie – pe tatăl tău și pe mine, vreau să spun.

– Șantaj emoțional?

– Cred că tatăl tău a pus-o pe seama faptului că Sylvie avea nevoie de o pauză. Știa preabine că între mine și ea nu era nimic, dar Sylvie are mult mai multe probleme decât își dă seama lumea... Până să înțeleagă asta tatăl tău, îi dăduse deja afacerea. Când mi-ai spus că nu se va întoarce, ca să fiu sincer, m-am simțit ușurat. A fost o adevărată bătaie de cap să lucrez cu ea.

Nicole clătină din cap. Cum de știa atât de puțin despre sora ei?

Era întuneric în cameră acum, dar Nicole își dădea seama că Mark fusese sincer. Rămaseră tăcuți câteva minute, iar ea îi asculta respirația, auzind doar vag sunetele străzii. Ritmul respirației lui Mark se modifică, iar Nicole își dădu clar seama că el își reținea cu greu lacrimile. Asta o atinse din plin. Tatăl copilului ei.

– O, Mark!

Lacrimile lui o șocară. Se aplecă deasupra lui, iar el o îmbrățișă în întuneric. Îi mirosi părul și îi simți căldura trupului.

– Am crezut că te-am pierdut, șopti el.

– E în regulă, spuse ea. O să fie bine.

Erau vremuri neobișnuite. Oamenii se schimbau. Se comportau altfel decât le dicta caracterul. Pericolul scotea la iveală umbrele dinăuntrul lor, precum și curajul, iar ea știa prea bine că, uneori, oamenii trebuiau să facă lucruri pe care nu voiau să le facă.

– Îți promit, n-o să te mai fac să suferi niciodată, spuse el.

– Și mie îmi pare rău. Ar fi trebuit să am încredere în tine și să-ți spun adevărul. Am mințit pentru că te iubeam și mi-a fost teamă că ai putea să o vrei pe Sylvie, și nu pe mine. Mi-a fost frică să nu te pierd.

– Ce nebuni suntem! spuse el. N-o să mă pierzi niciodată.

Se simțea relaxată. Auzind sunetul copiilor râzând afară, se ridică în picioare și se uită pe fereastră, înainte să aprindă o altă lampă. Fața lui Mark era luminată dintr-o parte, iar Nicole se uita la neregularitățile ei. Îi era atât de drag acum.

– Ai mai aflat ceva despre Giraud? întrebă ea.

– I-a cam ajuns. Fiul lui, Daniel, a murit fugind de un lunetist. Era într-un sat din nordul Hanoiului.

Ea se cutremură, când auzi de moartea băiatului.

– Groaznic. Îmi pare rău să aud asta.

– Giraud e o epavă. Bea de stinge. În plus, încearcă să facă față fluxului de refugiați care vin din districtele periferice. Nu se descurcă prea bine.

Ea dădu din cap.

– Cred că e plin de lume pe străzi.

– Sunt vietnamezii de rang înalt care i-au sprijinit pe francezi. Ei cred că zilele lor sunt numărate și încearcă să ajungă la Saigon.

– Poate mergem și noi acolo?

– Poate. Îți e foame?

Merseră jos, în bucătăria din curte și, în timp ce Mark tăia și prăjea niște ceapă, Nicole se gândea la ce-i spusese. Oamenii erau atât de complicați. Niciodată buni sau răi pe de-a-ntregul. Uită-te la Trần sau chiar la Giraud, acum pe jumătate înnebunit de durere.

– S-ar putea să fim în pericol dacă Trần se întoarce aici, spuse ea. Nu este chiar un om rău, dar la cum arăt eu acum...

Mark se răsuci să o privească.

– Ai aflat ceva despre asta?

– O-Lan a primit o scrisoare de la el. Ea mi-a sugerat că ar trebui să plec în Franța.

– Și ai încredere în ea?

– Da, am. În scrisoare îi spune că o să mai dureze ceva până se întoarce.

Dar, deși Nicole îl apărase pe Trần, văzuse cât de crud putea fi și gândul întâlnirii cu el o înspăimânta.

– Trebuie să plec, dar când mă întorc trebuie să ne gândim cum să ajungi în Franța. Cum ți se pare?

Simți că izbucnește în lacrimi.

– Te rog, nu pleca din nou!

El veni lângă ea și o luă în brațe.

– Trebuie. Știi că trebuie. Ăsta-i războiul. Acum, că Viet Minh a câștigat atât de mult teren aici, planul este să punem la punct operațiuni mai în sud. Va trebui să fiu în Saigon și, așa cum ți-am mai spus, în cele din urmă o să merg în Rusia.

Îl trase deoparte și îl ținu la o lungime de braț.

– Urăsc gândul că pleci în Rusia. O să fii în siguranță acolo?

– Nu pot să pretind că nu e periculos. Rușii îi susțin pe cei din Viet Minh, le furnizează arme și așa mai departe. Trebuie să aflăm ce altceva mai fac. Și pe cine ascund.

Ea își lăsă capul să cadă și încercă să-și șteargă lacrimile.

– Nu-ți face griji, dacă te hotărăști să nu mergi în Franța, am prieteni în America care te vor ajuta. Îi cuprinse capul cu palmele și, înălțându-i fața spre el, îi sărută obrajii umezi.

– N-o să stau prea mult de data asta, deși s-ar putea să plec pentru câteva luni, mai târziu. Dar, înainte de asta, va trebui să aranjăm ceva pentru tine.

Se uită în ochii lui și se rugă ca totul să se întâmple așa cum spunea el.

– Dar dacă trebuie să plec brusc, înainte să-ți aranjez un loc, mergi în Franța și lasă o adresă la ambasada americană din Paris. Sau, chiar

mai bine, du-te la Lisa! Este în Narbonne, Rue des Arts, lângă canal, zise el și scoase o bucată de hârtie. Uite adresa! O să-ți trimit niște bani.

– Trebuie să mă întorc acasă să văd dacă reușesc să găsesc hăinuțele de copii pe care le-a împachetat Lisa.

– Du-te repede și apoi rămâi aici până când mă întorc! N-ar trebui să fiu plecat mai mult de o săptămână sau două.

Își aminti felul în care își găsise curajul să facă singură acea călătorie groaznică spre sud, chiar dacă aproape că o ucisese. Următoarea călătorie ar putea fi spre Franța și spre Lisa, de preferat mai devreme decât mai târziu. Spera că nu va fi fără Mark.

– Orice s-ar întâmpla, nu te voi abandona niciodată. Să nu uiți asta! Nu atât timp cât trăiesc.

Și iată că spectrul morții își făcea din nou apariția.

Nicole iubea Vietnamul cu toată ființa; acolo se născuse și acolo își trăise toată viața. I-ar fi fost greu să părăsească un loc atât de profund impregnat în sângele ei. Îl iubea și pe Mark și ura gândul că ar pleca fără el și fără măcar să știe unde este. Dar tocmai când se gândea la asta, o frică mult mai groaznică se cuibărea în ea. Trebuia să găsească o soluție să treacă peste zilele întunecate care păreau să urmeze și chiar nu mai conta prea mult unde anume se va duce. Ceea ce conta era ca Mark să se întoarcă.

– Mergi cu bine, Mark! spuse ea și se întinse din nou înspre el. Și întoarce-te cu bine!

IV

MIROSUL DE PEȘTE

Octombrie 1953 – mai 1954

32

După ce îmbrăcă niște haine franțuzești curate, Nicole își puse în urechi o pereche drăguță de cercei cu perle. Ploaia încetase, aerul era proaspăt, iar căldura încă nu atinsese punctul culminant. Afară, strada gemea de lume după ultima ploaie torențială, ca și cum toți se grăbiseră să iasă la aer curat, iar acum biciclete, ricșe și pietoni abia reușeau să nu se ciocnească.

Nicole încercă marea cu degetul, să vadă dacă nu era riscant să meargă până la vila din cartierul francez, unde voia să caute hainele de bebeluș. Trecu pe lângă o pagodă plină de oameni cu valize în mâini și reuși să se piardă în mulțime. Dar când ajunse la intersecția de la capătul Străzii Mătăsii, văzu că zona era împânzită de ofițeri francezi, așa că se întoarse la magazin fără să privească în urmă.

Pe la sfârșitul după-amiezii se părea că lucrurile reveniseră la normal. Nicole stătea pe stradă, în fața magazinului, ținând în mână o sacoșă mare de pânză cu dungi late și mânere din piele. Cum stătea așteptând să apară o ricșă care să o ducă acasă, privi peste umăr la vitrina în care mătăsurile stăteau aliniate în rânduri purpurii, galbene, de culoarea smaraldului sau a cerului senin. Atât de luminos. Un magazin destul de drăguț, gândi Nicole. Trăise vremuri bune în micul ei magazin, în ciuda a tot ce se întâmplase. Dar acum trebuia să privească înainte. În orice alte timpuri ar fi fost în stare să-și crească bebelușul

în cartierul vietnamez, dar cu Viet Minh și cu Trần care se apropiau cu fiecare zi, trebuia să accepte că era în mare pericol. Hué s-ar fi putut să nu fie un loc mai sigur și văzuse cu ochii ei ce însemnau lagărele. Puse sacoșa jos, pe bordura trotuarului, apoi își domoli durerea de spate, apăsând puternic punctele dureroase, cu ambele mâini.

În vreme ce culoarea cerului se schimba spre indigo, Nicole supraveghea strada și, ridicându-și o mână, o făcu streașină la ochi, ferindu-se de lumina soarelui care apunea. Câțiva bărbați stăteau pe o alee umbrită, fumând și discutând, puțin mai încolo o mamă își îmbăia copilul într-o cădiță pusă pe trotuar, iar o femeie în vârstă își strângea marfa și se pregătea să o care într-un coș larg, pentru ziua următoare. Câteva prăvălii trăseseră deja obloanele, iar altele aveau să facă la fel în scurt timp. Bărbatul fără dinți, care vindea alune fierte, plecase. Când o tânără trecu pe lângă ea, Nicole simți o undă de parfum de mosc. De la o fereastră din apropiere ajunse până la ea sunetul monoton al unui cântec, iar pentru o clipă sau două Nicole îngână și ea melodia. Când văzu o ricșă liberă apropiindu-se printre șirurile de copaci din depărtare, o cuprinse un val de tristețe și trebui să recunoască în sinea ei cât de mult aveau să-i lipsească toate astea, dacă va fi nevoită să plece. Și totuși, contrar oricărei judecăți raționale, Nicole încă mai nutrea speranța că lucrurile s-ar putea schimba în bine.

Îmbătată de mirosul de cărbuni și ghimbir, Nicole era visătoare și se simțea total lipsită de vlagă. Nici măcar gândul că Sylvie se va întoarce nu o mai deranja. Se gândi că, probabil, se simțea așa din cauza sarcinii, așa că închise ochii și savură aromele din aer. Mark o iubea, iar ăsta era singurul lucru care conta. Deschise ochii când ricșa se apropia de vilă, se aplecă să ridice sacoșa, văzu că una dintre cute se desfăcuse și petrecu vreo câteva clipe să o pună la loc. Nu-i observase pe cei doi bărbați care traversau strada dinspre o alee de vizavi, iar când ridică privirea, văzu că erau la doar un metru de ea.

Ricșa trase pe dreapta într-o stație și unul dintre pasageri coborî. Nicole își ținu respirația când Giraud își îndreptă spatele și își ațintî

privirea apoasă spre ea. Se întoarse cu spatele, cuprinsă de panică, dar văzu că cei doi bărbați o încadraseră, blocându-i orice cale de scăpare.

Giraud își drese vocea.

– Nicole Duval, ești arestată! Vei fi dusă la Închisoarea Centrală, unde vei rămâne până când vei fi judecată.

Ea încercă să mențină contactul vizual cu ochii lui.

– Pentru ce? Judecată pentru ce?

El râse și își umflă pieptul. Râsul fusese disprețuitor, trădând o mare lehamite de viață.

– Ai încălcat termenii arestului la domiciliu și, ceea ce e mult mai grav, ai trădat Franța.

– De când știi că sunt aici?

– Să zicem doar că ai fost sub supraveghere.

Îngrozită, clipi repede de câteva ori, privind în jur, în căutarea unei căi de scăpare. Când își dădu seama că nu are niciuna, observă aerul de automulțumire care se citea pe fața polițistului.

– Dar de ce tocmai acum? Nu vezi că aștept un copil? Sunt gravidă în cinci luni.

El rânji, arătându-și dinții îngălbeniți de tutun.

– M-am gândit eu că ești o curvă a Viet Minh.

– Copilul n-are nimic de-a face cu Viet Minh.

– Spune-i asta judecătorului.

Își îndreptă umerii când îi puseră cătușele pe încheieturile mâinilor. N-avea de gând să plângă în fața acestui om odios, dar frica începu să i se strecoare în suflet și tot ce auzise vreodată despre Închisoarea Hoa Lo îi veni acum în minte. Când urcă în ricșă alături de el, tremura în mod vizibil.

În primele douăzeci și patru de ore reuși să își mențină moralul ridicat, chiar dacă zvonurile despre groaznica Închisoare Centrală nu erau deloc exagerate. Duhnea a grăsime râncedă în timpul nopții și a pește stricat în timpul zilei. Cu doar un hublou rotund prin care abia trecea lumina și cu aerul fierbinte și umed din timpul zilei, simțea că se sufocă.

De sute de ori inima i-o luase razna. Trebuia să se lupte cu haosul din mintea ei, iar atunci când nu era în stare de panică, o înnebunea plictiseala. Ce bine ar fi fost dac-ar fi plecat în Franța, când O-Lan îi sugerase prima dată.

Era ținută într-o cușcă, cu mâinile legate de perete cu un lanț și cu gleznele încătușate de o bară din metal, fixată de podea, la nivelul patului ei din beton. Gardienii francezi îi aduceau, la începutul zilei, o cană din tablă în care era apă, pe care erau încântați să o verse tot ei pe podea. În afară de ea, toate prizonierele din aripa femeilor erau vietnameze. Încercase să stea de vorbă cu persoana scheletică, cu ochi sticloși, care era ținută în cușca alăturată, dar femeia scuipă pe podea și se întoarse cu spatele la ea. Nu era prima ei experiență legată de revoltătoarea brutalitate colonială, dar niciuna nu fusese vreodată chiar atât de personală. După încă o zi petrecută în celula împuțită, începu să o doară spatele și simțea nevoia să se miște ca să scape de durere. Vezica stătea să îi explodeze și făcea eforturi să o țină sub control, dar din cauza sarcinii, nevoia o încerca atât de des, încât nu reușea de fiecare dată să ajungă la găleată în timp util. Era nevoită să se ușureze chiar acolo unde zăcea. Avea gâtul uscat și se temea ca nu cumva deshidratarea să-i afecteze copilul.

De ce trebuise să se întâmple asta tocmai acum, când Mark era plecat? Era sigură că, dacă ar fi fost în oraș, ar fi găsit o cale să o scoată de-acolo, măcar pe motive de sănătate, dacă nu pe altă bază. Amintirea atingerilor lui o liniști puțin, dar o îngrozea din ce în ce mai mult gândul că, dacă Mark nu se întorcea repede la Hanoi ea avea să fie judecată și executată, bebelușul lor urmând să moară odată cu ea. Cuprinsă de o frică groaznică, strigă din răsputeri, chemând gardienii, până când fața îi fu inundată de lacrimi. Când pielea îi devenise fierbinte și lipicioasă, iar vederea i se împăienjenise, un gardian mai milos îi aduse încă un borcan plin cu apă. Nicole îl sorbi fără să respire. Temându-se că mizerele condiții de acolo puteau să-i facă rău bebelușului, se îmbărbăta singură, gândindu-se la vremuri mai bune, iar când

umbrele îndoielii încercau să pună stăpânire pe ea, se ruga lui Dumnezeu să o salveze.

Iar când n-o chinuiau spaimele, o chinuia gândul la mâncare. Prizonierilor li se dădea, de două ori pe zi, câte un bol mic cu o fiertură subțire de orez brun. Începu să-și imagineze mâncarea ei preferată. Ouă fierte plutind într-o supă de spanac, porumb copt și prăjiturele delicioase. Dar cel mai tare tânjea după o cafea cu lapte condensat.

Când se lăsa noaptea, răcoarea orașului lua locul zăpușelii de peste zi, iar pisicile începeau să miaune și să se lupte până la ore târzii. Umezeala îi intra în oase, iar Nicole se tot răsucea și se întorcea pe patul ei rece din beton, încercând să găsească o modalitate să se odihnească fără să aibă dureri. De fiecare dată când credea că a reușit, fie doar și pentru cinci minute, nu putea dormi fie din cauza miorlăiturilor creaturilor care se furișau pe acoperișuri, fie din cauza luminii orbitoare de la veioza gardianului.

După cinci zile, a fost dusă într-o cameră mică și fără aer, unde i s-a spus că va fi interogată. Minutele treceau, iar ea aștepta, cu mâinile încă încătușate. O mânca pielea, mai ales în partea de sus a spatelui, unde nu putea ajunge să se scarpine. Minutele se transformară în ore. Mâncărimea devenea insuportabilă. Ca să-și distragă singură atenția, își fixă privirea pe micul dreptunghi luminos al ferestrei și încercă să-și imagineze ce se întâmpla afară, însă cu cât pielea o mânca mai tare, cu atât simțea mai mult nevoia să se scarpine. Până când, exasperată, strigă gardianul.

Dar gardianul nu veni. În locul lui intră în cameră Giraud, cu un rânjet satisfăcut pe față. Paralizată de frică, îl urmări cum se așază pe un scaun, cu picioarele-i groase și scurte depărtate și cu șlițul la vedere. Vorbi puțin, cât timp fumă o Gauloise Bleue. Mirosul pe care îl emana în încăperea strâmtă îi făcu greață. Își aplecă fruntea ca să scape de duhoare și perdeaua grea a părului ei îi acoperi fața. Se simți mai în siguranță când nu mai putu să-i vadă dezgustul din priviri și orice altceva se mai putea citi în ochii lui.

– Deci... rosti el în cele din urmă. Vocea lui era neobișnuit de bolovănoasă, ca și cum ar fi înghițit pietriș, iar o parte din el i-ar fi rămas în gât. Ce ne poți spune?

– Nu știu nimic.

Ea își înălță capul și privi din nou spre fereastră. Dar acum lumina parcă pâlpâia, crescând și micșorându-se atât de mult, încât părea că face încăperea să vibreze.

El își trase taburetul mai aproape și se aplecă spre ea, apoi întinse mâna și o apucă de bărbie. Nicole se zbătu sub strânsoarea lui, dar, silită să îl privească, nu putu să nu vadă părul negru care îi creștea din nări, la fel cum nu putu să evite duhoarea pe care o emana, îmbibată de alcoolul din ziua precedentă. Sentimentul propriei importanțe i se citea în priviri. Nicole se cutremură și o senzație de frică profundă i se instală în suflet. Îi fusese milă de el pentru că își pierduse băiatul, dar el se arăta de-a dreptul crud.

– Nu știi nimic? După atâta vreme petrecută împreună cu Viet Minh?

Își înclină capul într-o parte, în semn că nu o credea și apoi îi dădu drumul.

– Nu au avut încredere în mine.

El zâmbi.

– Și dacă ți-aș spune că o informație corectă te-ar face liberă?

Ea clătină din cap.

– Am fost într-un lagăr de reeducare, dar nici măcar nu știu unde este. N-am știut niciodată unde sunt cu adevărat.

– Și ce-ai văzut, acolo unde nu știai unde ești? întrebă el, zâmbind din nou.

Nu putea să suporte felul în care se uita la ea, ca și cum ar fi fost proastă, așa că își mută din nou privirea spre fereastră.

– Am văzut cum sunt maltratați femeile și copiii. Cam ceea ce-mi faci și tu mie.

– Uită-te la mine! spuse el. Asta nu-i o rugăminte.

Nicole se întoarse spre el și îl privi sfidător, dar, amintindu-și grimasa îngrozitoare pe care o văzuse pe fața lui în acea noapte la bordel, bătu în retragere.

Giraud continua să o privească insistent, apoi râse amar, fără urmă de veselie.

– Am văzut ce-ai făcut, spuse ea, cu o voce calmă.

Bărbatul nu zise nimic și, deși se chinuia să-și ascundă frica, Nicole o simțea până în adâncul stomacului. Trecu peste asta. Aerul din cameră era acum îmbâcsit de fum și ea începu să tușească.

– Poate ai nevoie de puțin aer, spuse el, îndreptându-se spre fereastră, unde se întinse ca să deschidă zăvorul.

Aerul curat pătrunse înăuntru și Nicole se simți copleșită de prospețimea lui. Era doar aer, dar ce prețioasă legătură cu lumea de afară era! Așa cum stătea el, cu spatele sprijinit de perete, Nicole încercă să îl vadă exact cum era – un om de nimic, jalnic, cu sprâncene negre și groase – și cu toate astea, frica pe care i-o inspira își făcu loc și mai adânc în sufletul ei.

Giraud îi aruncă o privire arogantă.

– Orice crezi că ai fi văzut, n-ai nicio șansă. Nimeni nu va crede nimic din ce spui și nimeni nu are încredere în tine. Am avut eu grijă de asta.

– Am văzut și ce le fac cei din Viet Minh celor care refuză să-i sprijine. Am văzut sate arse și morminte improvizate și oameni care n-aveau nimic de mâncare. Dar am văzut și rezultatele bombardamentelor franceze. Am văzut violuri și am văzut crime.

Din trei pași, bărbatul ajunse peste ea. Nicole se trase instinctiv înapoi la apropierea lui și nu era chip să-și ascundă repulsia. Giraud îi ridică părul de pe ceafă, se aplecă spre ea și îi sâsâi în ureche.

– Așa un gât frumos...

Se crispă la atingerea lui.

– Ce? Un francez respectabil, cum sunt eu, nu e destul de bun pentru tine? Îi lăsă părul să cadă, apoi i-l răsuci în jurul mâinii, trăgându-i capul pe spate.

– Recunoaște că pruncul din burta ta e rezultatul „relației" tale sexuale cu un membru al Viet Minh.

În ciuda durerii pe care el i-o producea, reuși să vorbească.

– Bineînțeles că nu. Drept cine mă iei?

– Chiar vrei să spun drept cine te iau?!

Nu-i scăpase sarcasmul din vocea lui, dar Giraud se duse la ușă și chemă gardianul să o ia de-acolo.

În restul zilei, simțindu-se din ce în ce mai rău, Nicole ceru de mai multe ori să fie scoasă la aer, dar strigătele ei rămaseră fără răspuns. A fost o zi lungă și grea. Tânjea după confort, dar când, pe înserat, mușteleumplură camera, își scărpină gleznele și ceafa până la sânge și începu să creadă că n-o să mai ajungă nici măcar la proces. Mark nu dăduse niciun semn, iar Nicole, cu o neliniște crescândă, realiză că trebuie să fie plecat din țară. În lipsa a ceva care să-i distragă atenția, trecutul năvăli peste ea și începu să o roadă. Se gândea la tatăl său și la Sylvie și la cum fusese relația dintre ele. Chiar dacă îi spusese lui Mark că regretă, minciuna despre scrisoarea lui Sylvie încă îi stătea ca o greutate pe suflet. Toate greșelile atârnau greu.

În a doua săptămână se îmbolnăvi atât de rău, încât abia se mai putea ridica de pe podea. Nimeni nu știa că este aici. Mark era plecat. O-Lan nu avea habar că e la închisoare. Și chiar dacă ar fi ghicit, n-ar fi putut face nimic. Nimeni n-o putea scoate de-acolo. Nimeni. Nevăzând nicio posibilitate de a scăpa de-acolo, disperarea puse stăpânire pe ea, mâncându-i inima și creierul, atât de crudă și neagră, încât a plâns până nu i-au mai rămas lacrimi. Nici măcar nu-i mai păsa de viața ei, ci de cea a copilului nenăscut. Când a început să simtă o durere cumplită în burtă, a strigat gardianul, îngrozită că pierde copilul. Dar vocea ei n-a fost mai mult decât un horcăit și nimeni n-a auzit-o. A venit noaptea, fără să aducă nicio alinare. Apoi s-a făcut lumină și orele erau tot mai lungi. Zilele treceau una după alta și ea le pierduse șirul. Din cauza transpirației care îi curgea din păr, ochii o usturau atât de tare, că nu se putea abține să nu-i frece. Și se umflaseră atât de tare, încât abia mai

vedea. O mânca pielea și se scărpina, până își dădea sângele. Sugea sângele care îi rămânea sub unghii și începuse să delireze. Stafii hidoase și fantome îi bântuiau mintea, îndepărtând-o și mai mult de realitate. Din adâncul apei și pe cale să se înece, vedea chipul surorii sale. Dar, de astă dată, Nicole chiar voia să se întâmple. Își dorea ca apele întunecate să o ia pe ea și pe copilul ei și să îi ducă, pentru totdeauna, undeva, departe de infernul de aici.

Dar nu avea să moară, iar într-o noapte, pe la sfârșitul celei de a doua săptămâni, pe când privea luna plină care lumina pământul dincolo de hublou, avu câteva clipe de luciditate, în decursul cărora își scormoni cu disperare mintea ca să găsească ceva ce i-ar fi putut spune lui Giraud. Știa numele câtorva dintre actori, dar ei fuseseră buni cu ea. Atunci își aminti de bărbatul cu cuțitul. Auzise cum îl cheamă. Duong. Era doar porecla, dar ar fi trebuit să fie de ajuns. Dimineață avea să ceară să-l vadă pe Giraud și să-i spună măcar asta, poate și numele satului în care ajunsese prima dată cu Trần. Dar era de ajuns ca să-i asigure eliberarea? Stătu o clipă în cumpănă. Dacă îi spune lui Giraud numele satului, francezii s-ar putea să pârjolească tot ținutul. Putea ea să-și asume responsabilitatea pentru moartea femeilor și a copiilor, a fermierilor nevinovați și a bătrânilor? Chiar dacă asta îi putea salva ei pielea. Cum avea să trăiască purtând o asemenea povară pe suflet? Se gândi la copil. Ar trebui să facă asta ca să-l salveze?

33

Nicole își ridică privirea când una dintre cele mai amabile femei-gardian își făcu apariția. Aceasta îi zâmbi și descuie ușa custii, apoi, în grabă, îi desfăcu lanțurile și cătușele. Dar când Nicole încercă să se ridice, își simți picioarele prea slabe ca să-i susțină greutatea, genunchii cedară, iar femeia fu nevoită să o ia în brațe ca să o țină ridicată. Simțind o frică atavică, Nicole îi aruncă femeii o privire confuză.

– Ce se întâmplă? Trebuie să vorbesc cu Giraud.

Femeia îi puse un deget pe buze.

– Nu vorbi!

O conduse pe Nicole în curte. Ajutată de o altă femeie-gardian, luă un furtun, o perie și niște săpun, cu care îi curăță rănile. În locurile în care picioarele și mâinile îi fuseseră mușcate de insecte, usturimea pielii era aproape insuportabilă, dar măcar avea să fie din nou curată. Se ținu tare. Apoi, o durere mistuitoare îi străbătu partea de jos a spatelui. Simți că-i sare inima din piept: copilul trebuia să se nască abia în februarie, deci n-ar fi trebuit să simtă așa ceva de pe acum.

Se chirci de durere.

– O, Doamne! Copilul!

Femeile-gardian schimbară câteva priviri, iar una îi întinse un pahar cu apă, în timp ce cealaltă îi aduse un taburet, să se așeze. Ametită de

lumina soarelui, Nicole își umbri ochii cu mâna și privi printre gene, luând paharul. Durerea de spate o lăsase, dar se simțea atât de încordată, încât îi luă aproape un minut până să poată bea, darămite să se întindă sau să respire normal. Când termină apa, una dintre femei îi dădu o pereche de pantaloni din material elastic și un halat.

– Trebuie să vorbesc cu Giraud, spuse Nicole, în timp ce femeile o ajutau să îmbrace pantalonii. Am niște informații.

Femeia clătină din cap înainte de a o duce prin închisoare, până afară, la poarta principală, pe trotuarul de sub zidul înalt din piatră. Nicole se îngrozi la gândul că asta ar putea fi ziua procesului ei. Dacă era așa, ar fi fost prea târziu să o mai ajute cineva. Chiar lângă închisoare își înălța turnurile, la fel de înfricoșător, Palatul de Justiție, simpla lui imagine fiind suficientă ca să bage groaza în oasele oricărui nefericit de prizonier. Nicole închise ochii și lăsă lumea de afară să se reverse peste ea. Totul mirosea atât de curat și, când sunetul minunat al oamenilor care își trăiau viața ajunse până la ea, deschise ochii spre străzile care păreau că strălucesc în lumina soarelui. Privi în sus o clipă, tânjind să se piardă în imensitatea cerului albastru. Auzi râsete de copii și își întoarse capul să îi urmărească. Îi venea să alerge la ei și să-i îmbrățișeze; să le spună să-și trăiască fiecare moment al vieții. Când văzu perechi de îndrăgostiți trecând prin fața ei, ca într-un film, se imagină pe sine plimbându-se pe-acolo cu Mark. Îndurerată de o pierdere prea grea ca să îi facă față, voia să se agațe de viață. Să simtă. Să iubească. Să își crească pruncul. Simțea că i-ar fi spus orice lui Giraud. Dar luase hotărârea – pentru care îi trebuise o jumătate de noapte – să nu-i divulge decât numele bărbatului cu cuțitul. Conștiința ei nu-i permitea mai mult de-atât.

Auzi un taxi apropiindu-se și se întoarse. Făcu câțiva pași înapoi, șocată, când o văzu pe sora ei ieșind din el.

– Urcă, Nicole! Repede, până nu se răzgândesc!

Genunchii i se îndoiră, dar Sylvie o apucă și o împinse pe bancheta din spate a mașinii.

– Te duc acasă, spuse ea.

Urmă un moment de tăcere amețitoare, timp în care Nicole încerca să-și dea seama ce se petrece.

– Îmi pare rău că a durat atât de mult, continuă Sylvie. Am încercat să te scot imediat de acolo. Eram atât de îngrijorată.

– Mă tem să nu pierd copilul.

Sylvie ridică o mână.

– Am chemat deja un doctor să vină acasă.

– Nu înțeleg, spuse Nicole. Cum m-ai scos de acolo?

Sylvie zâmbi.

– Giraud mă place, iar, pe de altă parte, i-am reamintit niște informații pe care le am despre folosirea banilor de la americani pentru finanțarea prostituatelor africane.

Amețită și încinsă de febră, Nicole abia asculta.

– Cred că mi se face rău.

– Vrei să oprim mașina?

Valul de greață trecu și Nicole îi făcu semn din cap că nu e cazul.

– Și n-a fost doar asta. A plantat și probe false. Înaltul comisar francez a cerut să se facă curățenie. Giraud este corupt. Iar noi putem să dovedim foarte ușor că a fost o răzbunare personală împotriva ta.

Sylvie își trecu un braț pe după umerii lui Nicole.

– Te simți bine? Nu ți-au făcut rău?

Nicole își lăsă capul pe umărul surorii ei și lacrimile începură să-i curgă.

– Nu, nu mi-au făcut.

– Nu mai plânge! Gata, s-a terminat.

Tot ce putea face Nicole era să suspine, emoția momentului fiind prea mare pentru cuvinte.

– Acum trebuie doar să ne asigurăm că bebelușul e bine, sănătos.

Nicole începu să plângă din nou.

– Nu cred că este. S-a întâmplat ceva groaznic.

– O să cobor geamul. Cred că ai nevoie de aer proaspăt.

Prin geamul deschis, Nicole privea în voie clădirile aurii, copacii fremătând în bătaia vântului și cafenelele elegante de pe trotuare. Lăsaseră

în urmă Opera, hotelul Métropole, vilele de pe malul lacului și Muzeul Lois Finot. Cât de frumos era Hanoiul! Dar unde era Mark? Spusese că va lipsi cam două săptămâni, iar ea stătuse în închisoare mai mult de-atât.

În acea seară Nicole se cercetă în oglindă, își pipăi pielea aproape transparentă, își trecu degetele peste obraji, trase de pielițele decojite de pe buzele-i uscate și luă un pieptene să-și descâlcească părul. Uscat și fără viață, o parte din el cădea în mici smocuri. Își scărpină picioarele pline de înțepături și îmbrăcă o pereche de pantaloni largi, ca să le acopere, rușinată la gândul că Mark ar putea s-o vadă în halul ăsta.

Sylvie intră în cameră.

– Acum hai să te îmbrăcăm cum se cuvine! spuse ea.

– Sunt deja îmbrăcată cum se cuvine, răspunse Nicole, dar când se uită în jos, la pantaloni, văzu că îi luase pe dos.

– Nu-i nimic.

– Nu știu la ce mi-o fi fost capul.

– Ești foarte slăbită. N-are importanță.

De ce spunea asta? Bineînțeles că avea importanță. Conta că ușurarea ei de a fi liberă era umbrită de vinovăție. Conta că Mark nu era acolo. Conta că anumite lucruri nu mai puteau fi schimbate, oricât și-ar fi dorit să fie altfel. Și conta că mințise în legătură cu scrisoarea lui Sylvie. Totul conta. Fiecare lucru avea al naibii de multă importanță.

– Uite, ți-am adus câteva haine drăguțe pentru gravide, spuse Sylvie, întinzându-i o salopetă din pânză de mătase brodată, în nuanțele ei preferate de gri.

Nicole se uită la ea, apoi la sora ei, surprinsă de expresia tandră de pe fața ei.

În vreme ce Sylvie o ajuta să-și schimbe hainele, Nicole îi urmărea privirea. Niciuna dintre ele nu spunea o vorbă și amândouă ascultau cum se pornise o ploaie cumplită, care se lovea de geamuri și se răspândea pe pavaj, curgând din streșini ca o pânză.

– Zi-mi doar că tatăl copilului nu e iubitul tău din Viet Minh!

Nicole o privi în ochi pe Sylvie.

– Copilul este al lui Mark.

Sylvie se uită în podea câteva secunde, înainte de a-și ridica din nou privirea. Nicole nu știuse niciodată clar ce mască purta Sylvie pe față și nici cum să interpreteze ceea ce vedea. De astă dată, figura surorii sale nu trăda nicio emoție.

– Înțeleg, a fost tot ce-a spus.

A doua zi, Nicole stătea întinsă pe sofaua din living când Sylvie îl aduse pe Mark în cameră. Sylvie le zâmbi amândurora, apoi ieși din încăpere, închizând cu grijă ușa după ea. Nicole se chinui să se ridice în picioare, dar Mark ridică o mână și îi făcu semn să se oprească.

– Stai locului, spuse el, traversând camera și îngenunchind pe podea. Când o luă de mână, lui Nicole i se puse un nod în gât și nu reuși să scoată o vorbă.

– O, dragostea mea, tocmai am aflat ce s-a întâmplat. Un prieten de la ambasadă a auzit despre asta și am reușit să prind un loc într-unul din ruginitele sicrie zburătoare franțuzești.

O cuprinse cu brațele, ea se sprijini de el, cu un obraz lipit de al lui și rămaseră așa câteva minute. Nicole oftă adânc, ușurarea pe care i-o provoca prezența lui fiind atât de profundă, încât nu reușea să-și recapete vocea. Și-ar fi dorit ca el să o țină așa, în brațe, pentru totdeauna.

– Iartă-mă, sunt nebărbierit, spuse el.

Nu-i păsa de asta. El era acolo și doar asta conta.

– Ar trebui să-l omor pe Giraud pentru ce ți-a făcut. Ești bine? se uită el spre burta ei. Copilul e...

– Ieri nu eram sigură. Am avut o durere teribilă... Făcu o pauză. Mi-a fost așa de frică.

O mângâie pe păr și se ridică de pe podea, așezându-se lângă ea, pe sofa. Lipită de el, Nicole îi simțea bătăile inimii în palma pe care și-o sprijinise pe pieptul lui.

Mark făcu o mișcare și o îndepărtă puțin de el, ca să îi poată privi fața.

– Te-a văzut vreun doctor?

– Da, ieri. O să vină din nou mâine.

– Ce-a spus?

– N-a spus nimic special legat de copil, în afară de faptul că i se pare că aude o bătaie de inimă.

– Ei, asta este o veste bună. Dar despre tine ce a spus?

– Mi-a luat puțin sânge și a spus c-o să revină.

– Vrei să vorbim despre ce s-a întâmplat?

Ea clătină din cap. Nu voia nici măcar să se gândească la asta. Mark rămase cu ea toată după-amiaza, iar spre seară Nicole se simți mai bine. Dar Sylvie părea agitată și tot venea în living, punându-le întrebări ciudate, de parcă n-ar prea fi vrut să-i lase singuri. Vor să bea un ceai? Le e foame? N-ar vrea să le deschidă fereastra? În cele din urmă, Mark îi sugeră că, poate, n-ar fi rău să prepare o cină ușoară pentru sora ei, ținând cont că Nicole trebuia să se odihnească.

În acea noapte, Mark și Nicole stăteau întinși unul lângă altul într-una din camerele pentru oaspeți. Bărbatul îi atinse ușor fața cu degetele, apoi îi sărută buzele.

– Nu vreau să faci nimic ce ar presupune efort, spuse el.

– O să mă descurc.

Au făcut dragoste cu blândețe, iar Nicole se lăsă în voia simțurilor. Mark era un amant deosebit de grijuliu și ea se simțea ca și cum ar fi fost legănată în brațele celor mai pufoase valuri. Când terminară, se întinse lângă el și urmări îndelung cum i se ridică și-i coboară pieptul.

– Ești bine? o întrebă Mark.

– Mai bine ca înainte. Dar acum ce-o să urmeze? Cât rămâi, de data asta?

– Plec dimineață.

– Nu cred că pot să suport asta.

– Trebuie să plec. Unul dintre agenții noștri a dispărut. Credem că se află undeva, în Moscova, iar eu trebuie să-l găsesc.

– Dar nu e groaznic de periculos? Dacă te prind și pe tine? suspină ea din toți rărunchii. Mark?

– N-o să te mint. E periculos, dar știu ce fac. De tine îmi fac griji și, imediat ce te pui destul pe picioare, trebuie să te scoatem în siguranță de aici.

– O să stau aici, cu Sylvie.

– Se poartă cam ciudat, nu crezi?

– Ei, tocmai a aflat că tu ești tatăl copilului meu.

– O să-ți scriu cât de des am să pot, spuse el. Iar tu poți să-mi scrii la ambasada noastră din Saigon. Dacă vor putea, îmi vor transmite scrisorile, dar probabil că nu în Rusia.

După plecarea lui de a doua zi dimineață, Nicole încercă să își păstreze starea de fericire, dar el îi lipsea teribil. Și chiar dacă Mark se străduise s-o îmbărbăteze, nu-și putea stăpâni neliniștea. Veni doctorul, care îi confirmă că avea tensiunea puțin mărită și pulsul cam rapid. Îi spuse să-și țină picioarele ridicate cât mai mult timp posibil și îi prescrise suplimente cu fier, mâncare bună și exerciții ușoare.

Sylvie părea mai puțin agitată și îi crease condiții să-și revină după calvarul închisorii, pregătindu-i mâncarea și curățându-i rănile. Dar, în ciuda ușurării că era liberă și a bucuriei de a-l fi văzut din nou pe Mark, imaginile din celulă continuau s-o tulbure. Chiar dacă încarcerarea ei fusese relativ scurtă – două săptămâni și ceva – zdruncinase puținul care îi rămăsese din simpatia pentru francezi. Și, deși îi spusese lui Mark că totul e în regulă cu bebelușul, în sinea ei era îngrijorată de niște dureri supărătoare. O cuprinse o senzație nedefinită de pierdere când se văzu nevoită să-și recunoască atât propria vulnerabilitate, cât și pe cea a copilului ei.

Nu făcea mare lucru, doar se odihnea și mânca și se simțea norocoasă că măcar putea să doarmă. Somnul ei era ca un drog, ștergându-i toate gândurile înfricoșătoare care o purtau prin cele mai întunecate cotloane ale minții. Cât timp era trează, încă se temea că pruncul s-ar putea să nu mai fie în viață, din cauza ororilor prin care trecuse ea. Dar într-o bună

zi, cum stătea întinsă în pat, cu privirile în tavan, simți o mică lovitură. Își trase în sus cămașa de noapte și urmări cum apare o mică umflătură pe burta ei rotunjită. Apoi încă o lovitură și o altă umflătură. Izbucni în râs de bucurie și încercă un dialog cu micuțul, apăsând umflăturile înapoi, cu blândețe, pe măsură ce apăreau. Un sentiment de speranță îi străbătu trupul și, odată cu ea, gândul că, în sfârșit, ceva mergea bine. Copilul era mai puternic decât crezuse ea că ar fi posibil. Această mică ființă era salvarea ei, iar ea avea să îl salveze. Sau să o salveze.

Plouase toată ziua și o băltoacă de apă se strânsese într-o adâncitură din podeaua bucătăriei. Nicole o privea pe Sylvie cum stoarce un mop și îl plimbă peste dalele podelei ca să absoarbă apa. Când termină, se uită la Nicole.

– Stai jos! Am ceva să-ți spun.

Lumina din cameră aproape dispăruse. Nicole nu-și dădea seama dacă se înserase sau norii întunecaseră brusc cerul. Senzația era atât de sumbră, încât Nicole porni spre fereastră ca să se uite afară, mișcându-și corpul încet și dureros. Părea că sunt doar norii. Aprinse o lampă și apoi se chinui să se așeze pe un scaun.

Văzu că figura surorii sale devenise mai serioasă.

– Aș vrea să știi că Mark mi-a explicat ce s-a întâmplat, zise Sylvie. Mi-a spus totul.

Nicole se simți stânjenită și își frecă fruntea cu degetele. Știuse că trebuia să vină și momentul ăsta.

– Despre scrisoarea ta?

Sylvie încuviință și îi adresă un zâmbet obosit.

Nicole se foia pe scaun. Ce-ar fi putut spune?

– Îmi pare rău că am mințit. Probabil ești furioasă.

Sylvie nu răspunse imediat, doar își mijii ochii.

– Sylvie?

– Da, sunt puțin. Tu n-ai fi?

– Ba da, probabil că aș fi.

Urmă o tăcere lungă, iar Nicole se puse în pielea surorii sale. Normal că sora ei era supărată, dar în afară de asta, n-avea nici cea mai vagă idee despre ceea ce simțea Sylvie.

– E ceva tulburător la ora asta a zilei, rosti Sylvie în cele din urmă, frecându-și palmele. Nu crezi?

Nicole nu spuse nimic.

– E încă zi. Nu e încă noapte. E momentul de tranziție, cred. Nu știi precis unde te afli. Nu mi-a plăcut niciodată.

Nicole o urmărea pe sora sa.

– Îți sunt atât de recunoscătoare că m-ai scos din locul ăla îngrozitor.

Sylvie își scărpină ceafa.

– Papa asta s-ar fi așteptat să fac. Tot ce îmi doresc acum pentru tine este să te înzdrăvenești pe deplin.

– Și copilul?

– Bineînțeles că și el.

Nicole încuviință cu o mișcare a capului, ușurată că Sylvie primise totul atât de bine.

Sylvie zâmbi.

– Acum trebuie să-ți recapeți puterile. Cu cât mai puține emoții, cu atât mai bine. De îndată ce te simți în stare, o să facem o plimbare zilnică. Giraud n-ar mai trebui să fie un pericol, mai ales că cei mai mulți dintre foștii lui colegi au plecat, iar cei noi au probleme mult prea mari de rezolvat ca să se mai preocupe de tine.

Nicole hotărî că sora ei se mai înmuiase.

– Nu-ți mai face griji! continuă Sylvie. Și nu te mai gândi nici la micul tău prieten, Trần. Am angajat un paznic înarmat să ne păzească casa în timpul nopții.

– Trần s-a întors?

Sylvie zâmbi din nou.

– Stai liniștită, trecutul tău legat de Viet Minh nu te va putea atinge. O să naști aici, acasă. Acum, concentrează-te pe însănătoșirea ta. De dragul nepoatei sau a nepotului pe care o să-l am.

Nicole privi țintă la sora sa.

– De ce faci toate astea pentru mine?

– Suntem o familie. Acum trebuie să ies să iau pâine. Mâine trebuie să repun pe picioare o afacere.

– Tot mai crezi că vor învinge francezii?

– Bineînțeles.

Nicole se încruntă. Sora ei părea atât de sigură pe sine.

– Nu crezi că am face mai bine să limităm pierderile și să ne întoarcem în Franța?

– Și din ce o să trăim? Oricum, tu nu ai cum să călătorești în starea în care ești acum. Așteaptă să se nască copilul! Apoi mai vedem. Nu-ți face griji pentru nimic! Toate ferestrele de la parter au gratii.

În timp ce Sylvie era în oraș să ia ceva de-ale gurii, Nicole alese să stea pe scaunul preferat al Lisei, cel de lângă ușa serei, de unde, odinioară, bucătăreasa privea straturile cu legume. Norii întunecați se împrăștiaseră și, așezată pe scaunul Lisei, Nicole încerca să și-o imagineze ca și cum ar fi fost prezentă. Oare ce ar sfătui-o bătrâna bucătăreasă să facă? În noaptea dinainte îi fusese atât de dor de Mark, încât rămăsese trează până când, într-un târziu, oboseala o făcuse să închidă ochii. Se gândea și la tatăl ei. Toată copilăria ei ar fi fost altfel dacă tatăl său nu i-ar fi dat voie lui Sylvie să creadă minciuna despre moartea mamei lor. Dacă ea și sora ei nu avuseseră niciodată, cu adevărat, încredere una în cealaltă, acum vremea secretelor se sfârșise. Dacă avea să nască aici, acasă, ar trebui să discute cu Sylvie despre trecut, oricât de greu le-ar fi.

Îndată ce o auzi pe sora ei sosind acasă, o strigă din capul scărilor.

– Poți să vii un minut? Începu să își ronțăie pielea de pe lângă unghia degetului mare.

Sylvie coborî în bucătărie, aducând cu ea un pahar cu apă și se așeză la masă. Nicole rămase acolo unde stătea, sprijinită de chiuvetă, liniștită de strălucirea caldă a bucătăriei scăldată în lumina soarelui care apunea.

– Ce e? întrebă Sylvie. Doamne, ce frumos e să prinzi ultimele raze de soare, știind că se va întuneca într-o clipă.

Înainte să înceapă, Nicole zăbovi un moment, privind-o cu hotărâre pe Sylvie.

– L-am văzut pe Papa când l-a împușcat pe fratele lui Trần, la bal.

Sylvie nu-și feri nici ea privirea, deși părea uimită, iar ochii i se măriseră.

– Ai văzut asta?

– Eram pe coridor.

Sylvie clătină din cap.

– Și în tot acest timp ai ținut asta doar pentru tine?

Nicole nu era sigură dacă sora ei era îngrijorată pentru că fusese ea martoră sau se temea ca ea să nu fi povestit și altcuiva. Tăcerea dintre ele se prelungea prea mult și, deși fața lui Sylvie era calmă, începuse să bată mărunt din picior.

– Ești sigură că ai ținut-o doar pentru tine? Nu i-ai spus lui Trần?

– Bineînțeles că nu.

Sylvie se încruntă.

– De ce nu?

– Ai spus-o chiar tu. Suntem o familie. Și ar fi căutat să se răzbune.

Sylvie sorbi apa dintr-o înghițitură.

– Ai fi scăpat de mine.

– Sylvie! oftă Nicole și veni să se așeze de cealaltă parte a mesei. Cum poți măcar să te gândești la așa ceva?

Sylvie se lăsă pe spate, sprijinindu-se pe spătar și privi tavanul.

– Suntem atât de diferite noi două.

Nicole se gândi la vorbele surorii ei. Poate că avea dreptate. În copilărie, Sylvie fusese cea liniștită, pe când Nicole se obișnuise să fie pocnită peste degete, mai ales după ce și le băga în magiunul pe care îl prepara Lisa ori și le strecura în dulap ca să șterpelească o bucată de prăjitură. Avea mereu necazuri pentru că urca în fugă scările sau striga în gura mare de la etaj, pentru că se dădea la vale pe balustradă ori cădea în iazuri, iar apoi, pentru teribila zi în care ieșiseră cu barca pe râu fără să ceară voie. În ciuda negărilor repetate ale lui Sylvie, Nicole știa că fusese ideea surorii ei. Că tot ce se întâmplase fusese din vina ei.

Mai mult decât atât, nu îndrăznise niciodată să-și amintească, dorind doar să dea uitării sentimentele care încă mai aveau forța să o tulbure. Când ai fost pe punctul să te îneci, nu-ți mai iese din minte niciodată.

Sylvie tuși, iar Nicole reveni în prezent, cu o tresărire.

– Aș vrea să știu de ce a fost ucis fratele lui Trần.

– Nici noi nu știam dinainte, răspunse Sylvie.

– Noi?

– Mark și cu mine. Sylvie își îndreptă spatele, dar încă părea foarte tensionată. Iisuse, ce bine mi-ar prinde o țigară!

Nicole nu se putu abține să nu zâmbească.

– Tu nu fumezi.

– Nu, dar mi-aș dori să o fac. Ascultă! Ce-a fost a fost. Nu e cazul să mai dezgropăm morții.

Dar Nicole, animată de dorința de a ști mai mult, continuă.

– Tot timpul m-am întrebat de ce a fost nevoie să-l omoare Papa tocmai acolo?

Sylvie ridică din umeri.

– Acolo era o celulă secretă pentru interogatorii, care mai avea o ieșire subterană. Omul, membru Viet Minh, era suspectat de asasinarea unui oficial francez.

– Dar nu fusese judecat.

Sylvie se ridică în picioare.

– Incitase la revoltă împotriva francezilor. Nu era destul? Trebuia dat un exemplu.

– Și tu n-ai știut ce avea să se întâmple?

Sylvie clătină din cap, dar pe fața ei apăruse o paloare care nu fusese acolo mai devreme.

– De ce a trebuit ca tatăl nostru să fie cel care apasă pe trăgaci?

– Asta era treaba lui. De asta a trebuit să ne mutăm aici. Era un om de afaceri cu relații peste tot și era bine plasat, ca să afle tot ce se întâmplă. Dar se căsătorise cu o vietnameză. Asta a fost o bilă neagră pentru el și tocmai din cauza asta l-a folosit guvernul francez.

Nicole simți că îi crește tensiunea și, deși acum era aproape întuneric, se ridică și deschise ușa ca să intre aerul proaspăt.

Sylvie desfăcu o sticlă de lapte.

– Ar trebui să bei câte un litru în fiecare zi, spuse ea.

Nicole dădu afirmativ din cap. Ar mai fi vrut să vorbească cu Sylvie și despre ceea ce se întâmplase în ziua în care se născuse ea, dar simți că trebuie să aștepte până când vor clădi mai multă încredere între ele. Între timp, avea să-i scrie tatălui său și să-i spună că Lisa îi dezvăluise adevărul. Poate că ăsta ar fi cel mai bun mod de a începe clarificarea acestui subiect sensibil.

Se întinse ca să elimine tensiunea din mușchi, apoi se mișcă puțin prin bucătărie, fără să o scape din ochi pe sora ei.

– Poate că ar trebui să discutăm despre Mark.

Sylvie nu răspunse, dar ceva ca o umbră trecu peste fața ei.

– Sylvie?

– Nu e nimic de discutat.

Nicole se gândi o clipă.

– L-ai plăcut, nu? Când erați în America.

Sora ei își înclină capul pentru o clipă, apoi o privi pe Nicole drept în ochi.

– Da, însă când a sosit la Hanoi...

– Credeai că te iubește?

– Nu vreau să vorbesc despre asta.

– Dar Sylvie...

– Ți-am spus că nu vreau să vorbesc despre asta! zise Sylvie trântind pe masă sticla de lapte cu o asemenea forță, încât sticla se sparse, iar laptele începu să se scurgă pe tăblia mesei. Uite ce-am făcut din cauza ta!

Poate că Mark avea dreptate când spunea că sora ei era mult mai tulburată decât își dădeau seama cei din jur.

– Ai crezut că te iubește? întrebă ea din nou.

Sylvie o privi pe Nicole în timp ce ștergea laptele de pe masă.

– Las-o baltă! Tot ce contează acum este să ne pregătim pentru venirea copilului.

Nicole urcă la etaj, simțind că i se învârte capul.

Pe drum spre camera ei trecu pe lângă oglinda cea lungă de pe palier și își privi burta bine rotunjită și sânii brăzdați de vinișoare albastre. Măcar nu-i mai cădea părul când se pieptăna și nu mai trebuia să adune smocurile din lavoar. Și fața i se schimbase, era mai mătăsoasă; era ca și cum se vedea cu alți ochi și, pentru prima dată, era uimită să vadă o adevărată frumusețe în aspectul ei vietnamez.

Înainte să se întindă în pat îi scrise lui Mark, spunându-i ce zisese doctorul și că cel mic începuse să miște. Când termină scrisoarea, putea să jure că simțise un miros de Camembert copt. Într-o străfulgerare, se întoarse în timp, alături de Lisa, în bucătăria lor din Hué, și i se păru atât de real, încât trebui să-și șteargă lacrimile. A doua zi avea să-i scrie și Lisei. Trecutul era o ancoră puternică și își dorea foarte mult ca bebelușul ei să aibă amintiri frumoase spre care să privească. Amintiri cu rădăcini adânci într-o viață plină de dragoste. Copilăria ei fusese atât de amestecată și cu multe momente la care îi era greu să se gândească, fără să-și aducă aminte cât de greu îi fusese uneori.

34

Când Nicole se gândea la viitor, încă avea un sentiment de neliniște. Orice ar fi spus Sylvie, ea n-avea nicio îndoială că, mai devreme sau mai târziu, Viet Minh va veni. Aveau mii de oameni de partea lor, mii și mii de oameni care credeau în dreptatea cauzei lor. Pe de o parte, Nicole se întrista înțelegând că vremurile de odinioară au dispărut pentru totdeauna, pe de altă parte văzuse destule, ca să știe că dreptatea e de partea lor.

Când se simți puțin mai întremată, începu să se plimbe pe-afară, în zorii zilei, ca să se ferească de privirile oamenilor. Evita să citească ziarele, unde știa că vor fi anunțate victoriile franceze, în timp ce pierderile lor vor fi trecute sub tăcere, mai ales de când luptele izbucniseră în Delta Râului Roșu. Văzuse cum oamenii ignoraseră ceea ce se întâmplase în timpul teribilei bătălii de la Hoa Binh în 1952. Comandanții francezi refuzaseră să înțeleagă că pierderile lor prefigurau viitorul, dar Nicole cunoștea Viet Minh direct. Aveau un singur țel și făceau totul ca să îl atingă. Nu putea decât să admire faptul că, nici măcar în fața măreței armate franceze, nu se vor preda niciodată și, deși retorica lor era extremă, pasiunea nu le putea fi negată. Cu toate astea, în ciuda cauzei lor drepte, ea știa că mult mai mulți oameni vor avea de suferit în perioada următoare.

În ziua în care a sosit o scrisoare de la Mark, ea făcea eforturi să nu mai fie obsedată de el, deși își făcea mereu griji în legătură cu locul unde se afla și dacă era în siguranță. Dacă i s-ar întâmpla ceva acum, n-ar putea să îndure. Urcă la etaj, în camera ei, ca să deschidă scrisoarea în intimitate și se bucură să afle că nu a plecat încă spre... și lăsase acolo un spațiu gol. Știa ce a vrut să spună, deși nu era clar că n-a putut să scrie. Măcar era încă în Saigon, și nu în Rusia. Primise scrisoarea ei și îi spunea că de-abia așteaptă să-și pună mâna pe burtica ei și să simtă loviturile de picioruțe ale copilului. Îi mai sugera și să lichideze bunurile rămase și să se pregătească să plece imediat după nașterea bebelușului. Deși Nicole era în culmea fericirii că are vești de la el, lacrimile o sufocau atunci când se gândea cu ce ar putea să se confrunte în Rusia.

Imagini cu tot felul de clădiri comuniste și cu bărbați cruzi îi invadară mintea. El îi spusese că va trebui să descopere unde se află un agent dispărut. Că omul ar fi putut, la fel de bine, să fi trecut de cealaltă parte. Ce s-ar întâmpla cu Mark, dacă ar fi prins? O apăsa umbra densă a războiului din Vietnam; moartea era pretutindeni, chiar dacă nu putea să o vadă. Nimeni nu știa cu siguranță cât teren câștigase între timp Viet Minh și nici cât de implicați erau rușii. Pentru binele lui Mark, spera că nu prea mult.

35

Lunile de iarnă au trecut repede, iar Nicole era încântată că primise două scrisori de la Lisa. Vechea ei prietenă părea bine așezată în noua ei viață și Nicole se simți ușurată să afle asta, dar pe măsură ce februarie se apropia, era din ce în ce mai îngrijorată pentru Mark. Nu-l mai văzuse de la eliberarea ei din închisoare și nu primise niciun răspuns la ultimele două scrisori, ceea ce trebuia să însemne că acum era în Rusia.

Într-o după-amiază, Sylvie era cu capul îngropat într-o carte despre nașterea copiilor, iar Nicole stătea pe canapea încercând să-i croșeteze copilului o păturică, dar tot scăpa andrelele. Mark avusese dreptate: n-avea niciun talent la tricotat. Nu și-l putea scoate din minte și se gândea permanent unde era și ce făcea. Și, cum începuse deja să se gândească la viitor, se întreba dacă se mai găseau furnizori de mătase în satele din jurul Saigonului. Dacă Mark ar lua în calcul Saigonul, atunci când războiul se va termina, asta ar putea fi munca ei viitoare. Nu fusese niciodată în sud, însă tatăl ei spusese că e un oraș plin de viață, dar fără nicio urmă din farmecul liniștit al orașului Hanoi. De asemenea, auzise că, în timp ce utilizarea opiului era destul de răspândită în Hanoi, în zona Cholon din Saigon, opiul era peste tot. Orașul era corupt, dar era locul în care mulți se refugiau.

Aruncă o privire spre Sylvie.

– Și dacă i se întâmplă ceva lui Mark?

– Se descurcă el.

– Nu vreau ca bebelușul meu să crească fără tată.

Sylvie lăsă cartea deoparte.

– Amândouă am crescut fără mamă, așa că înțeleg prea bine. Nu ai fost singura care s-a simțit diferită... Toți prietenii mei aveau mame și, brusc, eu n-am mai avut. Toți mi-au întors spatele.

– Cel puțin tu ai avut-o timp de cinci ani.

– Dar pentru că tu nu ai avut-o niciodată, n-ai simțit diferența. Era ca și cum aș fi primit un pumn în stomac, iar pumnul ar fi intrat adânc. Era un hău imens în mine.

Urmă o tăcere lungă, în timpul căreia Nicole se gândi la cât de îngrozitor trebuie să fi fost pentru Sylvie să-și piardă mama adorată la vârsta de cinci ani. Era mai mult decât suficient pentru a schimba viața unui copil și pentru a-i crea un profund sentiment de nesiguranță.

– Înțeleg. Și eu am simțit că există un gol în mine, spuse ea, cu voce stinsă.

Sylvie se apropie, îngenunche lângă Nicole și îi luă mâna în palme.

– Ei bine, acum ne avem una pe alta.

Nicole dădu din cap și Sylvie se ridică.

Mai era ceva la care se gândise Nicole.

– Ce-o să se întâmple cu magazinul meu, Sylvie?

– Oamenii nu prea au acum bani de cheltuit. O-Lan e încă acolo și ne chinuim să trăim de pe urma acestui magazin. Dar avem și alte afaceri și sunt sigură că, dacă sunt gestionate cu atenție, putem să ne păstrăm activele, mai degrabă decât să le vindem.

Nicole nu era la fel de sigură.

– Îți amintești ce a spus Mark în scrisoare? Că ar trebui să lichidăm ce avem?

Sylvie răspunse cu un râs scurt și disprețuitor.

– Nu trebuie să crezi tot ce spune el, Nicole. Avem standarde pe care trebuie să le menținem și, atunci când vom câștiga războiul, vom avea nevoie de tot ce deținem.

Își freca mâinile în timp ce se plimba de colo colo prin cameră, aproape mormăind doar pentru ea. Ochii ei săgetau ici și colo și apoi își coborî glasul.

– Trebuie să avem grijă să nu fim ascultate.

Nicole se încruntă.

– De cine?

Sylvie nu părea să o audă și continuă să discute cu ea însăși.

– Totul va fi bine. Da, foarte bine. Totul e perfect. La fel ca înainte. Exact ca înainte.

Apoi se întoarse spre Nicole, de parcă și-ar fi amintit brusc că era acolo.

– O să rămânem aici. Nu-ți faceți griji. Totul e sub control. Nu ai de ce să-ți faci griji. Vom avea o perioadă minunată când va veni copilul. Mi-ar plăcea să se grăbească.

– Nu poți dicta când se naște un copil.

– Ai dreptate, natura își va urma cursul.

– Pari nesigură, Sylvie. S-a întâmplat ceva?

Sylvie oftă adânc.

– Absolut nimic. Am găsit vechea rețetă a Lisei pentru prăjitura ta preferată cu lămâie. Facem o încercare?

– După ce vine copilul, cred că ar trebui să plecăm direct în Franța. Francezii ne plac, la fel și vietnamezii. Mulți au plecat deja spre Saigon.

– Lașii. Oricum, guvernul a interzis alte plecări.

– Crezi că asta îi va opri?

Sylvie ridică din umeri.

– Știu că-ți place prăjitura...

Nicole simți, brusc, o durere ascuțită, și se chirci.

– Ești bine? Arăți cam ciudat.

– Mă simt mai mult decât ciudat, gâfâi Nicole.

Dar junghiul trecu și amândouă se îndreptară spre bucătărie, Nicole sprijinindu-se cu o mână de perete ca să-și țină echilibrul.

– Scările astea sunt înșelătoare, spuse ea.

– Și ce mai alergai pe ele în sus și-n jos.

– Pe vremea aia nu eram însărcinată.

Bucătăria era curată, dar nu mai era locul care fusese odinioară: înghesuiala și agitația, aromele delicioase, radioul dat prea tare și Lisa care cânta întruna – toate astea dispăruseră. Nicole oftă și deschise ușa serei, lăsând mirosul de pământ jilav și de copaci să se strecoare înăuntru. Era o zi frumoasă de februarie și, într-adevăr, destul de rece. Se gândi cu drag la Yvette și la diminețile de sâmbătă, când fetița, urmată de câinele ei, Trophy, le aducea bunătăți. Deși o parte atât de mare din trecut dispăruse, Nicole era sigură că bebelușul le va aduce o nouă speranță pentru viitor.

Sylvie scoase dintr-un sertar de sub masă unul dintre vechile caiete cu rețete ale Lisei. Îl scutură puțin și îl deschise.

– E scris în întregime de mână. Am pus o bucată de hârtie să marchez pagina. Dar, pentru Dumnezeu, ortografia ei e groaznică.

– Nu era o femeie educată.

– Am găsit-o. Ne trebuie ouă și făină. Și lămâi. Poți să aduci zahărul din cămară?

Nicole găsi în cămară o pungă de zahăr deschisă. Ar trebui să fie ținut într-o cutie etanșă, altfel furnicile o să dea buzna. Verifică să se asigure că nu erau furnici în zahăr, dar un alt junghi puternic o făcu să icnească și să răstoarne, din greșeală, zahărul peste ea.

– Cred că vine bebelușul.

Sylvie ridică privirea din caietul Lisei.

– Ești sigură?

Nicole simți o înțepătură.

– Nu. Nu mi s-a mai întâmplat asta, ai uitat?

– Mă duc după moașă. Nu-mi ia mai mult de jumătate de oră. Măcar să vadă ce se întâmplă.

Sylvie închise caietul.

– O să facem prăjitura altă dată.

– Și dacă vine în timp ce tu pleci? Nu poți telefona?

– Linia este defectă.

– Din nou?

Sylvie dădu din cap.

– În toată zona.

– Vreau să rămâi, spuse Nicole plângând. Uită-te la mine! Sunt gata să nasc un copil și sunt toată plină de zahăr.

Sylvie râse scurt.

– Nu mă pricep la așa ceva.

– Trebuie să ajung la baia de la parter, ca să scap de tot zahărul ăsta.

– Foarte bine, te ajut și apoi plec.

Nicole întinse mâna.

– Te rog, nu mă părăsi!

– Haide, Nicole! Doar până la parter. Femeile nasc tot timpul, nu-i așa? O să te descurci de minune.

– Nu ai spune asta, dacă ai fi în locul meu. Gândește-te la ce s-a întâmplat cu mama noastră.

Sylvie se uită fix la Nicole.

– Dar nu sunt în locul tău, nu?

– Dar nu știu ce să fac, se tângui Nicole.

– Instinctul va face totul, nu-i așa?

În timp ce urcau scările, Nicole spera că sora ei avea dreptate. Instinctul ar putea fi tot ce aveau. Își spălă zahărul de pe ea în baie, apoi merse în camera de zi, unde Sylvie aranjase niște perne pe canapea.

– Vino aici! Stai confortabil?

Nicole încuviință. Apoi o durere cu adevărat îngrozitoare îi răsuci vintrele.

– Nu pot fără Mark. Trebuie să rămâi. Te rog!

Sylvie acceptă, în cele din urmă, să rămână și aproape imediat durerile încetară, iar Nicole se simți bine. Alarmă falsă, își spuse ea. Oare cum se numea asta? Amândouă citiseră cartea despre nașteri, dar era veche și informațiile erau învăluite de eufemisme bizare. Se chinui să stea în picioare, iar Sylvie o ajută să umble.

– Ar putea fi o alarmă falsă, dar poate că ar trebui să mă duc acum după moașă, spuse Sylvie.

Nicole se simțea mică și plângăcioasă. Simțea că se întâmplă, dar, în același timp, nu se întâmplă. Și dacă femeia vine prea târziu? Dacă se întâmplă ceva cu copilul? Începu să intre în panică.

– Chiar nu vreau să mă descurc singură.

Sylvie dădu din cap.

– În regulă. O vom face împreună.

Nicole zâmbi printre lacrimi.

Bine că Sylvie nu plecase, pentru că, în doar câteva minute i s-a rupt apa și o altă durere, feroce, îi străfulgeră burta. Își înfășură brațele în jurul mijlocului, foarte surprinsă.

Nu fusese o alarmă falsă și acum știa cu certitudine că asta este. Căuta gânduri liniștitoare, încercând să nu se gândească la ce se întâmplase cu mama ei. Sylvie avea dreptate. Femeile au făcut asta tot timpul, de multe ori afară, pe câmp. Acum era mai puternică, nu-i așa? Putea să reușească.

Simți o altă contracție în partea de jos a spatelui și scoase un strigăt.

– Hai să te duc în pat!

Nicole clătină din cap.

– Nu pot. Rămân aici, pe canapea.

– Mă duc să aduc prosoape.

Cât timp lipsi sora ei, Nicole încercă să se concentreze asupra respirației ca să depășească durerile. Dar, cu fiecare contracție, se simțea ca și cum tot ce avea înăuntrul ei era tras și stors dincolo de limita rezistenței. De ce nu-i spusese nimeni că doare atât de tare?

Își ținu ochii închiși și numără până la zece. Și încă o dată, sperând că numărătoarea îi va îndepărta durerea. Încercase să-și spună că se poate descurca și fără Mark și bineînțeles că putea. Dar ar fi vrut ca el să fie acolo, în camera de alături, sau măcar la o distanță de la care să-l poată chema, atunci când copilul lor avea să vină pe lume. Se consolă singură, imaginându-și că Mark o ține de mână și o mângâie pe spate,

îl putea simți în mintea ei, vorbindu-i, încurajând-o, gata să facă orice pentru ea. În timp ce-și închipuia că o cuprind brațele lui, ceva nou o lovi cu putere, ceva care o făcu să se simtă vie și atât de plină de energie, încât simți nevoia imperioasă de a striga tare, să audă toată lumea. Ea, Nicole Duval, era pe cale să devină mamă.

Sylvie se întoarse în cameră.

– Arăți mai bine. Erai îngrozitor de palidă mai devreme.

– Cred că va fi bine.

Dar durerea se întoarse în valuri. Sylvie se așeză lângă ea și o apucă de mână.

– Nu uita să respiri, Nicole!

Prezența lui Sylvie o ajuta. După câteva minute, Nicole simți că moare de sete, dar înainte să apuce să ceară, sora ei îi adusese deja un pahar plin cu apă.

– Pare că știi de ce am nevoie, înainte chiar să apuc să îți spun.

Sylvie zâmbi.

Nicole își dorea să fie curajoasă, dar la următoarele câteva contracții se simți ca și cum s-ar fi înecat din nou. Nu-și imaginase nimic din toate astea. Pulsul ei părea prea rapid și asta o speria.

– Nu te lupta! zise Sylvie. Lasă-te condusă de durere! Lasă valul să treacă!

Se simțea ca și cum ar fi fost prinsă într-o capcană fără nicio cale de ieșire și, timp de câteva minute, urlă de durere. Când se opri, se așternu peste ele o tăcere scurtă, în timpul căreia Nicole se simți nefiresc de distanțată de ea însăși, ca și cum s-ar fi privit de undeva, din afară.

– Poți să faci asta, spuse Sylvie. Într-o zi totul va fi doar o amintire. Continuă!

Nicole simți cum o apasă capul bebelușului.

– Trebuie să împing.

– Atunci, împinge! Corpul îți spune ce să faci.

Nicole gemu, dar era ușurată că agitația dinainte a lui Sylvie fusese înlocuită de simpatie și înțelegere. Simțea că sora ei chiar era acolo, cu

ea și, judecând după chipul ei roșu, chiar părea că fac asta împreună. Avea impresia că durează la infinit. Nicole era din ce în ce mai obosită, cu fiecare contracție, dar Sylvie o încuraja să respire între timp. Într-unul dintre momentele liniștite, pe Nicole o luă valul. Voia să vadă luna, să privească stelele, să simtă pământul sub picioare. Voia să cânte melodii cu Lisa, să taie mătase. Orice. Orice altceva decât asta. Apoi simți o arsură teribilă și înțepătoare, ca și cum ar fi fost ruptă în bucăți.

– O, Doamne. E aproape. Copilul ăsta mă ucide.

– Cred că acum e timpul să respiri puternic.

Sylvie zâmbea atât de calm, încât o impresionă pe Nicole.

Ceva se schimbase din nou în ea. Deși era zdruncinată și epuizată, frica îi dispăruse. Sylvie avea dreptate. Se născuse, ca să aducă pe lume un copil, iar acesta era momentul ei. Al ei și al bebelușului ei. Nu avea de gând să-l dezamăgească.

În câteva minute, s-a născut copilul. Cu lacrimi în ochi, Sylvie ridică puiul de om cenușiu, brăzdat de sânge și încolăcit.

– E fată, Nicole. O fetiță frumoasă.

Bebelușul scânci puternic, iar Nicole se prăbuși, izbucnind în plâns, un plânset de epuizare, dar și de ușurare.

Sylvie o bătu ușor pe mână și îi întinse o batistă.

– Haide! Ai aici o fetiță care te așteaptă.

Nicole zâmbi și își șterse obrajii uzi.

– Am, nu-i așa?

– Te-ai descurcat de minune. Sunt atât de mândră, încât îmi vine să explodez. Vrei să o curăț?

– Nu încă. Vreau să o simt pe pielea mea.

Sylvie șterse copilul cu un prosop, în timp ce stătea cuibărită la pieptul lui Nicole. Cu un tot mai acut sentiment de ușurare și cu o fericire copleșitoare, Nicole nu-și putea lua ochii de la copilul nou-născut. Cine i-ar fi putut spune că se va simți așa?

– E adevărată?

Sylvie dădu din cap, părând la fel de plină de sentimente ca și Nicole. Bebelușul devenise acum roz, avea părul drept, mânuțele încrețite, unghiile mici și obrajii pufoși. Deschise ochii și Nicole văzu că sunt albaștri. Albastru deschis. Nimic nu se putea compara vreodată cu un astfel de moment și era sigură că și-l va aminti toată viața. Se uită în sus, spre sora ei.

– Mulțumesc.

Sylvie încercă să își țină lacrimile.

– N-aș fi ratat clipa asta pentru nimic în lume. Uită-te la ea! N-am crezut niciodată că va fi atât de frumoasă sau că tu vei fi atât de curajoasă.

– Nu m-aș fi descurcat fără tine.

– Te-ai fi descurcat.

Copilul sugea în gol și ambele surori plângeau.

Sylvie își șterse ochii și își reveni prima.

– Te ajut s-o pui la sân.

Fetița continuă să sugă în gol încă puțin, apoi, în cele din urmă, găsi sânul și se lipi de el.

– Știe ce să facă, spuse Nicole cu o uimire amuzată.

– Și acum, că micuța noastră familie s-a mărit, zise Sylvie, o să văd dacă există vreo cale să dau de Mark.

În timp ce Sylvie era plecată, camera din jurul lui Nicole părea că dispăruse în ceață. Privea neîncetat fața roșie și încrețită a fiicei sale și simțea un val de emoție copleșitoare. Era epuizată, dar bulinuța asta mică era fetița ei cea puternică, cea care supraviețuise încarcerării mamei sale și absenței tatălui ei. Nicole sărută obrajii perfecți ai bebelușului.

Puțin mai târziu, a eliminat singură placenta.

Dar ce minunat fusese să o aibă pe Sylvie alături când se născuse copilul! Fusese o experiență extrem de tulburătoare și nu se simțise niciodată atât de aproape de sora ei. Voia să discute numele copilului cu Mark, dar știa că e posibil să nu vină prea curând.

Sylvie apăru la scurtă vreme și o rugă să o lase să țină copilașul în brațe.

– E atât de dulce, spuse ea și zâmbi, în vreme ce contempla mica ființă. Sunt atât de mândră de amândouă. Te-ai gândit la un nume pentru îngerașul nostru?

– Celeste.

– Ce nume frumos! Celeste Duval. Nu-i așa că sună minunat?

– Ai dat de Mark?

– Am trimis o telegramă la ambasada americană din Saigon. E cea mai bună cale de a ajunge la el. Trebuie să știe că este tată, nu-i așa?

În următoarele zile, Nicole se concentră asupra copilului. Când i-a venit laptele, sânii i s-au umflat și s-au înmuiat și n-a durat mult până când ea și Celeste și-au intrat în ritm. Nicole îi săruta nasul, degetele dolofane și burtica, iar atingerea pielii călduțe a copilului pe pielea ei o făcea să simtă că ceva se schimbase. Era paradoxal, dar acum, când avea atât de mult de pierdut, se simțea mai puternică, era mai mult ea însăși și era surprinsă de asta. Când fetița plângea, o plimba prin casă, iar asta o calma și pe ea. Era o bucurie să-și obțină curajul și puterea din gestul simplu de a hrăni copila, iar să o legene, era o adevărată încântare. Starea de epuizare îi trecu repede și, după mult timp, se simțea fericită și vioaie.

Pentru ca Celeste să se poată bucura puțin de lumina soarelui, Sylvie împrumutase un cărucior pe care îl țineau în seră. La câteva zile după naștere, Nicole a cuibărit-o sub păturica ei albă și a plimbat-o cu căruciorul, trecând prin grădină și ieșind în stradă prin poarta laterală.

Ziua era frumoasă, cu un imens cer albastru și păsări cântând în toți copacii. Peste tot erau flori albe și puteai fi ușor iertat dacă uitai că ești în vreme de război. Străini, total necunoscuți, se opreau să se uite la copil, toți remarcând fabuloșii ei ochi albaștri și părul roșcat. Nicole își trăia viața ei de proaspătă mamă ca și cum ar fi fost făcută pentru asta și, cu o imensă mândrie, îi plăcea să-și arate fiica. Încă îi venea greu să creadă că acest copil frumos, cu ochi albaștri, ieșise din ea.

Dar, treptat, starea de mulțumire visătoare se apropie de final. Separată de singura persoană care o susținuse, se simțea extrem de singură. Iar fără Lisa sau chiar fără tatăl ei, vechea casă a familiei devenise prea mare. În ceea ce aproape părea să fi fost un moment de neatenție, totul se schimbase. Încă nu avea nicio veste despre Mark și începu să-și facă gânduri negre. Dacă ambasada nu reușise să-i dea de urmă, probabil că Mark habar nu avea că i se născuse copilul. Nicole înțelegea ce înseamnă să aduci pe lume un copil într-o lume atât de nesigură și era înspăimântată de zilele întunecate care ar putea urma. Se așeză pe canapea, închise ochii și visă că își sprijină capul pe umărul lui Mark, în timp ce el îi mângâia părul. Și-l imagina cu un zâmbet larg pe față, în timp ce legăna bebelușul. Își dorea enorm ca familia ei să fie întreagă și, pentru o clipă, imaginea deveni atât de clară, încât părea că și Mark era cu adevărat acolo.

Când deschise ochii, se simți insuportabil de tristă că fusese doar un vis, dar plină de iubire pentru cei doi oameni care însemnau totul pentru ea. Într-un moment de liniște totală, se gândi la cât de mult ura războiul și consecințele lui nefaste. Cum era posibil ca viețile oamenilor pe care i-ai iubit să fie șterse într-o clipă? Oameni cu sânge cald în vene, oameni care au respirat, au râs și au iubit. Oameni care nu meritau să moară. Nu putea să accepte faptul că s-ar putea să nu-l mai vadă pe Mark niciodată. Întreaga lume părea a sta în poziție de drepți, în timp ce adevărul lumii se scufunda. Ridică o privire și o văzu pe Sylvie dând târcoale ușii asemenea unui străjer, cu fața complet lipsită de expresie.

36

Cum primăvara se prelungea, Nicole își făuse un obicei să se joace cu Celeste în grădină, profitând din plin de briză și de aerul mai uscat. Era cu adevărat fericită să fie alături de fiica ei cea frumoasă, adora să se trezească la primele zâmbete ale lui Celeste și chiar abia aștepta să o îmbrățișeze după crizele de plâns din plină noapte. Sylvie părea mai liniștită decât înainte, dar își petrecea cea mai mare parte a timpului coborând și urcând scările, frecându-și mâinile și vorbind cu ea însăși. Într-o noapte, Nicole a fost surprinsă să o audă pe Sylvie umblând prin casă, iar apoi să audă ușa din spate cum se deschide și se închide la loc. După ce, într-un târziu, reușise să o adoarmă pe Celeste, o urmase pe Sylvie în grădină, pășind ușor, ca să nu o sperie. Grădina era vie, cu hârșâielile și pocniturile ei nocturne și, în ciuda întunericului, luna era suficient de strălucitoare ca să lumineze cămașa de noapte a lui Sylvie. Nicole clipi repede: Sylvie părea una dintre fantomele care trăiau acolo.

Îi veni în minte o melodie din trecut și începu să o fredoneze încet.

– Îți amintești, Sylvie? spuse ea.

Pentru o clipă sau două sora ei i se alătură în cântec, apoi se opri brusc.

– Ce e cu tine? o întrebă Nicole, cu o voce blândă.

Fără să se uite vreo clipă la ea, sora ei tăcea.

– Sylvie?

Sylvie se răsuci, dar avea o privire ciudată în ochi.

– N-am nimic.

– Dar... ești desculță și ești în grădină, la trei dimineața. Nu ți-e frig?

Sylvie se uită la picioarele ei.

– Of! Nu mi-am dat seama.

Apoi rămase în picioare, tăcută, privind în gol, iar Nicole nu-și putu stăpâni gândul că sora ei părea obosită de viață.

Își petrecu un braț peste umerii lui Sylvie.

– Haide! Ai nevoie de-o ciocolată caldă.

Sylvie schiță un zâmbet, dar Nicole îi văzu lacrimi în ochi. Nu voia să tragă concluzii pripite, dar se temea că ceva din mintea surorii sale începuse să se erodeze.

A doua zi, niciuna dintre ele nu vorbi despre întâlnirea lor nocturnă – era ca și cum nu s-ar fi întâmplat.

Câteva zile mai târziu, ea și Sylvie erau din nou în grădină. Nicole încă nu avea vești de la Mark și absența lui devenise o sursă reală de suferință. Pe de o parte, tânjea după vești, orice fel de vești, iar pe de alta, trăia cu groaza că ar putea primi o telegramă prin care să afle că a murit sau că e dat dispărut.

În ciuda declarațiilor de încredere în afacerea lor pe care Sylvie le făcuse de mai multe ori, cel mai mare dintre cele două magazine de mătase pe care le aveau în cartierul vechi fusese scos la vânzare de câteva săptămâni, iar lipsa unui cumpărător devenise o preocupare. Acum, Sylvie îi spunea lui Nicole că reușise să-l vândă unei vietnameze, care spera să îl transforme în restaurant. Sylvie credea că femeia e nebună.

– Dacă nu vindem totul repede, nu vom mai găsi cumpărători, spuse Nicole. Și vom avea nevoie de bani. N-am putea pune pe picioare o afacere de import de mătase în Franța? Am putea să o facem împreună. Toți designerii de top vor să aibă mătase de calitate.

Sylvie se plimba în sus și-n jos pe peluză.

– Nu fi pesimistă! Nu e cazul să te gândești la Franța. Vom câștiga războiul. O să vezi.

Nicole sesiză o anumită neliniște în spusele lui Sylvie, iar insistența ei că totul va fi bine nu era convingătoare. Deși circulau zvonuri că se pregătea o confruntare decisivă la Dien Bien Phu, sora ei își menținea, mai mult sau mai puțin, obișnuita atitudine a francezilor, care credeau că totul li se cuvine. Adevărul era că nimeni nu știa cum mergeau lucrurile. Dezinformările și zvonurile erau la ordinea zilei; cine câștiga sau cine pierdea depindea de ce ziar citeai.

– Deci magazinul nostru din strada Paul Bert s-a dus, iar acum și magazinul mare de mătase. A mai rămas doar micul meu magazin și cele două case ale noastre, spuse Nicole.

– Mai avem afacerea cu exportul. O putem conduce, împreună, în Hué, după ce mai crește Celeste.

– Mi-ar plăcea, zise, apoi se opri. Deși, ca să fiu sinceră, nu sunt sigură că vom rămâne în Vietnam.

– Tu și Celeste?

– Ei și Mark, am vrut să spun, deci da, și Celeste.

Lui Sylvie îi căzu fața puțin.

– Aha!

– Iar dacă va câștiga Viet Minh, va interzice tuturor să dețină proprietăți. Statul va lua totul.

– Peste cadavrul meu.

– Exact asta mă îngrijorează.

– Intrăm? întrebă Sylvie, ignorând comentariul ei și părând că vrea să schimbe subiectul.

– Nu ar trebui, oare, să plecăm acum, cât mai putem?

– Și să lăsăm totul în mâinile Viet Minh? Nu vreau să plec și, oricum, lucrurile vor merge în favoarea noastră. Dar dacă asta vrei să faci, du-te!

– Sylvie, știi că nu pot să te las aici singură. O să mai așteptăm un pic. Poate că Mark mă va contacta în curând.

Sylvie mormăi ceva și intrară împreună în casă.

După câteva săptămâni, Nicole constatase că nu mai are lapte la sân și stătea la masă, înlăcrimată, cu Celeste în poală, care avea fața roșie de cât țipase. Sylvie se uita pe fereastră și murmura ceva, de parcă ar fi fost în altă lume.

– Nu am destul ca s-o hrănesc, se tângui Nicole, când țipetele lui Celeste atinseră apogeul.

Sylvie se întoarse de la fereastră.

– Ce spui?

– Nu am lapte destul. Uită-te la ea!

Sylvie părea că se trezește.

– Rezolv eu asta. Nu trebuie să îți faci griji. Mă ocup eu. Am luat deja trei sticle de lapte și lapte praf. E în regulă. E grozav, de fapt. Da, grozav.

– De ce le-ai luat deja?

– Fii pregătit întotdeauna! Acesta este motto-ul meu.

Nicole se ridică, legănând copilul cu brațul liber, sperând că mișcarea blândă va putea să-o liniștească pe fetiță. Poate că grijile pe care și le făcea pentru Mark îi secaseră laptele. În timp ce ea se gândea la asta, Sylvie luă apă clocotită și o amestecă bine cu laptele praf într-o cană.

– Uite, spuse ea, când termină. E gata. Acum, lasă-mă pe mine! Întinse brațele să o ia pe Celeste, apoi se așeză la masă, ținând copilul în brațe, și începu să o hrănească încet cu biberonul.

– Dacă îi dăm lapte cu biberonul, pot să mănânc din nou usturoi. Nicole adăugă niște usturoi tocat în tocană, apoi luă ziarul, dar nu reuși să se concentreze. După câteva clipe, îl aruncă pe jos și veni să-i dea un sărut pe obraz copilului.

– O hrănesc eu, spuse ea și se întinse să ia fetița.

– Nu, las-o, se simte bine cu mine. Uite cum îi fâlfâie genele.

Sylvie se ridică în picioare și începu să danseze prin bucătărie, legănând-o pe Celeste.

– Adoarme repede. Du-te și întinde-te puțin! Mă ocup eu de ea.

– Foarte bine. Ești sigură?

– O iubesc pe fetița asta, spuse Sylvie și sărută copilul pe nas. Ești mica mea frumusețe, nu-i așa?

– Linia telefonică a fost reparată? întrebă Nicole.

Sylvie se opri din dans.

– A fost, dar acum iar e ceva în neregulă. Sunt multe sabotaje...

Nicole oftă. Era adevărat. Și curentul cădea frecvent și nu au știut niciodată de ce. Erau vremuri întunecate, tulburi și era oribil să te simți atât de izolat. Oficiul poștal fusese bombardat, așa că lipsa corespondenței nu era deloc surprinzătoare. Zâmbi când o văzu pe sora ei sărutând obrajii dolofani ai lui Celeste.

– Hai, du-te și întinde-te! spuse Sylvie.

– Mă duc.

– O să-i fac și o baie.

Nicole încercă să-și îngroape temerile legate de Mark, făcând planuri pentru afacerea cu mătase pe care voia s-o pună pe picioare dacă aveau să trăiască în străinătate. Când Celeste va mai crește, o să se apuce de treabă din nou. Dacă în Vietnam nu mai era posibil, ar fi putut să facă ceva în Franța sau în America. Se pricepea la mătase și, în definitiv, mai existau și alte țări producătoare. Când se gândea la Sylvie, spera ca și sora ei să aibă, într-o bună zi, un copil. Părea că îi făcea bine să aibă grijă de copil. Când nu era cu Celeste, arăta ametită și distrasă și nu auzea întotdeauna ce vorbeai cu ea, iar asta o îngrijora pe Nicole.

Încă nu-i spusese lui Sylvie adevărul despre ziua în care se născuse ea și se simți destul de lașă pentru că evitase subiectul. Nu-l mai putea lăsa deoparte pentru mult timp, dar era un subiect atât de sensibil. Și se temea că, dacă discuția mergea rău, ar fi putut ruina pacea dintre ele, câștigată cu greu, și asta n-ar fi fost bine pentru Celeste. Un resentiment atât de profund trebuia manevrat cu multă atenție.

După o zi sau două, erau amândouă în mica sală de mese și citeau, în timp ce Celeste dormea. Nicole hotărî că acum era momentul să îi

spună adevărul lui Sylvie, dar îi cam pierise curajul. Vrând să câștige timp, aruncă o privire spre tavan.

– Doamne, cât de mult îi urăsc pe heruvimii ăștia care zboară, zise ea.

– Mie îmi plac, răspunse Sylvie.

Având impresia că citește ceva pe fața lui Nicole, încercă să o încurajeze.

– Nu trebuie să ne dăm bătute, Nicole. Trebuie să continuăm să credem.

– Dacă tu crezi că asta e de-ajuns ca să câștigi, pot să-ți spun că cei din Viet Minh au o credință mult mai puternică decât a noastră.

– De-asta ai fugit de acasă ca să li te alături? Ai crezut că sunt mai puternici?

– A fost mai puțin o fugă ca să mă alătur lor, ci mai degrabă o fugă de acasă...

Sylvie o întrerupse.

– De noi? Ai fugit de noi? Îmi pare rău, dacă aș fi știut că arestul la domiciliu va avea acest rezultat... eu voiam doar să te protejez.

– Să mă controlezi, mai degrabă! Dar n-a fost asta... cel puțin, nu doar asta.

– Atunci?

– Lisa mi-a spus adevărul despre ce s-a întâmplat cu mama noastră în ziua în care m-am născut.

Sylvie se încruntă.

– Dar știam deja.

Nicole se ridică și traversă camera, să se uite pe fereastră, la pavilionul cu acoperiș din stuf. Scaunele de răchită păreau decolorate și lipsea masa de sticlă de lângă iazul cu nuferi. De fapt, iazul arăta total neîngrijit.

Se întoarse să se uite la Sylvie.

– A fost o minciună. Mama n-a murit din cauza mea. Nu la modul direct. A murit din cauza tatălui nostru.

Sylvie îi aruncă o privire nedumerită, dar nu spuse nimic.

– Mama l-a găsit în pat cu una dintre slujnice în acea zi. Venise acasă mai devreme dintr-o călătorie.

– Stop! Sylvie își acoperi urechile cu mâinile. De ce îmi spui asta? Nu vreau să aud.

– Ăsta-i adevărul. Și în aceeași zi, mai târziu, „perfectul" nostru tată a refuzat să creadă că este în travaliu. O auzea plângând și țipând, dar le-a interzis tuturor să meargă la ea. Zicea că doar cerșește atenție. În cele din urmă, Lisa nu l-a mai ascultat și a găsit-o pe mama sângerând de moarte. A chemat doctorul, dar era prea târziu.

Sylvie era albă ca cearșaful și stătea absolut nemișcată.

– Șocul de a-l vedea în patul ei cu o altă femeie i-a provocat travaliul prematur.

Cu privirea abătută, Sylvie tot nu făcea nicio mișcare.

– Spune ceva, Sylvie!

În cele din urmă, ea ridică privirea.

– Nu a făcut asta. E o minciună groaznică și răutăcioasă.

Nicole clătină din cap, dar, văzând-o pe sora ei atât de afectată, își dori să nu fi deschis deloc subiectul. Sylvie își împreună degetele, răsucindu-și mâinile în repetate rânduri, iar lui Nicole îi păru rău pentru ea.

S-au evitat reciproc în restul zilei, dar seara Sylvie intră în camera lui Nicole cu ochii roșii și cu o expresie încrâncenată pe față.

– Acum, că îl ai pe Mark, nu mai ai nevoie de mine, nu-i așa?

– Bineînțeles că am nevoie de tine.

Sylvie stătea în loc, nemișcată, apoi îi zâmbi ciudat lui Nicole.

– Nu-i așa că nu e adevărat ce ai spus despre tata?

Nicole oftă.

– Ba e adevărat.

Cu un aer înfrânt, Sylvie se așeză.

– Să nu mai vorbești niciodată despre asta! Ai înțeles?

Apoi își puse brațele pe masa de toaletă a lui Nicole și, lăsându-și fața pe ele, începu să plângă.

Pe măsură ce zilele treceau, Nicole era din ce în ce mai sigură că Mark pățise ceva. Gândul că ar fi putut fi deja mort îi puse un nod în stomac și o trimise în grabă la baie, să vomite.

În aprilie, situația generală părea că se schimbă, și nu în bine. Cu tensiunea care domnea în Hanoi, Nicole era sigură că trebuie să se pregătească de evacuare, chiar dacă, în cele din urmă, avea să se dovedească inutil. Apucase să umple pe jumătate o geantă cu lucruri pentru ea și Celeste, în cazul în care erau nevoite să plece în grabă, și încerca să o convingă pe Sylvie să facă același lucru. Răspunderea pe care o avea era uriașă și descurajantă, dar ar fi făcut orice ca să-i ofere copilului o viață sigură și fericită. Dacă asta însemna să plece în Franța fără Mark sau fără Sylvie, atunci așa avea să facă.

Într-o după-amiază, o duse pe Celeste în biroul tatălui ei și se gândi la el. Chiar și după atâta timp, aerul părea să fi păstrat mirosul lui, chiar dacă aroma de alcool și trabucuri era stătută. Se așeză pe scaunul lui din piele și își dori să se poată întoarce în timp și să schimbe lucrurile. Cu un oftat de regret față de relația din trecut cu tatăl ei, se ridică în picioare. Tocmai atunci auzi zgomot de chei la ușa din față și merse în hol, unde o găsi pe Sylvie, cu fața albă ca varul. Nicole îi ieși în cale. Sylvie se așeză pe scaunul din hol și își luă capul în mâini. Apoi se uită în sus și, frământându-și mâinile, îi spuse că avea vești proaste. Garnizoana franceză din valea Dien Bien Phu era mare și avea o importanță strategică. Sylvie, ca oricine altcineva, crezuse că Viet Minh nu va putea să o cucerească, dar tocmai ce auzise că armata franceză făcuse niște greșeli tactice.

Sylvie se ridică în picioare și începu să umble de colo colo în lumina verde a holului.

– Of, Doamne-Dumnezeule! Ce-o să se întâmple cu noi?

– Ce fel de greșeli?

– Groaznice.

– Spune-mi!

– Pierderi dezastruoase și șanse iminente de victorie pentru Viet Minh. Ajutorul Chinei stimulează eforturile celor din Viet Minh. Singura speranță e ca America să mai trimită ajutoare.

– Cine ți-a spus? întrebă Nicole.

– André a lăsat un mesaj la birou.

Nicole își sugea obrajii și se gândea.

– Și el ce crede că ar trebui să facem?

– N-a spus. Dar se pare că spiritul de luptă al Viet Minh îi face să reușească acolo unde am eșuat noi.

– Exact ce-am spus tot timpul. Asta înseamnă că, de fapt, s-a sfârșit?

Sylvie oftă înainte să răspundă, iar când vorbi, vocea ei părea fragilă.

– Nu încă. Dar s-ar putea să pierdem pentru că ne-am supraevaluat puterea și am subestimat-o pe a lor. După cum am spus, cu mai mult ajutor american, situația s-ar putea schimba în bine. Încă mai putem câștiga.

– Tot mai crezi asta?

Nicole își îmbrățișă fiica.

– Da. Da. Desigur. Dar aș fi vrut ca Papa să fie aici. El ar fi știut ce să facă.

– Poate.

Privirea lui Sylvie deveni dură.

– Vreau să mă întorc. Doar să mă întorc. De ce e atât de greu?

– Unde să te întorci? întrebă Nicole, dându-și seama că sora ei era pierdută undeva, în propria ei realitate interioară. Nu are sens ce spui.

– Înainte de toate astea. Înainte...

Sylvie se ridică, frângându-și mâinile și arătând aproape înnebunită de teamă. Apoi, păru că iese din transă.

– Dar trebuie să facem tot ce putem pentru Celeste, nu-i așa? Cu părul ei blond și cu ochii ei albaștri, nu va supraviețui niciodată dacă va câștiga Viet Minh.

– Trebuie să mă hotărăsc care e cel mai bun mod s-o scot de-aici degrabă. Saigon, poate? Tu ce crezi?

Când Sylvie se pregătea să răspundă, se stinseră luminile.

Nicole se întoarse. Ce însemna asta? Ajunsese Viet Minh în oraș? Oare aruncaseră în aer generatoarele de energie electrică?

– Uite, ia-o pe Celeste, eu mă duc în subsol.

Își imagina întregul oraș în întuneric și bărbați și femei în negru care se strecurau pe străzi. Casele de lângă vila lor erau goale acum și nu mai avea pe nimeni în care să poată avea încredere. Își ținu firea și căută lanterna pe care o țineau mereu în hol. Când ajunse la tabloul electric, văzu că o siguranță era arsă. Atâta tot. O înlocui repede și, când se făcu din nou lumină, aruncă o privire spre zidul vechi de cărămidă prin care trebuia să intre în casă cablul de telefon. Ceva nu arăta bine. Dădu deoparte o scândură care era sprijinită de perete și ascundea cablul. Problema cu telefonul nu părea deloc să fie din centrala telefonică. Nicole își notă în minte să aducă un instalator a doua zi dimineață. Cablul arăta ca și cum ar fi fost smuls din greșeală.

37

După previziunea lui Sylvie despre sfârșitul iminent al războiului, o vreme nimic nu părea să o confirme. Era o scurtă perioadă de acalmie și toate articolele din ziare susțineau că moralul se îmbunătățise. În ciuda luptelor crâncene și a pierderilor grele, trupele franceze încă mai puteau prelua ofensiva, așa spuneau gazetele. Titlurile cereau insistent ajutoare și o intervenție americană mai consistentă, iar aceasta veni, în cele din urmă.

Dar era greu să obții informații clare, iar atmosfera din stradă era tot mai tensionată. Nicole tânjea după uitarea pe care i-o aducea somnul, dar nu-și putea înfrâna îngrijorarea pentru Mark. Încerca să stea de vorbă cu ea însăși despre asta, dar, cum fiecare noapte se făcea parcă tot mai lungă, simți că ar putea s-o lase inima. Când se uita în oglindă, dimineața, cearcănele vinețiii de sub ochi erau dovada clară a stresului. În ciuda atacurilor și contraatacurilor, succesele francezilor erau puține. Veștile rele veneau una după alta și panica se instală în Hanoi. Nicole ura să aștepte, ura senzația groaznică de a nu putea să facă nimic și de a nu avea niciun control asupra a ceea ce urma să se întâmple. Și, în timpul unei nopți imposibile, se hotărî să nu mai aștepte. Indiferent ce spunea Sylvie, trebuia să fi plecat de mult.

Se hotărî să se uite prin biroul tatălui său, căutând orice ar fi putut fi util să ia cu ei. La început, părea că nu e nimic folositor acolo, apoi observă un dosar pe care nu scria nimic. Îl deschise și găsi înăuntru două scrisori

care îi erau adresate ei, plus trei scrisori pe care i le scrisese lui Mark și care nu fuseseră expediate. Deși ametită de durerea care o izbi în piept, reuși să se adune. Amândouă plicurile care îi erau adresate fuseseră deja deschise. Din prima scoase un teanc de dolari și o foaie de hârtie datată 6 februarie, chiar după nașterea lui Celeste. În scrisoare, Mark îi spunea cât de încântat era de nașterea fetiței și cât de mult își dorea să le vadă pe amândouă. Parcă-i și auzea vocea. De fapt, chiar i-o auzea. Aproape copleșită de emoție, continuă să citească – el îi scria că o iubește și că voia s-o știe în siguranță, sugerând că e timpul să vândă totul. Scoase a doua scrisoare, datată pe 5 martie. Aici îi spunea că de-abia așteaptă să fie din nou împreună, dar că nu înțelege de ce nu îi mai scrie. Spera că e din cauză că plecase deja spre Franța, dar adăuga că, dacă nu plecase încă, n-ar trebui să mai aștepte și să plece imediat fără el. Nu mai era vreme de pierdut. Îi repeta că Lisa locuiește în Narbonne și îi scrisese încă o dată adresa ei.

Nicole simți că leșină de ușurare la gândul că Mark trăiește – sau, cel puțin, în martie trăia.

Îi mai scria că, întrucât el era tot timpul pe drumuri, nu avea cum să îi dea o adresă la care să-i scrie, dar că ea putea să-l anunțe unde se află, prin intermediul ambasadei. La sfârșit îi spunea că o iubește și o implora să nu uite asta. Nicole strânse scrisoarea la piept: de parcă ar fi putut să uite vreodată...

Dar n-a fost decât un scurt moment de bucurie, pentru că, în clipa următoare, urâtul adevăr o lovi din plin. Când intensitatea bucuriei se stinse, Nicole rămase în stare de șoc, cu un nod de furie în gât. Cum de fusese sora ei atât de crudă? Își lovi fruntea cu palma și încercă să gândească limpede. O clipă mai târziu, urcă în camera ei, ascunse pașaportul ei și certificatul de naștere a lui Celeste, împreună cu banii, sub o scândură din pardoseală care era desprinsă, apoi o acoperi cu un covor.

Hotărâtă să se confrunte cu Sylvie pe tema scrisorilor, imediat ce sora ei avea să se întoarcă acasă, se plimba de colo colo. Își dorise atât de mult ca împăcarea cu Sylvie să fie reală, mai ales după ce sora ei se purtase minunat la naștere, dar acum era furioasă pe ea însăși, pentru că fusese

atât de naivă încât să creadă că lucrurile s-ar putea schimba vreodată. Acum trebuia să se salveze pe ea și pe fetița ei. Nimic altceva nu mai conta.

Încercă să afle pe unde este Mark de la vechiul birou al CIA, vorbind la telefon cu cei câțiva ofițeri administrativi care rămăseseră la etajul al doilea de la hotelul Métropole. Nimeni nu-i putea spune nimic și nu aveau nicio veste despre Mark. Adună de prin casă tot ce ar fi putut vinde într-un talcioc improvizat care răsărise în inima orașului; cu cât mai mulți bani reușea să obțină, cu atât le creșteau șansele. Toată lumea vindea tot ce putea fi cărat, așa că luă tava neagră cu încrustații de sidef, pe care o țineau în hol. O vându pe nimic. După aceea, reuși să vândă cu un preț bun colecția lor de ceramică vietnameză alb-albastră, din secolul al XV-lea. Apoi îngrămădi abajururi de mătase, bijuterii și orice îi mai veni la îndemână în căruciorul lui Celeste și se îndreptă din nou spre talcioc. Făcea asta fără nicio urmă de nostalgie; doar pe timp de pace îți puteai permite luxul de a avea timp și loc să privești în trecut.

Când Sylvie se întoarse acasă în acea seară, dădu buzna în camera lui Nicole, arătând de parcă ar fi urcat toate scările în fugă, din bucătărie până la etaj.

– Ce ai făcut? Nu mai avem nimic!

Nicole stătea întinsă în pat și încerca să citească, cu bebelușul adormit lângă ea. O privi pe Sylvie, închise cartea și se ridică pe marginea patului.

– Să n-o trezești pe Celeste!

Sylvie se încruntă și părea că îi este greu să stea locului.

– De ce ești așa de agitată? Nu vezi că întregul Hanoi face același lucru? Ți-am spus că ar fi trebuit să lichidăm totul cât timp mai aveam o șansă. Și Mark spunea la fel.

Nicole puse picioarele pe podea, cu grijă, să nu o trezească pe Celeste, apoi se ridică, îndreptându-și spatele.

– De ce mi-ai ascuns scrisorile de la Mark? Și de ce nu i le-ai trimis pe ale mele?

Sylvie făcu un pas înapoi, dar nu spuse nimic. Cu uimire, Nicole observă că surorii sale îi tremurau buzele și avea ochii atât de bulbucați, încât părea că nu-s ai ei.

– Sylvie?

Sora ei arăta de parcă s-ar fi pregătit să atace, dar, în loc de asta, păși împleticit și păru că se dezumflă. Se așeză pe marginea patului, palidă și trasă la față.

Nicole încerca să-și țină în frâu furia, dar ceea ce făcuse Sylvie era de neiertat.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Sylvie! Știai cât de mult îmi doresc să primesc vești de la Mark. Și cât de îngrozită eram să nu fie mort. Cum ai putut să-mi faci una ca asta?

Cum Sylvie nu vorbea, lui Nicole îi veni să o apuce și să o scuture. Dar în schimb, își încrucișă brațele pe piept și așteptă.

– M-am simțit lăsată pe dinafară, șopti Sylvie.

– *Tu* te-ai simțit lăsată pe dinafară? Eu m-am simțit pe dinafară toată viața mea. Tu și cu Papa ați avut grijă de asta.

Sylvie se uită în sus.

– Știu...

Clipele treceau, iar cele două surori se priveau, fără o vorbă. Stând închisă împreună cu Sylvie, așa cum fusese în ultimul timp, Nicole era din ce în ce mai conștientă de cât de tulburată era mintea surorii sale.

– N-ar fi trebuit să fac asta. N-ar fi trebuit să fac nimic din toate astea.

Sylvie începu să plângă, iar vorbele pe jumătate coerente care se auzeau printre suspine o izbiră pe Nicole drept în inimă. Oare ce altceva mai făcuse sora ei?

Sylvie își șterse ochii cu mâneca.

– După ce Mark a venit să te vadă, m-am simțit groaznic. Nu mai aveai nevoie de mine. Nimeni nu are nevoie de mine.

– N-ai fost lăsată pe dinafară. Cred că știi câtă nevoie am avut de tine cu Celeste.

– Am simțit că pierd totul. Afacerea, viața noastră de odinioară... Mark...

Făcu o pauză, ochii i se umplură iarăși de lacrimi, apoi se aplecă și își luă capul în mâini.

– Ai vrut să-mi distrugi relația cu Mark? întrebă Nicole, cu vocea frântă.

Sylvie încuviință, dând din cap, în timp ce-și ridica privirile spre sora ei.

– Nu știu ce se întâmplă cu mine. Uneori simt că mă dezintegrez. Că bucăți din mine se sparg. Mi-era groază că o să vă pierd pe tine și pe Celeste. Chiar tu ai spus că e posibil ca tu și Mark să mergeți să trăiți în America.

Cu lacrimile șiroindu-i pe obrajii scobiți, Sylvie părea atât de vulnerabilă și atât de tristă, încât Nicole nu mai reuși să-și exprime furia.

– Sylvie, de ce ai făcut asta?

Sylvie își clătina capul dintr-o parte în alta. Nicole continuă:

– Nu trebuia să fie așa. Nu m-ai fi pierdut nici pe mine, nici pe Celeste. Cea mică te adoră. Vom fi mereu în viața ta.

– Chiar crezi asta?

– Bineînțeles. Ești singura ei mătușă. Ai fost acolo când a venit pe lume. Asta înseamnă ceva. Gândește-te cum chicotește când e cu tine. Dar acum, Sylvie, cum crezi că aș mai putea să am vreodată încredere în tine? Trebuie să înțelegi ce ai făcut.

Sylvie o aprobă, cu o mișcare ușoară a capului.

– Mă simt atât de singură... Mereu am fost așa. Iar lumea este atât de periculoasă acum. Simt că vine peste mine și mi-e frică.

– Dar nu ești singură. Niciodată n-ai fost singură. Acum, gata, șterge-ți ochii! Trebuie să stabilim ce avem de făcut.

– Îmi pare rău, Nicole. Uneori simt că nu știu ce fac. Ca și cum ar fi o altă persoană în mine.

Nicole întinse mâinile spre sora ei. Sylvie se ridică și, când se îmbrățișară, Nicole simți cum inima surorii sale bate cu putere, iar pieptul i se zguduia de suspine. Părea că, dintr-o clipă în alta, inima avea să-i cedeze. Impresionată de remușcările surorii ei, Nicole ar fi vrut s-o creadă; era clar că Sylvie se chinuie, dar crusta subțire de încredere care se crease între ele era deja distrusă. Voia să plece imediat împreună cu Celeste și să îl aștepte pe Mark în Franța, dar cum să o abandoneze pe

Sylvie în starea asta? Trebuia să plece împreună. Și, chiar dacă ar fi vrut, cum să aleagă între sora ei și bărbatul pe care îl iubea?

În timp ce Sylvie se dusese să caute o cale de a pleca din Hanoi, Nicole avea să meargă la Cercul Sportiv, clubul sportiv și social care fusese întotdeauna un pilon al societății coloniale franceze. Acolo găseai adesea militari care își petreceau timpul liber la piscină și era locul cel mai bun în care puteai să afli de la ei vești reale. Puse bebelușul în cărucior și se îndreptă spre club. Temperatura crescuse și în scurt timp Hanoiul avea să fie cuprins de zăpușeală. Cuprinsă de neliniște, Nicole se uită în sus, spre cer; tot timpul era posibil să apară o ploaie sau o burniță. Câțiva nori grei și negri se adunau spre nord, dar, cu puțin noroc, n-aveau să ajungă deasupra orașului. Dar mult mai rău decât norii era numărul tot mai mare de avioane care zburau pe deasupra.

Nicole îl rugă pe unul dintre angajați să aibă grijă de copil cât timp înoată ea câteva lungimi de bazin. Apoi se întinse sub soarele palid ca să se usuce, urmărindu-i din priviri pe ofițerii care săreau și stropeau apa, ca și cum n-ar fi avut nicio grijă. Când ieșiră din piscină, unul dintre ei o privi printre gene și îi oferi o țigară.

– Nu, mulțumesc.

– E copilul tău? Sau tu ești doica?

– E al meu.

– Nu porți verighetă.

– Nu port, spuse ea, bătând în retragere.

– N-ai vrea să vii la mine, să bem ceva? întrebă bărbatul, aruncându-i o privire pofticioasă. Poți să iei și copilul cu tine.

Nicole îl privi: unul dintre acei bărbați singuri și ușuratici, care cred că îți fac o favoare dacă se uită la tine.

– Nu, mulțumesc.

– Te superi dacă mă așez lângă tine?

Nicole ridică din umeri.

– Oricum plec acasă în câteva minute.

Bărbatul își trase un scaun și se trânti pe el.

– Doamne, ce obosit sunt!

Îl măsură din priviri.

– Cum a fost la Dien Bien Phu?

El trase din țigară, apoi lăsă fumul să iasă încet.

– A trebuit să mă întorc aici pentru tratament. Am o rană care s-a infectat.

– Deci care e situația acolo?

– Inamicul are mii de țărani care cară hrană și echipamente pe niște drumuri de munte de-a dreptul imposibile. Situația nu e prea bună în ce ne privește. După părerea mea, e doar o chestiune de zile.

– Deci o să pierdem războiul? întrebă Nicole.

El oftă adânc și întinse mâna, ca să-i atingă brațul.

Nicole tresări.

– Pentru Dumnezeu, fato! spuse el, atingându-i degetul fără verighetă. Nu trebuie să fii așa agitată. Aș putea să-ți fac rost de un bilet până la Saigon, în schimbul... deranjului tău.

– Prefer să plătesc biletul.

Bărbatul izbucni în râs.

– Chiar vorbești serios, nu?

Nicole dădu afirmativ din cap.

– Vreau două bilete.

– Îți admir voința, dar prețul este mare.

Îi spuse cât o costă și își mâzgăli numele pe o bucată de hârtie.

– Dacă te hotărăști că le vrei, vino cu banii mâine-dimineață la prima oră, la hotelul Métropole. O să am pentru tine bilete la zborul de la amiază.

– Mulțumesc.

Deși se aștepta, i se făcu rău când află că francezii se confruntau cu o înfrângere sigură. Era convinsă că vietnamezii aveau dreptul să se conducă singuri, dar ar fi preferat o acceptare elegantă din partea francezilor și o retragere demnă, urmată de un transfer pașnic al puterii, așa cum făcuseră britanicii în India. Știa că nu totul mersese bine în timpul separării și mulți îi condamnau pe britanici, dar ce rost avea o

astfel de bătălie îndelungată, asemenea celei care avea loc aici? Și un război care fusese atât de însetat de violuri și crime. Sau toate războaiele erau la fel? Din moment ce constrângerile civilizației nu mai erau valabile, orice putea să pară a fi corect, oricât de crud ar fi fost.

Când își imagina cum ar fi să-și părăsească țara pe care o iubea, se gândea la periplul ei după evadarea din lagăr, la cum călătorise, de una singură, printre cătunele sărăcăcioase din nord, cum – odată ajunsă în zone mai joase – fusese nevoită să traverseze podețe înguste aruncate peste pâraie reci de munte și cum scormonea după hrană și adăpost prin satele părăsite. Deși îi fusese frică mai tot timpul, percepuse frumusețea rurală a nordului într-un fel pe care nu și l-ar fi imaginat vreodată. La fel era și cu arborii, multitudinea de arbori, cu ale lor milioane de nuanțe de verde.

Se gândea la Hué. Încă era locul ei preferat, din întreaga lume. Își dorea atât de mult să-i ofere fiicei ei genul de experiență pe care o avusese ea pe vremea când locuiau pe malul râului. Cu excepția uneia, bineînțeles. Își aminti că îi plăcea să se uite cum apa și cerul deveneau purpurii pe înserat și zâmbi la gândul că-i spiona pe călugării îmbrăcați în mantii, care cântau în templul lor octogonal cu mai multe niveluri, ce dădea spre râul Perfume. Nu o observaseră niciodată ori, dacă asta se întâmplase, nu o arătaseră niciodată.

Ofițerul de lângă ea se ridică în picioare.

– Trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

Nicole se pregăti și ea de plecare și, la scurtă vreme, împingea cărucior pe aleile din jurul lacului, adulmecând aerul care mirosea a apă și a flori. Privi împrejur, la principalele străzi franțuzești și la bulevardele mărginite de arbori și simți un fior puternic, când își dădu seama cât de mult ajunsese să iubească serenitatea blândă a Hanoiului. Trecu pe la bancă, unde află că Sylvie închisese deja contul magazinului lor.

Era vremea să o hrănească pe Celeste, care se trezise de-a binelea și începuse să plângă. Nicole își puse palma pe fruntea fetiței. Era cam fierbinte. Tocmai când ajunseră acasă, norii întunecară cerul și începutul unei furtuni se rostogoli către ei, stârnind sutele de câini din oraș, ale căror

urlete continuară, ca un ecou, mult după ce furtuna avea să treacă. Casa era tăcută. Nicole ridică scândura din podea, adună laolaltă banii, pașaportul ei și certificatul de naștere al lui Celeste și le puse pe toate în poșeta în care avea banii din vânzarea bunurilor familiei. Îndesă câteva scutece și câteva dintre hăinuțele lui Celeste într-o geantă din pânză, deja plină pe jumătate, pe care o duse în hol, apoi se așeză, așteptând-o pe Sylvie.

Din fericire, furtuna trecu repede. La ora ceaiului, după ce o schimbă pe Celeste – micuța nu dădea semne că i-ar fi foame –, Nicole duse căruciorul, trecând prin seră, într-un loc ferit, sub un măr, sperând că aerul proaspăt al serii o va ajuta pe fiica ei să se simtă mai bine. Soarele apunea și era puțin mai strălucitor.

Puse la aerisit păturica lui Celeste. Când vor pleca, va avea nevoie de ea.

Grădina, neîngrijită de atâta vreme, era plină de buruieni încâlcite și crescute peste măsură, în afară de zona unde era furtunul pentru spălat. După ce atârnă păturica pe frânghia de rufe, puse mâna pe gâtul micuței. Încă era fierbinte și, deși fetița dormea, era genul de somn neodihnitor. Îi atinse obrajii care ardeau și dădu la o parte plăpumioara. O s-o ducă înăuntru și o să-i scadă febra imediat, cu un prosop ud. Dar mai întâi trebuia să vadă dacă mai rămăsese ceva prin fostele straturi de legume ale Lisei. Chiar dacă aveau să zboare la Saigon a doua zi dimineață, tot trebuia să mănânce ceva în seara asta. Mâncarea era greu de găsit și fuseseră nevoite să se descurce cu niște linte care nu se mai termina, cu niște pui de găină teribil de sfrijiți și cu rădăcinile de legume pe care le mai scoteau din straturile din grădină. Se lăsă în genunchi pe pământul umed și, concentrată să scormonească pământul cu o lopățică, își dădu seama că cineva intrase în grădină doar când auzi o tuse.

Încă îngenuncheată, întoarse capul și zări mișcări în cealaltă parte a grădinii, acolo unde lăsase căruciorul. Sylvie o ridicase pe Celeste și acum o legăna ușor, ținând-o pe un braț. Prietenul surorii ei, André, stătea lângă ea. Ce căuta aici?

– Nu se simte bine. De-abia am reușit s-o adorm, zise Nicole, ridicându-se. Pune-o înapoi, te rog!

Sylvie făcu un pas înainte.

– Nu vrei să intrăm în casă?

Nicole era surprinsă de expresia solemnă de pe chipul surorii sale și zări o valijoară pe pământ, lângă picioarele ei.

– Nu mi-e ușor să-ți spun ce am de zis, continuă Sylvie, iar Nicole observă că avea ochii roșii.

– Ce anume?

În mod vizibil, Sylvie își controla respirația și chiar și-o ținu o clipă, înainte de a vorbi. Se uită mai întâi la André.

– S-a întâmplat ceva groaznic. Armata noastră se retrage. Garnizoana franceză din Dien Bien Phu e gata să cedeze.

– Am auzit asta la piscină. Știi ceva mai mult de-atât?

Sylvie clătină din cap.

– Știu doar că Giap, generalul care comandă trupele Viet Minh, a reușit să încercuiască pozițiile franceze, folosindu-se de o imensă rețea de tranșee și tuneluri.

Nicole se uită fix în ochii surorii sale.

Sylvie înghiți în sec.

– Suntem copleșiți, Nicole. Nu m-am gândit că s-ar putea întâmpla atât de repede. Am crezut că mai avem timp. Dar victoria lor pare aproape sigură.

– Mă duc să aduc bagajele.

Încă legănând copilul, Sylvie părea mai puțin agitată decât fusese în ultimele zile.

– Nu. N-ai înțeles. Am făcut rost de un singur bilet. Afară mă așteaptă un taxi care o să mă ducă la o mașină blindată a armatei americane, ce urmează să facă parte dintr-un convoi care merge la noapte în portul Haiphong. Acolo am aranjat un loc pe un vas de linie, care sper să plece în două-trei zile spre Franța.

– Doar un bilet?

– Plec doar eu. A fost de-a dreptul imposibil să mai găsesc un bilet măcar pentru convoi. Transportă numai oficiali și militari.

– Nu înțeleg. Vrei să spui că pleci și ne lași baltă pe mine și pe Celeste?

Sylvie scutură din cap.

– Știu că sună nebunește, dar m-am gândit că Celeste ar putea veni cu mine. Nu-mi trebuie bilet suplimentar pentru un bebeluș.

Fruntea lui Nicole se încreți.

– Tu chiar vorbești serios?

Sylvie confirmă, cu o scurtă mișcare a capului.

– Gândește-te! Uită-te la culoarea ei! Ochi albastru-deschis și păr de culoarea nisipului – îți dai seama că n-ar avea nicio șansă de supraviețuire când va ajunge aici Viet Minh.

Nicole își privi fetița. Nu era posibil ca sora ei să creadă că ăsta era cel mai bun lucru pe care-l puteau face.

– Dar am aranjat să avem două bilete pentru Saigon.

– Cu cine?

– Cu un militar pe care l-am întâlnit la piscină.

Sylvie pufni.

– Și l-ai crezut? Nicole, trebuie să te hotărăști în clipa asta. Trebuie să plec. Taxiul nu mă mai așteaptă.

– Nu știu. Nu știu. Nicole își simțea bătăile inimii în gât și în tâmple. Celeste nu se simte bine, Sylvie. Are febră mare.

– Asta e cea mai bună cale pentru ea, să scape. Tu arăți a vietnameză. O să te descurci. Ea, nu. Chiar tu ai spus asta.

– Dar nu la asta mă refeream...

Când Sylvie o înfășură pe Celeste în păturică, mâinile îi tremurau.

– Mi-ai spus că vrei o cale s-o scoți pe Celeste de aici. Asta e tot ce pot să fac pentru tine. Dar nu e timp de pierdut. Te rog, Nicole, las-o să plece! E acum ori niciodată.

Când Nicole îi aruncă o privire fugară lui André, văzu că acesta luase deja valiza lui Sylvie. Simți că o gheară o strânge în piept.

– Nu poți să ne desparți în felul ăsta. Ești sora mea.

– Te-ai gândit la asta și când ai mințit despre scrisoarea mea și te-ai culcat cu Mark?

Nicole rămase mută de uimire.

– De-asta vrei tu să-mi iei copilul?

– La drept vorbind, nu. Chiar n-am putut obține decât un bilet.

– Hai, Sylvie! De ce nu mergem toți cu mașina noastră? Ar fi mult mai bine, nu-i așa?

Sylvie clătină lent din cap. Pana de pe pălăria ei, fixată pe o laterală, fremătă în bătaia brizei.

– Nu se găsește benzină. Nu pentru vehiculele private. Asta e singura cale.

Nicole gândi rapid. Poate că Sylvie avea dreptate. Nu avea altă cale să plece de aici, în afară de zborul spre Saigon. Dacă ofițerul o mințise în legătură cu biletele? Ar fi total blocată aici și ce se va întâmpla cu Celeste?

Sylvie se întoarse spre André.

– Dă-i plicul!

André scoase un plic și i-l dădu lui Nicole.

– Casa din Hué este trecută pe numele tău acum. Poți să mergi acolo, să stai ascunsă și apoi să ne urmezi când se mai liniștesc lucrurile. O să stau în apartamentul din Paris al tatălui nostru. Am cedat casa asta armatei, deși n-o să facă mare lucru cu ea. Am vrut să o vând, dar n-am mai avut timp. Și, oricum, nu mai valorează mare lucru.

André făcu un pas înainte.

– E mai bine să lăsați fetița să plece, domnișoară. Viet Minh n-o va lăsa niciodată să trăiască. Și nici dumneavoastră nu ați fi în siguranță împreună cu ea.

Nicole izbucni în lacrimi. Trebuia să aleagă între a avea încredere într-un ofițer necunoscut, care îi promisese că îi va face rost de biletele de avion, și a i-o încredința pe fiica ei lui Sylvie. Amândouă variantele erau riscante, dar avea datoria să pună pe primul plan siguranța fiicei sale. Sylvie pleca acum. Cine știe ce se mai putea întâmpla până dimineața? Poate că nici măcar n-avea să mai fie vreun zbor spre Saigon. Luă pe loc o decizie și veni să o acopere de sărutări pe Celeste. Îi era groaznic de greu să facă asta, dar Sylvie avea dreptate.

– Îți promit c-o să am grijă de ea.

Nicole o privi în străfundul ochilor pe sora ei și dădu afirmativ din cap, apoi îi mângâie obrajii fiicei sale, înfiorată de moliciunea pielii ei. După un moment de tăcere, reuși să vorbească.

– E o sacoșă cu lucrurile ei în hol.

Sylvie se întoarse pe călcâie, urmată de André.

Nicole, total paralizată, îi urmări doar cu privirea.

– Nu uita că nu se simte bine! strigă ea, rărind cuvintele. Își auzea pauzele dintre propriile-i vorbe. Era nebună să lase așa ceva să se întâmple?

Întrebarea veni chiar dinăuntrul ei, dar rămase fără răspuns.

Privi împrejur, în grădină. Cum putea să arate totul atât de normal, când era posibil ca ea să nu-și mai vadă fiica niciodată?

– Trebuia să fi plecat de multă vreme, își șopti ea pentru sine. Trebuia să fi plecat.

Mark îi spusese să plece, dar se luase după Sylvie. Simțea că nu poate să înghită, dar briza răcoroasă pe care o simți pe piele și o altă serie de tunete o mobilizară să acționeze.

Își adună puterile și fugi după ei.

Când ajunse în hol, văzu că lăsaseră ușa larg deschisă. Cuprinse scena într-o privire și zbură afară din casă, exact la timp ca să-l vadă pe André închizând ușa taxiului pentru Sylvie, înainte de a urca și el. Sora ei și bebelușul erau pe bancheta din spate, iar Nicole reuși să zărească, foarte limpede, ochii de un albastru deschis ai fetiței sale plini de lacrimi.

Când mașina se puse în mișcare, o urmă orbește, ciocnindu-se de toți care-i ieșeau în drum. Când se îndepărtară prea mult, Nicole se opri, gâfâind, cu respirația întretăiată. De săptămâni întregi, sora ei se purtase ciudat, iar uneori părea de-a dreptul instabilă. Oare va fi în stare să aibă grijă de Celeste cum se cuvine? Oamenii o priveau cu uimire pe Nicole, cum mergea plângând și bolborosind. Tot ce era pe stradă își pierdu contururile; oameni, mașini, ricșe se contopiră într-o masă omogenă și greoaie. Apoi, când noaptea se lăsă – ca de obicei – brusc, Nicole se așeză pe pământ și începu să urle.

38

Câteva minute, după ce se oprise din plâns, Nicole își simțea pieptul atât de încordat, încât nu mai putea să respire. Nu credea că va mai respira vreodată. Își ținea genunchii strânși la piept și se legăna în tăcere, acolo unde stătea, pe trotuar. Nimeni nu s-a oprit. Se ridică în picioare și se uită la strada plină de oameni, fără să-l vadă pe niciunul dintre ei. În cele din urmă, reuși să ajungă înapoi acasă, unde, sprijinită de ușa din față, simți aproape dureros nevoia să țină în brațe corpul cald al lui Celeste. Privi în sus, la norii întunecați, care vopseau cerul cu pete vinețiii, apoi aruncă o privire spre stradă, unde zări un cuplu care mergea repede pe cealaltă parte a străzii. Amândoi cărau valize și, după felul în care bărbatul rămăsese în urmă și felul aspru în care îi vorbea femeia, Nicole bănuia că ea ar fi alergat, dacă ar fi fost singură. Nicole făcu un pas spre ei. Cum ar fi să se arunce la picioarele lor, implorându-i să o ajute să găsească convoiul? Apoi își aminti că Sylvie nu spusese de unde anume din Hanoi urma să plece convoiul. Își duse mâinile la gât. Nu avea aer.

După o clipă, pipăi clanța ușii și intră înapoi în casă. Se uita la cei patru pereți ai holului, la cupola de sticlă, la podea și, în cele din urmă la telefon, care acum era reconectat și stătea pe măsuța din hol, lângă ușa salonului. Își șterse fața și se forță să gândească rațional. Telefonă

la poliție. I-au spus că au probleme mai importante de rezolvat, cum ar fi jafurile de pe străzi și pierderea războiului.

– Dar fiica mea a fost dusă la Haiphong, spuse ea, pe un ton rugător.

– De către sora ta, după cum ai spus.

– Da. Dar trebuie să plec și eu.

– Și s-a dus cu permisiunea ta?

– Ei bine, da. Dar fiica mea nu se simte bine.

– Atunci e o problemă de familie.

– Nu mă puteți ajuta să ajung la Haiphong? Cel puțin spuneți-mi de unde pleacă convoiul.

– Nu putem oferi o asemenea informație.

Trânti receptorul în furcă, apoi se așeză pe scări, cu capul în mâini, în timp ce fiecare celulă din corpul ei urla a pierdere. Cine ar putea s-o ajute să-i urmeze la Haiphong în noaptea asta? Trebuie să fie cineva. Se ridică în picioare și începu să umble dintr-o parte în alta a holului, agățându-se de speranța că Sylvie s-ar putea răzgândi și s-ar întoarce acasă.

În acea liniște, auzi scârțâitul unui lanț ruginit de bicicletă, o mamă chemându-și copilul și o sirenă în depărtare. Sunetul prelungit al unei bufnițe o readuse la realitate. Alți oameni erau în mișcare, de ce nu ar fi și ea? Porni radioul și ascultă știrile. Era adevărat. Pentru francezi, războiul era ca și pierdut. Încă mai dețineau controlul în Hanoi și Haiphong și pe drumul dintre cele două orașe, dar nu putea să mai dureze mult până când Viet Minh avea să cutreiere pe aceste străzi. Știrea a fost urmată de o înregistrare a imnului național francez, *La Marseillaise*. Își aduse aminte de vremurile în care îl auzise în Hué, pe când era copil și apoi, gândindu-se la Hué, își aminti cum cerul argintiu părea să atârne atât de jos deasupra râului de un albastru rece, încât simțeai că poți să-l atingi. Pe parcursul acelei interminabile nopți, amintirile îi apăreau una după alta, dar avea și goluri, perioade întregi de timp pe care ea nu și le amintea deloc. Își roase pielița din jurul unghiilor, până la sânge, iar când lumina care intra prin cupolă o anunță că noaptea e pe sfârșite, urmări apariția primelor raze de soare.

La lumina zilei, era tot mai convinsă că trebuie să existe o cale de a ajunge la Haiphong. Acum nu mai avea rost să se gândească să zboare spre Saigon și se bucura că nu plătise biletele. Avea să folosească banii pe care îi strânsese ca s-o urmeze pe Sylvie. Ar putea lua mașina. Trebuia să existe cineva care să vândă benzină. Calea ferată ieșea din discuție, chiar dacă trenurile circulau. Toată lumea știa că linia ar putea fi minată.

Când se lumină ceva mai bine, merse în grădină și găsi pe iarbă plicul pe care i-l dăduse Sylvie, care acum era puțin umed de la rouă. Simțind că are febră și că-i e cam rău, se așeză pe iarbă, își trecu mâna peste frunte și își dădu într-o parte părul umed care îi cădea în ochi. Deschise plicul și văzu că era adevărat. Deținea casa din Hué, dar la ce bun, dacă nu era cu fetița ei?

Când lacrimile începură din nou să-i curgă, ieșiră la suprafață temerile ei cele mai întunecate, iar ceva se prăbuși în interiorul ei. Mark era mort, iar acum și fetița ei plecase. Îi lipseau amândoi atât de mult, încât durerea era fizică și se învinovăți, pentru că nu gândise totul cum trebuie până la capăt. Fusese atât de surprinsă și de șocată de repeziciunea cu care se întâmplase totul, încât nu mai luase cu adevărat în considerație starea mentală zdruncinată a lui Sylvie, dar acum nu reușea să reducă la tăcere șoaptele pe care le auzea în creier. Sora ei era bolnavă.

39

Prinsă în capcana nehotărârii, Nicole urmărea cum se înalță soarele pe cer. Măcar să fi fost acolo Mark. Dar ultima lui scrisoare fusese datată în martie și acum era luna mai. Cu siguranță, dacă trăia, ar fi scris din nou. Era sigură de asta. Se agăță de speranța că poate i-a scris și Sylvie i-a ascuns și acea scrisoare. Se uita la buruienile și la florile crescute sălbatic în grădină și asculta păsările care zburau încolo și-ncoace printre copaci. Intră în casă și luă o jachetă tricotată aruncată pe podea, o ținu strâns la nas și mirosi aroma dulce a copilului ei. Fiecare clipă pe care o petrecuse împreună cu Celeste i se reliefa acum cu precizie.

Când, în cele din urmă, îi veni o idee, își căută vechile haine vietnameze și, fiind transpirată, se chinui să le îmbrace. Luă un taxi – era mai rapid decât o ricșă – și se simți și mai înfierbântată, așa cum stătea pe canapeaua din spate a mașinii fără ventilație. Își șterse fruntea cu fusta, apoi coborî geamul și mirosul de praf și de vară se strecură în interior. Sylvie se purtase ciudat în ultima vreme și nu-și putea imagina ce era în mintea ei. Dacă Sylvie mințise? Dacă nu avea intenția să meargă la apartamentul tatălui lor?

Când taxiul o lăsă în apropierea magazinul de mătăsuri, plăti și alergă să deschidă ușa. Se simțea slăbită și, nevoită să stea în picioare,

se sprijini de tocul ușii. O gură de apă. Asta ar ajuta-o. Nici nu mâncase. Nu că ar fi avut chef.

Probabil că O-Lan se uita pe fereastră, fiindcă apăru imediat.

– Am auzit că ai născut. E totul în regulă? Nu te-am văzut de luni întregi. Se opri și îi întinse mâna: Arăți groaznic.

Nicole tremura.

– Dă-mi niște apă!

– Cafea. Îți fac imediat.

– Trebuie să ajung la Haiphong. Lui Nicole începură să-i clănțăne dinții. Le auzea țăcăneala în creier, ca și cum ar fi fost în gura altcuiva.

– Nu poți pleca în halul în care ești.

– O să fiu bine.

I se umeziră ochii, dar pentru că nu era timp pentru lacrimi, le șterse.

– Am lăsat-o să-mi ia copilul, O-Lan. Dar Celeste nu se simte bine și nici sora mea. Trebuie să mă duc după ele.

O-Lan se uită la ea într-un fel ciudat.

– N-ai aflat? Dien Bien Phu a căzut. Francezii se retrag. Sunt mii de morți și mii de răniți. O să încerce să aducă încoace răniții care pot merge, așa că va fi haos pe drumuri. Este mai ușor să ajungi la Saigon.

– Nu. Sylvie s-a dus la Haiphong. Are un loc pe o navă de linie care pleacă spre Franța. Am niște bani, dar îmi trebuie mai mulți dacă plec după ea.

– Am auzit că Statele Unite evacuează francezii și americanii gratuit. Cel puțin la Saigon. Dar mai întâi ai nevoie de odihnă.

Nicole clătină din cap.

– Nu aș cere dacă n-aș fi disperată, dar există un singur mod în care mă pot gândi să ajung la Haiphong. Pot să iau motocicleta vărului tău?

O-Lan zâmbi.

– Încă mai are benzină. Dacă e singura cale, atunci trebuie să o iei.

– Ești sigură? S-ar putea să nu o mai recuperezi vreodată. O să-ți trimit banii pentru ea când o să pot.

O-Lan clătină din cap.

– Nu contează.

– Îmi pare rău că n-am adus-o pe Celeste să te vadă. Mi-era frică să nu fie Trần aici.

Nicole închise ochii pentru o clipă și simți că i se învârte capul. Nu avea voie să se îmbolnăvească din nou, tocmai acum.

O-Lan îi atinse fruntea și ceafa.

– Arzi toată. O să vii la mine acasă.

Nicole se sprijini de O-Lan, în timp ce prietena ei o ajuta să intre.

– Dar mama ta? Nu o deranjez?

– A murit.

Nicole se dădu într-o parte și o privi pe prietena ei.

– Îmi pare rău.

O-Lan ridică din umeri.

– Acum e cu strămoșii. Dar dacă vine, Trần o să te caute la magazinul tău sau aici. De îndată ce poți, trebuie să pleci.

Nicole se aplecă ușor în față și se sprijini cu mâna de un perete. Capul îi era atât de greu, încât totul în jur se vedea ca prin ceață, iar picioarele i se înmuiară.

– Îmi pare atât de rău.

În următoarele ore, febra se înrăutăți. O-Lan spunea că e o boală care circulă și care, deși e oribilă, de obicei trece repede. Pe măsură ce boala se dezlănțuia, senzația de gol din interiorul ei o tulbura peste măsură pe Nicole. Toate gândurile se învârteau în jurul copilului, dar trebuia să accepte că nu era într-o formă în care să poată conduce o motocicletă.

Toată ziua avusese frisoane, iar în cursul nopții începu să-i fie rău. Când O-Lan i-a adus un castron și i-a ținut capul ridicat, Nicole se temu ca nu cumva Celeste să sufere de aceeași boală. Sylvie nu i-ar face rău copilului, dar fetița era atât de mică și de vulnerabilă. Oare știa sora ei ce să facă? Gândul că Celeste ar muri fără mama ei o făcu pe Nicole să nu-și mai poată controla tremuratul și, pe măsură ce orele treceau, îi tremura și sufletul.

– Îi duc o pătură, o auzi pe O-Lan spunând, în timp ce se întorcea spre cineva de afară. Tremură și are febră mare. Poți să-i faci o băutură caldă, te rog?

Nicole auzi o voce de bărbat, dar nu văzu cine era. Plângea pierderea fiicei sale și nu-și dorea decât să nu mai simtă nimic. Nu putea să facă față la nimic altceva. Auzind zgomote vagi venind de pe stradă, își dădu seama că se întâmplă ceva anormal, dar se simțea prea obosită ca să întrebe ce anume.

În dimineața următoare, Nicole scăpă din tenebrele febrei; deși încă se simțea aproape imponderabilă, stătea trează, încercând să-și obișnuiască ochii cu obscuritatea. Auzi un zgomot pe micul palier de lângă camera ei și, temându-se de ce se afla dincolo de ușă, o cuprinse o senzație de amorțeală. Simți aroma de ardei iute încă înainte să-l vadă, și un fior de teamă îi străbătu corpul.

Trân era în cameră și se îndrepta spre ea cu un pahar de apă.

– O să deschid obloanele, spuse el și puse paharul lângă ea.

– Nu! Te rog! Mă dor ochii de la lumină.

Era adevărat, dar, mai mult decât orice, nu voia să se uite la el și inima îi bătea cu putere la gândul că sunt înghesuiți împreună într-o cameră atât de mică.

Când veni mai aproape, Nicole îi strecură o privire. Urmările devastatoare ale războiului îl marcaseră, iar purtarea sa mândră de odinioară, se schimbase. De fapt, părea învins sau, în cel mai bun caz, dezamăgit.

Nicole se chinui să se ridice puțin și luă paharul.

– De cât timp ești aici?

– De azi-noapte.

Nicole sorbi apa.

– Ți-a spus că sunt aici?

– N-a vrut.

Simțea că boala ei îl stânjenește, își dădea seama după cum își tot aranja eșarfa fără să spună o vorbă. Ochii lui alunecară pe chipul ei

pentru o clipă, apoi își întoarse privirea. Nici măcar o dată nu o privi cu adevărat. Nicole termină de băut apa.

– Unde e O-Lan?

– Îți vinde stocul de marfă. M-a rugat să am grijă de tine.

– Deci acum ești îngerul meu păzitor?

– Am ceva de-al tău.

Scotoci într-un săculeț și scoase din el vechea poșetă a lui Nicole.

– Ah! zise ea, zâmbind. Ai găsit-o în cort.

– Am salvat-o, zâmbi și el. Așa că, vezi, chiar sunt îngerul tău păzitor.

– Mulțumesc, spuse ea, dar nu îndrăzni să verifice dacă fotografia lui Mark era încă înăuntru.

Acum, pentru prima dată de când venise, o privi cu adevărat. Văzu că avea ochii schimbați și speră să se mai fi înmuiat.

– Am riscat totul ca să te ajut să scapi.

– Ți-am fost recunoscătoare.

El clătină din cap.

– Nu înțelegi. Corciturile nu mai sunt bine-venite în partid.

Stătea urmărindu-l cum se foia întruna și își dregea glasul în mod repetat. Spera că O-Lan se va întoarce în curând.

– Voi avea o funcție în noul stat, spuse el, în cele din urmă. Tu nu arăți a franțuzoaică. Când te faci bine, ne putem căsători.

Nicole trase adânc aer în piept și-l privi alarmată. Nu se așteptase la așa ceva.

– Ai spus că nu mai sunt bine-venite corciturile.

Aproape că nu-și putea aminti ce-i legase odinioară. Lumina din ochii lui pălise și părea că pasiunea se scursese din inimă. Un bărbat a cărui fervoare revoluționară se uscase. Devenise ceea ce fusese dintotdeauna; nici pe departe un vizionar, ci mai degrabă un om practic, care, ca mulți alții, era prea tânăr ca să știe cum merg lucrurile.

– Nu înțelegi, spuse ea. Am un copil.

Trân își încruntă sprâncenele și făcu un pas înapoi.

– E cu sora mea.

– Încă o curvă franțuzoaică! izbucni el, iar Nicole vedea clar dezgustul din ochii lui.

Ar fi vrut să-i ofere ceva, dar el nu-i luă în seamă mâna întinsă. Ea clătină din cap.

– Trần, îmi pare rău, dar trebuie să mă lași să plec.

– Nu trebuie să fac nimic, strigă el, vizibil supărat și fără să încerce să ascundă asta. Mă gândesc să informez autoritățile că ești aici.

– Deocamdată, Viet Minh nu este la putere aici. Din câte știu, autoritatea este încă franceză.

– Da, dar atârnă de un fir de păr. Mai ai timp să te răzgândești. Figura lui se înmuie și o umbră din trecut se strecură pe fața lui, pentru o clipă, redevenind Trần cel de odinioară: Putem să trăim fericiți împreună deasupra magazinului.

Ea clătină din cap.

– Nu mă asculți. Am un copil. Nu am nici cea mai mică dorință să fiu o docilă nevastă vietnameză.

Trân se îndreptă spre fereastră și deschise obloanele. O gălăgie groaznică și o zdrăngăneală cumplită răzbiră din stradă, însoțite de sunetul unor voci furioase, tot zgomotul explodând în cameră și agresând-o pe Nicole. Se frecă la ochi, apoi se feri de lumină cu mâinile.

– Ar fi mai bine să-mi dai mie magazinul de mătăsuri, spuse el în timp ce se întoarse să o privească cu ochi severi.

– Mult bine n-o să-ți facă magazinul de mătăsuri când regimul va confisca totul, spuse ea. Dar o să-ți las cheile și actele de proprietate când voi pleca.

– Sper că n-o să pleci, spuse el zâmbind. N-o să dureze mult. Lucrurile se vor schimba la loc, așa cum au fost odinioară. N-am mai fost proprietar înainte. O să conducem magazinul împreună. Când va veni vremea. O să vezi.

Temându-se că fața ei i-ar putea trăda sentimentele, încercă să rămână calmă, dar trupul îi era greu și inima-i bătea prea repede. Trebuia să

menținâ atmosfera calmă; nu arătându-se de acord, dar nici fiind vizibil împotrivă. Oricât și-ar fi dorit, nu îndrăznea să-i trântească ușa în față.

– Te simți bine? întrebă Trần.

Ea făcu semn din cap că da.

– Cum o să reușești să ții magazinul deschis?

– Nici n-o să-l țin. Nu de la început. Ei o să vrea ca toată lumea să lucreze pământul sau în marile fabrici municipale. Nu va mai exista comerț privat.

– Lasă-mă să mă gândesc, spuse ea.

Se lăsă pe pernă și închise ochii. Nu avea nimic de câștigat dacă se contra cu el. Spera ca O-Lan să știe cum să-l ispitească afară din casă, ca ea să poată pleca.

În loc de asta, îl văzu îngenuncheat lângă patul ei.

– Nicole, m-am întors pentru tine.

Simți că o ia din nou amețeala.

– Dar totul s-a întâmplat cu așa de mult timp în urmă.

– Ți-am spus c-o să mă întorc la tine.

– Ești nebun. Nimic din toate astea nu-i adevărat. Dar, te rog, am spus c-o să mă gândesc și acum trebuie să dorm.

Zguduită de durere, se întoarse cu fața la perete și îl auzi cum se strecura afară.

40

O trezire niște zgomote puternice. Visase din nou că se înea în râul din Hué și, deși aproape trează, se lupta să respire. Dar de data asta nu era un vis: cineva o ținea strâns. Îngrozită, se simțea de parcă o pasăre mare își desfăcuse aripile și îi ciugulea coastele. Abia îndrăznea să se uite, dar se forță să deschidă ochii, răsuflând ușurată când fața lui O-Lan apăru deasupra ei. Dincolo de fereastră, lumina se topea și prietena ei era încadrată de strălucirea unei mici lămpi din colțul camerei. Văzu că O-Lan își ține un deget pe buze și o privea cu ochii măriți. Când Nicole dădu din cap, își slăbi strânsoarea.

– Te-ai zbătut în somn, șopti O-Lan. Am vrut să te împiedic să strigi.

– Ce se întâmplă?

– Trebuie să pleci.

Nicole își ridică capul.

– Agenți Viet Minh?

O-Lan făcu o grimasă.

– Nu. Hanoiul se duce naibii. Sunt dezertorii vietnamezi din armată. Cei care au fost cu francezii și care au luptat cu Viet Minh.

Nicole se ridică brusc, auzind un zgomot puternic, ca și cum cineva bătea în oale și tigăi.

– Ce-i asta?

– Sunt proprietarii caselor, care încearcă să cheme poliția în ajutor. Dar n-o să meargă.

O bubuitură puternică le-a făcut să sară și să se țină strâns în brațe.

– Huligani, spuse O-Lan cu o privire aspră. Dar, dacă te găsesc, n-o să mai ieși niciodată de-aici. Sunt furioși pe francezi pentru că au pierdut războiul. Acum, le e viața pusă în pericol de Viet Minh.

Înfricoșată, Nicole se uită la prietena ei.

– Sunt în magazinul tău acum. Deja au luat doi ostatici pe stradă și îi țin în bătaia puștii.

– Francezi?

– Vietnamezi, dar susținători ai regimului francez. Cum pleacă, te duc înapoi, în magazin. Nu vor veni de două ori. Jefuiesc și fură tot ce pot.

– N-o să vină și aici?

Un sentiment îngrozitor de frică se cuibări în Nicole. Dacă veneau și o găseau acolo, nu ar mai avea niciodată șansa să-și vadă fiica.

O-Lan clătină din cap.

– Au venit în timp ce dormeai.

Nicole își simți inima în gât.

– Și nu au urcat aici?

– Nu. Știu că sunt verișoara lui Trần. Nu vor îndrăzni să mă atingă. Dar trebuie să te scot de aici înainte ca Trần să se întoarcă. Deocamdată e plecat.

– Vrea actele și cheile magazinului.

– Mi le poți lăsa mie. O să se-ntoarcă la miezul nopții. Trebuie să plecați, amândoi.

– Amândoi? Nu înțeleg.

– Mark e aici.

Inima lui Nicole începu să bată atât de puternic, încât aproape cedă.

– Trăiește?

Se uită împrejur, ca și cum Mark putea să apară brusc, ca o nălucă, din colțurile umbrite ale camerei.

O-Lan zâmbi.

– Nu e aici acum. Când a aflat că nu ați plecat în Franța, s-a dus la vila voastră și când a văzut că nu sunteți acolo, a venit să vă caute aici. Se întoarce mai târziu.

– Trăiește, repetă Nicole, nevenindu-i să creadă. Chiar trăiește?

O-Lan dădu din cap.

Nicole simți un flux de energie și se ridică imediat. Sperase și se rugase să fie cruțat, dar acum, când știa că e bine, senzația de bucurie era copleșitoare. Fiecare nerv din corpul ei părea să se trezească la viață. Încercase să-și stăpânească dorul de el, încercase să nu mai bage în seamă durerea care i se cuibărise în piept, dar acum energia îi curgea prin vene, când se gândea la mâinile lui, la fața și la strălucitorii lui ochi albaștri. Nu exista nicio parte din el pe care să nu și-o poată aminti; nicio parte pe care să nu vrea să o vadă și să o atingă din nou. Era în viață. Trăia.

Îi zâmbi lui O-Lan.

– Bine că l-ai văzut tu, și nu Trần.

– I-am spus că fiica ta este la Sylvie. Știe că suntem prietene. O să te-ajute s-o găsești.

Nicole simți cum căldura îi înțeapă pleoapele și, în timp ce lacrimile îi izbucniră din ochi, întinse o mână spre prietena ei.

– Mark o să conducă motocicleta vărului meu. I-am spus că ești bolnavă. Tot ce trebuie să faci este să te ții bine agățată de el. Uite banii pe care am reușit să-i strâng!

Îi dădu lui Nicole un mic pachet, iar ea se apropie să o îmbrățișeze.

– Îmi pare rău că nu e mai mult.

De alături se auzi o izbitură puternică, de mobilă răsturnată. Nicole se uită la prietena ei, cu ochii larg deschiși.

– Nu-ți face griji, vei fi în Haiphong înainte de zori. Nu ești prea mult în urma surorii tale.

– Drumul încă e sigur?

O-Lan făcu o grimasă.

– E un risc pe care trebuie să vi-l asumați.

În timp ce așteptau ca agitația de alături să se oprească, speranțele lui Nicole crescuseră teribil. Acum tot ce trebuia să facă era să plece în acea noapte. Cu ajutorul lui Mark le va găsi pe Sylvie și Celeste; totul va fi bine și va fi din nou împreună cu fetița ei cea frumoasă. Un fior de emoție o străbătu la acest gând și îi veni să strige de ușurare, dar apoi avu o ezitare. O-Lan trebuie să fi observat licărul de neliniște care apăruse pe fața lui Nicole, în timp ce încerca să ignore vocea din capul ei care îi spunea că Sylvie ar fi putut hotărî să nu meargă deloc în Franța. Dar când O-Lan o strânse de mână, Nicole simți puterea prietenei ei. Va fi bine, pentru că așa trebuia să fie.

Când s-au simțit suficient de în siguranță ca să se miște, au plecat, strecurându-se din casa lui O-Lan prin spate și intrând în magazinul lui Nicole prin aleea dosnică. Era o noapte senină și cerul strălucea de stele. Stăteau amândouă în curte, unde era greu să nu se gândească la timpul petrecut împreună; râsetele, mesele pe care le împărtășiseră afară, bucurându-se de ultimele raze de soare, dar și vremurile grele prin care trecuseră. Pentru Nicole era clar că O-Lan își amintește exact aceleași lucruri și, pentru o fracțiune de secundă, nu-i mai veni să plece. Un sunet de la casa lui O-Lan le atrase atenția. Nicole îngheță.

– Trân?

– Nu. Cred că e o ușă pe care am lăsat-o deschisă. Trebuie să te las acum. Mark are cheile de la motocicletă. O să las magazia deschisă.

– Trân n-o să fie furios?

– Ba da. Va trebui să-i spun că ai furat motocicleta.

Zâmbiră amândouă. Nicole luă mâinile prietenei sale și le ținu strâns.

– Îți mulțumesc pentru tot.

– Sunt prietena ta, Nicole.

– Cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată.

Nicole știa că, probabil, nu o va mai vedea niciodată pe O-Lan și voia să-i spună mai multe, dar privirea din ochii prietenei sale spuse totul.

O-Lan dădu din cap.

– Și tu pentru mine.

– Cum se întunecă, Mark o să vină și va trebui să plecați. Faceți tot posibilul să plecați înainte de miezul nopții.

Nicole dădu din cap.

– Nu pot să cred că ăsta e sfârșitul.

– Gândește-te la asta și ca la un început, nu doar ca la un sfârșit. Sper să o găsiți pe sora ta repede. Sărută copilul din partea mea.

Nicole închise ochii. Câteva lacrimi îi lipiră genele, dar se forță să-și deschidă ochii și să-și șteargă umezeala de pe pleoape. O îmbrățișă pe O-Lan pentru ultima dată și, după ce se îndepărtară una de cealaltă, urmări din priviri cum prietena ei se îndreaptă spre poarta care dădea spre alee. Chiar în fața porții, O-Lan se întoarse și îi făcu semn cu mâna. Nicole simți un val de tristețe, dar ridică o mână, apoi, cu degetele tremurând, deschise ușa din spate a magazinului și se strecură înăuntru.

Acolo văzu că huliganii îi aruncaseră pe jos prețioasele suluri de mătase. Își croi drum prin întuneric și începu să le pună înapoi pe rafturi, dar apoi renunță, lăsându-le unde erau. N-avea rost. Stătea în picioare și privea în jur, fiindu-i greu să creadă că se alegea praful de toată munca și dragostea ei. Febra îi dispăruse, dar încă își simțea picioarele fără vlagă, așa că urcă la etaj să stea întinsă pe pat în așteptarea lui Mark. Era umed și rece acolo sus, dar închise ochii și ascultă sunetele nopții: țipătul unei bufnițe, fâlfâitul aripilor, un copil care plângea în somn. Era pentru ultima dată când se afla în magazinul ei de mătăsuri.

41

În semiobscuritatea magazinului, prima imagine a lui Mark o dădu gata. Cu prudența unei pisici, Mark urcă încet scările, dar ea nu dormea și, cu ochii larg deschiși, stătea de veghe. În agonia așteptării, părul i se zburlise pe brațe și, când se ridică în picioare, se simți atât de ușoară, încât se temea c-o să-și ia zborul înainte ca Mark să ajungă la ea. Îi văzu silueta înaltă în capul scărilor, el își desfăcu brațele și Nicole alergă spre el. O ridică în brațe și o mângâie pe spate; liniștită de căldura corpului lui, în sfârșit atât de aproape de al ei, începu să plângă înfundat la pieptul lui. Tot ce i se întâmplase de când îl văzuse ultima oară, fiecare îndoială, fiecare speranță și fiecare frică, amenința să se reverse dinăuntrul ei.

Când, în sfârșit se liniști, Mark o îndepărtă de el la o lungime de braț.

– Deci? Cum e?

– Am crezut că ai murit.

– S-a terminat, Nicole. Îmi pare rău că a durat atât de mult.

I-a explicat că atunci când s-a întors din Rusia, se așteptase ca ea să fie deja în Franța. O sunase pe Lisa, care i-a spus că a primit o scrisoare de la Nicole, dar asta era tot. Așa că se dusese la vila Duval unde, găsind poarta grădinii încuiată, se cățărase pe zid.

– Ușa din spatele serei era larg deschisă, așa că am intrat și am văzut haosul dinăuntru. Știam că ești dezordonată, dar asta era altceva.

Ea râse.

– Am plecat în grabă.

Fața lui deveni gravă.

– Eram îngrozit că te-am pierdut. Dar ceva mi-a spus să te caut aici.

– Dar jobul tău? întrebă ea. Cum ai reușit?

– Am făcut niște aranjamente.

Voia să știe ce s-a întâmplat în Rusia, dar când începu să vorbească, Mark ridică o mână ca s-o facă să tacă.

– Hai să nu vorbim despre asta acum! Să ne pregătim pentru cursa vieții noastre cu motocicleta. De acord? Tot ce contează acum este să ne strecurăm fără ca Trần să știe și să pornim la drum.

Nicole dădu din cap.

El o privi cu atenție.

– Te simți în stare de așa ceva?

– Bineînțeles. A fost doar o febră. Oricum, și dacă eram singură ar fi trebuit să plec în seara asta.

– Ești palidă.

– Nu mă vezi bine în lumina asta. O să fiu bine.

Mark scoase ceva din buzunar.

– Uite, mănâncă asta, spuse el, dându-i un rulou cu brânză, cam turtit, pe care îl scosese dintr-o pungă de hârtie.

– Nu mi-e foame.

– Când ai mâncat ultima dată?

Nicole nu răspunse.

– M-am gândit eu. Acum mănâncă! O să ai nevoie de toate puterile. Ai ceva mai gros cu care să te înfășori?

Ea râse.

– Am un magazin plin cu diverse lucruri. Sau cel puțin cu acele lucruri care n-au fost vândute sau furate.

Se întinseră pe pat pentru câteva delicioase minute, degetele lui încurcându-i-se prin păr în timp ce o mângâia. Ea îi respira mirosul de sare și citrice și se gândea la fiica ei. Fragilitatea fericirii lor din acea clipă era clară, dar încercă să nu se concentreze asupra pericolului care va urma. Minutele se scurseră, grăbite, dar cât timp o ținuse lipită de el Nicole simțise că dorința lui era la fel de mare ca a ei.

Mark adusese cu el un rucsac și își puse și ea niște haine de schimb, înainte de a părăsi magazinul pe scara exterioară spre curte și apoi afară, pe alee. Aruncă o privire în sus, bucurându-se să vadă că se înnorase. Când îi atinse mâna, simți cum energia lui se revarsă prin ea.

– Ești pregătită? șopti el.

Se strecură în curtea lui O-Lan, unde găsiră ușa magaziei deschisă. De fapt, isteața O-Lan distrusese lacătul, ca să pară o spargere. Nicole se rugă ca prietena ei să nu pățească nimic și ca Trần să nu-și verse mânia asupra ei.

Mark o îmbrățișă încă o dată, apoi spuse cu voce scăzută.

– Gata?

Asta era. Fiecare bucățică din ea exploda din dorința de a o vedea pe Celeste. Dragostea era absolută. Plină de speranță, îl strânse de braț.

– Seamănă cu tine, Mark. Ar trebui să vezi cum strălucesc ochișorii ei albaștri când ceva o face să râdă.

– De-abia aștept să o văd.

Merseră pe lângă motocicletă pe străzile goale din jurul magazinului și părea mai simplu decât se așteptau. Dar, după aproape jumătate de kilometru, o voce răsună undeva, în spatele lor.

– Stai!

Nu puteau să vadă de unde venea vocea, dar părea o patrulă franceză.

– Ia motocicleta și rucsacul! Coboară repede pe alee, șopti Mark arătând în față. Stai acolo! Le distrag eu atenția. Sper că doar ne-au auzit, nu ne-au și văzut.

Odată ajunsă cu motocicleta pe alee, Nicole îl urmărea din priviri pe Mark, care se ducea în direcția opusă, fluierând nonșalant și pășind cu un mers ambiguu, ca și cum ar fi fost beat.

După ce Mark trecu de colțul străzii, Nicole nu mai putea să-l vadă, nici pe el, nici pe ofițer, dar reușea să audă ce spuneau.

– Sal'tare, veni vocea lui Mark. Fainã seară!

– E stare de asediu. Trebuie să vii cu unul dintre oamenii mei.

– Io mă 'ceam acas'.

– Ce faci în partea asta a orașului? Te-am mai auzit cu cineva. Cine era?

– Io...

Apoi se opri.

Nicole își simțea umerii și mușchii gâtului întinși ca niște arcuri. Așteptă o clipă, dar, îngrijorată că Mark a rămas în pană de idei, nu mai rezistă. Lăsând motocicleta, își desfăcu nasturii de sus ai rochiei, își ciufuli părul și apoi îl lăsă să-i cadă pe spate. Ieșind de pe alee, se îndreptă spre locul în care ofițerul se confrunta cu Mark. Chicoti de câteva ori și vorbi repede în franceză.

– Domnule ofițer, îmi pare rău. Amândoi am băut prea mult și, o, Doamne, m-am simțit rău... și prietenul meu – își aruncă un braț în jurul lui Mark – s-a gândit că am nevoie de niște aer curat. E american și pleacă din Vietnam. Am vrut să fiu cu el înainte să plece. Ne-am gândit că o să fie liniște aici, lângă lac, unde putem fi singuri. Înțelegi ce vreau să spun. N-am făcut nimic rău. Doar am pierdut noțiunea timpului. Mergem spre casă acum.

Bărbatul ridică o mână, ca s-o oprească și îi privi cu neîncredere. Căscă și le arătă cu degetul drumul pe care ar trebui să meargă.

– Foarte bine. Dar nu vă dați seama că e periculos? Acum, pieriți din ochii mei, amândoi! Cartierul francez e în direcția aia. Mergeți acasă și feriți-vă de belele! În Hanoi o să se dezlănțuie iadul.

Nicole se strădui să-și controleze sentimentul de ușurare, în timp ce ea și Mark se îndepărtau, cu brațele încolăcite în jurul celuilalt. Problema era că se îndreptau în direcția opusă celei în care Nicole lăsase motocicleta.

– Și dacă găsesc motocicleta? șopti ea.

– Ai ascuns-o?

– Da.

– O să ocolim prin spate. Patrulele se mișcă în jurul orașului. Cu puțin noroc, nu o vor vedea.

Timp de cincisprezece minute au așteptat tensionați, înainte să se strecoare înapoi, ținându-se în umbră și ascunzându-se pe oriunde puteau.

Drumul dura prea mult, iar nervii lui Nicole se întindeau la maxim, în timp ce frica o cuprindea. La fiecare sunet, le înghețа sângele în vine. Această parte a orașului nu era liniștită nici măcar în toiul nopții și, la un moment dat, Nicole își imagină că și alții se târăsc pe străzi, toți disperați să găsească o cale de scăpare. În cele din urmă, au ajuns pe aleea unde lăsase motocicleta.

– E acolo jos, spuse ea.

– Nu o văd.

– În spatele magazinului.

În timp ce Mark se duse să se uite, ea se sprijini de ușa umbroasă a magazinului, tremurând de îngrijorare că motocicleta ar putea să nu mai fie acolo. Când, câteva clipe mai târziu, Mark apăru cu motocicleta lângă el, se simți brusc ușoară ca fulgul. Vor scăpa.

– Nu putem porni de aici, Mark, șopti ea. Patrula încă ne poate auzi.

– O s-o împingem puțin mai departe, dar nu putem să riscăm să pierdem prea mult timp. Există și alte patrule. Uite, înfășoară-te în asta! Poți să iei și rucsacul?

Ea dădu din cap și își vârî brațele printre curele. Câteva minute mai târziu, în fața unui templu vietnamez învăluit în întuneric, Mark se întoarse spre ea.

– Ești gata?

Ea dădu din cap, se sărutară în grabă, apoi Mark încălecă motocicleta. Nicole se urcă pe locul din spate, își încolăci brațele în jurul lui Mark și se lipi de spatele lui.

– Ține-te bine! spuse el.

De cum acceleră, motocicleta prinse viață și se îndreptară spre drumul care ducea la Haiphong. Până când ajunseră la el, Nicole avu emoții. Pe de altă parte, încercase să se gândească la viața ei din Hanoi: la familia ei și la Lisa, la magazinul și la buna ei prietenă, O-Lan. Deși praful îi înțepa ochii, se chinuia să-i țină deschiși, ca să mai arunce o ultimă privire spre oraș, în timp ce se îndepărtau în viteză.

Odată ajunși la drum deschis, Mark strigă în gura mare. Ca un războinic care mergea la luptă, se gândi ea și râse de ea însăși că era așa de exaltată. Cu obrazul lipit de haina lui, mirosea lâna care avea un iz vag de praf și grăsime. Se întoarse să vadă cum orașul se îndepărtează. În culmea fericirii că mergeau împreună pe urma lui Sylvie, voia să-și ia și rămas-bun.

– Adio, Hanoi, adio! șopti Nicole.

Cuvintele ei se împrăștiară, în vânt în timp ce ea își ațintă privirea înainte, pe drumul pustiu.

Călătoria în mare viteză pe drumul plin de hârtoape și vibrația motorului i-au făcut să ajungă la Haiphong exaltați, dar și extrem de obosiți. Pe drum n-au avut parte nici de mine, nici de opriri la puncte de control, ci doar de obișnuitele gropi. Fusese mai ușor decât ar fi putut să spere, dar tocmai când lumina zorilor le dezvăluia treptat ce era în fața lor, începu să plouă și pe Nicole o cuprinse iarăși neliniștea.

O mare de corturi improvizate se întindea cât vedeai cu ochii. Mark îi spuse că Forțele Navale de Intervenție ale SUA fuseseră mobilizate, ca să ajute la evacuarea a mii de refugiați.

– Refugiați, spuse ea. Asta sunt și eu acum? Un refugiat?

– Așa cred. Se numește „Operațiunea Drumul spre Libertate". Cererea este atât de mare, încât francezii au cerut ajutor Washingtonului, așa că Departamentul Apărării din SUA a adus aici flota.

– Cum am putea afla vreodată pe ce navă se află Sylvie, în toată nebunia asta?

– Trebuie să dăm de unul dintre ofițerii de marină americani care răspund de evacuare.

Pătrunseră în marea imensă de refugiați cenușii și resemnați. Toată dimineața i-au întrebat pe toți cei cu care se întâlneau dacă nu au văzut o femeie care să corespundă descrierii lui Sylvie, dar erau din ce în ce mai dezamăgiți de lipsa oricărei informații. Oamenii fără corturi se înghesuiau unii în alții, ca să se ferească de ploaie și, chiar dacă cineva o văzuse pe Sylvie, era clar că aveau prea multe alte griji ca să-și amintească sau ca să le pese.

Dar, pe după-amiază, Nicole zări o femeie la câțiva metri de locul unde se opriseră să se odihnească, o femeie de statura lui Sylvie și care ținea un copil în brațe.

– Celeste, strigă ea. Celeste, în sfârșit!

Simți o uriașă izbucnire de ușurare și, cu sângele pompând să-i spargă venele, o strigă pe sora ei. Dar femeia nu se întoarse și când ajunse la ea, văzu că nu era Sylvie, ci o femeie mult mai în vârstă. Izbucni în lacrimi, durerea măcinându-i speranța.

– N-o să le găsim niciodată, îi spuse ea lui Mark, în timp ce el o ținea strâns în brațe.

– Nu renunța! Continuăm să le căutăm. Cineva trebuie să știe ceva. Căutăm în continuare.

– Și dacă nu le găsim? Poate că sunt în larg deja.

– Mergem în Franța, oricum.

Ea dădu din cap. De-a lungul orașului de corturi, mirosul de boală și de umezeală se ridica în aer. Încercă să se mențină pozitivă, dar curajul îi dispărea. Oameni cu priviri neconsolate își târau picioarele, în timp ce străbăteau potecile noroioase dintre corturi și, ori de câte ori suna sirena unei nave, se auzeau strigăte și urlete de furie. Țipetele copiilor care plângeau îi sfâșiau inima. Vedea cum oamenii se înghiontesc și se împing în graba lor de a ajunge pe vapor și, înspăimântată de faptul că Celeste ar fi putut fi rănită în îngrămădeala aceea, se agăță

strâns de Mark. Nu puteau risca să se despartă, căci mulțimea i-ar fi înghițit imediat.

Le luă ceva timp, dar, până la urmă, găsiră un ofițer.

– Asta e doar începutul, spuse el. Sunteți norocoși că ați ajuns devreme.

– Asta înseamnă devreme?

– Navele merg spre Saigon. Acum evacuăm civilii, dar în curând vor fi aici toți soldații și membrii armatei franceze din nordul Vietnamului.

Nicole se întoarse spre Mark.

– Sylvie a spus că sunt evacuate doar oficialități și armata.

Lui Mark îi scăpă un oftat de frustrare.

– Oricum, continuă bărbatul, nu avem destule nave.

– Și ce se va întâmpla cu toți acești oameni?

– Îi vom transporta pe rând. Pe cei care supraviețuiesc în această tabără. Băieții noștri din America renovează vasele de marfă și transportoarele de tancuri. Fac reparațiile pe drum, în timp ce se îndreaptă încoace de la bazele din Filipine.

– Cât durează să ajungi la Saigon?

– Aproape trei zile.

– Dar vapoarele care navighează spre Franța? întrebă Mark.

Omul se încruntă.

– Asta e mult mai greu. Circulă zvonul că forțele aeriene franceze vor organiza o emigrare în masă, asistată de forțele lor maritime. În ce privește Saigonul, cred că sunt vapoare care navighează spre Franța de acolo. Ar putea fi una sau două și direct de aici, dar nu am nicio informație concretă. Făcu un gest larg, arătând spre haosul din jurul lor. Trebuie să întrebați autoritățile franceze.

Nicole se uită la Mark.

– Crezi că ar fi putut merge spre sud, la Saigon, pe o navă americană, și nu direct spre Franța? Dacă-i așa, s-ar putea să fie încă acolo.

– S-ar putea, spuse Mark și se întoarse din nou să-l întrebe pe ofițer. Există liste?

– Noi am încercat. Teoretic, oamenii sunt înregistrați și îi îngrămădim pe unde putem. Mulți nu au acte de identitate. Așa cum am spus, în curând vom evacua și trupe, și civili. Dacă femeia pe care o căutați este pe o navă franceză, nu avem nicio înregistrare a ei.

– Are un copil cu ea. Copilul s-ar putea să fie bolnav.

– Sunt foarte mulți copii bolnavi.

– Te rog, imploră Nicole.

– Uită-te în jurul tău! În scurtă vreme vor fi aici zeci de mii de oameni care așteaptă, iar în curând se va ajunge la sute de mii. Diareea s-a răspândit prin tabără ca focul în pădure. Dar există un spital catolic și un crematoriu. Dacă e franțuzoaică, de ce nu întrebi acolo?

Un crematoriu. Cuvintele îi răsunau în cap.

Le arătă încotro s-o apuce și, în timp ce-și croiau drum prin mizeria aleilor noroioase, mirosul de reziduuri umane se simțea tot mai puternic. Nicole, cuprinsă de teamă, nu putea vorbi. Celeste era bolnavă. Dacă a murit în acest loc îngrozitor?

Mark îi simți disperarea și o luă de mână.

– Fii tare! îi tot repeta el. Fii tare! Continuă să crezi!

Când ajunseră la spital, văzură că era alcătuit din rânduri lungi de corturi alipite, legate unul de altul cu frânghii și luminate de câteva lămpi cu ulei. Un bărbat cu o haină cenușie le stinse și mirosul de ulei ars se împrăștie peste tot.

Mark merse la el și îi explică situația. Omul se scărpină în creștet.

– Toată lumea se bate pentru un adăpost provizoriu, hrană și medicamente, ca să nu mai vorbesc despre lupta pentru locurile de pe nave. Eu tocmai ce am sosit, dar una dintre asistente s-ar putea să știe.

El îi făcu semn cu mâna unei femei înalte de peste drum.

– Sunteți francez? întrebă ea, apropiindu-se și întinzându-i mâna lui Mark.

Nicole făcu un pas înainte.

– Eu sunt franțuzoaică. Am pașaport francez.

– Dar arăți...

– Mama mea a fost vietnameză.

Îi întinse mâna în care ținea pașaportul. Nicole Duval. Îmi caut sora, Sylvie Duval. Ea...

– Ea a venit înaintea noastră, o întrerupse Mark. Are un bebeluș cu ea.

– Pe fetiță o cheamă Celeste. Nu se simțea bine.

Asistenta se încruntă.

– Nu-mi amintesc numele. Din cauza gunoaielor și a apei insuficiente, există focare constante de boli. Am văzut prea mulți copii.

Se întoarse să plece, dar Nicole ridică o mână ca să o oprească.

– Vă rog. Are părul roșu. Copilul. Păr roșcat.

Asistenta clătină din cap.

– Îmi pare rău.

Nicole se uită în pământ, simțindu-se ca și cum era pe cale s-o înghită.

– Stați așa! spuse femeia.

Nicole își ridică privirea și simți o pâlpâire de speranță când văzu că femeia se încruntă.

– Și ochi albaștri? întrebă ea. Da, îmi amintesc. Atât de neobișnuit.

Nicole tremura.

– Trăiește? Copilul?

– Cel mai probabil da, deși a fost între viață și moarte. Mama ei a vrut s-o ducă pe o navă chiar în acea dimineață, dar i-am spus că, fără tratament medical, copilul va muri. Era deshidratată, așa că am ținut-o aici, cu perfuzii.

– Sylvie Duval nu e...

Mark o prinse de braț și o întrerupse din nou.

– Știți cumva dacă au reușit să ajungă pe o navă?

– E un vapor francez care pleacă azi spre Saigon. A andocat de curând. Cred că spera să prindă nava asta. Îi mângâie mâna lui Nicole și-i zise: Dacă te grăbești, s-ar putea să o prinzi pe sora ta.

– Cum obținem bilete?

– Nu-ți trebuie, te duci cu pașaportul francez. Câtă vreme există loc, veți putea să vă îmbarcați.

În momentul în care văzură vaporul, Nicole se simțea atât de vlăguită, încât abia putea să meargă. Febra o secase mai mult decât își dădea seama. Când se uită în jur, văzu că oamenii de la doc erau acum adunați în grupuri de câte douăsprezece persoane, iar cozile se tot măreau cu noii veniți. Înfricoșată că s-ar putea ca cineva de acolo să-i despartă, îl apucă pe Mark strâns de braț, în timp ce se apropiau de un cort instalat pe doc pentru înregistrarea evacuaților. Prezentă pașaportul și i se spuse să se grăbească, fiindcă nava avea să pornească în curând. Dar atunci începu o ceartă între Mark și ofițerul francez, care susținea că el trebuie să se îmbarce pe o navă americană. Lui Nicole i se frânse inima, când îl văzu pe Mark făcându-i semne cu mâna.

– Urcă pe navă, spuse el. Repede! Du-te!

Ea ezită, dar se trezi împinsă înainte de oamenii care se înghesuiau în spatele ei. Îi strigă lui Mark.

– Dacă vom fi despărțiți, du-te la Paris. Îl găsești pe tatăl meu în Le Marais, pe Rue des Archives, sau mergi la Lisa.

Oamenii se-mpingeau și se-mbrânceau ca să obțină un loc mai bun în coadă. Nu mai putea să suporte încă o despărțire de el, nu după tot ce pătimiseră și încercă să se oprească, dar fu nevoită să facă încă vreo câțiva pași, când oamenii dădură buzna spre vapor, purtând-o cu ei. Nu avu de ales și începu să se miște odată cu mulțimea.

În timp ce aluneca tot mai adânc în puhoiul de oameni care așteptau să se îmbarce, înghiontelile deveneau tot mai disperate. Se uită în jur și văzu că nu era singura care abia își stăpânește lacrimile. Ei erau norocoșii, cei care, probabil, vor scăpa, dar mulți vor rămâne în urmă și ea știa că nu doar lumea ei se destramă. Își înghiți lacrimile. Nu avea nicio idee despre ce o aștepta de-acum înainte și ar fi vrut tare mult să-l aibă pe Mark lângă ea, dar dacă nu a fost să fie așa, va răzbi și singură; dragostea ei pentru Celeste o va călăuzi. Zidul de zgomote deveni tot mai disperat, pe măsură ce oamenii se îngrămădeau în fremătătoare grupuri zdrențăroase, lătrând ordine unii altora și numărând fără întrerupere, să se asigure că întreaga familie e împreună; vocile lor

frânte dezvăluiau groaza de a nu fi despărțiți, ochii lor încercănați trădându-le oboseala. Oamenii cărau copii, valize, boccele cu haine, chiar oale și tigăi.

Când ajunse în fața treptelor înguste, respiră adânc. Asta era, n-avea ce face. Odată ajunsă pe pasarelă, nu mai exista cale de întoarcere.

– Nicole! îl auzi pe Mark strigând-o.

Își întoarse capul și îl văzu făcându-și loc cu coatele printre oamenii care strigau de frustrare și furie. O inundă un teribil sentiment de ușurare.

– Francez tipic! spuse el. Se opri și apoi trebui să strige ca să fie auzit: M-a lăsat să trec doar când i-am spus că ne căsătorim în două săptămâni... deci ce spui?

Bucuria ei se dezlănțui și, datorită acelui minunat moment, își recăpătă speranța.

După aproape o oră, nava a început să alunece ușor. Nicole stătea pe punte împreună cu Mark și privea cum vaporul se îndepărtează de țărmurile Vietnamului. Năucită de intensitatea dulce-amăruie a sentimentelor pe care le trăia, se sprijini de el și înțelese că nu se va mai întoarce niciodată. Își iubise țara, dar era conștientă de faptul că oamenii contează mai mult. Fiica ei, sora ei și bărbatul care-i va fi soț. Nu va uita niciodată generozitatea lui O-Lan, dar era timpul să își ia un ultim bun-rămas.

Era un număr imens de persoane la bord. Aproape două mii, după cum aveau să afle mai târziu. Dar aveau trei zile să caute, iar dacă Sylvie se afla la bord, cu siguranță o vor găsi pe undeva. Le-a luat mai multe ore până au dat de o persoană cu autoritate, iar în timp ce o căutau, vorbeau.

– Ți-am scris, dar n-am primit răspuns.

– Am găsit două scrisori, cu ceva bani în plic, dar asta doar de curând. Sylvie le ascunsese.

– Doamne Dumnezeule, de ce? M-am temut că nu le-ai primit, dar nu m-am gândit că sora ta ar putea să pună mâna pe ele. Și asta se

întâmpla cu luni întregi înainte să mă pot întoarce în Vietnam. Am încercat să telefonez, dar n-a fost ușor.

– Cred că tot ea a deconectat și telefonul.

Mark clătină din cap.

– Am fost atât de îngrijorat pentru tine și copil. L-am găsit pe omul nostru la Moscova, dar era rănit grav și asta ne-a încetinit ieșirea din țară.

Pericolul prin care trebuie să fi trecut el în Rusia îi tăie răsuflarea și se agăță strâns de brațul lui, ca și cum ar fi vrut să nu mai fie despărțiți niciodată.

În cele din urmă ajunseră la un ofițer francez, care le spuse că există o listă de pasageri, alcătuită pe măsură ce oamenii se îmbarcaseră, și care acum era ținută jos, în cabină, dar nu puteau fi absolut siguri de acuratețea ei. Doar cei care dețineau pașapoarte franceze sau permise speciale aveau să-și continue drumul de la Saigon spre Franța.

– Deci nava asta pleacă apoi spre Franța? întrebă Nicole, în timp ce o senzație de imensă speranță îi pătrunse în suflet.

– Exact. Dar de ce nu veniți în biroul meu?

Îl urmară pe scările metalice alunecoase, pe una din punțile inferioare, într-o încăpere mohorâtă, vopsită în verde, unde deschise un registru.

– O caut pe sora mea, Sylvie Duval.

– Foarte bine, zise omul, cercetând lista.

Nicole simți că îi cedează nervii. Și dacă Sylvie nu era pe această navă?

După aproape zece minute, timp în care nimeni nu scoase o vorbă și atmosfera devenise foarte încordată, ofițerul se opri și bătu cu degetul pe un nume de pe pagină.

– Sylvie Duval și copilul ei, Celeste.

– Așa a spus ea? Copilul ei?

– Da, e scris aici negru pe alb.

Nicole îi arătă pașaportul și certificatul de naștere al lui Celeste, în care era trecut și numele lui Mark. Bărbatul își ridică sprâncenele.

– Deci nu e copilul ei?

– Nu. Este nepoata ei. Știți cumva unde sunt, pe această navă?

– Nu supraveghem pasagerii, dar întrebați pe oricare dintre femeile care se ocupă de copii. Ele sunt cu ochii-n patru. Știu mai bine decât oricine unde pot fi găsiți oamenii.

Nicole simțea că nu se mai poate ține pe picioare, și totuși continuară. Ar fi fost în stare să întrebe pe fiecare persoană în parte, de pe întreaga navă, dacă ar fi trebuit. Mark o forță să mănânce pâinea și supa distribuite gratuit, apoi continuară să caute.

După o zi și jumătate, au găsit un indiciu.

O tânără franțuzoaică i-a spus lui Nicole că o femeie și un copil care corespundeau descrierii au urcat pe puntea superioară. Probabil că aveau nevoie de aer. Copilul era palid și mama ei credea că aerul de mare i-ar putea readuce roșeața în obraji.

Când urcau spre punte, Nicole auzea țipetele păsărilor de mare și grinzile navei care scârțâiau, în timp ce marea aluneca în jurul lor, un loc sălbatic și gol care părea că nu se mai termină. Mai rău chiar decât în adâncul râului, se simțea ca și cum ar fi ajuns la capătul lumii. Aruncă o privire în sus, spre cerul de culoarea fierului și îngheță.

– Merg eu primul, da? spuse Mark.

Nicole înțelese imediat că avea dreptate. Nu se știe cum ar putea reacționa Sylvie. Merse mai departe, lăsându-l pe Mark să treacă înainte. Deși, pe puntea inferioară, mulți dintre pasageri aveau rău de mare, puțini erau cei care înfruntau vânturile reci ca gheața de pe puntea superioară. Un marinar se chinuia să stivuiască niște lăzi, iar altul se clătina, încercând să-și păstreze echilibrul, în timp ce le lega cu o frânghie. Restul echipajului rămăsese în siguranță dedesubt. Nicole făcea eforturi să rămână în picioare și simțea izbiturile valurilor când se spărgeau de bordajul navei. Un perete de apă se înălță peste balustrade. Amândoi se traseră înapoi și așteptară ca apa să se retragă. Cercetară puntea cu privirea. O zări pe Sylvie în același timp cu Mark. Entuziasmată de amestecul de speranță și ușurare care se revărsa prin ea, Nicole își impuse să rămână pe loc, prinzându-se de marginea sărată a unei bărci de salvare.

Sylvie stătea cu spatele la ei, sprijinindu-se de balustradă și privind marea, legănând-o pe Celeste în brațe.

– Sylvie Duval, îl auzi pe Mark spunând. Tu ești?

Nicole privi uimită fața răvășită a surorii ei, când se întoarse brusc. Avea hainele rupte și părul părea încâlcit, de parcă nu s-ar fi pieptănat de zile întregi. O mulțime de gânduri prăpăstioase se rostogoliră în mintea lui Nicole.

– Ce mai faci? o întrebă el.

Sylvie se zgâi la el.

– Ce cauți aici?

– Merg la Saigon și apoi în Franța. Ca și tine, cred.

Sylvie se trase înapoi și se sprijini de balustradă. Ochii ei îl săgetau când făcu un pas înainte, apoi se întoarse din nou spre ocean. Pentru o groaznică, înspăimântătoare clipă, Nicole își imagină cum Sylvie îi aruncă bebelușul în apă. Simți frica atât de reală, încât aproape strigă, dar, în loc de asta, strânse marginea bărcii de salvare atât de tare, încât pielea de la încheieturile degetelor i se albăstri.

Mark se apropie și mai mult.

– Pot s-o țin și eu puțin pe Celeste?

Sylvie aruncă o privire în jur și Nicole își dădu seama imediat că ceva nu era deloc în regulă cu sora ei. Expresia ei era goală, ca și cum ar fi privit cu ochii unui orb.

– Promit să nu îi fac nimic rău.

– Am grijă de ea.

Sylvie privi din nou peste balustradă înspre mare, apoi îi dădu fetița lui Mark.

– Mulțumesc.

El se îndepărtă de balustradă.

Sylvie îl urmă.

– A fost bolnavă, dar acum e mai bine.

– Mă bucur să aud asta. Dar tu nu arăți prea bine, Sylvie.

Nicole nu mai putu suporta și se îndreptă spre ei. Sylvie păru surprinsă de zgomot și se întoarse.

– Am avut grijă de ea. Chiar am avut.

Nicole se apropie.

– Știu că ai avut. Este în regulă. Suntem aici acum.

Aerul rece, îmbibat cu mirosul de sare și pește, o lovi pe Nicole până în plămâni. Încrederea ei șovăia și se simțea ca și cum ar fi fost trasă de oceanul din jur. Închise ochii strâns și reuși să iasă din acea stare.

Sylvie se încruntă.

– Nu prea reușesc să-mi amintesc...

Tonul vocii ei fusese neutru, iar Nicole făcu alți câțiva pași spre sora ei. Apoi se opri, îngrozită de ceva inexplicabil care se vedea în ochii surorii ei.

– Hai, îi spuse ea lui Sylvie. Vino cu mine acum! Totul este în regulă.

Tăcerea se așternu între ele, întreruptă doar de țipătul ocazional al vreunei păsări de mare. Nicole se uita la chipul surorii ei. Ceva era în neregulă. Teribil de în neregulă. Sylvie se uită într-o parte, apoi înapoi spre Nicole, dar nu se mișcă.

– Am avut grijă de ea.

– Știu că ai avut.

Nicole nu suporta deznădejdea din ochii lui Sylvie. Auzi un tunet în depărtare și își fixă privirea pe nori, confruntându-se cu sentimente atât de amestecate, încât reușea cu greu să le înțeleagă. În ciuda a tot ce se întâmplase între ele, își iubea sora și nu suporta s-o vadă atât de dărâmată.

Își luă o clipă ochii de la ea și se îndreptă spre Mark, care, cu o privire uluită pe față, continua să o legene pe fiica lor. Simți cum îi tresaltă inima văzându-i împreună.

– Nu știam că va fi atât de frumoasă, spuse el, cu glasul răgușit de emoții pe care Nicole nu putea decât să le ghicească.

Ea dădu din cap și, pentru un moment, nu putu vorbi.

– Nu vrei să o ții tu? întrebă Mark

Înghiți nodul care i se pusese în gât.

– Sigur că vreau. Vreau mai mult decât orice pe lume, dar tremur atât de tare, că mi-e teamă să n-o scap.

El o ținu pe Celeste cu un braț și pe celălalt îl puse pe umerii lui Nicole.

– Haide! O să găsim un loc unde să ne așezăm, pe puntea inferioară. Vom fi în siguranță acolo și o s-o poți ține cât vrei tu.

– Imediat.

Cerul devenea și mai sălbatic, oceanul se înălța din nou și o ploaie rece începu să cadă. Nicole se întoarse și se îndreptă spre Sylvie, care încă nu se mișcase din loc.

– Hai odată, Sylvie! spuse ea, întinzând o mână. Nu poți sta afară. Te pândește moartea aici. Vino cu noi!

Epilog

Optsprezece luni mai târziu – noiembrie 1955, Paris

Tatăl lui Nicole locuia într-un apartament de la ultimul etaj al unei clădiri în stil gotic, cam dărăpănată, situată la intersecția unor străzi din cartierul parizian Le Marais. Spunea că îl cumpărase pentru priveliștea pe care o oferea. De acolo de sus, putea să vadă la distanță de kilometri și nu trebuia să dea atenție la ce se întâmpla sub el, pe stradă. Deși nu se mișca atât de greu cum se așteptase ea, Nicole era ușurată că vechiul lift, care trosnea din toate încheieturile, încă mai funcționa. De pe balconul pe care stătea, privea în jos, spre stradă. Pe colțul opus era un salon de coafură, dar, în această zonă frecventată din greu de prostituate, nu asta îi atrase atenția, ci culorile extraordinar de strălucitoare pe care le avea părul femeilor care tot intrau și ieșeau de acolo. Tatălui ei nu-i păsa de asta. Cu cafeneaua lui preferată – unde servea o ciocolată caldă în fiecare dimineață – aflată la doi pași, cu o piață de legume pe strada de alături, plus o brutărie și o măcelărie în apropiere, era foarte mulțumit, ceea ce, având în vedere atașamentul lui anterior față de Vietnam, o umplea de uimire pe Nicole. Dar acest stil de viață simplu părea că i se potrivește, iar sănătatea lui se îmbunătățise.

Cu ajutorul unui doctor extraordinar din Paris, Nicole se refăcuse. Durase mai mult decât se așteptase ea, dar Mark îi spunea mereu că nici nu-și dădea seama cât de bolnavă fusese după teribila ei călătorie spre sud și cât de sensibilă devenise după timpul petrecut în închisoare. Se sprijini de balustrada cu model complicat din fier forjat care mărginea balconul și privi Parisul, dorind să alunge imaginea care-i bântuia mintea.

– Mama! strigă o voce și Celeste apăru, alergând după o minge, cu fața încadrată de bucle blond-roșcate și cu ochii ei albaștri strălucind.

– Ce ți-am spus eu, că nu e voie să te joci cu mingea aici?

Arăta atât de în largul ei, atât de fericită și de mulțumită de ea însăși și, din fericire, părea că nu-și amintește nimic din trecut. Nicole râse, o luă de subsuori și o învârti prin cameră. Lui Celeste îi plăcea asta și se rugă să o mai rotească, dar era timpul să plece.

– Du-te și joacă-te cu bunicul! Trebuie să termin de făcut bagajele.

Celeste alergă înapoi în living și bunicul ei o ajută să se cațăre în poala lui, de unde fetița se înălță și îi dădu câțiva pupici. Nicole o urmă pe fetiță, intrând și ea în cameră.

– O să-mi fie dor de tine, micuța mea, spuse tatăl său, sărutând-o pe fetiță pe obraz.

– Te așteptăm să ne vizitezi, spuse Nicole.

Nu-l mai condamna acum pentru ceea ce se întâmplase în trecut. Ce rost ar fi avut? Toți făcuseră greșeli – unele îngrozitoare – și, nu fără lacrimi, își rezolvaseră, cumva, majoritatea neînțelegerilor.

– Și de tine o să-mi fie dor, Nicole, spuse el, cu o lacrimă în colțul ochilor.

– *Moi aussi, Papa*[1].

– O să vorbești și franceza cu Celeste? întrebă el. Nu doar în engleză?

Ea încuviință cu o mișcare a capului și se uită la ceas.

Mark trebuia să sosească dintr-o clipă în alta și plănuiseră să se îndrepte spre sud, să o viziteze pe Lisa, la căsuța ei din Narbonne.

[1] „Și mie, Papa" – în lb. fr. în orig. (n. red.).

Nicole simți un adevărat fior de speranță la gândul că va fi din nou împreună cu vechea ei prietenă, după atâta vreme. Urma un zbor la Londra și apoi unul în SUA, la Washington. Noul serviciu al lui Mark, la o firmă de securitate – din fericire nu ca membru al CIA –, îi oferise lui Nicole suportul financiar de care avea nevoie ca să pună pe picioare propria sa afacere cu mătăsuri și deja lucra cu o casă de modă din Paris.

Se auzi soneria și tatăl său răspunse la interfon. Mark fusese incredibil, de la momentul când o găsiseră pe Sylvie pe vapor și trecând prin perioada în care Nicole nu credea că vor mai ajunge acasă, mai ales când Sylvie părea să se fi scufundat într-un teribil întuneric, rămânând tăcută cât timp durase călătoria. Rememorând toate astea, Nicole oftă. Faptul că Sylvie primea tratament pentru problemele emoționale care, încă din copilărie, îi măcinaseră viața, era un lucru bun, dar era dureros că acum locuia într-un sanatoriu. Cu toții se rugau să se facă bine. Și, înainte de a pleca spre sud, Nicole hotărâse să o ducă pe Celeste să-și vadă mătușa.

Sylvie stătea la câțiva kilometri de Saint-Cloud și cam la cincisprezece kilometri de centrul Parisului.

Pentru un castel, acesta nu era chiar mare și fusese folosit o vreme ca spital pentru localnici, dar, pe măsură ce te apropiai de el, trecând pe sub bolta de crengi a copacilor care străjuiau drumul, puteai vedea că își păstrase o aură de farmec. De la vizitele ei anterioare, Nicole știa că interiorul ponosit, cu încăperile sale prăfuite și neaerisite nu o deranja pe Sylvie. Această clădire liniștită și spațioasă era exact ce-i trebuia surorii ei.

Nicole aranjase să se întâlnească cu Sylvie afară și când, împreună cu Mark și Celeste ocoliră clădirea ca să ajungă în partea din spate, trecură pe lângă câțiva oameni care stăteau la mese și citeau liniștiți, în timp ce alții leneveau la soare. O terasă mare, care se întindea pe toată partea din spate a castelului, dădea spre o peluză și spre niște ronduri de flori, care acum erau veștede și desfrunzite. La început, nu o văzu

pe Sylvie, apoi o zări stând pe o bancă de pe malul unui mic lac, la vreo cincizeci de metri în fața ei. Singură.

Simțind o încordare, Nicole se opri o clipă, luptându-se cu sentimentele amestecate care o stăpâneau: teama de ceea ce ar putea să facă, totuși, Sylvie, dacă ajunge în punctul critic, dar și o mare ușurare, că măcar sora ei era încă acolo.

Cu spatele la ei, Sylvie nu le auzi pașii, când se apropiau legănând-o pe Celeste între ei. Fetița fusese avertizată să nu facă gălăgie și era amuzant să o vezi cum încerca să-și rețină bucuria de a-și vedea mătușa din nou. Când ajunseră la vreo zece metri de Sylvie, Celeste arătă cu degetul înspre ea.

O lăsară să plece și micuța o luă la fugă spre Sylvie, care o ridică și o strânse în brațe.

Apoi se întoarse, o salută pe Nicole cu o mișcare a capului și o puse jos pe Celeste.

– Uite, zise ea, am niște bucăți de pâine în punga asta. Nu vrei să hrănești rațele cât timp discut eu cu mămica ta? Tăticul o să vină cu tine, să te ajute.

O pală de vânt încreți suprafața apei. Celeste se întinse în sus să ia punga, apoi Mark o luă de mână și amândoi coborâră spre malul lacului. Din mulțimea de rațe care pluteau în apropiere, Celeste își alese, cu strigăte emoționate, rața preferată.

– Cum te simți? întrebă Nicole, luându-i lui Sylvie mâinile într-ale sale. Sora ei arăta îmbătrânită de oboseală și disperare.

Se îmbrățișară scurt.

– Nu stai jos? întrebă Sylvie.

Dincolo de lac, vântul răscolea frunzele căzute ale stejarilor. Cum Nicole o simțea pe sora ei că basculează între trecut și prezent, rămaseră amândouă tăcute. Celeste și Mark încă se mai distrau cu rațele, imaginea lor îi umplea sufletul de dragoste, dar nu știa în ce fel ar putea să facă întâlnirea asta cu Sylvie suportabilă.

– Așadar, pleci în America? zise Sylvie, uitându-se la mâinile pe care și le ținea împreunate în poală. Mâini liniștite și ascultătoare, care nu trădau deloc tumultul din sufletul ei. Unghiile îi erau tăiate scurt, la fel cum era și părul.

– E mai bine așa. Și când te faci bine, vreau să vii și tu și să rămâi acolo.

Sylvie oftă și tensiunea care se simțea între ele se mai reduse puțin.

– Poate.

– Deci cum te simți? Nu mi-ai spus.

Ca și cum ar fi fost în transă, Sylvie își îndreptă umerii și privi în jur.

– Nu sunt sigură. Uneori mă simt cam nebună și mi-e greu să disting între realitate și pură imaginație. Dar alteori mă simt mai fericită și mai calmă decât am fost vreodată. Îmi face bine să fiu aici.

– Cred că ți-e greu.

– E greu să te vezi clar pe tine însăți.

Privirile li se întâlniră și, în acel moment, o privire rară pe care reuși s-o arunce direct în sufletul lui Sylvie o șocă pe Nicole.

– Îmi place apa. Făcu o pauză, ezită îndelung, se încruntă și alungă cu palma o muscă ce i se așezase pe genunchi.

– Dar tu? Încă mai visezi că te înec?

Nicole simți că i se scurge sângele din obraji și își dădu seama că era perfect conștientă de fiecare mișcare a surorii sale.

– Nu chiar așa de des.

– Trebuie să fii fericită.

Observă o expresie ciudată pe fața surorii ei, o privire periculoasă și simți că o trec fiorii.

– E ceva ce trebuie neapărat să-ți spun, zise Sylvie. Este despre Hué. A fost ideea mea să ieșim atunci cu barca, nu a ta. Am mințit și le-am spus că tu ai fost de vină. Îmi pare rău.

– Acum nu mai contează.

Sylvie deveni agitată și începu să-și frece mâinile.

– Totul contează, nu-ți dai seama? Unele lucruri trebuie spuse. Asta am început să învăț. Toate lucrurile care credeam că nu contează... ei, bine, chiar contează. Și îmi pare rău pentru asta.

Urmă o scurtă, dar stânjenitoare tăcere.

– Și tot ideea mea a fost să sari în apă. Nicole simți un fior rece pe spate când o auzi pe sora ei.

După atâta vreme, s-o audă recunoscând că a vrut s-o înece, era mai mult decât putea să suporte.

– Știam că apa e adâncă.

– Sylvie, nu cred că vreau să... nu trebuie să faci asta.

– Ba da. Am vrut să mențin impresia că tu erai cea care provoca mereu probleme.

Amândouă stăteau cu ochii pironiți spre lac și urmăreau un pescăruș care zbura razant cu apa.

– Nu-ți amintesc de Hué? Pescărușii... întrebă Sylvie.

Ziua aceea îi reveni brusc în memorie. Nicole putea parcă să vadă soarele care umplea întregul orizont și jetul de bule argintii al respirației ei. Senzația înspăimântătoare că se îneacă nu-i dispăruse niciodată și simți căldura lacrimilor arzându-i pleoapele.

– Ai vrut să mă îneci.

Brusc, Sylvie deschise ochii mari și clătină din cap.

– Nu. Asta ai crezut? Chiar, nu. Nu trebuie să plângi.

Nicole se încruntă, plină de îndoieli. Sylvie se întinse și o luă de mână.

– Am încercat să te salvez, Nicole. Imediat ce am văzut că ai probleme, am sărit și eu în apă. M-am ținut de una dintre parâmele bărcii cu o mână și am încercat să ajung la tine cu cealaltă. Voiam să vezi că sunt acolo și că nu ești singură.

– În coșmarurile mele cu înecul îmi apare mereu fața ta. Am crezut că...

Nicole înghiți în sec și făcu o scurtă pauză, în timpul căreia ascultă țipetele de fericire și râsetele lui Celeste, care se uita cum se ciondănesc rațele pe mâncare.

– Am crezut că tu m-ai împins în adâncuri.

Sylvie părea că se închisese în ea.

– Te simți bine?

Sylvie încuviință, cu o mișcare ușoară a capului.

– N-am putut să ajung la tine și am strigat după ajutor. Un pescar a sărit în apă. Când te-a scos din râu am crezut că ești moartă. Te-a apăsat pe piept, ai început să bolborosești, apa a țâșnit din tine și, slavă Domnului, ai scăpat cu viață. Dar când mă gândesc la ce era să se întâmple...

Nicole simțea că nu mai suportă.

– Nu mi-aș fi iertat-o niciodată.

– Eu credeam că mă vrei moartă.

– Asta nu, niciodată. Ți-am purtat pică, e adevărat, dar nu asta. Eram atât de înspăimântată... Știam că eu am fost de vină, dar am mințit. I-am spus lui Papa că a fost ideea ta. I-am zis și că eu îți spusesem să nu sărim în apă. Îmi pare atât de rău!

Nicole cuprinse cu palmele mâna rece ca gheața a surorii sale.

– S-a întâmplat cu multă vreme în urmă. Mă bucur că mi-ai spus, dar acum hai să uităm de asta, bine?

Sylvie dădu din cap.

– Mi-e dor, știi? De Hanoi, de Hué. De viața noastră de odinioară.

– Și mie mi-e dor.

Sylvie se schimbă la față și, pentru o clipă, păru că va izbucni în plâns, dar apoi vechea Sylvie îi luă locul și, cu o mișcare mândră, își înălță capul.

– Trebuie să mergem mai departe, nu-i așa?

Nicole îi luă în palme și cealaltă mână, iar sora sa îi zâmbi trist.

– Voiam să-mi asigur locul în lumea de atunci. Părea că e singurul lucru care avea importanță.

Își trase palmele din ale lui Nicole și se întinse după un caiet îmbrăcat în piele maro care zăcea pe bancă, lângă ea.

– Uite! spuse ea. Ia asta cu tine! O să-ți spună tot ce trebuie să știi.

– Despre?

– Despre tine. Și despre mine. Despre copilăria noastră. Despre cum era când trăia mama. Vreau să știi totul. N-am avut puterea să ți-l arăt mai demult.

– Ești sigură?

– Vreau să îl ai tu. Când îi dădu caietul lui Nicole, mâinile îi tremurau.

În acel moment, Mark și Celeste veniră lângă bancă. Amândouă surorile se ridicară.

– Cred că ar trebui să plecăm, Celeste dă semne că depune steagul, spuse Mark, întinzându-i mâna lui Sylvie. Ea i-o luă, o strânse, apoi îi dădu drumul.

– Nu vii să ne conduci? întrebă Nicole.

Sylvie clătină din cap.

– Urăsc despărțirile.

Se mai îmbrățișară odată, apoi Sylvie o ridică pe Celeste, o sărută pe ambii obraji și, cu lacrimi în ochi, o puse din nou jos.

– Ne mai vedem, spuse Nicole.

Făcură câțiva pași, dar, când se apropiară de clădire, Nicole se întoarse să se uite la silueta surorii sale, care rămăsese în exact aceeași poziție ca atunci când se despărțiseră. Sylvie ridică o mână și o flutură în semn de rămas-bun. Părea atât de cumplit de singură, încât Nicole se opri cu greu să nu alerge înapoi la ea și să o strângă în brațe.

Pe când lăsau castelul în urmă, Nicole privea prin fereastra mașinii și se gândea la Vietnam. După căderea garnizoanei franceze din Dien Bien Phu, la 8 mai 1954, Acordul de la Geneva fusese, în cele din urmă, semnat, în luna iulie a aceluiași an. Oamenii îi întrebau, la Paris, cum fusese viața lor acolo, înainte. Cum au putut să trăiască fără să știe dacă aveau să mai vadă ziua de mâine? Cum era posibil ca o zi să vină, pur și simplu, după alta? O mâncare după alta? Un somn după altul? Le-ar fi spus că au făcut ceea ce era de făcut. La fel cum făcuseră ei la Paris, în timpul ocupației germane.

Dar era bucuroasă că se hotărâseră să nu se întoarcă la Saigon atunci când, urmare a înțelegerii de la Geneva, țara fusese împărțită în Vietnamul de Nord și Vietnamul de Sud. Viet Minh, acum redenumit Vietcong, deținea puterea în nord, dar pregătea o bătălie ca să preia controlul și în partea de sud. Și când asta avea să se întâmple – iar ea și Mark erau siguri că se va întâmpla – războiul avea să se dea între comuniștii din nord și americani. Dar cum Vietnamul era adânc impregnat în ființa lui Nicole, o pustia gândul că țara ei de baștină s-ar putea să aibă parte de multe alte vărsări de sânge.

Se gândea la minunata lor casă veche din Hué, de pe malul râului Perfume; râul era mai închis la culoare în amintirea ei decât era în realitate, dar în mintea ei încă se vedea urmărind păsările care zburau pe deasupra apei. Se duceau și veneau, plutind și scufundându-se. Iar Lisa încă mai stătea pe treptele din spate, aprinzându-și o țigară Gauloise. Cele mai fericite și cele mai triste vremuri. Pentru ea, acela avea să rămână cel mai frumos loc de pe pământ.

Cu timpul însă – deși restul lucrurilor care se întâmplaseră în Vietnam nu aveau să fie uitate – îl va da uitării. Trebuia să facă asta, dacă voiau să își ducă viețile mai departe. Celor care rămăseseră acolo nu le-a fost deloc ușor și ajunseseră până la ei povești despre cum oamenii învățau acum ce înseamnă să trăiască sub jugul unui comunism rigid. Se ruga pentru siguranța lui O-Lan.

Deci cine era ea acum?

Era Nicole Jenson Duval, jumătate vietnameză, jumătate franțuzoaică, măritată cu un ruso-american și care, în sfârșit, nu mai încerca să afle de unde se trage. În sfârșit, nu mai trebuia să aleagă o parte a ei în defavoarea celeilalte, așa cum crezuse odinioară că va fi obligată să facă. Curând, fiica ei de rasă complet amestecată, va trăi în America. Își făcu cruce și se rugă ca lumea să se schimbe suficient de mult, încât fata ei să nu se afle niciodată în situația de a face o asemenea alegere.

Prin urmare, acesta era sfârșitul. Sau începutul? Poate că, așa cum, cu multă înțelepciune spuse O-Lan, era și una, și alta. Nicole nu și-ar

fi închipuit niciodată ce destin avea să aibă sora ei. Lumea se schimbase sub ochii lor și, odată cu ea, și relația dintre ele. Dar îi veni în minte o imagine cu ele două, când ea avea cinci ani și Sylvie aproape zece. Sylvie o ținea de mână, în timp ce își bălăceau picioarele goale în apa rece a râului. Toată viața Nicole simțise singurătatea de a fi diferit, dar acum știa că Sylvie, în felul ei, fusese și ea cumplit de singură. Teribila agonie a izolării, asta era ceea ce văzuse în ochii surorii sale atunci, pe vapor.

După ce Mark parcă mașina – aveau câteva cumpărături de făcut înainte de a pleca spre sud –, toți trei porniră de-a lungul uneia dintre îngustele străzi pariziene. Mark și Celeste intrară într-o patiserie, dar Nicole se opri afară și deschise jurnalul surorii sale. Apoi trase adânc aer în piept și citi prima propoziție.

Mă numesc Sylvie Duval. Aceasta este povestea mea și a surorii mele mai mici, Nicole.

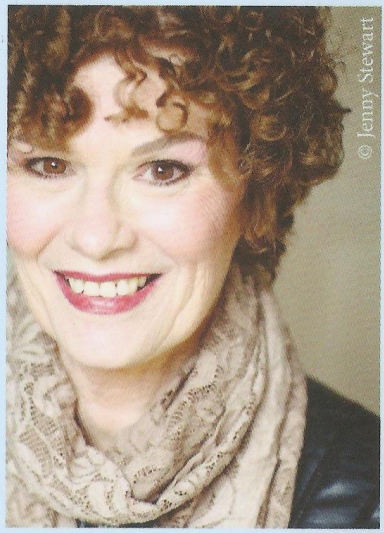
Știa că ea și Sylvie vor fi mereu legate în acel fel în care doar surorile pot fi, dar nu putu să citească mai mult și închise jurnalul când simți că îi dau lacrimile. Întotdeauna existau două fațete ale aceleiași povești, dar ea avea să o păstreze pe cea a lui Sylvie pentru altă dată.

Cuprins

Istoria Vietnamului. Scurtă cronologie 5
Prolog 9

I. Fire de mătase 11
II. Luna în apă 97
III. Negură și nori 213
IV. Mirosul de pește 291

Epilog 385

Dinah Jefferies s-a născut în Malaysia, dar s-a mutat în Anglia când avea nouă ani. De-a lungul timpului, a călătorit mult și a rămas foarte atașată de Asia de Sud.
Pe vremuri, a trăit într-o comunitate mică, alături de o trupă rock și a lucrat ca artist. În 2014 i-a apărut la Penguin primul roman, *The Separation. Soția plantatorului de ceai* este al doilea volum pe care l-a publicat. În prezent locuiește în Gloucestershire împreună cu soțul.

Dinah Jefferies Fiica negustorului de matase

Indochina, 1952. Nicole, o tânără pe jumătate franțuzoaică și pe jumătate vietnameză, primește un magazin de mătase din Hanoi și trebuie să se ocupe de el. Dar sora ei mai mare, frumoasa Sylvie, este cea care pune mâna pe afacerea cu mătase a tatălui lor.

Pas cu pas, Nicole descoperă cruzimea francezilor aflați la putere în țara ei și, odată cu ea, amestecul propriei familii. Sfâșiată între frica de sora ei și teama de un război de care se simt amenințați cu toții, își caută liniștea în brațele lui Mark, un american fermecător, și apoi alături de vietnamezul Trần. Desigur, în curând va trebui să aleagă.

Roman de atmosferă, *Fiica negustorului de mătase* spune povestea spectaculoasă a unei supraviețuiri, a unei moșteniri și a unei iubiri.

PRET 39·99
lei 31 99

NEMIRA

e-BOOK DISPONIBIL
NEMIRA.RO

ISBN 978-606-43-0192-5
9 786064 301925